

HELSINGIN KAUPUNGIN
KUNNALLINEN
ASETUSKOKOELMA.

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON
JULKAISEMA.

10.

1932.

AAKKOSELLINEN HAKEMISTO VUOSILTA 1923—1932.

Ajanluvunmukainen rekisteri

Helsingin kaupungin kunnalliseen asetuskokoelmaan vuodelta 1932.

Vuosi ja kuukausi	Päi- vä		Asetuksen	
			nu- mero	sivu
1930				
Syyskuu	17	Helsingin kaupungin rahatoimiston johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	12	44
1931				
Joulukuu	5	Kansakoululaitoksen kustannuslain 16 §:n pe- rusteella laadittu kaupunkien luokitus; koulu- hallituksen vahvistama	—	38
1932				
Tammikuu	15	Laki kunnallisille mielisairaaloille sekä tuber- kulosia sairastavien hoitolaitoksille ja tuber- kulosin vastustamistyön edistämiseksi annet- tavasta valtionavusta annetun lain muutta- misesta	3	33
»	20	Vallilan siirtolapuutarha-alueiden vuokraehdot; kaupunginvaltuuston vahvistamat	11	43
»	29	Helsingin kaupungin liikennejärjestys; osittain Uudenmaan läänin maaherran vahvistama	1	1
»	»	Rakennussääntö	2	9
»	»	Asetus sairaanhoitajattaren- ja sairaanhoita- jantoimen harjoittamisesta annetun asetuk- sen muuttamisesta	4	34
Helmikuu	6	Asetus kansakoululaitoksen kustannuksista ke- säkuun 8 päivänä 1926 annetun lain täytän- töönpanosta	5	35
»	9	Helsingin kaupungin liikennejärjestys; osittain maistraatin vahvistama	1	1
»	»	Laki väkijuomista	10	40
»	10	Koulutarvikkeiden antaminen kansakouluoppi- laille; kaupunginvaltuuston päätös	7	38

Vuosi ja kuukausi	Päi- vä		Asetuksen	
			nu- mero	sivu
1932				
Helmikuu	11	Perusteet, joiden mukaan työväenopistojen omien huoneistojen vuokra-arvot on laskettava opistoille valtionapua myönnettäessä; valtioneuvoston vahvistamat	9	39
»	12	Asetus työväenopistoista 25 päivänä helmikuuta 1927 annetun asetuksen muuttamisesta	8	39
Maaliskuu	4	Korttelia n:o 141 VIII kaupunginosassa, kortteleita n:ot 474 ja 484 XIV kaupunginosassa, kortteleita n:ot 642 ja 643 XV kaupunginosassa sekä tehdaskorttelia n:o 252 X kaupunginosassa koskevat asemakaavanmuutokset; sisäasiainministeriön kirjelmä	83	179
»	9	Helsingin kaupungin rahatoimiston johtosäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	12	44
»	»	Helsingin kaupungin revisionikonttorin johtosäännön 3 §:n muuttaminen; kaupunginvaltuuston päätös	13	47
»	»	Väkijuomista suoritettavien liikennemaksujen alentaminen; kaupunginvaltuuston päätös ..	14	47
»	»	Helsingin yleisen sairaalan lastentautien osaston (lastensairaalan) yhteydessä toimivan kunnallisen neuvolan järjestelyä koskevat määräykset; lääkintöhallituksen kirjelmä ..	19	57
»	16	Kaupungelle ja kauppaloille kansakoululaitoksen ylläpitämiseen vuosina 1932—1934 oppilasmäärän mukaan maksettava valtionavustus; valtioneuvoston päätös	6	38
»	23	Asetus väkijuomista annetun lain täytäntöönpanosta	—	41
»	»	Väkijuomaliikkeen tarkastajan virka-asema; kaupunginvaltuuston päätös	—	41
»	»	Raittiuslautakunnan lakkauttaminen; kaupunginvaltuuston päätös	—	42
»	»	Asetus denaturoiduista alkoholipitoisista aineista	—	43
»	»	Järjestyssäännöt veneiden talviteloille panemista varten; satamalautakunnan vahvistamat ..	20	58
Huhtikuu	2	Vuokra-automobiilien pohjataksan koroittaminen; maistraatin päätös	41	119

Vuosi ja kuukausi	Päi- vä		Asetukseen	
			nu- mero	sivu
1932				
Huhtikuu	7	Helsingin kaupungin lukeminen sellaiseksi, joka mteli- ja tuberkulosisairaaoloilleen saa alempaa valtion apua; valtioneuvoston päätös	—	33
»	13	Määräykset Helsingin kaupungin työntekijäin sairas- ja hautausavusta; kaupunginvaltuus- ton vahvistamat	21	59
»	14	Säännöt Helsingin kaupungissa myytävästä tarkastusmaidosta; terveydenhoitolautakun- nan vahvistamat	15	49
»	»	Säännöt Helsingin kaupungissa myytävästä ti- lausmaidosta; terveydenhoitolautakunnan vah- vistamat	16	53
»	»	Tarkastusmaitotalon lääkärin ohjeet; terveyden- hoitolautakunnan vahvistamat	17	55
»	»	Tarkastusmaitotalon eläinlääkärin ohjeet; ter- veydenhoitolautakunnan vahvistamat	18	56
»	»	Laininlyötyjä maksuja perittäessä kannettavan sakkokoron alentaminen; kaupunginhallituk- sen päätös	42	119
»	15	Asetus ravintolan-, yömajan-, kahvilan-, bil- jardin- ja keilaradanpidosta 28 päivänä tam- mikuuta 1922 annetun asetuksen muuttami- sesta ja lisäyksestä sanottuun asetukseen. ..	26	73
»	29	Helsingin kaupungin sekä Imatran voimalaitok- sen ja Sydfinska kraftaktiebolaget — Etelä- Suomen voimaosakeyhtiön välinen sopimus sähköenergian hankinnasta Helsingin kaupun- gin sähkölaitokselle; teknillisten laitosten hal- lituksen sekä Imatran voimalaitoksen ja Ete- lä-Suomen voimaosakeyhtiön allekirjoittama	22	60
»	»	Asetus, joka sisältää tarkempia määräyksiä li- hantarkastuslain täytäntöönpanosta	27	74
»	»	Asetus makkarain ja muiden lihatuotteiden valmistuksen valvonnasta	28	79
»	»	Tarkempia määräyksiä siitä, mitä lihan tarkas- tuksessa ja arvostelamisessa on huomioon- otettava; maatalousministeriön päätös	30	81
»	30	Määräykset röntgenlaitoksia varten; kauppa- ja teollisuusministeriön päätös	31	90

Vuosi ja kuukausi	Päi- vä		Asetuksen	
			nu- mero	sivu
1932				
Toukokuu	2	Eläintarhan urheilukentän säännöt; kiinteistö- lautakunnan vahvistamat	62	165
»	»	Eläintarhan urheilukenttää luovutettaessa käy- teittävä vuokrasopimuskaavake; kiinteistö- lautakunnan vahvistama	63	166
»	»	Kallion urheilukentän järjestyssäännöt; kiin- teistölautakunnan vahvistamat	64	168
»	»	Haapaniemen urheilukentän järjestyssäännöt; kiinteistölautakunnan vahvistamat	65	169
»	»	Käpylän urheilukentän järjestyssäännöt; kiin- teistölautakunnan vahvistamat	66	170
»	»	Hesperian pesäpallokentän järjestyssäännöt; kiinteistölautakunnan vahvistamat	67	171
»	13	Laki kaupunkien kunnallislain muuttamisesta	32	99
»	»	Laki maalaiskuntain kunnallislain muuttami- sesta	33	99
»	»	Asetus tulenarkojen nesteiden valmistuksesta, varastossapidosta, myynnistä ja kuljetuksesta 29 päivänä maaliskuuta 1924 annetun ase- tuksen 24, 27, 35 ja 49 §:n muuttamisesta ..	34	107
»	»	Asetus sairaaloihin tai muihin laitoksiin otettu- jen mielsairaiden ja tylsämielisten ilmoitta- misesta	43	120
»	25	Helsingin kaupungin sähkölaitoksen sähkötaksa; kaupunginvaltuuston vahvistama	23	68
Kesäkuu	15	Helsingin kaupungin kouluhammasklinikan joh- tosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	24	70
»	»	Lisäys Helsingin kaupungin kassa- ja tillilaitok- sen johtosäännön 18 §:ään; kaupunginval- tuuston vahvistama	25	72
»	»	Astioista tapahtuvaa bensiinin myyntiä varten varattujen paikkojen luovutusehdot; kaupun- ginvaltuuston vahvistamat	36	110
»	»	Kaupungin ja Helsingin maidontarkastusyhdis- tyksen välisen maidontarkastusta koskevan so- pimuksen uusiminen; kaupunginvaltuuston päätös	68	171

Vuosi ja kuukausi	Päivä		Asetuksen	
			numero	sivu
1932				
Kesäkuu	16	Asemakaavan muutos ja asemakaavamääräykset XIV kaupunginosan korttelille n:o 475; sisäasiainministeriön kirjelmä	56	161
»	27	Asemakaavan muutos ja asemakaavamääräykset XIII kaupunginosan korttelille n:o 418; sisäasiainministeriön kirjelmä	57	162
»	30	Asevelvollisuuslaki	49	142
Hinäkuu	5	Asemakaavan muutos ja asemakaavamääräykset X kaupunginosan korttelille n:o 288; sisäasiainministeriön kirjelmä	58	162
»	7	Asetus maatalousministeriölle annetusta vallasta myöntää lievennyksiä lihantarkastuslain nojalla annettujen asetusten määräyksiä	29	81
Elokuu	19	Margariinivalmistelaki	39	112
»	»	Margariinivalmistelain soveltaminen; valtioneuvoston päätös	40	116
Syyskuu	6	Astioista tapahtuvan bensiinin myynnin järjestäminen; maistraatin kuulutus	35	109
»	7	Köyhäinhuoltolautakunnan jäsenten lukumäärän lisääminen; kaupunginvaltuuston päätös	44	120
»	»	Eräät huonerakenteet; sisäasiainministeriön päätös	46	121
»	»	Rakennuspiirustukset; sisäasiainministeriön päätös	47	127
»	19	Helsingin kaupungin terveydenhuoltolautakunnan ohjesääntö; Uudenmaan läänin maaherran vahvistama	69	172
»	20	XIV kaupunginosan korttelin n:o 516 asemakaavanmuutos ja asemakaavamääräykset; sisäasiainministeriön kirjelmä	84	180
»	21	Helsingin kaupungin teurastamolautakunnan jotosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama.	37	110
»	»	Helsingin kaupungin kaupunginhallituksen jotosäännön 4 §:n muuttaminen; kaupunginvaltuuston päätös.....	38	111
»	23	Muutokset 25 ja 26 §:ään 29 päivänä elokuuta 1929 annettuun sisäasiainministeriön päätökseen, joka sisältää tarkemmat mää-		

Vuosi ja kuukausi	Päivä		Asetuksen	
			numero	sivu
1932				
		räykset elokuvanäytännöistä 19 päivänä heinäkuuta 1929 annetussa asetuksessa säädettyistä tai edellytetyistä turvallisustoimenpiteistä sekä muusta asetuksen soveltamisesta ja valvonnasta; sisäasiainministeriön päätös .	48	141
Lokakuu	1	Kaivopuiston Läntisen Puistotien sulkeminen ajoliikenteeltä; maistraatin kuulutus	45	120
»	4	Sähkömittarien eroittamisesta määrätyn maksun alentaminen; teknillisten laitosten hallituksen päätös	70	173
»	12	Teurastamolautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkio; kaupunginvaltuuston päätös	—	111
»	»	Kojuista, vaunuista ja pöydiltä tapahtuvaa kauppa varten varattujen myyntipaikkain vuokraustapa; kaupunginvaltuuston päätös	59	163
»	26	Helsingin kaupungin yleisten töiden lautakunnan johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	50	145
»	»	Helsingin kaupungin rakennustoimiston johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama . .	51	147
»	»	Helsingin kaupungin rakennustoimiston tiliviraston johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	52	155
»	»	Helsingin kaupungin puhtaanapitolautakunnan johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	53	156
»	»	Helsingin kaupungin puhtaanapitolaitoksen johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	54	158
»	»	Helsingin kaupungin puhtaanapitolaitoksen tiliviraston johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	55	160
»	»	Helsingin kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta annettujen lainojen koron alentaminen; kaupunginvaltuuston päätös	60	163
»	31	IX kaupunginosan korttelin n:o 199 asemakaavanmuutos ja asemakaavamääräykset; sisäasiainministeriön kirjelmä	85	180
»	»	XIV kaupunginosan korttelin n:o 479 b asemakaavanmuutos ja asemakaavamääräykset; sisäasiainministeriön kirjelmä	86	181

Vuosi ja kuukausi	Päivä		Asetuksen	
			numero	sivu
1932				
Marraskuu	16	Kaupungin kiinteistöjen palovakuuttaminen; kaupunginvaltuuston päätös	61	164
Joulukuu	7	Kaasu- ja sähkölaitosten maksujen vakuusjärjestelmä; kaupunginvaltuuston päätös	71	173
»	»	Kadulla tapahtuvan sanomalehtikaupan järjestäminen; kaupunginvaltuuston päätös	72	173
»	»	Kotitalouslautakunnan puheenjohtajan palkkion muuttaminen vuosipalkkioksi; kaupunginvaltuuston päätös	73	174
»	13	Asetus maan jakamisesta sotilaspireihin	—	143
»	»	Asetus asevelvollisuuslain soveltamisesta	—	143
»	14	Asetus poliisitoimesta Suomessa 14 päivänä helmikuuta 1925 annetun asetuksen muuttamisesta	74	174
»	17	Laki oppivelvollisuudesta annetun lain muuttamisesta ja lisäyksestä sanottuun lakiin	75	175
»	21	Laki leimaverolain muuttamisesta	78	177
»	»	Laki tuulaakimaksun laskemisen perusteesta vuonna 1933	79	178
»	»	Asetus tuulaakimaksun laskemisen perustetta vuonna 1933 koskevan lain käyttämisestä..	80	178
»	»	Tuulaakimaksun määrä Helsingissä vuonna 1933; valtioneuvoston päätös	—	179
»	»	Pakkohuutokaupoissa kaupungin saatavista huudettujen tonttien menojen ja tulojen kirjaaminen; kaupunginvaltuuston päätös	81	179
»	»	Eräiden sähkötariffien koroittaminen vuodeksi 1933; kaupunginvaltuuston päätös	82	179
»	29	Helsingin kaupungin virallinen kaksikielisyys vuosina 1933—1942; ote valtioneuvoston päätöksestä siitä, mitkä virka- ja itsehallintoalueet vuosina 1933—1942 ovat katsottavat suomen- tai ruotsinkielisiksi ja mitkä kaksikielisiksi	76	176
»	30	Laki tylsämielisten hoitoa ja kasvatusta varten toimivien kunnallisten ja yksityisten laitosten valtioapua koskevan lain 4 §:n muuttamisesta	77	176

Vuosi ja kuukausi	Päi- vä		Asetuksen	
			nu- mero	sivu
		Yksinomaan tonttijakoa koskevat asemakaavan- muutokset vuonna 1932	87	181
		Muistopatsaita ja taideteoksia varten vuosina 1931 ja 1932 varatut paikat	88	181
		Kaupungin vuosina 1931 ja 1932 ostamat ja ulkosalle asettamat taideteokset sekä sen haltuun jätetty muistotaulu	89	182
		Muutokset sääntöpalkkaisten virkojen luokit- teluun vuonna 1932	90	183
		Luettelo eräistä Helsingin kaupunkia koskevista asetuksista, joita ei ole otettu Helsingin kau- pungin kunnalliseen asetuskokoelmaan v:fta 1932	91	184

Aakkosellinen hakemisto

Helsingin kaupungin kunnalliseen asetuskokoelmaan vuodelta 1932.

	Sivu
Ajokielto Kaisaniemen Läntisellä Puistotiellä	120
Asemakaavamuutokset: VIII kaupunginosan korttelin n:o 141	179
IX kaupunginosan korttelin n:o 199	180
X kaupunginosan tehdaskorttelin n:o 252	179
X kaupunginosan korttelin n:o 288	162
XIII kaupunginosan korttelin n:o 418	162
XIV kaupunginosan korttelin n:o 474	179
XIV kaupunginosan korttelin n:o 475	161
XIV kaupunginosan korttelin n:o 479 b	181
XIV kaupunginosan korttelin n:o 484	179
XIV kaupunginosan korttelin n:o 516	180
XV kaupunginosan korttelin n:o 642	179
Asetus denaturoiduista alkoholipitoisista aineista	43
kansakoululaitoksen kustannuslain täytäntöönpanosta	35
lihanarkustuslain täytäntöönpanosta	74
maatalousministeriölle annetusta vallasta myöntää lievennyksiä lihan-	
tarkastusta koskevien asetusten määräyksistä	81
makkarain y. m. lihatuotteiden valmistuksen valvonnasta	79
poliisitoimiasetuksen muuttamisesta	174
ravintolanpidosta annetun asetuksen muuttamisesta	73
sairaaloihin otettujen mielisairaiden ilmoittamisesta	120
sairaanhoidajattaren- ja sairaanhoidajantoimesta annetun asetuksen	
muuttamisesta	34
tulenaroista nesteistä annetun asetuksen muuttamisesta	107
tuulaakimaksusta v. 1933	178
työväenopistoista annetun asetuksen muuttamisesta	39
väkijuomalain täytäntöönpanosta	41
Asevelvollisuuslaki	142
Automobillitaksa , sen pohjamaksujen koroittaminen	119
Bensiliin myynti , astioista tapahtuva	109
sitä varten varattujen paikkojen luovutusehdot	110
Elokuvanäyttännöt , niitä koskevien määräysten muuttaminen	141
Eläinlääkäri , tarkastusmaitotalon	56
Eläintarhan urheilukenttä , sen järjestyssäännöt	165
sen vuokrasopimuskaava-ke	166
Etälä-Suomen voimaosakeyhtiö , sen ja kaupungin välinen sopimus säh-	
köenergian hankinnasta	60
Haapaniemen urheilukenttä , sen järjestyssäännöt	169
Hautausapu , työntekijäin	59
Hesperian pesäpallokenttä , sen järjestyssäännöt	171
Huonerakenteet	121
Imatran voimalaitos , sen ja kaupungin välinen sopimus sähköenergian han-	
kinnasta	60
Johtosääntö , kassa- ja tili-laitoksen, lisäys siihen	72
kaupunginhallituksen, sen 4 §:n muuttaminen	111

	Sivu
Johtosääntö, kouluhammasklinikan	70
puhtaanapitolaitoksen	158
puhtaanapitolaitoksen tiliviraston	160
puhtaanapitolautakunnan	156
rahatoimiston	44
rakennustoimiston	147
rakennustoimiston tiliviraston	155
revisionikonttorin, sen 3 §:n muuttaminen	47
teurastamolautakunnan	110
yleisten töiden lautakunnan	145
Järjestyssäännöt, Eläintarhan urheilukentän	165
Haapaniemen urheilukentän	169
Hesperian pesäpallokentän	171
Kallion urheilukentän	168
Käpylän	170
veneiden talviteloille panemista varten	58
Kaasulaitos, sen maksujen vakuusjärjestelmä	173
Kaivopuisto, sen Läntisen Puistotien sulkeminen ajoliikenteeltä	120
Kaksikielisyys vuosina 1933—1942	176
Kallion urheilukenttä, sen järjestyssäännöt	168
Kansakoululaitos, asetus sen kustannuslain täytäntöönpanosta	35
kaupungeille sen ylläpitämiseen tuleva valtionavustus	38
Kansakouluoppilaat, koulutarvikkeiden antaminen heille	38
Kassa- ja tililaitos, lisäys sen johtosääntöön	72
Kauppa, kojuista, vaunuista ja pöydiltä, sitä varten varattujen myynti- paikkain vuokraustapa	163
Kaupunginhallitus, sen johtosäännön 4 §:n muuttaminen	111
Kaupunkien kunnallislaki, sen muuttaminen	99
Kieli vuosina 1933—1942	176
Kiinteistöt, niiden palovakuuttaminen	164
Kirjaaminen, pakkohuutokaupoissa kaupungille huudettujen tonttien menojen ja tulojen	179
Kojut, niistä tapahtuvaa kauppaa varten varattujen myyntipaikkain vuokraustapa	163
Kotitalouslautakunta, sen puheenjohtajan palkkio	174
Kouluhammasklinikka, sen johtosääntö	70
Koulutarvikkeet, niiden antaminen kansakouluoppilaille	38
Kunnallislaki, kaupunkien, sen muuttaminen	99
maalaiskuntain, sen muuttaminen	99
Käpylän urheilukenttä, sen järjestyssäännöt	170
Köyhäinhoitolautakunta, sen jäsenluvun lisääminen	120
Laki mieli- ja tuberkuloosisairaalain valtionavusta annetun lain muut- tamisesta	33
oppivelvollisuuslain muuttamisesta	175
tylsämielisten hoitoa varten toimivien laitosten valtionavun muut- tamisesta	176
väkijuomista	40
Ks. myös Asevelvollisuuslaki, Kunnallislaki, Leimaverolaki, Lihan- tarkastuslaki, Margariinivalmistelaki.	
Lastenhoidon neuvola, sen järjestely	57
Leimaverolaki, sen muuttaminen	177
Lihantarkastus, tarkempia määräyksiä siitä	81
Lihantarkastuslaki, sen täytäntöönpanoasetus	74
Lihatotteet, asetus niiden valmistuksen valvonnasta	1
Liikennejärjestys	79
Liikennemaksut, väkijuomista	47
Läntinen Puistotie, sen sulkeminen ajoliikenteellä	120
Lääkäri, tarkastusmaitotalon	55
Maalaiskuntain kunnallislaki, sen muuttaminen	99

Maldontarkastus, sitä koskevan sopimuksen uusiminen	171
Maito	49, 53
Makkarat, asetus niiden valmistuksen valvonnasta	79
Margariinivalmistelaki	112
sen soveltaminen	116
Mielisairaalat, niiden valtionapu	33
Mielisairaat, niiden ilmoittaminen sairaaloihin otettaessa	120
Muistopatsaat, niitä varten vuosina 1931 ja 1932 varatut paikat	181
Muistotaulu, kaupungin haltuun jätetty	182
Myyntipaikat kojuista, vaunuista ja pöydiltä tapahtuvaa kauppaa varten, niiden vuokraustapa	163
Ohjesääntö, terveydenhoitolautakunnan	172
Oppivelvollisuus, siitä annettun lain muuttaminen	175
Palkkio, kotitalouslautakunnan puheenjohtajan	174
teurastamolautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten	111
Palovakuuttaminen, kiinteistöjen	164
Poliisitoimi, siitä annettun asetuksen muuttaminen	174
Puhtaanapitolaitoksen tilivirasto, sen johtosääntö	160
Puhtaanapitolaitos, sen johtosääntö	158
Puhtaanapitolautakunta, sen johtosääntö	156
Puistotie, Läntinen, sen sulkeminen ajoliikenteeltä	120
Pöydät, niiltä tapahtuvaa kauppaa varten varattujen myyntipaikkain vuokraustapa	163
Rahatoimisto, sen johtosääntö	44
Raittiuslautakunta, sen lakkauttaminen	42
Rakennussääntö	9
Rakennuspiirustukset	127
Rakennustoimisto, sen johtosääntö	147
Rakennustoimiston tilivirasto, sen johtosääntö	155
Ravintolapito, siitä annettun asetuksen muuttaminen	73
Revisiionikonttori, sen johtosäännön 3 §:n muuttaminen	47
Röntgenlaitokset	90
Sairaanhoidajattarentoimi, siitä annettun asetuksen muuttaminen	34
Sairasapu, työntekijäin	59
Sakkokorko laiminlyötyjä maksuja perittäessä	119
Sanomalehtikauppa, kadulla tapahtuva	173
Siirtolapuutarha, Vallilan, sen alueiden vuokraehdot	43
Sähköenergia, sopimus sen hankinnasta sähkölaitokselle	60
Sähkölaitos, sen maksujen vakuusjärjestelmä	173
Sähkömittarit, niiden erottamismaksun alentaminen	173
Sähkötaksa	68
Sähkötariffit, niiden koroittaminen	179
Taideteokset, kaupungin vuosina 1931 ja 1932 ostamat ja ulkosalle asetamat	182
niitä varten vuosina 1931 ja 1932 varatut paikat	181
Taksa, sähkölaitoksen	68
vuokra-automobiliin, sen pohjamaksun koroittaminen	119
Taloussprii, sen myynti	43
Talvitelolle paneminen, veneiden	58
Tarkastusmaito	49
Tarkastusmaitotalo, sen eläinlääkärin ohjeet	56
sen lääkärin ohjeet	55
Terveydenhoitolautakunta, sen ohjesääntö	172
Teurastamolautakunta, sen johtosääntö	110
sen puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot	111
Tilausmaito	53
Tilivirasto, puhtaanapitolaitoksen	160
rakennustoimiston	155

Tontit, pakkohuutokaupoissa kaupungille ostetut, niiden menojen ja tu- lojen kirjaaminen	179
Tonttijako, siihen v. 1932 tehdyt muutokset	181
Tuberkuloosisairaalat, niiden valtionapu	33
Tulenarat nesteet, niistä annetun asetuksen muuttaminen	107
Tuulaakimaksu v. 1933	179
Tylsämieliset, niiden ilmoittaminen sairaaloihin otettaessa	120
Tylsämielisten hoitolaitokset, niille tulevan valtionavun muuttaminen ..	176
Työntekijät, niiden sairas- ja hautausapu	59
Työväenopistot, niistä annetun asetuksen muuttaminen	39
niiden omien huoneistojen vuokra-arvot	39
Urheilukenttä, Eläintarhan	165
Haapaniemen	169
Hesperian	171
Kallion	168
Käpylän	170
Vakuusjärjestelmä, kaasu- ja sähkölaitosten maksujen	173
Vallilan siirtolapuutarha-alueet, niiden vuokraehdot	43
Valtionapu, kansakoululaitoksen	38
mieli- ja tuberkuloosisairaalin	33
tylsämielisten kasvatusta varten toimivien laitosten	176
työväenopistojen	39
Vaunut, niistä tapahtuvaa kauppaa varten varattujen myyntipaikkain vuokraustapa	163
Veneet, niiden paneminen talviteloille	58
Virat, muutokset niiden luokitteluun	183
Vuokra-automobiilit, niiden pohjatakseen koroittaminen	119
Vuokraehdot, Vallilan siirtolapuutarha-alueiden	43
Vuokraustapa, kojuista y. m. s. tapahtuvaa kauppaa varten varattujen myyntipaikkain	163
Väkijuomalaki	40
Väkijuomaliikkeen tarkastaja	41
Väkijuomat, niistä suoritettavat liikennemaksut	47
Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahasto, siitä annettu- jen lainojen koron alentaminen	163
Yleisten töiden lautakunta, sen johtosääntö	145

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSUT

1932. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTO. N:o 1.

Sisällys: 1. Helsingin kaupungin liikennejärjestys, s. 1.

---

1. Helsingin kaupungin liikennejärjestys.

Osittain Uudenmaan läänin maaherran tammikuun 29 p:nä 1932 vahvistama. Osittain maistraatin helmikuun 9 p:nä 1932 vahvistama ja kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön samana päivänä hyväksymä.

(Kaupunginvaltuuston hyväksymä joulukuun 2 p:nä 1931)

Uudenmaan läänin maaherra on, nojautuen kaupunkien kunnallislain muuttamisesta 9 päivänä joulukuuta 1927 annetun lain 42 §:n 1 kohdan säännökseen, vahvistanut Helsingin kaupungin liikennejärjestyksen asianomaisten noudatettavaksi muilta osilta, paitsi mikäli se koskee varovaisuustoimenpiteitä moottoriajoneuvoilla kuljettaessa.

Maistraatti on, nojautumalla asetuksen moottoriajoneuvoliikenteestä, annettu 18 päivänä tammikuuta 1929, 72 §:ään, vahvistanut Helsingin kaupungin liikennejärjestyksen 3, 7, 8, 10, 11, 12, 17, 21, 25 ja 26 §§ niiltä osilta, jotka koskevat varovaisuustoimenpiteitä moottoriajoneuvoilla kuljettaessa.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö on, maistraatin puolestaan vahvistettua Helsingin kaupungin liikennejärjestyksen 3, 7, 8, 10, 11, 12, 17, 21, 25 ja 26 §§ sikäli kuin ne sisältävät määräyksiä varovaisuustoimenpiteistä moottoriajoneuvoilla kuljettaessa, hyväksynyt mainitut määräykset.

I L u k u.

Yleiset määräykset.

1 §. Helsingin yleisessä liikenteessä on voimassa olevien lakien ja asetusten lisäksi noudatettava tämän liikennejärjestyksen määräyksiä.

Vrt. laki moottoriajoneuvoliikenteestä, toukok. 21 p:ltä 1926 (*kunn. as.-kok. 1926 : 1*), asetus moottoriajoneuvoliikenteestä, tammik. 18 p:ltä 1929, muutoksineen heinäk. 19 p:ltä 1929, heinäk. 4 p:ltä 1930 ja heinäk. 31 p:ltä 1931 (*kunn. as.-kok. 1929 : 1 ja 24 sekä 1931 : 32 ja 33*), asetus, joka sisältää yleisen liikennejärjestyssäännön, tammik. 18 p:ltä 1929 (*kunn. as.-kok. 1929 : 2*) sekä valtioneuvoston päätös kaupunkien, kauppala- ja taajaväestön yhdyksuntain liikennemerkeistä, lokak. 16 p:ltä 1930 (*kunn. as.-kok. 1930 : 31*).

2 §. Tässä liikennejärjestyksessä käsitetään

1) *liikenneväylällä* katua, tietä, toria, kujaa, siltaa tai muuta liikenteelle tarkoitettua paikkaa, mikäli sitä käytetään yleiseen liikenteeseen;

2) *ajotiellä* sitä liikenneväylän osaa, joka on tarkoitettu pääasiallisesti ajoneuvoliikenteelle;

3) *jalkakäytävällä* sitä liikenneväylän osaa, joka on tarkoitettu jalankulkijoille;

4) *suojatiellä* jalkakäytävän jatkoja ajotiellä, huolimatta siitä ovatko ne erityisesti merkittyjä vai ei;

5) *yhteen suuntaan liikennöitävällä kadulla* sellaista asianmukaisella liikennemerkillä varustettua katua, jolla liikenne ajotiellä on sallittu ainoastaan yhteen suuntaan;

6) *ajoneuvolla* kaikenlaatuisia kulkuvälineitä, jotka eivät kulje raiteilla, kuten moottori- ja hevosajoneuvoja, polkupyöriä, käsirattaita ja kelkkoja;

7) *seisauttamisella* ajon keskeyttämistä lyhyehköksi ajaksi, ei kuitenkaan pitemmäksi, kuin mitä on tarpeen tavaroiden noutoa ja jättämistä, tai muunlaisen toimen suorittamista varten; sekä

8) *pysäköimisellä* (parkeeraus) ajon keskeyttämistä ja ajoneuvon jättämistä liikenneväylälle pitemmäksi ajaksi kuin seisauttamiseen on tarpeellista.

3 §. Liikenneväylällä on jokainen velvollinen noudattamaan liikenteen järjestyksen, turvallisuuden ja sujuvaisuuden säilyttämiseksi tarpeellista varovaisuutta ja tarkkaavaisuutta.

Suojatiellä on noudatettava erityistä varovaisuutta ja tarkkaavaisuutta.

Sairaihin, raajarikkoihin, vanhuudenheikkoihin, sokeihin ja kuuroihin sekä lapsiin on kiinnitettävä erikoista huomiota.

4 §. Ajoneuvon kuljettajan on noudatettava liikenteen ohjeeksi asetettuja liikennemerkkejä, jotka poliisi kaupunginhallituksen suostumuksella ja kaupungin kustannuksella sijoittaa sekä saattaa julkisesti tiedoksi.

5 §. Liikennettä ohjaavan poliisimiehen suullisesti tai käden viittauksella tai koneellisesti antamaa merkkiä on noudatettava, vaikkei merkinanto olisikaan liikenteestä voimassaolevain säännösten mukainen.

6 §. Poliisi voi kaupunginhallituksen suostumuksella määrätä suljetuksi liikenneväylän tai sen osan joko kokonaan tai määrätyksi vuorokauden ajaksi kaikelta tai määrätynlaiselta liikenteeltä taikka määrätä, että ajotietä tai jalkakäytävää saa liikennöidä ainoastaan yhteen suuntaan.

Tarpeen vaatiessa voi poliisimies tilapäisesti sulkea liikenneväylän, ja on tähän oikeutettu palopaikalla myöskin palopäällystö, mikäli poliisimiestä ei ole paikalla.

7 §. Ajoneuvoja on kuljettava ajosuunnasta oikealla olevaa ajotien puolta, ollen tällöin ajoradan oikeata sivua etusijassa käytettävä. Hitaimmin kulkevain ajoneuvojen, varsinkin käsirattaiden, polkupyöräin ja hevosajoneuvojen, on kuljettava mahdollisimman lähellä jalkakäytävää. Mikään ajoneuvon tai kuorman osi-alköön kuitenkaan ulottuko jalkakäytävälle. Missä ei erityistä

jalkakäytävää ole ja ajoradan leveys sen sallii, on ajoneuvoa kuljettava yhden metrin etäisyydellä liikenneväylän reunasta.

Yhteen suuntaan liikennöitävällä kadulla on ajoneuvojen sallittu käyttää ajotietä koko leveydeltä; kuitenkin on mahdollisuuden mukaan ajoneuvoa kuljetettava ajotien oikeaa puolta.

8 §. Oikealta tulevan oikeus ensiksi sivuuttaa ajotien risteys ei oikeuta katkaisemaan vasemmalta tulevien ajoneuvojen muodostamaa jonoa.

Ajosuuntaa muutettaessa risteävälle ajotielle on käänös oikealle tehtävä lyhyessä ja käänös vasemmalle pitkässä kaaressa.

Ajoneuvojen, jotka haluavat ajotien risteyksessä kääntyä oikealle, on ryhmityttävä jonoon oikealle, kun taas ajoneuvojen, jotka haluavat kääntyä vasemmalle tai jatkaa suoraan eteenpäin, on ryhmityttävä toiseen jonoon vasemmalle.

Raitiovaunun ja ajoneuvon ristikkäin kohdatessa toisensa on raitiovaunun kuljettava ensin, ellei liikennemerkkin annolla toisin määrätä.

Ajotiellä, jossa on kahtaalle kulkeva liikenne ja raitiotieraitteet ajoradan keskellä, on raitiovaunu sivuutettava oikealta puolelta.

9 §. Ajoneuvo on seisautettava kadunristeykseen siten, että suojatie jää jalankulkijain vapaasti käytettäväksi.

Liikenneväylällä, jossa on kahtaalle kulkeva liikenne, saa ajoneuvon seisauttaa kulkusuuntaan ainoastaan ajotien oikeaan reunaan jalkakäytävän viereen. Tämä määräys ei koske viranomaisten järjestämiä pysäköimis- ja asemapaikkoja.

10 §. Tarpeen vaatiessa on ajoneuvon kuljettajan annettava varoitusääni- tai -käsimerkki. Merkinanto ei vapauta kuljettajaa velvollisuudesta noudattaa varovaisuutta.

Merkinantotorvea saa käyttää ainoastaan moottoriajoneuvoissa.

Tarpeeton äänimerkkien anto samoin kuin kutsuminen merkinantotorvella on kielletty.

11 §. Ajoneuvon on ajettava ajoliikenteen jakamiseksi tehtyjen korokkeiden, pylväiden ynnä muiden sellaisten laitteiden oikealta puolelta, paitsi milloin vasen kulkusuunta on erikoisesti määrätty.

12 §. Raitiovaunun pysähdyttä pysäkillä ja matkustajain siitä poistuessa tai siihen noustessa eivät ajoneuvot saa siitä ohi kulkea, ellei pysäkillä ole tehty koroketta tai muita suojalaitteita. Näin varustettujen pysäkkien kohdalla on ajettava varovaisesti.

Raitiovaunupysäkillä, mihin ei ole tehty koroketta tai muuta suojalaitetta, älköön jalankulkija ajotiellä odottako raitiovaunua.

Raitiovaunun lähestyessä, annettiinpa siitä merkki tai ei, tulee ajoneuvojen ja jalankulkijain, mikäli mahdollista, heti poistua raiteilta.

Raitiovaunupysäkillä, missä korokkeita on raitiotien kumpaisellakin puolella, on kaikki korokkeiden välinen ajoneuvoliikenne kielletty.

13 §. Juhlasaatot ja kulkueet saavat kokoontua ja kulkea ainoastaan ajotiellä, ja tulee osanottajien tällöin noudattaa niitä

määräyksiä, joita poliisi esteettömän liikenteen ja järjestyksen ylläpitämiseksi antaa.

Juhlasaatoille ja kulkueille on ajoneuvojen kuljettajain annettava vapaa kulku.

14 §. Kastelu- ja puhtaanapitovaunuille niiden työskennellessä liikenneväylällä on annettava vapaa liikkumismahdollisuus. Kuitenkin tulee tällaisten vaunujen, mikäli haitatta voivat, noudattaa yleisiä liikennettä koskevia määräyksiä.

15 §. Seisauttaminen ja pysäköiminen on kielletty:

a) suojatiellä ja paikoissa, missä liikenneväylä on kapea tai tekee jyrkän käänteen;

b) viittä metriä lähempänä linja-auton ja raitiovaunun pysäkkiä;

c) liikenneväylällä, missä on tilaa vähemmälle kuin neljälle ajoneuvolle rinnakkain, jos vastakkaiselle puolelle samalle kohdalle jo on seisautettu ajoneuvo.

Pysäköiminen on lisäksi kielletty:

a) kaikkialla, missä siitä asianomaisella liikennemerkillä tai muunlaisella määräyksellä on tiedoitettu;

b) moottori- tai hevosajoneuvojen asemapaikoilla;

c) merkityn pysäköimispaikan läheisyydessä;

d) porttikäytävien ja rakennusten pääporraskäytävien kohdalla sekä silloilla.

Linja-autojen seisauttaminen matkustajain ottamista ja näiden poistumista varten on kaupungin asemakaavan ja jakosuunnitelman piirissä olevilla liikenneväylillä kielletty muualla kuin viranomaisten määräämillä pysäkeillä ja asemapaikoilla.

Yleensä on ajoneuvojen pysäköimistä vilkasliikenteisillä liikenneväylillä vältettävä. Poliisimiehellä on muissakin kuin ylläluetelluissa tapauksissa oikeus kieltää ajoneuvon seisauttaminen ja pysäköiminen sellaisella paikalla, missä se on liikenteelle haitaksi.

Poliisilla on myöskin valta, kaupunginhallituksen suostumuksella, kieltää pysäköimistä autoa kolmeakymmentä minuuttia pitemmäksi ajaksi jollakin määrättyllä kadulla tai kadun osalla, jolloin sopiva pysäköimispaikka on, mikäli mahdollista, lähistöltä osoitettava.

16 §. Poliisi määrää kaupunginhallituksen suostumuksella yleiset pysäköimispaikat, mitkä on varustettava asianmukaisella liikennemerkillä.

Pisin keskeytymätön pysäköimisaika tällaisella pysäköimispaikalla olkoon kahdeksan tuntia, ellei poliisi toisin määrää.

17 §. Ajaja saa poistua ajoneuvonsa luota vasta sitten, kun hän omaan ajoneuvoonsa nähden on huolehtinut tarpeellisista toimenpiteistä onnettomuuksien ja liikennehäiriöiden estämiseksi.

18 §. Ajoneuvoja, olkoot ne mitä laatua tahansa, saa mainostusta varten tai myytäväksi asettaa ajotielle ainoastaan poliisin luvalla ja sen määräämin ehdoin.

19 §. Ammattimaista liikennettä harjoittavien moottori- ja muiden ajoneuvojen asemapaikat määrää, kaupunginhallituksen suostumuksella, poliisi.

20 §. Jos sattuu tapaturma, joka on aiheutunut ajoneuvojen käyttämisestä tai on sen yhteydessä, on ajajan heti seisautettava ja kysyttäessä ilmoitettava nimensä ja asuntonsa sekä, jos niin tarvitaan, avustettava vahingoittuneita.

21 §. Kuorma ei saa olla neljää metriä korkeampi maasta lukiin, kahta ja kolmea kymmenesosaa metriä leveämpi eikä kahta-toista metriä pitempi, ellei käytetä perävaunua.

Poliisi saakoon pyynnöstä myöntää tilapäisen poikkeuksen tästä kuorman suuruutta koskevasta määräyksestä.

22 §. Kuljetettavain esineiden tulee olla ajoneuvoihin niin kiinnitettyinä, etteivät ne matkalla irtaannu tai putoa tai aikaansaa kuorman kaatumista eivätkä ole omiaan sulkemaan tietä tai muulla tavoin olemaan vaaraksi muille tai haitaksi liikenteelle, eivätkä ne myöskään saa kokonaan tahi osittain laahata maassa ajoneuvojen perässä.

23 §. Rämisevää tavaraa älköön liikenneväylällä kuljetettako, ellei ole ryhdytty toimenpiteeseen kolinan välttämiseksi.

Kalkin, jauhetun liidun, hiilen, kaksin, punavärin ja muiden aineiden, jotka voivat pölytä tai levittää pahaa hajua, tulee kuljetettaessa olla niin suojattuina, että sellaiset haitat välttyvät.

24 §. Työajoneuvossa, joka kuuluu tämän kaupungin asukkaalle, pitää, kun sitä käytetään, olla laatta, johon omistajan nimi tai toiminimi sekä hänen tai toiminimen osoite on merkitty selvin, vähintään yhdeksän senttimetrin korkuisin kirjaimin.

Jos sama henkilö tai toiminimi omistaa useita sellaisia ajoneuvoja, tulee jokaisen niistä sitä paitsi olla merkittynä erityisellä, laatassa vähintään yhdeksän senttimetrin korkuisin numeromerkein osoitulla numerolla.

Sellaisen laatan tulee ajoneuvoa käytettäessä olla kiinnitettynä siihen siten, että kirjoitus on täysin näkyvissä.

Moottoriajoneuvossa voidaan laatan sijasta käyttää muuta tarkoitustaan vastaavaa merkitsemistapaa.

Vuokra-ajoneuvosta on voimassa, mitä siitä on erikseen määrätty.

Vrt. lisäys järjestyssääntöihin ammattimaisen automobiililiikenteen harjoittamiselle Helsingin kaupungissa, joulukuun 14 p:ltä 1929 (*kunn. as.-kok. 1929 : 57*) sekä Helsingin kaupungin pikaajurien järjestyssääntöjen, heinäkuun 27 p:ltä 1908, 3 § (*kunn. as.-kok. 1908 : 3*).

II L u k u.

Moottoriajoneuvoliikenne.

25 §. Merkinantotorven tulee olla kumeäääninen. Kimeä-ääniset viheltimet ja moniääniset torvet ovat kielletyt, samoin kuin merkien antaminen pakoputkella. Pimeän aikana voidaan käyttää lyhyitä valomerkkejä.

Avointa äänenvaimentajaa älköön käytettävä moottoriajoneu-

vossa. Koneen syökkyä tyhjiltään käydessä on, varsinkin kello kahdenkymmenenkahden ja kahdeksan välisenä aikana, vältettävä.

26 §. Kääntyminen ajotiellä on tehtävä eteenpäin kaartaen tai, ellei tämä ole mahdollista, peräytyen risteävälle ajotielle.

III L u k u.

Hevosajoneuvoliikenne.

27 §. Ajoneuvon kuljettajalla tulee olla tarpeellinen taito ja tottumus, eikä hän matkalla saa toimittaa mitään, mikä voi johtaa hänen huomionsa pois ajamisesta.

Kuuttatoista vuotta nuorempaa henkilöä ei poliisin luvatta saa käyttää ajotehtäviin.

28 §. Jokaisella liikkeessä olevalla ajoneuvolla tulee olla oma ajajansa.

Ajoneuvon liikkeellä ollessa tulee ajajalla joko olla semmoinen paikka ajoneuvossa, että hän esteettömästi voi nähdä tien ajoneuvon edessä ja molemmilta puolilta, taikka tulee hänen käydä ajoneuvon sivulla, enintään metrin päässä siitä, valmiina tarpeen vaatiessa sen heti pysäyttämään.

Ajaja ei saa käydä pitkin jalkakäytävää.

29 §. Jos ajaja poistuu kadulla olevasta ajoneuvosta jättämättä ajoneuvon eteen valjastettua hevosta toisen henkilön hoitoon, on hänen ryhdyttävä muuhun tyydyttävään toimenpiteeseen hevosen paikallaan pysymiseksi.

Säikkyvää ja potkijaksi tunnettua hevosta ei saa jättää tarpeenmukaisesti vartioimatta. Purevaksi tunnetun hevosen turvan ympärillä on pidettävä suojalaite.

Lyhty-, lennätin-, puhelin- tai raitiotiepylväisiin tai muihin sellaisiin esineihin ei hevosta saa sitoa.

Hevosta älköön syötettävä ajotiellä.

30 §. Ajoneuvoa ei saa kuormata niin raskaasti eikä sillä tavoin, että hevonen liiaksi rasittuu.

Pyörillä kulkevain hevosajoneuvojen, jotka eivät ole varustetut kumirenkailla, on kivettyllä kadulla ajettava käyden.

31 §. Ratsastettaessa ja eläintä talutettaessa on vastaavasti noudatettava, mitä tämän liikennejärjestyksen mukaan on hevosajoneuvoista voimassa.

IV L u k u.

Polkupyöräliikenne.

32 §. Polkupyörässä tulee olla varmasti toimiva jarrulaite ja soittokello merkinantoa varten.

33 §. Liikenneväylää ei saa käyttää ajoharjoituksiin. Niinkään on kielletty rinnakkain kuljettamista kahta useampaa polkupyörää.

Tämä ei kuitenkaan koske suljettuja polkupyöräosastoja, joiden ajosta, paitsi sotilasosastojen, on tehtävä ilmoitus poliisille.

34 §. Polkupyöräilijän on tarkoin pysyteltävä ajotien oikealla syrjällä ja ajettava suoraan eteenpäin. Liikkeessä olevasta ajoneuvosta kiinnittäminen on kielletty, samoin pyörän taluttaminen jalkakäytävällä.

35 §. Toisen henkilön kuljettaminen polkupyörällä on kielletty.

Tavarain kuljettaminen polkupyörällä on sallittu, mikäli ajaja ei tämän johdosta menetä liikkumisvapauttaan eikä tuota haittaa liikenteelle.

36 §. Taitoliikkeiden suorittaminen ajotiellä, kuten ajaminen pitämättä kättä ohjaustangossa, on kielletty. Niinikään on kielletty kääntämästä ohjaustankoa eteenpäin.

Kilpaileminen yleisellä liikenneväylällä ilman erikoista poliisilupaa on samoin kielletty.

Polkupyöräilystä kaupungin esplanaadeissa ja puistoissa antaa poliisi kaupunginhallituksen suostumuksella tarkemmat määräykset.

37 §. Tämän luvun määräykset koskevat soveltuvin osin myöskin moottoripyöräliikennettä.

V L u k u.

Kävelyliikenne.

38 §. Jalankulkijan tulee käyttää jalkakäytävää ja välttää tarpeetonta kulkemista ajotiellä. Jalkakäytävällä on yleensä kuljetava oikeaa puolta ja väistytävä vastaan tulijaa oikealle.

Jalkakäytävälle pysähtyvän on jätettävä tilaa muille jalankulkijoille esteetöntä liikkumista varten.

39 §. Jalankulkijan tulee ajotien yli pyrkiessään kulkea lyhintä tietä ja väistää kaikkia ajoneuvoja.

Erittäin vilkkaaliikenteisissä katuristeyksissä käyttäköön jalankulkija ajotien poikki kulkiessaan suojatietä.

Ajotiellä oleva jalankulkija saakoon ajoneuvon lähestyessä pysähtyä ajotien keskustaan, kunnes ajoneuvo on kulkenut ohitse.

Tarpeeton oleskelu ajotiellä taikka sen käyttäminen leikkeihin tai mäenlaskuun on kielletty.

40 §. Jalkakäytävällä älköön kuljetettako taakkaa tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa tai häiritä ohikulkijoita, vaan käytetäköön tällöin ajotietä, kulkien sen oikeata puolta aivan jalkakäytävän vieressä.

Jalkakäytävällä saa kuitenkin kuljettaa lastenvaunuja ja -kelkoja sekä käsivoimin liikkuvia rullatuoleja, jolloin näitä kuljettavien henkilöiden on soveltuvilta kohdin noudatettava mitä jalankulkijoista määrätään. Kuitenkaan älköön mainittuja ajoneuvoja kuljetettako jalkakäytävällä useampaa kuin kahta rinnakkain.

41 §. Tilaisuudessa, missä tungosta liikenneväylällä voi syntyä sen johdosta, että suurehko ihmismäärä haluaa yhtäaikaa päästä

perille, on poliisimiehen käskystä ja hänen ohjauksensa mukaan muodostettava jono, johon kukaan älköön tunkeutuko.

VI L u k u.

Raitiotie- ja pika-ajuriliikenne.

42 §. Raitiotieliikenteestä olkoon voimassa, mitä liikenteenharjoittamisesta Helsingin kaupungin sähköraitioiteilla ja raitiotien käyttämisestä annetuissa määräyksissä sekä soveltuvin osin tässä liikennejärjestyksessä säädetään.

Pika-ajuriliikenteestä olkoon voimassa, mitä Helsingin kaupungin pika-ajurien järjestyssääntö ja soveltuvin osin tämä liikennejärjestys säätävät.

VII L u k u.

Rangaistusmääräykset.

43 §. Joka rikkoo tämän liikennejärjestyksen määräyksiä, rangaistakoon, ellei rikkomuksesta ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta, enintään neljälläkymmenellä päiväsakolla.

Liikennejärjestys tulee voimaan maaliskuun 1 p:stä 1932 lukien.
Kaup.vall. päätös helmik. 10 p:stä 1932.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSUT

1932. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTO. N:o 2.

Sisällys: 2. Rakennussääntö, s. 9.

---

2. Rakennussääntö.

Annettu tammikuun 29 p:nä 1932. (Lyhennysote)

(Suomen as.-kok. 1932 : 41)

(Vrt. kunn. as.-kok. 1931 : 20)

Huhtikuun 24 päivänä 1931 annetun asemakaavalain 72 §:n ja maistraatin kokoonpanosta asemakaava- ja rakennusasioita käsiteltäessä samana päivänä annetun lain 6 §:n nojalla säädetään täten, apulaissisäasiainministerin esittelystä, seuraavaa:

I OSASTO.

Kaupunkia koskevat säännökset.

1 L u k u.

Rakennusjärjestys.

1 §. Jokaisella kaupungilla tulee olla *rakennusjärjestys*, joka sisältää asemakaava- ja rakennustoimesta ne säännökset, mitkä asemakaavalain, tämän rakennussäännön ja muiden laillisten säännösten lisäksi katsotaan kaupungille tarpeellisiksi.

2 §. Rakennusjärjestyksen hyväksyy kaupunginvaltuusto. Päätös siitä on, tullakseen voimaan, sisäasiainministeriön vahvistettava.

Ehdotus rakennusjärjestykseksi on, ennenkuin se jätetään kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi, pidettävä yleisön nähtävänä vähintään neljäntoista päivän ajan; ja on ehdotuksen julkipanosta ilmoitettava, niinkuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kaupungissa julkaistaan. Muistutukset ehdotusta vastaan on kaupunginhallitukselle kirjallisesti tehtävä ilmoitetun ajan kuluessa. Ehdotuksesta on hankittava maistraatin sekä terveydenhoito- ja palolautakunnan lausunnot.

Rakennusjärjestyksen vahvistamisesta on kaupunginhallituksen viipymättä julkaistava kuulutus; ja on rakennusjärjestys pidettävä yleisön saatavissa.

Mitä edellä on säädetty, sitä sovellettakoon myöskin rakennusjärjestykseen muutoksia tai lisäyksiä tehtäessä.

2 L u k u.

Kaupungin asemakaava- ja rakennusviranomaiset.

3 §. Kaupunginhallituksen tulee tarkoin seurata rakennustoimintaa ja asunto-oloja kaupungissa ja sen ympäristössä sekä kaupungin yleistä kehitystä ja, kun siihen syytä on, harkittavakseen ja valmisteltavakseen ottaa asemakaavan laajentaminen tai muuttaminen, asemakaavamääräysten tai asemakaavantakaisten määräysten antaminen tai muuttaminen, tonttijako tai siihen tehtävät muutokset, rakennusjärjestyksen muuttaminen tai lisäykset siihen, toimenpiteet vanhan kaupunginosan suojelemiseksi, rakennussuunnitelman laatiminen tai muut toimenpiteet rakennustoiminnan järjestämiseksi kaupunkialueen ulkopuolella sekä yleensä toimia rakennustoiminnan edistämiseksi ja kehittämiseksi paikkakunnalla sekä epäkohtien poistamiseksi ja ehkäisemiseksi rakennustoimen alalla.

Kaupunginhallituksen tulee lisäksi huolehtia luetteloiden pitämisestä niistä tontinomistajista tai -haltijoista, jotka ovat velvolliset kaupungille korvaamaan heidän tonttinsa osalle tulevan katumaan arvon taikka kadun tai viemärijohdon rakentamisesta johtuvat kustannukset.

4 §. Maistraatin tulee valvoa, että asemakaavalakia, tätä rakennussääntöä, kaupungin rakennusjärjestystä ja muita voimassa olevia asemakaava- ja rakennustointa koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan, sekä toimittaa maistraatille niiden mukaan kuuluvat tehtävät.

Maistraatin tulee erittäin

valvoa, että rakennustoiminta kaupungissa tapahtuu voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti ja että voimassa olevia uudisrakennuskieltoja noudatetaan;

rikkomuksien sattuessa ryhtyä toimenpiteisiin syytteen nostamiseksi sekä, milloin olosuhteet sitä vaativat, niskoitteluun nähden käyttää säädettyjä pakkokeinoja; sekä

antaa lausuntoja asemakaava- ja rakennustointa koskevista asioissa, maaherran, kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen niitä pyytäessä.

Maistraatin kokoonpanosta asemakaava- ja rakennusasioita käsiteltäessä on erittäin säädetty. Lisäjäseniksi maistraattiin näitä asioita käsiteltäessä otettakoon ainoastaan henkilöitä, joilla on tietoja ja kokemusta asemakaava- ja rakennustoimen alalla.

5 §. Maistraatilla on oikeus antaa yhdelle tai useammalle jäsenistään tai virkailijoistaan toimeksi hoitaa määrättyjä tehtäviä, jotka koskevat asemakaava- ja rakennustoimen valvontaa, sekä tarpeen vaatiessa kutsua asiantuntijoita asiain käsittelyssä avustamaan.

6 §. Tässä säännössä tai rakennusjärjestyksessä mainittujen asemakaava- ja rakennusasiain valmistavaa käsittelyä varten kaupunki voi asettaa lautakuntia sekä ottaa virkamiehiä, joiden tehtävät määrättäköön rakennusjärjestyksessä tai erityisissä johtosään-

nöissä; ja tulee näiden antaa kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle ja maistraatille lausuntonsa alaansa kuuluvissa asioissa.

Kunnan palveluksessa olevan asemakaava-, rakennus-, palo- ja mittausviranomaisen sekä terveydenhoitolautakunnan edustajan tulee kutsusta saapua maistraatin kokoukseen asemakaava- tai rakennusasiaa käsiteltäessä; ja on hänellä oikeus siinä ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen sekä pyynnöstä saada mielipiteensä pöytäkirjaan merkityksi.

3 L u k u.

Asemakaava.

7 §. Asemakaavaa laadittaessa on huomioonotettava,

että kadut niin suunnitellaan, että ne suuntaan, nousuun, leveyteen ja muuhun järjestelyynsä nähden tyydyttävät liikenteen, terveellisuuden ja kauneusaistin vaatimukset sekä sopeutuvat niiden varrella olevien korttelien käyttö- ja rakennustapaan;

että kadun kummallakin puolella olevien rakennusten välimatka määrätään paikallisten olosuhteiden ja muiden asiaan vaikuttavien seikkojen perusteella, kuitenkin niin, ettei sanottua välimatkaa yleensä tehdä 12 metriä lyhemmäksi eikä katua 4.5 metriä kapeammaksi;

että hyvät kulkuyhteydet järjestetään kaupungin eri osien sekä tarpeen vaatiessa, kaupungin ja sen läheisyydessä olevain yhdyskuntain välille sekä että asemakaava yleensä hyvin mukautuu aikaisemmin asemakaavoitettuun kaupunkialueeseen ja kaupunkiin rajoitettuun yhdyskuntiin;

että toreja ja muita liikenteelle tarpeellisia yleisiä paikkoja järjestetään riittävässä määrässä ja että ne asemaansa, laajuuteensa ja muotoonsa nähden niin suunnitellaan, että ne tyydyttävät liikenteen, terveellisuuden ja kauneusaistin vaatimukset;

että kaupunki mahdollisimman hyvin turvataan tulenvaaralta ja kaupungin eri osat siinä tarkoituksessa toisistaan erotetaan jatkuvilla puisto- tai suojavyöhykkeillä, missä tällainen järjestely katsotaan mahdolliseksi; ja

että korttelit suuruuteensa ja muotoonsa nähden suunnitellaan sen tarkoituksen mukaisiksi, johon ne on aiottu käytettäväksi, sekä muuten muodostetaan sellaisiksi, että maa-alue saadaan mahdollisimman sopivasti ja tarkoin käytetyksi.

Rakennusjärjestykseen on otettava säännöksiä siitä, miten esipihat ja sellaiset korttelien sisustassa sijaitsevat alueet, joille ei saada rakentaa, ovat järjestettävät, istutuksilla kaunistettavat, aidattavat ja muuten hoidettavat kuin myös pihamaan alla olevan tilan käyttämisestä; ja on näitä säännöksiä noudatettava, mikäli ei asemakaavamääräyksissä toisin säädetä.

8 §. Jos alue asemakaavassa aiotaan varata yleistä rakennusta varten tai urheilupaikaksi, liikennealueeksi, vaara-alueeksi tai hautausmaaksi eikä aluetta ole siihen tarkoitukseen otettu käytäntöön

silloin kuin asemakaava hyväksytään, on aluetta varten, jos maan omistaja sitä pyytää tai kaupunki muuten katsoo sen tarpeelliseksi, laadittava vaihtoehtoinen asemakaava alueen käyttämistä varten yksityiseen rakennustoimintaan siinä tapauksessa, ettei sitä käytetä edellämainittuun tarkoitukseensa.

Jos asemakaavalain 14 §:ssä ja 15 §:n 1 momentissa mainittu uudisrakennuskielto on lakannut olemasta voimassa eikä oikeutta alueen käyttämiseen asemakaavan määräämään tarkoitukseen ole hankittu, taikka ellei sellaista kieltä ole kuudessa kuukaudessa asemakaavan vahvistamisesta annettu, olkoon maanomistajalla oikeus rakentaa alueelle tämän pykälän ensimmäisessä momentissa mainitun vaihtoehtoisen asemakaavan mukaan.

9 §. Asemakaavamääräyksiä laadittaessa rakennuskortteleita varten on, sen lisäksi mitä on säädetty asemakaavan laatimisesta yleensä, huomioonotettava muun muassa:

että jokaisesta korttelista määrätään, tuleeko kadun tai yleisen paikan varrella olevien rakennusten välittömästi liittyä toisiinsa (sulettu rakennustapa), sijaita toisistaan erillään (avoin rakennustapa) tai rakennettava ryhmittäin toistensa viereen (puoliavoin rakennustapa);

että rakennusten korkeus ja rakentamistiheys sekä samassa rakennuksessa ja saman porraspinnan yhteydessä olevien huoneistojen lukumäärä määrätään kaupungin yleisen kehityksen ja todellisen tarpeen, paloturvallisuuden, paikkakunnalla vallitsevan tavan, rakennusalueen aseman sekä perustuksen laadun mukaan;

että sen ohessa rakennusten suurin korkeus määrätään kaupunkien suuruuden ja kaupunkialueen eri osain olojen mukaan, sekä huomioonottaen kadun ja pihan kummallakin puolella olevien rakennuslinjojen väliset etäisyydet ja sen, sijaitseeko rakennus kadun tai avonaisen paikan varrella vaiko tontin sisällä;

että hyvät valaistussuhteet aikaansaadaan ja että huoneistot mahdollisimman suuressa määrin voidaan järjestää siten, että niissä on tyydyttävä auringonvalo ja ilmanvaihto;

että sellaista rakennustapaa noudatetaan, ettei tulipalon sammuttamista vaikeuteta; sekä

että, jos rakennuskortteliin kuuluva alue on terveydellisessä suhteessa sellaisenaan rakentamiseen sopimaton, tarpeellisia määräyksiä annetaan niistä toimenpiteistä, joihin on ennen rakentamista ryhdyttävä.

Jos asemakaavamääräykset koskevat jo rakennettua kaupunginosaa, on edelläolevien säännösten soveltamisessa kiinnitettävä tarpeellista huomiota olemassaoleviin rakennuksiin.

10 §. Asemakaavamääräyksiä on tarpeen mukaan annettava muidenkin alueiden kuin rakennuskorttelien käytöstä, kuten katumaan tai muun yleisen paikan ala- tai yläpuolella olevan tilan käyttämisestä huoneistoja varten tai muihin tarkoituksiin; eri tasoissa olevien katujen risteyksistä tai liikenteen järjestämisestä liikenne- tai vaara-alueille taikka niiden läpi;

kadun sijoittamisesta tunneliin maanpinnan alle;
siltain rakentamisesta;
vesialueen säilyttämisestä tai järjestämisestä; sekä
liikenne-, vaara- tai urheilualueelle taikka hautausmaalle tai
muihin erikoistarkoituksiin varatuille alueille rakentamisesta.

11 §. Ellei asemakaavaan merkittyä tonttijakoa ole tarkoi-
tettu asemakaavan yhteydessä hyväksyttäväksi ja vahvistettavaksi,
on tämä asemakaavaa hyväksyttäessä nimenomaan mainittava ja
vahvistettaessa asemakaavakarttaan selvästi merkittävä.

Vahvistetun asemakaavan estämättä voidaan rakentaa asema-
kaavalain 67 §:n 2 momentissa mainittu laitos; jos sellainen laitos
on merkitty asemakaavaan, ei vahvistuksen ole katsottava sitä kos-
kevan. Sama olkoon lakina puiston, istutuksen, urheilupaikan tai
hautausmaan sisäisestä järjestelystä, paitsi mikäli koskee sellaisen
alueen läpi johdettua, ajoa varten tarkoitettua liikenneväylää.

Puistoon, urheilupaikalle tai hautausmaalle aiotun rakennuksen
sijoitus on asemakaavassa osoitettava ulkoisilla rakennusrajoilla;
ja on rakennuksen asema ja laajuus katsottava näiden rajojen kautta
likimäärin asemakaavassa määräytyksi.

Mitä edellä 2 ja 3 momentissa on sanottu, olkoon voimassa ainoas-
taan siinä tapauksessa, ettei asemakaavamääräyksillä ole nimenomaan
toisin säädetty.

12 §. Asemakaavan vahvistaminen käsittää myös rakennus-
korttelien nimet tai numerot sekä katujen, teiden, torien, puistojen,
istutusten ja muiden yleiselle liikenteelle aiottujen alueiden sekä
urheilupaikkojen ja liikennealueiden nimet.

13 §. Asemakaavaehdotus ja siihen kuuluvat asemakaava-
määräykset on asiantuntevan henkilön valmistettava; ja on asema-
kaavaehdotus laadittava kartalle mittakaavaan 1:2000 tai sitä
suuremmaksi.

Asemakaavakarttaan on selvästi merkittävä sen alueen rajat,
jonka asemakaava käsittää, sekä eri tarkoituksiin käytettävien
alueiden välirajat.

Mikäli asemakaavan arvostelemiseksi on tarpeellista, ovat katu-
jen, torien ja muiden yleisten paikkain korkeussuhteet merkittävä
asemakaavakarttaan numeroilla, jos nousu on suunniteltu suoravi-
vaiseksi, mutta erityisellä profiilipiirustuksella, jos korkeusviiva
on oleva käyrä; kuitenkin ei tasoituskäyrää kahden toisiaan leik-
kaavan katupinnan välillä tarvitse profiilipiirustuksella osoittaa.
Samoin on asemakaavakarttaan, milloin asianhaarat vaativat, mer-
kittävä korttelin tai jonkin sen osan korkeussuhteet.

Asemakaavaan kuuluvat asemakaavamääräykset on merkittävä
kartalle tai, ellei se sopivasti käy päinsä, karttaan liittyvään erityi-
seen asiakirjaan, jolloin karttaan on otettava tarpeelliset viittaukset
määräysten sisältöön.

Asemakaavakarttaa tulee seurata:

1) *maastokartta*, joka osoittaa maahan merkityt kiintopisteet
ja ehdotetun asemakaavan siihen sovitettuna ynnä alueella olevat

tiet, tilusrajat, rakennukset, metsä ja puuryhmät, vesistöt ja korkeus-suhteet, mitkä viimeksimainitut yleensä on osoitettava korkeuskäyrillä vähintään jokaista korkeusmetriä kohti, sekä muut asema-kaavalle tärkeät olosuhteet; eri maastokarttaa ei kuitenkaan vaadita, jos äskenmainitut tiedot voidaan merkitä asemakaavakarttaan, tämän selvyuden siitä kärsimättä;

2) asemakaavaehdotuksen *selitys*, joka sisältää myöskin ehdotuksen perustelut; ja on selitykseen erikseen otettava sellaiset yksityiskohdat, joita ei kartassa voida kyllin selvästi esittää; sekä

3) *selvitys* siitä, miten yleiset viemärijohdot ja niiden purkautumispaikat voidaan järjestää.

Jos asemakaava-alue käsittää valtion tai yksityisen liikennelaitoksen omistamaa taikka näille varattua maata, joka on ehdotukseen merkitty liikennealueeksi, on ehdotusta valmistettaessa neuvoteltava niiden kanssa, jotka valtiota tai yksityistä liikennelaitosta edustavat, ja siitä pyydyttävä asianomaisten lausunto, ennenkuin ehdotus jätetään kaupunginvaltuustolle.

14 §. Asemakaavaehdotus on kaupunginhallituksen toimesta asetettava julkisesti nähtäväksi vähintään neljäntoista päivän ajaksi, siitä säädetyllä tavalla kuulutettua. Muistutukset ehdotusta vastaan on jätettävä kaupunginhallitukselle kuulutuksessa mainitussa ajassa.

15 §. Kun asemakaavaehdotus lähetetään vahvistettavaksi, on siihen liitettävä täydellinen jäljennös sekä ehdotuksesta että 13 §:n 5 momentissa mainituista asiakirjoista.

Kun asemakaava on vahvistettu, on siitä kaupunginhallituksen toimesta kuulutettava sillä tavoin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kaupungissa julkaistaan.

Vahvistetun asemakaavan alkuperäinen kappale ynnä siihen kuuluvat asiakirjat on maistraatin arkistossa säilytettävä.

Päätös asemakaavan vahvistamisesta ja siihen liittyvät asemakaavamääräykset on julkaistava kaupungin asetuskokoelmassa, missä sellainen on. Voimassaolevat asemakaavamääräykset on pidettävä kaupungissa yleisön saatavissa.

16 §. Mitä edellä tässä luvussa on säädetty, noudatettakoon vastaavasti myöskin asemakaavaa muutettaessa.

17 §. Kun asemakaava on vahvistettu, tulee kaupunginvaltuuston, terveydenhoitolautakuntaa kuultuaan, vahvistaa suunnitelma veden ja juoksevan lian johtamiseksi sekä kaduilta, toreilta ja muilta yleisiltä paikoilta että rakennuskortteleista ja muilta alueilta (*viemärisuunnitelma*). Jos viemärisuunnitelma koskee naapurikunnan tai muun yhdyskunnan etua, on tälle suotava tilaisuus lausunnon antamiseen ehdotuksesta. Sama olkoon lakina vahvistetun viemärisuunnitelman muuttamisesta.

Yleistä viemärijohtoa rakennettaessa olkoon kaupungilla oikeus johtaa se korttelin tai tontin läpi, ellei sitä muuten voida kohtuuttomitta kustannuksitta tyydyttävästi järjestää. Tontin omistaja olkoon äskensanotuin edellytyksin velvollinen sallimaan, että yksi-

tyinen viemärijohto rakennetaan hänen tonttinsa läpi siitä, missä se tuottaa vähimmän haitan. Vahingosta ja haitasta, joka tontinomistajalle aiheutuu siitä, että viemärijohto rakennetaan hänen tonttinsa läpi taikka että sitä muutetaan tai siirretään, on hänellä oikeus saada korvaus.

Maistraatilla on oikeus määrätä, milloin tarpeelliseksi harkitaan, että usealle tontille on laitettava yhteinen yksityinen viemärijohto.

Jos edellä mainitusta korvauksesta taikka yhteisen viemärijohton rakentamisesta tai kunnossapidosta johtuvien kustannusten jaosta syntyy riita, tuomitkoon siitä oikeus.

Viemärisuunnitelman toteuttamiseen, yleisen ja yksityisen viemärijohton rakentamiseen ja kunnossapitoon sekä tällaisten johtojen laatuun nähden noudatettakoon muutoin, mitä siitä terveydenhoitosäännössä sekä rakennusjärjestyksessä tai muussa kunnallisessa säännössä säädetään.

Kaupungissa tai kaupunginosassa, jossa tämän rakennussäännön voimaantullessa ei vielä ole yleisiä viemärijohtoja, on juoksevan lian kokoamiseksi ja poistamiseksi ryhdyttävä tarpeellisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin ja rakennusjärjestykseen otettava tarkempia säännöksiä siitä.

18 §. Rakennusjärjestykseen tai muuhun kunnalliseen sääntöön on otettava säännöksiä vesi-, kaasu-, sähkö- ynnä muiden sellaisten johtojen laittamisesta ja muuttamisesta.

19 §. Ennenkuin katu, tori tai muu yleinen paikka kuntoonpannaan yleiseen käytäntöön luovutettavaksi, on sille kaupungin toimesta laadittava katuprofiili. Nämä profiilit vahvistaa kaupunginhallitus, sittenkuin asianomaisille tontinomistajille ja muille, joiden oikeutta asia voi koskea, on suotu tilaisuus lausunnon antamiseen ehdotuksesta.

Jos sen lisäksi mitä asemakaava sisältää tarvitaan määräyksiä rakennuskorttelin tai pihamaan korkeussuhteista, voidaan sellaisia antaa ensimmäisessä momentissa säädettyssä järjestyksessä.

Mitä katuprofiilin tai rakennuskorttelin korkeussuhteiden vahvistamisesta on säädetty, noudatettakoon myöskin niihin muutoksia tehtäessä.

20 §. Vahvistettaessa tai muutettaessa 19 §:ssä mainittuja katuprofiileja tai korkeussuhteita on, mikäli mahdollista, noudatettava asemakaavassa säädettyjä korkeusmittoja; kuitenkin voi kaupunginhallitus näistä jonkun verran poikeata vähempiarvoisissa kohdissa, milloin havaitsee siihen syytä olevan.

4 L u k u.

Tonttijako.

21 §. Korttelia rakennustontteihin jaettaessa on noudatettava: että jokaisen tontin tulee rajoittua katuun, toriin tai sellaiseen osaan muuta yleiselle liikenteelle aiottua aluetta, jota voidaan ajoneuvoilla kulkea;

että tontit tehdään sen muotoisiksi ja suuruisiksi, että ne, voimassa olevia määräyksiä noudattaen, voidaan tarkoituksenmukaisesti rakentamiseen käyttää;

että tonttien rajat yleensä muodostetaan suoriksi ja toisiaan vastaan suorakulmaisiksi; kuitenkin voidaan tästä poiketa, milloin asemakaava, korkeussuhteet tai maanpinnan laatu muutoin vaativat toista järjestelyä; sekä

että tarpeellista huomiota kiinnitetään vallitseviin omistusoikeusoloihin ja maanomistajain esittämiin toivomuksiin.

Tonttijaossa voidaan määrätä, ettei korttelia ole tontteihin jaettava, vaan että se on yhtenä tonttina rakennettava.

22 §. Ehdotus tonttijaoksi on kaupunginhallituksen toimesta pidettävä niiden maanomistajain nähtävänä, joita jako koskee, vähintään neljäntoista päivän ajan, siitä säädetyllä tavalla kuulutettua. Muistutukset ehdotusta vastaan on jätettävä kaupunginhallitukselle kuulutuksessa mainitussa ajassa.

23 §. Tonttijako, jolle vahvistus haetaan, on tontinmittaajan laadittava kartalle (*tonttijakokartta*) mittakaavaan 1 : 500 tai sitä suuremmaksi. Kartan tulee osoittaa myöskin alueella olevat rakennukset ja voimassaoleva kiinteistöjaoitus siihen kuuluvine rekisterimerkintöineen, ja on siihen liitettävä selitys, jossa on tiedot jokaisen tontin pinta-alasta ja sivujen pituudesta sekä, jos tontin muodostavat eri kiinteistöihin kuuluvat alueet, jokaisen tällaisen alueen pinta-alasta.

24 §. Kun tonttijako on vahvistettu, tulee kaupunginhallituksen siitä viipymättä ilmoittaa maistraatille ja niille viranomaisille, jotka pitävät kaupungin tonttikirjaa ja maarekisteriä.

Alkuperäinen tonttijakokartta ja siihen kuuluvat asiakirjat on lähetettävä maistraatille sen arkistossa säilytettäväksi.

5 L u k u.

Asemakaavantakaiset määräykset.

25 §. Asemakaavantakaisiin määräyksiin on, kun ne jätetään hyväksyttäväksi ja vahvistettaviksi, liitettävä kartta siitä alueesta, jota ehdotus koskee. Tämän kartan tulee osoittaa alue sen silloisessa tilassa ja, mikäli tarpeelliseksi havaitaan, tiet, tilusrajat, rakennukset, metsä ja puuryhmät, vesistöt ja tärkeimmät korkeussuhteet sekä alueen rajat kuin myöskin määräyksen sisällys, mikäli ne ovat kartan avulla osoitettavat. Karttaan tulee liittyä tarpeellinen selitys.

26 §. Asemakaavantakaisten määräysten käsittelyssä noudattakoon soveltuvin kohdin 14—16 §:ssä annettuja säännöksiä.

27 §. Asemakaavantakaisia määräyksiä voidaan täydentää rakennusjärjestykseen otettavilla säännöksillä, jotka koskevat rakennuspaikan suuruutta ja laatua, rakennusaineita, portaita, toimenpiteitä tulenvaaran ehkäisemiseksi sekä rakennustyön teknillistä toimeenpanoa ja valvontaa.

6 L u k u.

Rakentaminen asemakaavoitetulle alueelle.

A) Lupa rakentamiseen ja muuhun rakennustoimenpiteeseen.

28 §. Alueelle, jolle asemakaava on vahvistettu, älköön uudisrakennusta rakennettako ilman maistraatin antamaa rakennuslupaa. Sama olkoon lakina myös tilapäisen rakennuksen rakentamisesta.

Siitä mitä uudisrakennuksella tarkoitetaan, säädetään asemakaavalain 67 §:ssä.

29 §. Rakennuslupaa on anottava kirjallisesti, ja on anomukseen liitettävä:

a) *tonttikartta* ja mittakirja, jotka ovat siten laaditut kuin siitä on erikseen säädetty ja sen ohessa osoittavat katujen leveyden ja korkeussuhteet tontin rajaa pitkin, välimatkan vastakkaiseen rakennuslinjaan tai rakennusrajaan sekä jo olevan tai tehtäväksi päätetyn viemärijohdon, sen suuruusmitat, korkeussuhteet ja etäisyyden tontin rajasta;

b) *asemapiirros* tontista, joka osoittaa rakennettavaksi aiotut ja tontilla jo olevat rakennukset, sekä asiantuntevan henkilön laatimat ja allekirjoittamat *rakennuspiirustukset* selityksineen, kaikki kaksin kappalein, joista asian ratkaisun jälkeen hakijalle on jätettävä takaisin toinen kappale; sekä

c) asianomaisen kunnallisen viranomaisen antama *todistus* siitä, että korvaus katumaasta ja kadun tai viemärijohdon rakentamisesta on, milloin sellainen korvaus on tontilta menevä, suoritettu tai vakuus siitä asetettu taikka että asiasta muulla tavoin on sovittu. Jos tontinomistaja lain mukaan ei ole tässä suhteessa korvausvelvollinen, on siitä esitettävä asianomaisen viranomaisen antama todistus.

Mikäli tarpeelliseksi havaitaan, voi maistraatti, rakennuslupaa koskevaa asiaa käsitellessään, hakijalta vaatia muunlaistakin selvitystä kuin edellä on sanottu. Jos asia on senlaatuinen, että se voidaan ratkaista ilman rakennuspiirustuksia taikka edellä tässä pykälässä mainittua täydellistä selvitystä, olkoon maistraatilla siihen oikeus.

Kun on kysymys rakennuksen rakentamisesta tontille, ennenkuin sen viereinen katu on luovutettu yleiseen käytäntöön tai tontilta on järjestetty ajokuntoinen ulospääsytie ja tarpeellinen viemäri, on hakijan esitettävä asianomaisen kunnallisen viranomaisen todistus siitä, että kaupunki on saanut tyydyttävän vakuuden ulospääsytien ja viemäriin laittamisesta heti rakennustyön päätyttyä.

Sisäasiainministeriön tulee antaa yhtenäisiä määräyksiä rakennuspiirustusten laadusta, kuten koosta, mittakaavasta ja värimerkinnoista. Muutoin annettakoon rakennuspiirustuksista tarkempia säännöksiä rakennusjärjestyksessä.

30 §. Kun rakennuslupaa anotaan, tulee kaupungin rakennuskatselmusmiesten, milloin tarpeelliseksi havaitaan, toimittaa katsel-

mus rakennuspaikalla. Tarkempia säännöksiä katselmuksesta ja sen toimittajista annettakoon rakennusjärjestyksessä.

Rakennusluvan anomisesta ja, jos edellisessä momentissa mainittu katselmus on toimitettava, katselmuksen ajasta on todisteellinen tieto annettava samassa korttelissa sijaitsevien naapuritonttien sekä vastapäätä sijaitsevien tonttien omistajille ja haltijoille.

31 §. Tutkiessaan rakennuslupaa koskevaa anomusta tulee maistraatin katsoa, että rakennus sopeutuu asemakaavaan ja muihin rakennusten rakentamista ja sisustamista koskeviin määräyksiin. Siinä suhteessa on erittäin huomioonotettava:

että rakennus soveltuu sille paikalle, johon se on rakennettava, ja sijoitetaan niin, ettei sillä tarpeettomasti aiheuteta haittaa lähellä sijaitseville tonteille tai vaikeuteta niiden sopivaa rakentamista;

että rakennus pohjasommittelultaan ja rakenteeltaan on tyydyttävä ja tarjoaa suojaa kylmyyttä ja kosteutta vastaan sekä saa tarkoitukseensa soveltuvan, terveellisen aseman ja sisustetaan terveellisyiden vaatimuksia vastaavalla tavalla;

että rakennuksen ulkonäkö niin muotoon kuin julkisivuun ja katon kattamiseen käytettävään aineeseen nähden tyydyttää aistikuuden ja kauneuden kohtuulliset vaatimukset, huomioonottaen sekä rakennuksen sellaisenaan että sen aseman ja läheisyydessä olevat muut rakennukset; sekä

että rakennus sijoitetaan ja järjestetään siten, että se tarjoo turvan tulenvaaraa vastaan.

Maistraatin tulee lisäksi, rakennuslupaa koskevia kysymyksiä tutkiessaan, ottaa huomioon ne säännökset, jotka on annettu tai vastedes annetaan erinäisissä laeissa, asetuksissa ja kunnallisissa säännöissä terveellisyiden, palosuojeluksen ja turvallisuuden hyväksi rakennuksien rakentamisesta ja sisustamisesta yleensä taikka määrättyihin tarkoituksiin rakennettavista rakennuksista ja huoneistoista.

Ennenkuin rakennuslupaa koskeva asia ratkaistaan, on maistraatin hankittava lausunto terveydenhoito- ja paloviranomaiselta sekä tarpeen vaatiessa lääninarkkitehdiltä tai kunnalliselta viranomaiselta, jolla on vastaava pätevyys.

32 §. Jos rakennuskielto on esteenä rakennusluvan myöntämiselle, tulee maistraatin ilmoittaa hakijalle, millä toimenpiteillä kielto on poistettavissa, milloin se mahdollista on.

33 §. Maistraatin lupa on hankittava, vaikka rakennuslupaa 28 §:n mukaan ei vaaditakaan, seuraaviin toimenpiteisiin:

rakennuksen tai sen osan käyttämiseen oleellisesti toiseen tarkoitukseen kuin mihin sitä ennen on käytetty ja vahvistetut rakennuspiirustukset osoittavat;

julkisivun muuttamiseen;

palaneen rakennuksen saattamiseen ennalleen; sekä

tontin aitaamiseen ja ajoportin rakentamiseen.

Rakennusjärjestyksessä on tarkemmin säädettävä, mitä tällaista lupaa anottaessa on huomioonotettava.

Rakennusjärjestyksessä on myöskin määrättävä, vaaditaanko ja missä määrin maistraatin lupaa huoneiden tai huoneistojen jakamiseen tai yhdistämiseen, kunnossapitotöihin, sellaisiin tulisijan, rakenteen tai muihin muutostöihin, joita ei voida pitää uudisrakennuksena, puu- tai muun tavaran varastointiin sekä toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat rakennuksen ulkonäköön tai kaupunkikuvaan, kuten katonkattamisineen tai rakennuksen värin muuttamiseen, kilpien asetteluun, muurinpintojen käyttämiseen mainostarkoituksia varten ja istutusten järjestämiseen.

34 §. Maistraatin tulee valvoa, ettei historiallisesti tai taiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvia turmella ja että ne rakennukset, jotka sellaisten rakennusten läheisyyteen rakennetaan, sopeutuvat näihin taikka eivät muotonsa tai kokonsa puolesta häiritse kokonaisvaikutusta. Tämän tarkoituksen saavuttamiseksi tulee maistraatin, milloin syytä siihen on, asiantuntemukseen perustuvilla selvityksillä ja neuvoilla koettaa aikaansaada sopivia muutoksia aiottuun rakennusyritykseen. Ellei oikaisua muulla tavoin voida saavuttaa, tulee maistraatin kieltää lupa kysymyksessä olevaan toimenpiteeseen. Jos kiellosta kuitenkin aiheutuisi asianomaiselle tontinomistajalle tuntuva taloudellista vahinkoa, tulee maistraatin ennen asian päättämistä hankkia siitä kaupunginvaltuuston lausunto.

35 §. Rakennuksen purkamista, maanleikkausta, louhimista tai täyttämistä älköön rakennuskorttelissa toimeenpantako maistraatin luvatta, ellei rakennusjärjestyksessä toisin säädetä.

36 §. Maistraatti voi erinäisillä ehdoilla, huomioonottaen rakennuksen tarkoituksen sekä lujuuden, terveellisyden, liikenteen, paloturvallisuuden ja kauneuden vaatimukset, myöntää luvan tilapäisen rakennuksen rakentamiseen. Lupa sellaisen rakennuksen pysyttämiseen paikallaan annettakoon ainoastaan määräajaksi tai kunnes toisin määrätään.

37 §. Ellei rakennusyritystä ole aloitettu kolmessa ja loppuunsaatettu viidessä vuodessa siitä, kun rakennuslupa myönnettiin, olkoon lupa rauennut, ellei maistraatti erityisistä syistä pidennä sen voimassaoloaikaa. Muu maistraatin antama lupa olkoon rauennut, ellei sitä kolmessa vuodessa ole käytetty.

38 §. Maistraatin lupaa ei vaadita valtion rakennusyrityksiin eikä muun yleisen rakennuksen rakentamiseen, jonka piirustukset hallitus hyväksyy; kuitenkin on, ennenkuin piirustukset lopullisesti hyväksytään, maistraatilta pyydettävä lausunto asiassa sekä, ennenkuin rakennustyöhön ryhdytään, ilmoitus siitä tehtävä maistraatille. Ilmoitukseen on liitettävä yksi kappale asemapiirrosta ja rakennuspiirustuksia, jotka on säilytettävä maistraatin arkistossa.

B) Rakennuksen paaluttaminen.

39 §. Ennenkuin uudisrakennus, johon rakennuslupa on saatu, rakennetaan, tulee tontinmittaajan maahan paaluttaa tai muuten merkitä rakennuksen paikka ja osoittaa sen korkeusasema.

Jos rakennuksen paikka on suoranaisesti riippuvainen viereisen tontin rajasta, on asianomainen naapuri kutsuttava paalutustoimittukseen. Jos paalutuksessa tehdään muistutus tontin rajaa vastaan taikka jos selville käy, ettei rajaa ole asianmukaisessa järjestyksessä määrätty, on tontinmittaajan siirrettävä asia maistraatin käsiteltäväksi, jonka tulee, milloin tarpeelliseksi havaitsee, määrätä mitattavaksi se tai ne tontit, joita mainittu raja koskee; ja keskeytettävään paalutus, kunnes rajan oikea suunta on lopullisesti vahvistettu.

Mitä edellä on säädetty rakennuspaikan paaluttamisesta, noudatettakoon soveltuvin kohdin myöskin aitausta tontin ympärille rakennettaessa.

Sittenkuin rakennuksen perustustyö on suoritettu ja kivijalka pääkohdiltaan muurattu, älköön rakennustyötä jatkettako, ennenkuin tontinmittaaja katselmuksen toimituttuaan on todistanut, että rakennus sekä paikkaan että korkeusasemaansa nähden on oikein sijoitettu.

C) Rakennustyön valvonta.

40 §. Maistraatin tulee valvoa, ettei uudisrakennuksen rakentamiseen tai muuhun rakennustoimeen ryhdytä ilman asianomaista lupaa.

Maistraatin tulee myöskin tarkoin seurata rakennusyhtiöksiä ja tässä suhteessa valvoa muun muuassa:

että vahvistettuja piirustuksia ja muita määräyksiä tarkoin noudatetaan;

että tarkoituksenmukaisia ja turmeltumattomia rakennusaineita käytetään;

että tyydyttäviin eristystoimenpiteisiin ryhdytään niihin rakennuksen osiin nähden, jotka ovat kosteudelle ja kylmyydelle alttiit;

että rakennuksen kuivamista sopivilla toimenpiteillä tehokkaasti edistetään; sekä

että kaikkea sellaista vältetään, mikä muuten saattaa aiheuttaa vaaraa rakennuksen kestävyydelle taikka haittaa siinä asuville.

41 §. Sellaisen rakennus- tai muun työn valvomiseksi, johon vaaditaan maistraatin lupa, tulee maistraatin toimituttaa tarpeelliset katselmuksiset. Uudisrakennuksia rakennettaessa on katselmuksiset kohdistettava etenkin perustuksen tutkimiseen, rakennuksen runkoon ja valmiiseen rakennukseen.

Ennenkuin rakennus otetaan käytäntöön, on maistraatille tehtävä ilmoitus rakennustyön päättymisestä.

Kun rakennustyö koskee asuin- tai työhuonetta, on katselmuksissa ryhdyttävä yhteistoimintaan terveydenhoito- ja palolautakunnan kanssa.

Tarkempia säännöksiä rakennustöiden valvonnasta ja katselmuksien toimittamisesta annettakoon rakennusjärjestyksessä.

42 §. Valtion puolesta suoritettaviin tai sen johdon alaisiin rakennusyhtiöihin nähden maistraatti ei ole velvollinen toimitutta-

maan katselmuksia, ellei maistraatti katso sellaisten toimeenpanemista tarpeelliseksi. Sellaisiin rakennusyhtiöihin älköön sovellettako mitä 40, 41 ja 44 §:ssä säädetään.

Jos maistraatti havaitsee, ettei edellisessä momentissa mainitussa rakennustyössä noudateta vahvistettuja piirustuksia tai että voimassaolevia määräyksiä muuten rikotaan, tehköönsä siitä ilmoituksen sille viranomaiselle, joka työn suorituksesta vastaa, taikka, milloin tarpeelliseksi havaitaan, valtioneuvostolle.

43 §. Jos rakennustyö on aloitettu, mutta ei loppuunsaatettu viidessä vuodessa siitä, kuin lupa siihen on annettu, voi maistraatti, jos katsoo sen tarpeelliseksi rakennuksen lujuteen, tulenvarmuuteen tai ulkonäköön nähden, velvoittaa omistajan määrätyn ajan kuluessa loppuunsaattamaan työn joko kokonaisuudessaan tai joltakin sen osalta taikka ryhtymään muihin asian vaatimiin toimenpiteisiin.

Jos alettu rakennuksen purkaminen pätevittä syyttä keskeytetään, tulee maistraatin, jos asianhaarat vaativat, määrätä aika, minkä kuluessa purkamistyö ja paikan tasointi on loppuunsaatettava.

D) Rakennustyön johtaminen.

44 §. Rakennustyötä, jona on pidettävä myös rakennuksen purkaminen, maanleikkaus ja louhiminen, johtakoon yleensä ainoastaan henkilö, joka rakennusjärjestyksessä säädetyllä tavalla on näyttänyt omaavansa tarpeellista tietopuolista kykyä ja käytännöllistä kokemusta rakennustoimen alalla ja jonka maistraatti on työnjohtajaksi hyväksynyt.

Rakennusjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä, että laadultaan yksinkertaisempia rakennustöitä voi johtaa muukin henkilö kuin edellisessä momentissa on mainittu.

Sellaisen työn johtamista varten, joka edellyttää erityistä ammattiin valmistautumista tai ammattikokemusta, voidaan rakennusjärjestyksessä säätää erityisiä pätevyysvaatimuksia.

Maistraatti voi, milloin erityistä syytä siihen on, määrättyssä tapauksessa tai määrättyksi ajaksi kieltää työnjohtajalta oikeuden rakennusyhtiöiden johtamiseen paikkakunnalla.

45 §. Rakentajan tulee ottaa erityinen työnjohtaja rakennustyötä johtamaan, ellei hän itse ole pätevä sitä omalla vastuullaan johtamaan tai maistraatti ole häntä työnjohtajaksi hyväksynyt.

Ennen rakennustyön alkamista rakentajan tulee maistraatille antaa työnjohtajan kirjallinen sitoumus, jossa hän vastuuvollisena sitoutuu työtä johtamaan.

Milloin määrättyä työtä varten, joka edellyttää erityistä ammattiin valmistautumista tai ammattikokemusta, on otettu maistraatin hyväksymä eri työnjohtaja, vastatkoon tämä siltä osalta työn suorituksesta.

E) Varovaisuustoimenpiteet rakennustyössä ja katumaan erilleen aitaaminen.

46 §. Tapaturmien ja vahinkojen ehkäisemiseksi rakennustöissä on ryhdyttävä tarpeen vaatiin varovaisuustoimenpiteisiin rakennuspaikalla, ja on tässä suhteessa erityisesti huomiota kiinnitettävä rakennustelineisiin, pönkityksiin, nosto-, kuljetus- ja lämmityslaitteisiin sekä viemärirumpujen, putkien, johtojen ja katuun pantujen kiintopisteiden ynnä muun sellaisen suojaamiseen. Tarkempia säännöksiä tästä otettakoon rakennusjärjestykseen.

Rakennusjärjestykseen on myöskin, sen lisäksi mitä laissa on säädetty, otettava määräyksiä sellaisista varovaisuustoimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä vahinkojen ehkäisemiseksi naapurin rakennuksessa tai sen perustuksessa kaivaus-, louhimis- tai muuta sellaista työtä suoritettaessa, sekä maistraatin oikeudesta antaa tässä suhteessa määräyksiä tarvittavista suojelustoimenpiteistä.

Niinikään on rakennusjärjestykseen otettava määräyksiä rakentajan oikeudesta rakennustontin viereisen katumaan erilleen aitaamiseen rakennustyötä varten sekä hänen velvollisuudestaan panna kuntoon katu, joka rakennustyön kautta on vahingoittunut.

F) Rakennustapa.

47 §. Rakennusjärjestykseen on otettava tarpeelliset säännökset pihamaan suuruudesta, rakennusten korkeudesta, kerrosluvusta, laajuudesta, asemasta ja pohjasommittelusta sekä muista rakennustapaa koskevista seikoista, ja noudatettakoon näitä säännöksiä, mikäli ei vastaavia oloja ole määrätyle alueelle järjestetty asemakaavalla tai siihen kuuluvilla määräyksillä.

Tässä mainittuja rakennusjärjestyksen säännöksiä laadittaessa on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä 9 §:ssä on säädetty asemakaavamääräyksistä.

48 §. Rakennuksen korkeus lasketaan, milloin asemakaavassa tai rakennusjärjestyksessä ei toisin määrätä, tontin rajan vahvistusta korkeusasemasta katua tai yleistä paikkaa vastaan taikka, jos rakennus sijaitsee tontin sisäosassa, siitä tasosta, jonka tontinrajain vahvistetut korkeusasemat muodostavat, julkisivupinnan yläreunaan.

Jos tontin vahvistetut rajat eivät ole vaakasuorassa pinnassa taikka jos julkisivu ylhäällä päättyy päätyihin tai muihin sellaisiin, noudatetaan keskikorkeuslaskelmaa, kuten rakennusjärjestyksessä tarkemmin on säädettävä.

49 §. Tarkempia säännöksiä pihamaasta ja sen järjestelystä, pihamaan ja kadun välisestä kulkuyhteydestä sekä ajoportista ja tontin aitauksesta annettakoon rakennusjärjestyksessä.

50 §. Rakennus sijoitettakoon, ellei muuta rakennuslinjaa ole määrätty, katulinjaan tai, jos on esipiha, tämän linjaan. Maistraatti voi kuitenkin, milloin se maasto- tai liikennesuhteiden takia taikka

rakennustaiteellisista syistä harkitsee sopivaksi, sallia rakennuksen sijoittamisen rakennuslinjan sisäpuolelle.

51 §. Rakennusjärjestykseen on otettava säännöksiä siitä, saavatko ja missä määrin ulkonemat, parvekkeet, ulkonevat ikkunat, kattolistat, vapaat portaat, ulkonevat suojuskatot, listakkeet tai muut sellaiset rakennuksen osat ulottua yli julkisivupinnan tai vahvistetun rakennuslinjan.

52 §. Rakennusjärjestyksessä on määrättävä, saavatko ja missä määrin rakennuksen osat, kuten tornit, päädyt, ulkonevat kattoikkunat, savupiiput, suojuskaiteet ja muut sellaiset ylittää vahvistetun rakennuskorkeuden.

53 §. Rakennuksen ulkokattoa kadulle tai pihalle päin älköön rakennettako, jos suurinta sallittua rakennuskorkeutta käytetään, siten että sen kaltevuuskulma, luettuna vaakasuorasta pinnasta ulkokaton ja julkisivupinnan leikkauskohdassa, on suurempi kuin 45 astetta. Ellei rakennusta rakenneta suurimpaan sallittuun korkeuteen, noudatettakoon samaa sääntöä; kuitenkin voi maistraatti tässä tapauksessa, jos erityiset syyt sitä puoltavat eikä rakennustaiteellista sopusuhtaisuutta lähellä oleviin rakennuksiin tai katukuvan kokonaisvaikutusta sen kautta häiritä, sallia ulkokaton rakennettavaksi jyrkemmäksi, noudattamalla kuitenkin ylempänä säädettyjä ääriviivoja.

54 §. Rakennusjärjestykseen otettakoon määräyksiä tulenkestävästä aineesta tehdyssä rakennuksessa olevan ullakon suurimmasta sallitusta alasta; ja on tällöin noudatettava, että ullakko, jonka pinta-ala on 480 neliometriä suurempi, on kyllin vahvoilla sisäpuolisilla palomuuereilla jaettava osastoihin.

Ullakon lattiaa älköön asuinrakennuksessa sijoitettako rakennuksen suurinta sallittua korkeutta ylemmäksi. Maistraatti voi kuitenkin erikoistapauksissa myöntää tästä poikkeuksen, jotta siten allaolevan kerroksen huonekorkeus voitaisiin tarpeellisessa määrin korottaa.

G) Asuin-, työ- ynnä muut huoneet.

55 §. Asuinhuoneella käsitetään tässä säännössä jokaista asuinhuoneistoon kuuluvaa tai muuten asunnoksi tarkoitettua huonetta, mikäli se on aiottu ihmisten oleskelupaikaksi vuorokauden huomattavana osana. Asuinhuoneena pidetään siis myöskin asuinhuoneistoon kuuluvaa tai asuntona käytettyä keittiötä ja palvelijahuonetta, mutta ei tarjoiluhuonetta, eteistä, keitto- tai makuukomeroa tahi muuta sellaista huonetilaa.

Työhuoneella tarkoitetaan muita huoneita, joissa ihmisiä oleskelee jatkuvasti työskentelyä varten, kuten myymälöitä, toimistohuoneita, tehtaita, työpajoja ja muita sellaisia.

56 §. Rakennusjärjestykseen on otettava määräyksiä siitä, missä määrin ja millä ehdoilla ullakolle, torneihin tai päätyihin voidaan, suurimman sallitun kerrosluvun lisäksi, järjestää asuin-, työ- tai varastohuoneita. Asuin- tai työhuoneita varten käytettäköön

kuitenkin ainoastaan sitä tilaa, joka sijaitsee välittömästi allaolevan kerroksen yläpuolella. Ullakkoa, tornia ja päätyä eri tarkoituksia varten sisustettaessa on tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhdyttävä tulenvaaran ehkäisemiseksi.

57 §. Asuin- tai työhuoneen lattia sijaitkoon enintään neljänneksen huoneen korkeudesta alempana kuin ikkunaseinän vieressä oleva maanpinta. Maistraatti voi kuitenkin myöntää tästä poikkeuksen sellaisiin työhuoneisiin nähden, jotka käsittävät pienehkön osan rakennuksen pohjapinnasta, sekä myymälöihin nähden, jos se maastosuhteiden tai huoneistojen tarkoituksenmukaisen käytön takia havaitaan tarpeelliseksi ja huoneet tyydyttävästi eristetään kosteudelta ja kylmyydeltä.

58 §. Asuin- ja työhuoneen lattiapinnan tulee olla vähintään 7 neliometriä, keskileveyden vähintään 1.80 metriä ja korkeuden vähintään 2.70 metriä; kuitenkin voi huonekorkeus rakennuksessa, joka on aiottu enintään kahdelle taloudelle, sekä ullakkohuoneissa olla vähintään 2.40 metriä. Maistraatti voi sen ohessa, milloin siihen erityistä syytä on, asuin- tai työhuoneistoon kuuluvaan yksityiseen huoneeseen nähden sallia pienemmän minimikorkeuden kuin edellä on sanottu, ei kuitenkaan alle 2.20 metriä.

Jos huoneen katto on taitteinen tai kalteva, noudatettakoon keskikorkeuslaskelmaa, älköönkä sellaisessa tapauksessa seinän korkeus olko 1.60 metriä pienempi.

Asuin- tai työhuoneita sisältävän rakennuksen seinät ja palkisto on tehtävä kuivasta, terveydelle vaarattomasta ja muuten käyttökelpoisesta aineesta, minkä ohessa on erittäin valvottava, että asuinhuoneisto tyydyttävästi suojataan viereisistä sekä ala- ja yläpuolella sijaitsevista huoneistoista tulevalta löyhkältä, melulta ja muilta haitoilta.

59 §. Asuin- ja työhuoneessa tulee olla riittävän suuri ja sopivasti sijoitettu pääikkuna, joka antaa välittömästi ulkoilmaan ja muuten on niin järjestetty, että huone saa kylliksi päivänvaloa. Porrashuoneessa ja muussa useammalle huoneistolle yhteisessä huonetilassa tulee olla tyydyttävä valaistus.

Rakennusjärjestyksessä on määrättävä pienin välimatka ikkunasta lähimpään rakennukseen ja naapuritontille.

Asuin-, työ- ja porrashuoneessa tulee olla tyydyttävät laitteet ilmanvaihdon aikaansaamiseksi.

60 §. Asunnoksi aiotussa huoneistossa on yksityiset huoneet tarkoituksenmukaisesti sijoitettava ja tehtävä sopivan muotoisiksi, minkä ohessa erityistä huomiota on kiinnitettävä tyydyttävään valaistukseen ja ilmanvaihtoon. Sellainen huoneisto on, mikäli mahdollista, niin järjestettävä, että ikkunoita on eri ilmansuuntiin.

Keittiössä ja muussa ruuanlaittoon varatussa huoneessa tulee olla, paitsi tarkoituksenmukaista keittosijaa, höyryhormi sekä, mikäli mahdollista, suoraan ulkoilmasta tuuletettava elintarpeiden säilytyspaikka.

Asuinrakennuksia sisustettaessa on huomiota kiinnitettävä myös-

kin tarpeellisiin yhteisiin taloushuoneisiin, kuten pesu- ja kuivaushuoneisiin ynnä muihin sellaisiin, sekä yksityisiin huoneistoihin varattava riittävän suuret, sopivasti sijoitetut ja hyvin tuuletettavat säilytyspaikat talouskalujen, vaatteiden ja muiden tavaroiden säilyttämistä varten.

61 §. Siitä mitä ylempänä on työhuoneesta säädetty, voi maistraatti, terveydenhoitolautakuntaa kuultuaan, myöntää poikkeuksia, kun työn tai työskentelyn erikoislaatu sitä välttämättä vaatii.

62 §. Rakennusjärjestyksessä voidaan määrätä, saako laitosta, joka kipinöiden, tuhkan, noen, savun, lämmön, löyhkän, kaasujen, höyryjen, tärinän tai melun takia taikka muusta syystä on lähellä asuville haitallinen, sijoittaa kaupungin sisäosiin tai asuintaloille varattuihin kortteleihin.

63 §. Rakennuksen alla oleva kellari on rakennettava kivistä tai siihen verrattavasta aineesta, sekä sillä tavoin kuin siitä on rakennusjärjestyksessä määrättävä varustettava holvilla tai muulla katolla, joka suojelee kosteudelta, kylmyydeltä, löyhkältä, melulta, tulenvaaralta ja muilta haitoilta. Maistraatti voi oikeuttaa pienempien yksikerroksisten talojen kellareissa käyttämään laastitsematonta puukattoa.

Ellei kellaria laiteta pohjakerroksen lattiapalkiston alle, on lattiapalkistoon nähden, milloin maistraatti katsoo sen tarpeelliseksi, noudatettava mitä edellä on säädetty kellarin katosta, ja allaoleva tila varustettava tehokkaalla ilmanvaihtolaitteella.

Kellarin alla ja vieressä oleva maa on tarpeen vaatiessa hyvin kuivatettava ja maanpintaa alempana olevat kellarin ulkoseinät kosteudelta hyvin eristettävä.

Kellarin lattia on tehtävä kivistä, betonista tai muusta siihen verrattavasta aineesta ja, missä pohjaveden korkeus vaatii, rakennettava siten, ettei vesi pääse tunkeutumaan sen läpi.

64 §. Jokaiseen kiinteistöön, jossa on asuin- tai työhuoneita, on laitettava tarpeellinen määrä käymälöitä. Samaa käymälää älköön yleensä varattako useita huoneistoja varten. Käymälän laatuun ja sijoittamiseen nähden noudatettakoon mitä rakennus- ja terveydenhoitojärjestyksessä siitä säädetään.

Eläinsuojista, lantakammioista ja juoksevan lian säiliöistä säädetään myös rakennus- ja terveydenhoitojärjestyksessä.

65 §. Sellaiset suurempaa ihmisjoukkoa varten tarkoitetut huoneistot, kuten kirkot, koulut, sairaalat, hotellit, ravintolat ja täysihoitolat, teatterit, tehtaat, suuremmat liikehuoneistot ja julkiset kokoushuoneet sekä muihin erikoistarkoituksiin aiotut huoneistot ovat valaistukseen, ilmanvaihtoon ja muihin rakennushygienisiin laitteisiin nähden järjestettävät sillä tavoin kuin siitä rakennusjärjestyksessä ja muissa mahdollisesti annettavissa erityisissä säännöksissä säädetään.

Huoneistoista, jotka eivät ole asuin- tai työhuoneita, mutta joita muuten käytetään ihmisten oleskelupaikkana, annettakoon, sikäli kuin tarpeelliseksi havaitaan, edellämäinitussa suhteessa säännöksiä rakennusjärjestyksessä.

H) Rakennusten rakenne ja eräiden rakennusyritysten rakenteellisen tutkiminen.

66 §. Perusmuuri on laskettava lujalle luonnolliselle tai keino-tekaiselle pohjalle ja niin syvään, ettei routa sitä vahingoita.

Perusmuurin saa korvata muulla rakenteella, ja olkoon siitä voimassa, mitä tässä säännössä perusmuurista säädetään.

Tarkemmat määräykset perusmuurin laskemisesta annettakoon rakennusjärjestyksessä.

67 §. Rakennusjärjestyksessä määrättäköön, saavatko ja minkä verran perusmuuri ja sen alusrakenne, kivijalka, portinpielet ja muut sellaiset ulottua katua tai yleistä paikkaa vastaan olevaa tontin rajaa ulommaksi.

68 §. Rakennusjärjestyksessä määrättäköön, saako ja kuinka laajalti katumaata käyttää pääsyn tai päivänvalon hankkimiseksi maanalaiseen huoneistoon tai muuhun maanpinnan alla sijaitsevaan huonetilaan.

69 §. Kaikki perustustyössä tarvittavat puurakenteet on niin asetettava, että ne sijaitsevat alinta pohjaveden korkeustasoa riittävästi alempana.

70 §. Kivijalan korkeuden tulee, elleivät erityiset asianhaarat muuta vaadi, kauttaaltaan olla vähintään 50 senttimetriä yli maanpinnan; sen laadusta muutoin säädetään rakennusjärjestyksessä.

71 §. Rakennuksen ulkoseinän tulee olla kestävä ja kylmyydeltä riittävästi eristävä; sisäseinillä tulee olla kuormitusta vastaava vahvuus. Ulko- ja sisäseinäin laadusta ja vahvuudesta säädetään tarkemmin rakennusjärjestyksessä.

72 §. Jos rakennuspohja on huononpuoleinen tai raskaasti kuormitettu tai rakennusyrityksessä käytetään rautabetoni- tai harvinaisia rakenteita ja eräitä rakennuksen osia tai palkistoa kovin kuormitetaan taikka jos käytetään kattoja, joissa on suuri jänneväli tai erikoislaatuisia rakenteita, on rakenteet ja rakennuksen eri osien lujuus kussakin tapauksessa sovitettava rakennuspohjan ja rakennusaineen laadun mukaan; ja on maistraatille, mikäli niin vaaditaan, esitettävä sellainen selvitys, mikä rakennusyrityksen rakenteiden arvostelemiseksi, erityisesti rakennuspohjaan ja lujuteen, katsotaan tarpeelliseksi. Näitä seikkoja tutkittaessa on noudatettava sisäasiainministeriön antamia määräyksiä sellaisista rakenteista, jotka vaativat erityistä asiantuntevaa valvontaa m. m. lujuuslaskelmien perusteisiin, eri rakennusaineiden suurimpaan sallittuun rasitukseen ja koekuormitusten toimittamiseen nähden. Tarkempia määräyksiä tässä mainituista asioista antaa tarpeen vaatiessa maistraatti.

Vrt. valtioneuvoston päätös betoni- ja rautabetonirakenteita koskevista määräyksistä, huhtik. 11 p:ltä 1929. (*Suomen as.-kok. 1929 : 182*)

73 §. Hissin rakentamisesta olkoon voimassa mitä siitä on säädetty tai vastedes säädetään.

1) Toimenpiteet tulenvaaran torjumiseksi.

74 §. Naapurin tonttiin rajoittuva rakennus on rajaa vasten varustettava niin vahvalla ja muuten senlaatuisella palomuurilla kuin rakennusjärjestyksessä säädetään.

Palomuurin määrättyä vahvuutta alkoon vähennettävä muuraamalla siihen tulenkestämätöntä palkistoa, eikä savu- tai ilma- johdoilla.

Rakennusjärjestykseen otettakoon säännöksiä siitä, millä ehdoilla voidaan tehdä aukkoja palomuuriin tai naapurit käyttää yhteistä palomuuria.

75 §. Kuultuaan palolautakuntaa maistraatti voi poikkeustapauksissa, milloin tulenvaaraa ei sen kautta aiheuteta, myöntää lievennyksiä palomuuria koskevista säännöksistä tai, milloin tärkeät syyt sitä vaativat, vapautuksen palomuurin rakentamisesta.

76 §. Rakennuksen kattamisesta annettakoon rakennusjärjestyksessä säännöksiä.

77 §. Savupiiput ja tulisijat, sekä pysyväiset että tilapäiset, ynnä niihin kuuluvat putket on siinä tapauksessa, että puuta tai muuta helposti syttyvää ainetta on lähellä, riittävästi eristettävä rakennusjärjestyksessä lähemmin määrättyllä tavalla. Samalla tavoin on ilmanakanavat eristettävä, ellei maistraatti, palolautakuntaa kuultuaan, katso voivansa, tulenvarmuutta vaarantamatta, myöntää tästä poikkeusta.

Palopohjan rakentamisesta ja sen laadusta annettakoon rakennusjärjestyksessä säännöksiä.

Savupiiput tehtäköön niin korkeiksi, että niistä johdettavan savun ja kaasujen haitat mikäli mahdollista ehkäistään.

78 §. Rakennuksessa olkoon riittävästi uloskäytäviä ja portaita, joiden tulee olla niin tilavat ja siten sijoitetut, että ne tulenvaaran sattuessa turvaavat ulospääsyn rakennuksessa oleskeleville.

Hissikuilu, joka on kehystetty, ja siihen kuuluvat ovet on tehtävä tulenkestävästä aineesta, ellei maistraatti, palolautakuntaa kuultuaan, erikoistapauksissa katso voivansa myöntää poikkeusta tässä suhteessa.

79 §. Uloskäytävien ja portaiden sekä muiden turvallisuuslaitteiden järjestämisestä 65 §:n 1 momentissa mainituissa huoneistoissa olkoon voimassa mitä siitä on erittäin säädetty tai vastedes säädetään.

80 §. Rakennusjärjestykseen otettakoon, sen lisäksi mitä tässä säännössä säädetään, tarpeellisia säännöksiä siitä, mitä rakennusta rakennettaessa ja sisustettaessa on tulenvaaran ehkäisemiseksi huomioon otettava ja varovaisuustoimenpiteistä tulenaroissa laitoksissa sekä siitä, mihin kaupunginosiin tai kortteleihin tällaisia laitoksia saadaan perustaa.

Rakennusjärjestyksessä voidaan sen ohessa kieltää rakennuksen rakentaminen tulenkestämättömästä aineesta asemakaava-alueelle tai määrättyyn osaan siitä.

K) Rakennuksen kunnossapito.

81 §. Rakennus on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se tyydyttää terveellisyuden, kestäväyyden ja tulenvarmuuden vaatimukset eikä aiheuta epäsiisteyttä tai rumentamista.

Jos rakennus on niin rappeutunut, että se tuottaa vaaraa ihmisille tai omaisuudelle eikä sitä voida saattaa tyydyttävään kuntoon, on maistraatilla oikeus määrätä se purettavaksi. Ellei purkamista toimiteta maistraatin määräämässä ajassa, voi maistraatti niskoitlevan kustannuksella toimituttaa purkamisen.

L) Rakentamaton rakennusmaa.

82 §. Rakennusmaa, johon ei ole rakennettu, on pidettävä hyvässä kunnossa.

Ellei rakennusjärjestyksessä ole säädetty sellaisen maan aitaamisvelvollisuudesta, voi maistraatti, milloin tarpeelliseksi katsoo, velvoittaa maan haltijan aitaamaan sen.

Tontti, josta talo on palanut tai purettu, on viipymättä niin järjestettävä, ettei se ympäristöä rumenna.

M) Toimenpiteet vanhan kaupunginosan suojelemiseksi.

83 §. Jos pelättävissä on, että tämän säännön soveltaminen määrättyyn asemakaavoitettuun alueeseen saattaisi turmella tai hävittää arvokkaita sivistysmuistomerkkejä tai kaupunginosan vanhanaikaisen leiman, voidaan sellainen alue siinä järjestyksessä kuin asemakaavan hyväksymiselle ja vahvistamiselle on säädetty, julistaa vanhaksi kaupunginosaksi alempana mainituin oikeusvaikutuksin.

84 §. Kaupunginvaltuuston tulee, milloin edellisessä pykälässä mainittuun toimenpiteeseen on aihetta, viipymättä ottaa kysymys käsiteltäväkseen ja tehdä siitä esitys sisäasiainministeriölle.

Jos sisäasiainministeriö on sellaisen esityksen hyväksynyt, tulee kaupungin viranomaisten pitää huolta siitä, että vanhalle kaupunginosalle viipymättä laaditaan sellainen asemakaava ja sellaiset rakennusmääräykset, jotka kysymyksessä olevien sivistysarvojen suojelemiseksi ovat tarpeen.

85 §. Jos alue on 83 §:ssä säädettyssä järjestyksessä julistettu vanhaksi kaupunginosaksi, voidaan sen asemakaavaa laadittaessa ja muutettaessa poiketa asemakaavan laadusta tässä säännössä tai rakennusjärjestyksessä annetuista säännöksistä, mikäli se havaitaan tarpeelliseksi sanotussa pykälässä mainittujen arvojen suojelemiseksi; ajoliikenteelle aiottua katua älköön kuitenkaan yleensä tehdä 4 metriä kapeammaksi.

Rakentamisesta vanhassa kaupunginosassa voidaan rakennusjärjestyksessä antaa lievempiä säännöksiä kuin tässä säännössä määrätään, huomioonottaen kuitenkin, ettei sen kautta aiheuteta huomattavaa terveydellistä haittaa tai tulenvarmuutta vaaranneta.

86 §. Jos vanha kaupunginosa on joko kokonaan tai huomattavalta osalta palanut tai muita syitä on olemassa, joiden nojalla

aluetta tai osaa siitä ei enää ole vanhana kaupunginosana pidettävä, on tällainen kysymys käsiteltävä 83 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

7 L u k u.

Rakentaminen asemakaavan ulkopuolelle.

87 §. Alueelle, jolle on vahvistettu asemakaavantakaisia määräyksiä, älköön uudisrakennusta rakennettako ilman maistraatin antamaa rakennuslupaa. Sama olkoon lakina uudisrakennuksen rakentamisesta muulle asemakaavan ulkopuolella olevalle alueelle; rakennuslupaa ei kuitenkaan vaadita maanviljelystilalla tarvittavaan talousrakennukseen eikä muuhun pienempään rakennukseen, joka ei ole tarkoitettu asunnoksi tai työhuoneistoksi.

Tilapäisen rakennuksen rakentamisesta olkoon voimassa mitä uudisrakennuksesta yllä on sanottu.

Rakennuslupaa on anottava kirjallisesti, ja on anomukseen liitettävä todistus siitä, että hakija hallitsee rakennuspaikkaa taikka hänellä muuten on oikeus kysymyksessäolevan rakennustyön suorittamiseen, asemapiirros ja rakennuspiirustukset selityksineen kaksin kappalein, joista asian ratkaisun jälkeen hakijan tulee saada takaisin toinen, sekä rakennuspaikan kartta, joka osoittaa sen suuruuden, rajat ja ulospääsytien.

Kun asian laatu siihen antaa aihetta, voi maistraatti myöntää rakennusluvan, vaikkei anomukseen ole liitettykään kaikkia yllämainittuja asiakirjoja.

Tässä mainitusta rakennusryityksestä olkoon soveltuvin osin voimassa mitä 37 ja 38 §:ssä on säädetty.

88 §. Tutkiessaan sellaista aluetta koskevaa rakennuslupaanomusta, jolla on voimassa asemakaavantakaisia määräyksiä, on maistraatin tarkastettava, että rakennus on mainittujen määräysten ja muiden rakentamista koskevien säännösten mukainen.

89 §. Tutkiessaan anomusta rakennusluvan myöntämisestä alueelle, jolle ei ole vahvistettu asemakaavantakaisia määräyksiä, on maistraatin katsottava, että rakennuspaikka on riittävän suuri ja muuten sovelias; että käyttökelpoinen ulospääsytie on olemassa tai järjestettävissä; että rakennukset sijoitetaan sopivan välimatkan päähän toisistaan sekä yleisestä tiestä ja rakennuspaikan rajoista; että rakennukset lujuteen, terveellisyyteen, tulenvarmuuteen ja kauneuteen nähden tyydyttävät kohtuulliset vaatimukset sekä ovat muiden annettujen määräysten mukaiset.

90 §. Kun on kysymys tilapäisen rakennuksen rakentamisesta joko alueelle, jolle on asemakaavantakaisia määräyksiä vahvistettu, tai sen ulkopuolelle, voi maistraatti rakennuslupaa myöntäessään antaa määräyksiä, jotka rakennuksen tarkoitukseen nähden sekä huomioonottaen lujuuden, terveellisyyden, tulenvarmuuden ja kauneuden vaatimukset voidaan pitää tarpeellisina. Lupa sellaisen rakennuksen pysyttämiseen paikallaan annettakoon ainoastaan määräajaksi tai kunnes toisin määrätään.

91 §. Tarkempia säännöksiä rakennustoiminnan järjestämisestä asemakaavan ulkopuolella olevalla kaupunkialueella ja sen valvonnasta on otettava rakennusjärjestykseen.

II OSASTO.

Maaseutua koskevat säännökset.

8 L u k u.

Kauppalakunnat.

92 §. -----

9 L u k u.

Rakennussuunnitelmalla järjestetyt alueet.

A) Rakennusjärjestys.

93 §. Alueelle, jolle rakennussuunnitelma on vahvistettu, tulee maaherran, jos se tarpeelliseksi havaitaan, vahvistaa rakennusjärjestys, johon on otettava ne säännökset, mitkä asemakaavalain, tämän rakennussäännön ja muiden laillisten säännösten lisäksi katsotaan tarpeellisiksi rakennustoiminnan järjestämiseksi paikkakunnalla.

Aloitteen rakennusjärjestyksen säätämiseen voivat tehdä maanomistaja, kunta tai sen osa, taajaväkinen yhdyskunta, naapurikunta, rakennustarkastaja tai paikallinen hallintoviranomainen sekä maaherra. Ennenkuin rakennusjärjestys vahvistetaan, on se pidettävä yleisön nähtävänä, kuten rakennussuunnitelmasta on säädetty, ja on maanomistajalle, rakennustarkastajalle, kunnalle, naapurikunnalle ja muille, joiden etua ja oikeutta rakennusjärjestys voi koskea, suotava tilaisuus lausunnon antamiseen ja muistutuksien esittämiseen sen johdosta.

B) Rakennussuunnitelma.

94—98 §§. -----

C) Rakennustarkastaja ja rakennuslupa.

99—100 §§. -----

D) Rakentaminen.

101—110 §§. -----

III OSASTO.

10 L u k u.

Yleiset säännökset.

111 §. Asemakaava- ja rakennustoimen ylin johto ja valvonta kuuluu sisäasiainministeriölle, joka tarpeen vaatiessa antakoon siitä tarkempia määräyksiä ja ohjeita.

Ne asiat, jotka asemakaavalain 4, 6, 7, 9, 14, 15, 16, 18, 19, 39, 40 §:n ja 73 §:n 2 momentin mukaan kuuluvat valtioneuvostolle, on sisäasiainministeriön käsiteltävä ja ratkaistava. Sama olkoon lakina niistä asioista, jotka maistraatin kokoonpanosta asemakaava- ja rakennusasioita käsiteltäessä huhtikuun 24 päivänä 1931 annetun lain 4 §:n mukaan valtioneuvostolle kuuluvat.

112 §. Maaherran tulee valvoa asemakaava- ja rakennustointa läänissään ja siinä suhteessa:

katsoa, että kaupungeille ja kauppalakunnille tarpeen mukaan laaditaan asemakaava, asemakaavantakaiset määräykset ja rakennusjärjestys;

pitää huolta siitä, että oloihin soveltuva rakennussuunnitelma laaditaan maalla sijaitsevalle alueelle, jolle sellainen katsotaan tarpeelliseksi;

valvoa, että asemakaavalakia, tätä sääntöä, voimassaolevaa asemakaavaa, asemakaavantakaisia määräyksiä, rakennussuunnitelmaa, rakennusjärjestystä sekä muita asemakaava- ja rakennustointa koskevia säännöksiä ja määräyksiä tarkoin noudatetaan;

valvoa, että maistraatti, rakennustarkastaja ja muut paikalliset viranomaiset, joilla on tehtäviä asemakaava- ja rakennustoimen alalla, uutterasti ja huolella täyttävät tehtävänsä; sekä

tehdä asemakaava- ja rakennustoimen edistämiseksi läänissä esityksiä ja ehdotuksia, joihin saattaa aihetta olla.

113 §. Joka rikkoo tämän säännön tai rakennusjärjestyksen säännöksiä taikka rakennustyötä suorittaessaan poikkeaa vahvistetuista piirustuksista tai viranomaisten määräyksistä, rangaistakoon sakolla ja olkoon sen ohessa velvollinen poistamaan tai muuttamaan tehdyn työn, milloin maistraatti tai rakennustarkastaja katsoo tarpeelliseksi niin määrätä.

Syyte edellämainitusta rikkomuksesta ajetaan yleisessä tuomioistuimessa.

114 §. Jos joku niskoittelee hänelle tämän säännön, rakennusjärjestyksen tai viranomaisen niihin perustuvan määräyksen mukaan kuuluvan velvollisuuden täyttämässä, velvoittakoon kaupungissa maistraatti ja maalla maaherra hänet siihen uhkasakolla tai sillä uhalla, että tekemättä jätetty hänen kustannuksellaan toimitetaan. Samoin voidaan niskoitteleva, kun erityiset syyt sitä vaativat, uhkasakolla kieltää jotakin tekemästä.

Niskoittelevan puolesta suoritettujen työn kustannus maksettakoon etukäteen kaupungissa ja kauppalakunnassa kunnan varoista sekä rakennussuunnitelman käsittämällä alueella yleisistä varoista ja voidaan ne sitten asianomaiselta ulosottaa siinä järjestyksessä kuin yleisten ulosteojen ulosottamisesta on säädetty.

Jos rakennustyöhön ryhdytään ilman asianomaista lupaa tai työ toimitetaan vastoin tätä sääntöä, rakennusjärjestystä, vahvistettuja rakennuspiirustuksia tai muulla tavoin annettuja määräyksiä, voi maistraatti tai rakennustarkastaja, milloin tarpeelliseksi havaitsee, sopivalla toimenpiteellä keskeyttää rakennustyön.

115 §. Maistraatin tai rakennustarkastajan tämän säännön tai voimassaolevan rakennusjärjestyksen nojalla antamasta päätöksestä voidaan valittaa maaherralle neljässätoista päivässä siitä, kun valittaja on päätöksestä saanut tiedon. Maaherran päätökseen tyytymätön hakekoon siihen muutosta valituksella, joka kolmessa-kymmenessä päivässä tiedon saamisesta on korkeimpaan hallinto-oikeuteen jätettävä.

Maistraatin ja maaherran päätös rakennuslupaa koskevassa asiassa on annettava julkipanon jälkeen, ja lasketaan valitusaika näissä tapauksissa siitä päivästä, jolloin päätös on annettu. Tieto päätöksen antamisajasta on maistraatin ja lääninhallituksen toimesta merkittävä erityiseen luetteloon, joka on pidettävä jokaisen tietoa haluavan nähtävänä.

116 §. Kun hengen tai terveyden vaara on olemassa taikka asianhaarat muuten vaativat, voidaan päätös määrätä täytäntöön-pantavaksi, vaikka siihen haetaankin muutosta.

Maistraatilla on oikeus, milloin rakentaja sitä pyytää ja asettaa vakuuden kustannuksista ja vahingosta, antaa rakentajalle lupa rakennustyön alkamiseen taikka sen suorittamiseen osaksi tai kokonaan, ennenkuin rakennuslupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman.

117 §. 1. Tämä sääntö tulee voimaan heti. Sillä kumotaan asiassa aikaisemmin annetut säännökset ja rakennusjärjestykset, mikäli ne ovat asemakaavalain tai tämän säännön kanssa ristiriidassa. Jos sanottu laki tai tämä sääntö aiheuttavat muutoksia rakennusjärjestykseen, tulee valtuuston kolmen vuoden kuluessa tämän säännön voimaantulosta jättää muutosehdotus sisäasiainministeriön vahvistettavaksi.

2. Rakennusyhteykseen, jonka piirustukset tämän säännön voimaantullessa ovat tutkittavina tai jonka piirustukset on vahvistettu, mutta jota mainittuna ajankohtana ei ole alotettu tai loppuunsaatettu ja jonka piirustusten voimassaoloaika ei silloin vielä ole päätynyt, on sovellettava tähän asti voimassaolleita säännöksiä.

3. Asianomaisessa järjestyksessä valmiiksi rakennetun rakennuksen saa omistaja pysyttää muuttamatta, ellei se aiheuta tulenvaaraa taikka terveellisuuden tai kestävyuden kannalta ole vaarallinen.

4. Jos ennen tämän säännön voimaantumista on ilman asianomaista lupaa ryhdytty sellaiseen rakennustyöhön tai muuhun toimenpiteeseen, johon silloisten säännösten mukaan on ollut hankittava viranomaisten lupa ja johon myös tämän säännön nojalla vaaditaan sellainen lupa, voi maistraatti, milloin sen tarpeelliseksi katsoo ja ilmeinen epäkohta on olemassa, määrätä muutettavaksi tai poistettavaksi mitä siten on tehty.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSUT

1932. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTO. N:o 3.

Sisällys: 3. Laki kunnallisille mielisairaaloille sekä tuberkulosia sairastavien hoitolaitoksille ja tuberkulosin vastustamistyön edistämiseksi annettavasta valtionavusta annetun lain muuttamisesta, s. 33. — 4. Asetus sairaanhoitajattaren- ja sairaanhoitajantoimen harjoittamisesta annetun asetuksen muuttamisesta, s. 34. — 5. Asetus kansakoululaitoksen kustannuksista kesäkuun 8 päivänä 1926 annetun lain täytäntöönpanosta, s. 35. — 6. Kaupungeille ja kaupaloille kansakoululaitoksen ylläpitämiseen vuosina 1932—1934 oppilasmäärän mukaan maksettava valtionavustus, s. 38. — 7. Koulutarvikkeiden antaminen kansakoululapsille, s. 38. — 8. Asetus työväenopistoista 25 päivänä helmikuuta 1927 annetun asetuksen muuttamisesta, s. 39. — 9. Perusteet, joiden mukaan työväenopistojen omien huoneistojen vuokra-arvot on laskettava opistoille valtionapua myönnettäessä, s. 39. — 10. Laki väkijuomista, s. 40. — 11. Vallilan siirtolapuutarha-alueiden vuokraehdot, s. 43. — 12. Helsingin kaupungin rahatoimiston johtosääntö, s. 44. — 13. Helsingin kaupungin revisionikonttorin johtosäännön 3 §:n muuttaminen, s. 47. — 14. Väkijuomista suoritettavien liikennemaksujen alentaminen, s. 47.

---

3. Laki kunnallisille mielisairaaloille sekä tuberkulosia sairastavien hoitolaitoksille ja tuberkulosin vastustamistyön edistämiseksi annettavasta valtionavusta annetun lain muuttamisesta.

Annettu tammikuun 15 p:nä 1932.

(Suomen as.-kok. 1932 : 11)

(Vrt. kunn. as.-kok. 1929 : 18)

Eduskunnan päätöksen mukaan muutetaan täten kunnallisille mielisairaaloille sekä tuberkulosia sairastavien hoitolaitoksille ja tuberkulosin vastustamistyön edistämiseksi annettavasta valtionavusta 31 päivänä toukokuuta 1929 annetun lain 4 § näin kuuluvaksi:

4 §. Vuotuisiin kunnossapito- ja käyttökustannuksiin annetaan valtionapua 1 päivästä tammikuuta 1932 lukien, mielisairaallalle sekä tuberkulosisairaallalle tai -parantolalle edellisen vuoden sairaanhoitovuorokausien lukumäärän perusteella, mielisairaallalle yksitoista markkaa ja tuberkulosisairaallalle tai -parantolalle neljätoista markkaa, paitsi eräiden kaupunkien mielisairaaloille kahdeksan markkaa ja tuberkulosisairaaloille ja -parantoloille yhdeksän markkaa sairaanhoitovuorokaudelta. Mikäli erityisiä syitä siihen on ja mikäli siihen erikseen on varoja myönnetty, voidaan valtionapua mainituista määristä koroittaa. Valtioneuvosto määrää, mitkä kaupungit luetaan sellaisiksi, jotka saavat alempaa valtionapua.

Helsingin kaupunki luetaan sellaiseksi kaupungiksi, jotka ylläolevan lainkohdan mukaan saavat alempaa valtionapua, mielisai-

raaloilleen kahdeksan ja tuberkulosisairaaloilleen yhdeksän markkaa sairaanhoitovuorokaudelta. *Valtioneuv. päätös huhtik. 7 p.itä 1932.*

Ennenkuin edellisen momentin mukainen laskelma sairaanhoitovuorokausien lukumäärästä voidaan vastaperustetussa laitoksessa esittää, määrätään valtionapu kohtuullisen arvion mukaan.

Koroitettua valtionapua laitokselle haettaessa on esitettävä selvitys laitoksen taloudellisesta asemasta sekä sen kunnossapito- ja käyttökustannuksista edellisenä vuonna.

Lääkintöhallitus vahvistaa valtionavun määrän, mikä mielisairaallalle taikka tuberkulosisairaallalle tai -parantolalle on tämän pykälän mukaan tuleva. Koroitetun valtionavun myöntämisestä kuitenkin päättää sisäasiainministeriö lääkintöhallituksen esityksestä.

4. Asetus sairaanhoitajattaren- ja sairaanhoitajantoimen harjoittamisesta annetun asetuksen muuttamisesta.

Annettu tammikuun 29 p:nä 1932.

(*Suomen as.-kok. 1932 : 38*)

(*Vrt. kunn. as.-kok. 1929 : 61*)

Apulaissisäasiainministerin esittelystä muutetaan täten sairaanhoitajattaren- ja sairaanhoitajantoimen harjoittamisesta 21 päivänä joulukuuta 1929 annetun asetuksen 1 § näin kuuluvaksi:

1 §. Oikeutettu toimimaan sairaanhoitajattarena valtion taikka kunnan tai muun julkisen yhdyskunnan palveluksessa taikka yksityisen tai yhtymän omistamassa sairaanhoitolaitoksessa tai liikkeessä on ainoastaan se, joka säädetyt opinnäytteet suorittuansa on saanut koulutetun sairaanhoitajattaren pätevyuden ja sellaisena merkitty lääkintöhallituksessa koulutetuista sairaanhoitajattarista pidettävään luetteloon tai on siihen merkitty vanhempana tai nuorempana koulutettuna sairaanhoitajattarena aikaisemmin voimassa-oleiden määräysten nojalla.

Kuitenkin olkoon diakonissa oikeutettu toimimaan sairaanhoitajattarena diakonissalaitoksen yhteydessä olevassa tai siihen kuuluvassa sairaanhoitolaitoksessa ja, milloin lääkintöhallitus siihen suostuu, kiertävänä sairaanhoitajattarena sekä sairaanhoitajattarena leprasairaalassa ja kaatumatautisten ja tylsämielisten hoitolaitoksessa. Niinikään olkoon se, joka on suorittanut lääkintöhallituksen mielisairaiden hoitohenkilöitä varten hyväksymän oppijakson tai lääkintöhallituksen luvalla se, joka ennen 1 päivää tammikuuta 1932 on toiminut hoitajattarena mielisairaalassa, kaatumatautisten tai tylsämielisten hoitolaitoksessa, oikeutettu toimimaan hoitajattarena edellä mainituissa laitoksissa. Kunnalliskodin yhteydessä olevalla mielisairaiden osastolla saakoon lääkintöhallituksen suostumuksella hoitajattarena toimia myöskin hyvämaineinen henkilö, jolla on taipumusta ja tottumusta sairaiden hoitoon.

Mitä edellisessä momentissa on säädetty oikeudesta toimia hoitajattarena mielisairaaloissa, kaatumatautisten ja tylsämielisten hoitolaitoksissa tai kunnalliskodin mielisairaiden osastolla koskee myöskin oikeutta toimia hoitajana näissä laitoksissa.

5. Asetus kansakoululaitoksen kustannuksista kesäkuun 8 päivänä 1926 annetun lain täytäntöönpanosta.

Annettu helmikuun 6 p:nä 1932. (Lyhennysote)

(Suomen as.-kok. 1932 : 43)

(Vrt. kunn. as.-kok. 1926 : 23)

Samalla kuin kumotaan kesäkuun 8 päivänä 1926 annettu asetus kansakoululaitoksen kustannuksista samana päivänä annetun lain täytäntöönpanosta siihen tehtyine muutoksineen, säädetään täten opetusministerin esittelystä seuraavaa:

1—5 §§.

6 §. Ikälisää opettajan on anottava johtokunnalta, jonka tulee, hankittuaan asiaan mahdollisesti tarpeellista lisäselvitystä, tarkastajalle tehdä esitys, jossa joko puolletaan anomusta taikka esitetään sen hylkäämistä.

7 §. Opettaja on oikeutettu ikälisää ja eläkettä varten hyväkseen lukemaan päteväksi tultuaan väliaikaisena opettajana palvelemaan ajan sekä sellaisen viransijaisuuden, joka on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään yhden lukukauden, niin myös yhtä kauan kestäneen tuntiopettajan toimen, jos hänen opetusvelvollisuutensa siinä on ollut vähintään 20 viikkotuntia. Samoin saakoon opettaja lukea hyväkseen senkin ajan, minkä hän, hänen virkansa tultua lakkautetuksi, on ollut lakkautuspalkalla. Kuitenkin tulee opettajalla, hänelle ensimmäistä ikälisää myönnettäessä, olla valtakirja opettajan virkaan.

8 §. Ikälisää ja eläkettä laskettaessa vähennetään se aika, minkä opettaja on ollut virkavapaana. Vähennykseksi ei kuitenkaan lueta sitä aikaa, jona hän on ollut

a) virkavapaana yhtäjaksoisesti enintään kolme kuukautta sairauden vuoksi tai yhden kuukauden muusta syystä, mitä aikaa ei myöskään lueta keskeytysaikaan virkavapauden jatkuessa yli sanottujen aikamäärien;

b) säännönmukaisella virkalomalla;

c) virassa kohdanneen vahingoittumisen tai virantoimituksen vuoksi saadun sairauden johdosta tahi julkisen tehtävän, joksi kuitenkaan ei katsottako asevelvollisuuden suorittamista, stipendiaattina tehdyn opintomatkan taikka opettajatehtävää edistävän opiskelun tähden virkavapaana tai estettynä virkansa hoitamisesta;

d) ilman syytä pidätettynä virkansa hoitamisesta.

Lukukauden koko työajan kestänyt virkavapaus lasketaan puoleksi vuodeksi, lyhyempi keskeytys sen aikana 50 prosenttia pidem-

mäksi todellista keskeytystä, josta sitä ennen kuitenkin on vähennettävä a) kohdassa poisluettavaksi säädetty aika.

9 §. Jos opettaja on tuomittu kurinpidollisesti tai virkarikoksesta tuomioistuimessa varoitusta ankarampaan rangaistukseen, voidaan palvelusajasta ikälisää myönnettäessä vähentää enintään neljä vuotta.

10 §. Rahapalkka maksetaan opettajille kuukausittain kunkin kuukauden ensi puoliskolla kansakoululaitoksen kustannuslain 3 §:ssä mainitussa ohjesäännössä tarkemmin määrättävällä tavalla.

Palkan saakoon opettaja sen kuukauden alusta lukien, jonka kuluessa hän virkaan on astunut. Kuitenkin maksettakoon myös elokuun palkka opettajalle, joka on työnsä alkanut syyskuun 1 päivänä. Myöhemmin syyskuulla virkaan astunut opettaja saa elokuun palkan ainoastaan siinä tapauksessa, että hän suorittaa täyden lukuvuoden opetustyön.

11 §. Milloin opettajalle valtion varoista maksettavan palkkauksen suhteen syntyy epäselvyyttä tai erimielisyyttä, alistakoon kunta asian kouluhallituksen ratkaistavaksi, ellei toisin ole säädetty.

12 §. Kansakoululaitoksen kustannuslain 15 ja 17 §:ssä, sellaisina kuin nämä lainkohdat ovat joulukuun 11 päivänä 1931 annetussa laissa, edellytetyt kauppalain ja kaupunkien koulujen oppilasmäärät on laskettava keskiarvona helmikuun 20 päivänä ja lokakuun 20 päivänä olleiden oppilaiden luvusta, johon on otettava sekä ala- ja yläkoulun että oppivelvollisuuslain 8 §:n määräämän jatko-opetuksen oppilaat, viimeksimainituista ei kuitenkaan niitä, jotka iltakouluksi supistetussa jatko-opetuksessa eivät säännöllisesti ole koko lukuvuotta oppivelvollisuuttaan suorittaneet.

13 §. Se avustus, minkä kunta kansakoululaitoksen kustannuslain 15 ja 17 §:n mukaan on oikeutettu saamaan kansakoululaitoksensa ylläpitämiseksi, on kunnan tilattava kouluhallitukselta seuraavan kalenterivuoden alkupuolella, ja suoritetaan tämä avustus sen jälkeen kunnalle lääninrahastosta kouluhallituksen maksu-määräyksen mukaan. Tilauksiin on liitettävä ne tiliotteet, todisteet ja tiedonannot, jotka kouluhallitus katsoo tarpeellisiksi.

Eryteisestä tilauksesta maalaiskunta voi jo kulumassa olevan vuoden avustukseksi ennakkona saada enintään 75 prosenttia siitä, mitä on saatu samaan tarkoitukseen viimeisenä vuonna, jolta tilinpäätös jo on tehty, sekä jokaisen kuukauden alussa sen rahamäärän, joka likipitään vastaa opettajille valtion varoista tulevaa palkkausta. Kaupunkikunnille voidaan ennakkona maksaa enintään 75 prosenttia siitä, mitä ne edellisen vuoden loppuselvityksen mukaisesti olisi- vat oikeutetut koko vuodelta saamaan.

14 §. Jos opettajain palkkain maksamisessa tai kunnan tili-tyksissä syntyy viivytystä tai epäselvyyttä, saakoon kouluhallitus keskeyttää valtion raha-avustuksien suorituksen joltakin osalta tai kokonaan, kunnes selvitys on tapahtunut.

15 §. Kansakoulun johtokunnan tulee koulun ovelle naulatulla julkipanolla ynnä muulla sopivalla tavalla kehoittaa niitä huoltajia, jotka varattomuutensa perusteella haluavat lapsilleen seuraavaksi lukuvuodeksi ilmaisia oppikirjoja ja muita koulutarpeita, sitä johtokunnalta anomaan määrättynä päivänä tai siihen mennessä, mitä päivää ei kuitenkaan saa asettaa toukokuun 15 päivää myöhemmäksi. Ottaen huomioon oppilaiden huoltajille asetetun veroäyri-luvun ja muut asiaan mahdollisesti vaikuttavat seikat, johtokunnan tulee viipymättä ratkaista, ketkä huoltajat on todella katsottava varattomiksi ja määrätä, että heidän lapsilleen on oppikirjat ja muut koulutarpeet maksutta annettava. Ainoastaan hyväksyttävän syyn perusteella on johtokunnan otettava huomioon myöhemminkin tehty anomus.

16—17 §§. — — — — —

18 §. Määrättäessä, onko opettaja, jonka virka on lakkautettu, kansakoululaitoksen kustannuslain 23 §:n mukaan, sellaisena kuin se on huhtikuun 17 päivänä 1931 annetussa laissa, velvollinen vakituisesti vastaanottamaan hänelle samassa kunnassa tarjotun opettajanviran, vaadittakoon, että asianomainen on uuteen virkaan kelpoinen, ja katsottakoon,

1) että lakkautettua yläkoulun ja supistetun koulun opettajanvirkaa vastaavat sekä yläkoulun että supistetun koulun opettajanvirat;

2) että lakkautettua kiinteän ja kiertävän alakoulun opettajanvirkaa vastaavat sekä kiinteän että kiertävän alakoulun samoin kuin ylä- ja supistetun koulun opettajanvirat; ja

3) että lakkautettua, oppivelvollisuudesta huhtikuun 15 päivänä 1921 annetun lain 24 §:ssä mainittua piirustuksen ja veiston opettajanvirkaa vastaavat sekä samanlainen piirustuksen ja veiston opettajanvirka että ylä- ja supistetun koulun opettajanvirat.

Se seikka, että kunnanvaltuusto on kansakoulun järjestysmuodosta kesäkuun 4 päivänä 1931 annetun asetuksen 19 §:n mukaan määrännyt johonkin virkaan yhdistettäväksi joko poikain tai tyttöjen käsitöiden opetuksen, älköön kuitenkaan olko esteenä viran tarjoamiselle sellaisellekin opettajalle, jolla ei ole kelpoisuutta tämän käsityön opettamiseen, ellei kouluhallitus ole antanut kunnalle lupaa viran tarjoamatta jättämiseen. Kouluhallituksen tässä asiassa tekemään päätökseen älköön muutosta haettako.

19 §. — — — — —

20 §. Eläkettä opettajan on haettava kouluhallitukselta anomuksella, joka on jätettävä asianomaiselle tarkastajalle viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta lukien hänelle on ero myönnetty, uhalla, että hän, jos ei voi näyttää laillista estettä, on menettänyt oikeutensa eläkkeeseen.

Opettaja, joka on kolmekymmentä vuotta hoitanut virkaansa ja niistä vähintään kaksikymmentä Lapin kihlakunnassa taikka Kuolajärven kunnassa, on oikeutettu saamaan säädetyn eläkkeen 55 vuoden ikään tultuaan.

21 §. Mitä kansakoululaitoksen kustannuslaissa ja edellä tässä asetuksessa on säädetty opettajista, koskee soveltuvin kohdin myös käsityönohjaajia ja muita tuntiopettajia.

22 §. —————

23 §. Kansakoululaitoksen kustannuslain 16 §:n perusteella laadittu kaupunkien luokitus on kouluhallituksen joka viides vuosi tarkistettava.

Helsingin kaupunki kuuluu ensimmäiseen luokkaan. *Kouluhall. päätös jouluk. 5 p:ltä 1931.*

24 §. —————

25 §. Tämä asetus tulee voimaan heti. Kuitenkin 17 §:n perusteella tapahtuvaa valtionavun lakkauttamista opettajan palkkaukseen on sovellettava ennen elokuun 1 päivää 1934 vain siinä tapauksessa, että virka tulee avoimeksi tai että sen haltijalle voidaan kansakoululaitoksen kustannuslain 23 §:n mukaan, sellaisena kuin sanottu lainpaikka on huhtikuun 17 päivänä 1931 annetussa laissa, tarjota toinen virka samassa kunnassa, taikka että oppilasmäärä on erityisen alhainen.

Johtokunta saakoon, mikäli kuluvan vuoden kevätlukukauden kirjoista ja muista koulutarpeista on kysymys, noudattaa muutakin tarkoituksenmukaista menettelyä kuin mitä edellä 15 §:ssä on säädetty.

6. Kaupungeille ja kauppaloille kansakoululaitoksen ylläpitämiseen vuosina 1932—1934 oppilasmäärän mukaan maksettava valtionavustus.

Valtioneuvoston päätös maaliskuun 16 p:ltä 1932.

(*Suomen as.-kok. 1932 : 83*)

(*Vrt. kunn. as.-kok. 1931 : 61*)

Kansakoululaitoksen kustannuksista kesäkuun 8 päivänä 1926 annetun lain 15 ja 17 §:n nojalla, sellaisina kuin sanotut lainpaikat ovat joulukuun 11 päivänä 1931 annetussa laissa, valtioneuvosto on, opetusministeriön esittelystä, määrännyt, että valtion varoista kansakoululaitoksen ylläpitämiseksi vuosilta 1932—1934 maksettava avustus, joka sanotun lain 17 §:n mukaan suoritetaan kaupungeille, on oleva neljäsataaneljäkymmentä markkaa, ja se avustus, joka saman lain 15 §:n 2 momentin mukaan suoritetaan kauppaloille, kuusikymmentä markkaa kutakin oppilasta kohden vuodessa.

7. Koulutarvikkeiden antaminen kansakouluoppilaille.

Kaupunginvaltuuston päätös helmikuun 10 p:ltä 1932.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että samalla kuin kaupungin kansakouluissa oppikirjoihin ja muihin niihin ver-

rattaviin koulutarvikkeisiin nähden kuluvan vuoden alusta lukien on sovellettava kansakoululaitoksen kustannuksista kesäkuun 8 päivänä 1926 annetun lain muuttamisesta joulukuun 11 päivänä 1931 annetun lain määräyksiä, kaupunki edelleenkin kustantaa käsityö-, veisto- ja talousopetuksessa tarvittavat raaka-aineet ja muut tarvikkeet oppilaiden varallisuusoloihin katsomatta.

8. Asetus työväenopistoista 25 päivänä helmikuuta 1927 annetun asetuksen muuttamisesta.

Annettu helmikuun 12 p:nä 1932.

(Suomen as.-kok. 1932 : 58)

(Vrt. kunn. as.-kok. 1927 : 3)

Opetusministeriön esittelystä muutetaan täten työväenopistoista 25 päivänä helmikuuta 1927 annetun asetuksen 15 § näin kuuluvaksi:

15 §. Valtionavun jakaa opistoille kouluhallitus kahdesti vuodessa, helmi- ja lokakuussa, opiston johtokunnan tilauksesta, johon tulee kevätpuoliskon valtionapuun nähden liittyä opiston ohjesäännön määräämässä järjestyksessä hyväksytyt tulo- ja menoarvio kuluvaan vuotta varten ja joka syyspuoliskon valtionavusta tehdään sen jälkeen kun kouluhallitukselle on opetussuunnitelma ja ilmoitus työkauden alkamisesta lähetetty. Kevätpuoliskolta suoritetaan valtionapua arvioiduista todellisista menoista puolet sen avustusprosentin määrästä, minkä valtioneuvosto on hyväksynyt laissa luetelluista todellisista menoista työväenopistolle myönnettäväksi, ja syyspuoliskolta 5 % vähemmän. Vuoden valtionavun lopullinen määrä lasketaan ja toimitetaan opistolle, sittenkun tilitys edellisen vuoden menoista on kouluhallitukselle tullut ja tarkastettu, kuitenkin ei ennen kevätpuoliskon valtionavun tilauksen saapumista.

9. Perusteet, joiden mukaan työväenopistojen omien huoneistojen vuokra-arvot on laskettava opistoille valtionapua myönnettäessä.

Valtioneuvoston vahvistamat helmikuun 11 p:nä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1930 : 41 ja 1931 : 60)

Valtioneuvosto on tänään tapahtuneessa esittelystä, nojautuen työväenopistojen valtionavusta joulukuun 31 päivänä 1926 annetun lain 1 §:n semmoisena kuin se on joulukuun 11 päivänä 1931 annetussa laissa, nähnyt hyväksi, kumoamalla asiasta joulukuun 22 päivänä 1930 antamansa määräykset, vahvistaa seuraavat perusteet, joiden mukaan työväenopistojen omien huoneistojen vuokra-arvot ovat laskettavat opistoille valtionapua myönnettäessä, nimittäin:

1) vuokra-arvo määrätään siten, että huoneistojen nykyiselle arvolle, johon älköön tontin arvoa luettako, lasketaan korko, joka vastaa Suomen pankin alimman diskonttokoron keskiarvoa sinä vuonna, jota valtionapu koskee, sekä lisäksi huoneistojen samalle arvolle, puurakennusten ja rakennusten, joiden alakerros on kivistä ja yläkerros puusta, 2,5 prosenttia ja kivirakennusten arvolle 1,5 prosenttia;

2) huoneistojen nykyiseksi arvoksi katsotaan se arvo, minkä kaupunkien yleinen paloapuyhdistys tai muu valtion tarkastuksen alainen paloapuyhdistys viimeisessä arvioinnissa huoneistojen arvoksi on merkinnyt;

3) jos työväenopiston huoneistoa samalla käytetään muuhunkin kuin opiston tarkoituksiin, on huoneiston vuokra-arvoa vastaavasti alennettava; sekä

4) jos työväenopistolla on muuhun kuin opistotyöhön tarvittavia rakennuksia ne ovat jätettävät pois kysymyksessä olevasta arviosta.

10. Laki väkijuomista.

Annettu helmikuun 9 p:nä 1932. (Lyhennysote)

(Suomen as.-kok. 1932 : 45)

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 450, 460, 464 sekä kunn. as.-kok. 1928 : 23, 24 ja 25)

1 L u k u.

Yleiset säännökset.

1 §. Väkijuomilla tarkoitetaan tässä laissa kaikkia aineita, jotka sisältävät enemmän kuin 2.25 painoprosenttia etylialkoholia eivätkä ole denaturoituja.

2 §. Väkijuomain valmistus, maahantuonti ja kauppa on, sellaisin poikkeuksin, kuin jäljempänä säädetään, yksinomaisena oikeutena osakeyhtiöllä, jota tässä laissa nimitetään väkijuomayhtiöksi. Siinä tulee valtion omistaa osake-enemmistö ja valtiolla olla ehdoton määräämisvalta.

3 §. -----

4 §. Väkijuomayhtiö älköön luovuttako toiselle oikeuttansa väkijuomain maahantuontiin ja vähittäismyyntiin.

Väkijuomain valmistuksen ja anniskelun väkijuomayhtiö saa antaa toisen toimitettavaksi, sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

5 §. -----

2 L u k u.

Väkijuomayhtiö.

6, 7 §§.

8 §. Hallintoneuvoston tehtävänä on:

1)–4) -----

5) päättää vähittäismyynti- ja anniskelupaikkojen avaamisesta siellä, missä yhtiö on oikeutettu väkijuomaliikettä harjoittamaan;

6) asianomaista kunnanvaltuustoa kuultuaan määrätä myynti- ja anniskelupaikkojen lukumäärä sekä niiden sijoitus, niin myös myytävien ja anniskeltavien väkijuomain lajit;

7) vahvistaa väkijuomain myynti- ja anniskeluhinnat, kuitenkin niin, että kunkin lajin yksikköhinta on oleva sama myydyn määrän suuruuteen katsomatta;

8)–9) -----

9–15 §§.

16 §. Kuhunkin kuntaan, jossa harjoitetaan väkijuomain vähittäismyyntiä tai anniskelua, asettakoon kunnan valtuusto yhden tarkastajan pitämän silmällä, että väkijuomaliikkeessä noudatetaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä sekä hallintoneuvoston määräyksiä.

Tarkastajaksi älköön asetettako väkijuomayhtiön osakasta tai yhtiön palveluksessa olevaa henkilöä, eikä sitä tai sellaisen yhtymän johtokunnan jäsentä, jonka toimitettavaksi on annettu väkijuomain valmistus tai anniskelu.

Tarkastajan vaalista on kunnan valtuuston ilmoitettava väkijuomayhtiölle ja paikkakunnan poliisiviranomaisille. Väkijuomayhtiön hallintoneuvoston on toimitettava tarkastajalle tieto antamista määräyksistä, jotka koskevat väkijuomaliikettä yleensä ja sen harjoittamista asianomaisessa kunnassa. Sosialiministeriöllä on oikeus tarpeen mukaan antaa ohjeita tarkastajain toiminnasta.

Väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskelun valvonta kuuluu ensi sijassa väkijuomayhtiölle sekä kunnan valtuuston asettamille tarkastajille. Myös maaherrat ja poliisiviranomaiset pitävät silmällä mainittua toimintaa sekä valvovat väkijuomista annetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista myöskin muilta osin. Poliisiviranomaisia avustavat valvonnassa raittiuslautakunnat ja raittiuspoliisit, missä sellaisia on. *Asetus väkijuomista annetun lain täytäntöönpanosta, maalisk. 23 p:ltä 1932, 11 ja 14 §§.* (Suomen as.-kok. 1932 : 88)

Väkijuomaliikkeen tarkastaja Helsingissä on, kunnes ehkä toisin määrätään, kaupunginhallituksen sekä lähinnä sosiaali- ja opetusasiain johtajan alainen. Tarkastajalla ei ole kaupungin virkasäännön y. m. säännösten ja määräysten kaupungin viranpitäjille myöntämiä etuja. *Kaup. valt. päätös maalisk. 23 p:ltä 1932.*

17 §.

----- 16 §:ssä mainitun tarkastajan palkkaukset on hallintoneuvoston vahvistettava.

18 §. Kaikki palkkaukset 16 ja 17 §:ssä mainituista toimista suoritetaan väkijuomayhtiön varoista, niinkään muut yhtiön liikkeen harjoittamisesta johtuvat menot.

19 §. Väkijuomayhtiö on velvollinen suorittamaan veroa valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle, niinkuin osakeyhtiöistä yleensä on säädetty.

20, 21 §§.

4 L u k u.

Väkijuomain vähittäismyynti ja anniskelu.

28 §. Väkijuomayhtiö on oikeutettu harjoittamaan väkijuomain vähittäismyyntiä ja anniskelua kaupungeissa ja kauppaloissa.

29—48 §§.

6 L u k u.

Lain noudattamisen valvonta.

53 §.

54 §. Sosialiministeriön alaisilla tarkastajilla, hallintoneuvoston määräämillä henkilöillä, niin myös tarkastajalla, joka on mainittu 16 §:ssä, olkoon oikeus koska tahansa päästä tarkastamaan väkijuomatehtaita sekä vähittäismyynti- ja anniskelupaikkoja, niiden kirjanpitoa, kirjeenvaihtoa, luetteloita ja muita asiakirjoja sekä yleensä väkijuomaliikkeen hallintoa ja hoitoa.

55, 56 §§.

57 §. Kunnanvaltuustolla on oikeus raittiuden edistämiseksi ja tämän lain noudattamisen valvontaa varten asettaa raittiuslautakunta, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. Sellainen raittiuslautakunnan jäsen tai muu tehtävään sopiva henkilö, jolle maaherra raittiuslautakunnan esityksestä on myöntänyt oikeuden 59 §:ssä mainitun etsinnän toimittamiseen, on raittiuspoliisi.

Entisen väkijuomalainsäädännön nojalla asetettu Helsingin kaupungin raittiuslautakunta lakkautettiin huhtikuun 5 p:stä 1932 alkaen. *Kaup. vall. päätös maalisk. 23 p:ltä 1932.*

Milloin kuntaan on asetettu raittiuslautakunta, on sen suhteen voimassa asetus raittiuslautakunnista ja raittiuspoliiseista, huhtik. 15 p:ltä 1932. (*Suomen as.-kok. 1932 : 110*)

58, 59 §§.

60 §.

Joka ei tyydy hallintoneuvoston päätökseen, saa alistaa asian sosialiministeriön ratkaistavaksi.

Viranomaisten toimenpiteistä, jotka tässä laissa mainitaan, on oikeus valittaa, niinkuin muutoksenhausta niiden päätöksiin yleensä on säädetty. Maaherran päätös menköön kuitenkin, jos maaherra ei ole toisin määrännyt, täytäntöön muutoksenhaun estämättä.

8 L u k u.

Erinäisiä säännöksiä.

82, 83 §§. -----

84 §. Denaturoiduista alkoholipitoisista aineista säädetään ase-
tuksella.

Talousspriitä on lupa yleisölle myydä apteekkeista sekä sellai-
sista avoimista myymälöistä, joilla on siihen kunnan lupa. Luvan
antaa hakemuksesta asianomaisen kunnan valtuusto enintään
kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Lupa voidaan myöntää määrättyillä
ehdoilla, ja voi valtuusto sen peruuttaa, jos väärinkäytöstä esiin-
tyy. Kunnan valtuuston ennen tämän asetuksen voimaantulemista
antama lupa olkoon edelleen voimassa sen ajan, joksi se on annettu.
*Asetus denaturoiduista alkoholipitoisista aineista, maalisk. 23 p:ltä
1932, 9 §. (Suomen as.-kok. 1932 : 93)*

85—88 §§. -----

89 §. -----

Valantehneellä raittiuslautakunnan jäsenellä ja raittiuspoliisilla
on sama oikeus todistaa tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä
vastaan tehdyistä rikoksista kuin oikeudenkäymiskaaren 17 luvun
11 §:n mukaan kruununpalvelijalla.

90—93 §§. -----

94 §. Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä huhtikuuta 1932.
Samalla lakkaavat voimassa olemasta 1 päivänä kesäkuuta 1922
annettu kieltolaki siihen tehtyine muutoksineen, laki 1 päivältä
kesäkuuta 1922 denaturoitujen alkoholipitoisten aineiden valmis-
tuksesta, maahantuonnista ja myynnistä sekä kaikki niiden nojalla
annetut säännökset. Ennen ensinmainittua päivääkin voidaan kui-
tenkin ryhtyä valmistaviin toimenpiteisiin tämän lain toimeenpane-
mista varten; myöskin sanotun päivän jälkeen on kieltolain mukaan
tuomittava sen aikana tehdyistä rikoksista.

11. Vallilan siirtolapuutarha-alueiden vuokraehdot.

Kaupunginvaltuuston vahvistamat tammikuun 20 p:nä 1932.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:

että palstojen vuokra-aika määrätään 20 vuodeksi, kuitenkin
siten, että kaikkien palstojen vuokra-aika päättyy samaan aikaan
eli vuoden 1951 lopussa; sekä

että palstojen vuotuiseksi vuokramaksuksi määrätään 75 penniä
m²:ltä, ollen kaupungilla oikeus, sitä halutessaan, 10 vuoden kuluttua
koroittaa vuokramaksua.

12. Helsingin kaupungin rahatoimiston johtosääntö.

Kaupunginvaltuuston vahvistama syyskuun 17 p:nä 1930.

(Muutoksineen maaliskuun 9 p:ltä 1932)

1 §. Rahatoimistoa johtaa rahatoimenjohtaja.

2 §. Rahatoimiston palveluksessa on kaupunginkamreeri, apulaiskaupunginkamreeri, tarpeellinen luku osastopäälliköitä, toimittajia, kassanhoitajia, kirjanpitäjiä, konekirjoittajia ja toimistoapulaisia ynnä palveluskunta. Tarpeen tullen voidaan rahatoimistoon ottaa myös ylimääräistä henkilökuntaa. Kaup. valt. päätös maallsk. 9 p:ltä 1932.

3 §. Kaupunginkamreerin valitsee kaupunginvaltuusto, muut rahatoimiston vakinaiset virkamiehet kaupunginhallitus.

Ylimääräisen henkilökunnan ja palveluskunnan kaupunginhallituksen yleisjaosto ottaa palvelukseen.

4 §. Rahatoimisto jakautuu seuraaviin osastoihin:

- a) toimisto-osasto,
- b) kassaosasto,
- c) veronkannantaosasto,
- d) kirjanpito-osasto,
- e) konekirjoitusosasto,
- f) rekisteri ja
- g) vahtimestarit.

5 §. Kaupunginkamreerin tehtävänä on kassa- ja tililaitoksen johtosäännön määräyksiä noudattaen:

- 1) toimia rahatoimiston päällikkönä;
- 2) avata rahatoimistolle saapunut posti ja jakaa tehtävät eri osastoille;
- 3) allekirjoittaa maksuääräykset;
- 4) laatia ja painattaa kertomus kaupungin sekä rahatoimen hoidossa olevien lahjoitusrahastojen tilinpäätöksestä;
- 5) erikoisesti johtaa ja valvoa kassaosaston tehtäviä sekä toimittaa kassatarkastukset ja olla myöskin saapuvilla muiden viranomaisten suorittamissa tarkastuksissa;
- 6) vastaanottaa kiinteistölautakunnan asiamieheltä myytyjen tonttien kauppakirjat ja vuokrasopimukset ynnä maksamattomasta tontinlunastuksesta ja yleishyödyllisten rakennusyritysten edistämislainarahastosta myönnettyistä lainoista annetut velkakirjat sekä kaupunginlakimieheltä kaupungin lahjoitusrahastoista myönnettyjen lainojen velkakirjat leimamerkeillä varustettaviksi ja lainhuudatus- tai kiinnityskulujen perimiseksi;
- 7) alaisensa virkamiehen ollessa tilapäisesti estettynä määrätä joku muu rahatoimiston viranhaltija hoitamaan hänen tehtäviään;
- 8) antaa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen vaatimat lausunnot sekä tehdä esityksiä ja ehdotuksia rahatoimiston toimialaan kuuluvissa asioissa;
- 9) tallettaa kassoihin kertyvät liikenevät rahavarat pankkeihin kaupungin tileille; sekä

10) antaa kaupunginjohtajain pyytämää muuta virka-apua.
Kaup. valt. päätös maalisk. 9 p:ttä 1932.

6 §. Apulaiskaupunginkamreerin tehtävänä on kassa- ja tili-
laitoksen johtosäännön määräyksiä noudattaen:

- 1) avustaa kaupunginkamreeria ja hänen estettynä ollessaan toimia kaupunginkamreerin sijaisena;
- 2) allekirjoittaa maksumääräyksiä kaupunginhallituksen määrää-
missä rajoissa;
- 3) lähinnä huolehtia tulotodiste- ja eräpäivätarkkailusta sekä
tulojen perinnän valvonnasta;
- 4) erikoisesti valvoa toimisto- ja veronkannantaosastojen teh-
täviä; sekä
- 5) antaa rahatoimenjohtajan ja kaupunginkamreerin pyytämää
muuta virka-apua.

Apulaiskaupunginkamreerin ollessa tilapäisesti estettynä tai hä-
nen hoitaessaan kaupunginkamreerin tehtäviä astuu hänen tilalleen
se osastopäällikkö, jonka kaupunginhallitus sellaisen tapauksen va-
ralta on siihen määrännyt. Kaup. valt. päätös maalisk. 9 p:ttä 1932.

7 §. Toimisto-osaston tehtävänä on:

- 1) laatia rahatoimiston kannettavien maksujen veloitus- ja
kannantaluettelot, ellei toisin ole määrätty;
- 2) kirjoittaa ja maksuvelvollisten saatavana pitää veloitusliput;
- 3) tehdä ehdotukset osaston huollettavien maksujen kannanta-
ajoista;
- 4) laatia suorittamattomien maksujen jäämluettelot ja toimit-
taa ne perittäviksi;
- 5) laatia tarpeen vaatimat poistoehdotukset;
- 6) tarkastaa kaupunginlakimiehen, kiinteistölautakunnan asia-
miehen ja rahatoimiston rahastajan kaupunginkassaan tekemät
suoritukset;
- 7) pitää luetteloa kaupungin irtaimen omaisuuden palovakuu-
tuksista ja huolehtia maksujen suorituksista, ellei toisin ole mää-
rätty; sekä
- 8) suorittaa kaupunginkamreerin ja apulaiskaupunginkamreerin
osastolle antamat tehtävät.

Toimisto-osastoa johtaa osastopäällikkö, joka osaston tehtävissä
käyttää apunaan toimentajia ja toimistoapulaisia. Kaup. valt. päätös ma-
alisk. 9 p:ttä 1932.

8 §. Kassaosaston, joka on suorastaan kaupunginkamreerin
alainen, tehtävänä on:

- 1) vastaanottaa ja kuitata ne rahasuoritukset, joiden kannanta
on rahatoimiston toimitettava, ellei siitä ole toisin määrätty;
- 2) toimittaa asianmukaiset maksettavaksi määrättyt suoritukset;
- 3) suorittaa kaupungin työntekijäin palkanmaksut asianmukai-
sesti maksettaviksi määrättyjen työlistojen mukaan; sekä
- 4) toimittaa rahatoimiston huollettavat rahastukset.

Kassanhoitajien tulee itsekunkin kassavaihdostaan pitää kassakirjaa, olla saapuvilla kassantarkastuksissa sekä vastata hoidossaan olevasta kassasta.

9 §. Veronkannantaosaston tehtävänä on:

- 1) laatia rahatoimiston kannettavien verojen veloitus- ja kannantaluettelot, ellei muuta ole määrätty;
- 2) kirjoittaa ja verovelvollisten saatavana pitää veroliput;
- 3) tehdä ehdotukset osaston huollettavien verojen kannanta-ajoista;
- 4) laatia suorittamattomien verojen jäämäluettelot ja toimittaa ne pakkoperintään;
- 5) seurata sanottua perintää sekä tarkastaa ulosottoviranomaisen kaupunginkassaan tekemät rahasuoritukset;
- 6) laatia tarpeen vaatimat poistoehdotukset; sekä
- 7) suorittaa kaupunginkamreerin ja apulaiskaupunginkamreerin osastolle antamat tehtävät.

Veronkannantaosastoa johtaa osastopäällikkö, joka osaston tehtävissä käyttää apunaan toimistoapulaisia. Kaup. valt. päätös maallisk. 9 p:nä 1932.

10 §. Kirjanpito-osaston tehtävänä on:

- 1) hoitaa rahatoimiston toimenä oleva kirjanpito;
- 2) laatia tilinpäätös ja säädetyt vuosineljänneksessä;
- 3) tarkastaa saapuneet tilitodisteet ja tilitykset;
- 4) tarkastaa muissa maksupaikoissa lunastetut, kaupungin lainoihin kuuluvat obligatiot ja korkoliput;
- 5) tilien perusteella antaa talousarvioehdotuksen laadintaa varten tarpeelliset tiedot ja tehdä säästöarviolaskelma;
- 6) laatia asetusten mukaisesti annettavat tilitykset kertyneistä valtion varoista;
- 7) laatia tilitykset siviilivirkakunnan leski- ja orpokassalle tulevasta maksuista;
- 8) merkitä tarkkailukirjaan kassaan tehdyt maksusuoritukset;
- 9) antaa päivittäin kassa-ajan päätyttyä kaupunginkamreerille kirjallinen ilmoitus kunkin päivän kassatuloista;
- 10) kirjoittaa rahatoimiston huoltamien palkkojen, eläkkeiden, vuokrien y. m. maksujen kuittilomakkeet;
- 11) kaupunginkassan vuosineljännes- ja ylimääräistä tarkastusta varten antaa ilmoitus kirjojen mukaisesta kassatilasta sekä kassaholvissa säilytettyjen arvopaperien eritelty luettelo;
- 12) hoitaa rahatoimiston hallussa olevia velkakirjoja ja muita arvopapereita;
- 13) hoitaa rahatoimiston arkistoa; sekä
- 14) suorittaa kaupunginkamreerin ja apulaiskaupunginkamreerin osastolle antamat tehtävät.

Kirjanpito-osastoa johtaa osastopäällikkö, joka osaston tehtävissä käyttää apunaan kirjanpitäjiä ja toimistoapulaisia.

Kirjanpito-osaston päällikkö on kaupunginhallituksen määräämissä rajoissa oikeutettu allekirjoittamaan maksumääräyksiä. Kaup. valt. päätös maallisk. 9 p:nä 1932.

11 §. Konekirjoitusosaston tehtävänä on:

- 1) huoltaa rahatoimistossa suoritettava konekirjoitustyö; sekä
  - 2) suorittaa kaupunginkamreerin ja apulaiskaupunginkamreerin osastolle antamat tehtävät.
- Kaup. va't. päätös maalisk. 9 p:ltä 1932.

13. Helsingin kaupungin revisionikonttorin johtosäännön 3 §:n muuttaminen.

Kaupunginvaltuuston päätös maaliskuun 9 p:ltä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1918 : 4)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa revisionikonttorille joulukuun 17 p:nä 1918 vahvistetun johtosäännön 3 §:n näin kuuluvaksi:

3 §. Revisionikonttorin tulee, milloin sen tarpeellisena pitää, toimittaa kaupungin rahavarojen, arvopaperien ja muun omaisuuden inventauksia. Kassavirastojen huostassa olevat rahavarat ovat vähintään neljästi vuodessa laskettavat, samoin niiden alitilittäjain, ellei kaupunginreviisori, alitilittäjain ennako- ja kannantavarojen ollessa vähäisiä, katso joissain tapauksissa harvempien tarkastuksien riittävän. Tarkastuksista laadittavien pöytäkirjojen johdolla on revisionikonttorin annettava kaupunginhallitukselle aina vuosineljänneksittäin, ellei siihen aihetta useammin ilmaannu, tiedoitus, josta käy ilmi suoritettut tarkastukset sekä ne huomautukset, joihin tarkastus eri kassoissa mahdollisesti on antanut aihetta.

14. Väkijuomista suoritettavien liikennemaksujen alentaminen.

Kaupunginvaltuuston päätös maaliskuun 9 p:ltä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1924 : 52)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä hyväksyä seuraavat uudet väkijuomien liikennemaksut noudatettaviksi toistaiseksi heti kun valtuuston päätös on saavuttanut lain voiman:

Liikennetariffin n:o	Juomat:	Määrä.	Liikennemaksu.
	Juomat, joiden alkoholipitoisuus on yli 22 tilavuusprosenttia, samoin väki- viina, kaikenlainen:		
	arrakki, konjakki, rommi ja whisky:		
85	a) yli 2 litraa vetävissä astioissa ..	1 kg.	—: 50
86	b) muissa astioissa	1 lit.	—: 80
	muut:		
85	a) yli 2 litraa vetävissä astioissa ..	1 kg.	—: 25
86	b) muissa astioissa	1 l.	—: 50

Liikenne- tariffin n:o		Määrä.	Liikenne- maksu.
87	Likööri ja muut väkijuomat, joihin on sekoitettu sokeria tai muuta ainetta, samoin absintti	1 l.	1: —
	Viini ja muut juomat, joiden alkoholipitoisuus on yli 3, mutta ei enempää kuin 22 tilavuusprosenttia: yli 2 litraa vetävissä astioissa:		
88	alkoholipitoisuuden ollessa enintään 15 tilavuusprosenttia	1 kg.	—: 30
88	muut	1 kg.	—: 50
	muissa astioissa:		
89	kuohuvat	1 l.	1: 50
90	kuohumattomat:		
	a) alkoholipitoisuuden ollessa enintään 15 tilavuusprosenttia	1 l.	—: 50
	b) muut	1 l.	—: 70
91	Marja- ja hedelmämehu	1 kg.	—: 20

Samalla päätti kaupunginvaltuusto, että kaupunki sitoutuu palauttamaan yli sanotun taksan kannetut maksut maaliskuun 21 päivän 1932 jälkeiseltä ajalta.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSUT

1932. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTO. N:o 4.

Sisällys: 15. Säännöt Helsingin kaupungissa myytävästä tarkastusmaidosta, s. 49. — 16. Säännöt Helsingin kaupungissa myytävästä tilausmaidosta, s. 53. — 17. Tarkastusmaitotalon lääkärin ohjeet, s. 55. — 18. Tarkastusmaitotalon eläinlääkärin ohjeet, s. 56.

---

15. Säännöt Helsingin kaupungissa myytävästä tarkastusmaidosta.

Terveystoimikunnan vahvistamat huhtikuun 14 p:nä 1932.

1 §. Tarkastusmaidolla tarkoitetaan maitoa, joka täyttää alla mainitut vaatimukset rasvapitoisuuteen, kestävyys- ja bakterilukuun nähden sekä saadaan tilalta, jonka Helsingin kaupungin terveydenhoitolahtakunta siitä tehdyn anomuksen johdosta on hyväksynyt tarkastusmaitotaloksi.

Sellaista maitoa on jaettava suljetuissa lasipulloissa terveydenhoitolahtakunnan tähän tarkoitukseen hyväksymän Helsingissä sijaitsevan meijerin välityksellä.

2 §. Tarkastusmaitotalon tulee olla terveydenhoitolahtakunnan hyväksymän lääkärin sekä talon karjan- ja maidonhoidon eläinlääkärin jatkuvan valvonnan alaisena, joiden sitoumukset tämän valvonnan toimittamisesta vahvistetun ohjesäännön mukaisesti talon-omistajan on liitettävä anomuskirjelmäänsä.

3 §. Talon omistajan tai hänen sijaisensa on valvottava, että terveydenhoitoa koskevia voimassa olevia asetuksia ja määräyksiä talossa tarkoin noudatetaan ja hänen on pidettävä huolta siitä, että lääkäri viimeistään kahden viikon kuluessa siitä kun uusi henkilö on palvelukseen otettu tutkii tämän sekä sitäpaitsi tarkastaa säännöllisesti touko- ja marraskuun ajalla kaikki maidon käsittelyssä toimivat sekä näitten kanssa asuvat henkilöt. Edelleen tulee hänen valvoa, etteivät henkilöt, jotka sairastavat tarttuvaa tautia tai joilla on märkiviä haavoja tai ihotauteja, ota osaa maidon käsittelyyn.

Jos talossa sattuu sellaisia tautitapauksia, joiden voidaan epäillä olevan tarttuvaa laatua, tulee hänen hetimiten siitä ilmoittaa tarkastuslääkärille ja terveydenhoitolahtakunnan toimistoon Helsingissä sekä valvoa, että annettuja määräyksiä noudatetaan.

Lääkärille on varattava sopiva tarkastushuone ja tulee navettaesimiehellä aina olla saatavilla luettelo navetassa ja maidon käsittelyssä toimivista ja heidän kanssaan asuvista henkilöistä. Henkilökunnan vaihtuessa on siitä viipymättä ilmoitettava lääkärille.

4 §. Tarkastusmaitotalon tulee sijaita terveellisellä paikalla, jossa hyvää vettä on riittävästi saatavissa. Navetassa ja maidon käsittelyssä käytetyn henkilökunnan asuin- ja työhuoneiden tulee olla tilavat, valoisat ja siistit. Käymälät on pidettävä puhtaina

ja tulee niiden olla terveydellisesti täysin tyydyttävästi järjestettyjä.

5 §. Navetta. Navetan tulee olla rakennettu terveydellisessä suhteessa sopivaan paikkaan, varustettu vedenpitävällä lattialla, kylliksi kaltevilla lantakouruilla, helposti puhdistettavilla sileillä joko kalkkivärillä sivelletyillä tai öljyvärillä maalatuilla seinillä sekä tiiviillä betonista tahi kaksinkertaisista laudoista tehdyllä välikatolla. Navetassa pitää sitäpaitsi olla tarpeellinen määrä avattavia ikkunoita, riittävän tehokas keinotekoinen valaistus sekä sellaiset ilmanvaihtolaitteet että ilma niiden avulla voidaan läpi vuorokauden pitää raittiina ja puhtaana. Rehunoton rehusäiliöstä tulee tapahtua pölyttämättä ja likaamatta. Lantäsäiliön tulee olla niin sijoitettu, ettei se voi liata navetan perustusta ja on se varustettava tiiviillä pohjalla ja virtsakaivolla. Navetasta, maito- ja pesuhuoneesta juokseva jätevesi on johdettava pois näitten läheisyydestä.

Sekä navetassa että eläinten hoidossa on noudatettava huolellista puhtautta. Navetan ja eläinten puhdistamisessa käytettäviä puhdistusvälineitä on säilytettävä tähän tarkoitukseen määrättyissä paikoissa.

Lanta on poistettava vähintään kaksi kertaa päivässä.

On toivottavaa, että navetan läheisyydessä on tarpeeksi tilava juoksutarha, jossa karja saa sisäruokinnan aikana ainakin joka toinen päivä vapaasti liikkua vähintään puolen tunnin ajan, ellei huono sää ole esteenä.

6 §. Maituhuone. Maituhuoneen tulee olla tyydyttävästi eroitettu navetasta sekä varustettu vedenpitävällä lattialla, sileillä, helposti puhdistettavilla seinillä ja katolla sekä tyydyttävillä ilmanvaihtolaitteilla. Maituhuoneessa ei saa säilyttää muita elintarpeita tai tavaroita. Pääsy maituhuoneeseen on asiattomilta kiellettävä.

Pesuhuone. Lypsuvälineiden ja maitoastioiden puhdistamista varten pitää löytyä tarkoituksenmukainen pesuhuone, jota ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen kuten vaatteiden pesuhuoneena, sianruuan keittopaikkana j. n. e.

Vesi. Veden tulee olla puhdasta, älköönkä sitä otettako vedenotto paikasta, johon voi tulla epäpuhtauksia. Kaivon tulee olla terveydenhoitosäännön mukaisesti laitettu.

7 §. Karja. Karjasta on pidettävä päiväkirjaa, johon merkitään:

- a) ostot, myynnit ja teurastukset;
- b) astutuspäivät, poikimiset ja mahd. koelypsytulokset;
- c) sairastapaukset, hoito, toipumiset, kuolemantapaukset.

Karja on tarkastettava tuberkuliinilla joka kolmas vuosi eikä toiselta tilalta tuotuja eläimiä saa sijoittaa navettaan, ellei eläinlääkäri välittömästi sitä ennen ole tarkastanut niitä tuberkuliinilla ja todennut ne terveiksi.

Jos karjassa sattuu tarttuvia tai tarttuviksi epäiltyjä sairastapauksia tulee omistajan tai hänen sijaisensa viipymättä neuvotella eläinlääkärin kanssa sekä ryhtyä tämän määräämiin toimenpiteisiin. Eläinlääkärin allekirjoittama ilmoitus taudintapauksesta on ensitilassa lähetettävä maidontarkastamolle.

8 §. Ruokinta. Käytettävien rehujen tulee olla tuoreita ja tulee omistajan tai hänen sijaisensa tässä suhteessa valvoa: ettei korsirehu ole ummehtunutta tai muuten pilaantunutta, niin että sen käyttökelpoisuus on kyseellinen; etteivät juurikasvit ole mädäntyneitä tai kovin likaisia; että öljykakuilla on luonnollinen haju ja maku sekä että ne ovat vahingollisista sekotteista vapaita; että rehu on tarpeeksi kivennäis- ja vitamiinipitoista sekä ettei äkillisiä muutoksia rehujen vaihdossa tapahdu.

Rehuja jotka aikaansaavat maidossa tavallisuudesta poikkeavan maun tai hajun tai jotka aiheuttavat vahingollisen bakteeriston kehittymisen, ei saa käyttää.

Kesällä täytyy lypsykarjan käydä vähintään neljän viikon ajan laitumella.

Maitoeläimiä, joiden maito myydään lastenmaitona, ei saa ruokkia painorehulla, juurikasveilla, naateilla tai mäskillä eikä muilla vahvasti käyvillä rehuilla. Muuten on terveydenhoitolautakunnan antamia ruokkimisohjeita noudatettava. Lastenmaitoon nähden ovat samat määräykset voimassa kuin tarkastusmaitoon nähden.

9 §. Lypsäminen. Lypsy on toimitettava puhtautta ja huolellisuutta noudattaen ja on siinä käytettävä puolipeitetyjä maitoämpäreitä tai lypsykoneita. Lypsettäessä on ensimmäiset maitosuikot lypsettävä eri astiaan. Kun lypsy suoritetaan laitumella sadeilmalla tulee sen tapahtua suojakatoksen alla. Lypsäminen ei saa tapahtua ennenkuin $\frac{1}{2}$ tuntia navetan lakaisemisen jälkeen. Henkilökunnan tulee ennen lypsämisen alkua sekä tarpeen vaatiessa myöskin lypsyaikana erikoisessa paikassa (pesuteline) navetassa tai sen luona pestä kätensä ja käsivartensa puhtaalla vedellä, saippualla ja harjalla ja kuivata ne. Utareet on huolellisesti puhdistettava ennen lypsyn alkua. Lypsyn aikana tulee henkilökunnan olla puettuna erikoiseen yksinomaan tähän tarkoitukseen käytettävään, vaaleasta pesukankaasta tehtyyn pukuun, joka pidetään puhtaana ja säilytetään tarkoitukseen varatussa kaapissa.

Vastakantaneiden lehmien maitoa ei saa sekoittaa muuhun maitoon ennenkuin aikaisintaan 5 vuorokautta poikimisen jälkeen. Ei myöskään saa myydä maitoa sellaisista lehmistä joiden päivittäinen maitomäärä on alle kolmen litran.

Välittömästi kunkin eri eläimen lypsyn jälkeen on maito tarkoitukseen varatussa huoneessa siivilöitävä pumpulusuodattimen läpi. Maito on maituhuoneessa tuuletettava ja jäädytettävä vähintään 6°C. Maito on säilytettävä lähettämiseen saakka jäävedessä maituhuoneessa.

10 §. Välineiden puhdistus ja säilytys. Maidonkuljetusastiat, ämpärit ja muut lypsyvälineet on käytön jälkeen huolellisesti huuhdeltava kylmällä vedellä, senjälkeen puhdistettava kuumalla soodaliuksella ja lopuksi höyryytettävä. Puhdistuksen jälkeen on ne säilytettävä hyvin tuuletetussa huoneessa, missä kuljetusastiat asetetaan suu alaspäin, jotta vesi pääsee valumaan pois. Ruosteisia ja rikkonaisia astioita ei saa käyttää. Astioiden tulee olla tiivillä kansilla varustettuja. Tiivisteinä saa käyttää ainoastaan terveydenhoitolautakunnan tarkoitukseen hyväksymiä aineita.

11 §. *Kuljetus.* Maitoastioiden tulee kuljetettaessa olla tarkistussuljettuja sekä rautatiellä kuljetettaessa kollilapulla varustettuja, johon on merkitty tavaran laatu, lähetettyjen astioiden määrä sekä lähettäjän nimi. Maitoastiat on kuljetettava hyvin peitetyinä, eikä niitä saa kuljettaa yhdessä sellaisten tavaroiden kanssa, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti maidon laatuun.

12 §. *Maidon käsittelyä myyntipaikalla koskevat terveydenhoitolliset järjestelyt.*

Meijeri. Meijerihuoneuston, joka on tarkoitettu tarkastusmaidon käsittelyä varten, hyväksyy terveydenhoitolautakunta tarkoitukseensa ja tulee sen täyttää ne vaatimukset, jotka voimassa olevassa terveydenhoitojärjestyksessä on meijereistä säädetty. Sellaiseen huoneustoon on järjestettävä eri osasto maidon vastaanottoa, säilytystä ja pulloihin panemista varten, sekä lasipullojen ja maitoastioiden pesuhuone ynnä pukuhuone.

Henkilökunta. Henkilökunnan, joka käsittelee kysymyksessä olevaa maitoa tulee niin hyvin työssä kuin jakelussakin olla puhtaina puhtaisiin ja siisteihin vaatteisiin. Henkilökunta on samantyyppisen lääkärinvalvonnan alaisena kuin navettahenkilökunnalle on säädetty.

Maidon käsittely meijerissä. Kunkin talon maito jäädytetään vastaanotettaessa erikseen sekä kaadetaan välittömästi lasipulloihin, jotka suljetaan terveydenhoitolautakunnan hyväksymällä tavalla. Sulkemislaitteeseen merkitään talon ja meijerin nimet sekä pulloihinpano päivä. Maito on säilytettävä myyntiin saakka alle 10° C lämpötilassa.

Maidonkuljetusastiat on heti tyhjentämisen jälkeen puhdistettava ja höyryytettävä. Käytettävät lasipullot on tarkoituksenmukaisesti sterilisoitava.

Maidon jakelu. Tarkastusmaito on jaettava viimeistään 24 tuntia pulloihinpanon jälkeen. Lasipullojen kuljetuksen tulee tapahtua katetuissa vaunuissa tai laatikoissa.

Maidon laatu myydessä. Tarkastusmaidon rasvapitoisuuden tulee kaupungin maidontarkastamolla tehdyssä tutkimuksessa olla vähintään 3.40 % sekä kestävyuden vähintään 5 ½ tuntia. Suoraan laskettaessa saatu bakteeriluku ei saa ylittää 750,000 bakteeria cm³ kohti eikä maito saa sisältää mainittavaa määrää kolibakteereja. Siinä tapauksessa, että maito myydään lastenmaitona ei, suoraan laskettaessa saatu bakteeriluku saa ylittää 500,000 bakteeria cm³ kohti.

Maidontarkastus. Jaettavaksi aiotusta maidosta tulee kysymyksessä olevan meijerin säännöllisesti kahdesti viikossa lähettää kaupungin maidontarkastamolle tarkastusta varten kunkin asianomaisen tilan maito yllä määrättyllä tavalla suljetuissa pulloissa.

16. Säännöt Helsingin kaupungissa myytävästä tilausmaidosta.

Terveystoimikunnan vahvistamat huhtikuun 14 p:nä 1932.

1 §. Tilausmaidolla tarkoitetaan maitoa, joka täyttää alla mainitut vaatimukset rasvapitoisuuteen ja kestävyYTEEN nähden ja joka saadaan tilalta tai maaseudulla sijaitsevasta meijeristä, jonka Helsingin kaupungin terveydenhoitolautakunta on hyväksynyt tilausmaitolähettäjäksi, ja joka lähetetään suoraan yksityiselle henkilölle, hotellille, ravintolalle, ruokalalle, kahvilalle tai muulle sen kaltaiselle liikkeelle.

2 §. Terveydenhoitolautakunnalle on vuosittain esitettävä lääkärintodistus henkilökunnan terveydentilasta sekä kaksi kertaa vuodessa eläinlääkäriin tarkastustodistus eläinten terveydentilasta ja maidonhoidosta.

3 §. Talon omistajan tai hänen sijaisensa on valvottava, että terveydenhoitoa koskevia voimassa olevia asetuksia ja määräyksiä talossa tarkoin noudatetaan ja on hänen pidettävä huolta siitä, että lääkäri viimeistään kahden viikon kuluessa siitä kun uusi henkilö on palvelukseen otettu tutkii hänet sekä sitäpaitsi säännöllisesti marraskuun ajalla tarkastaa kaikki maidon käsittelyssä toimivat sekä näitten kanssa asuvat henkilöt. Sitäpaitsi tulee hänen valvoa, etteivät henkilöt, jotka sairastavat tarttuvia tauteja tai joilla on märkiviä haavoja tai ihotauteja, ota osaa maidon hoitoon. Jos talossa sattuu sellaisia tautitapauksia joiden voidaan epäillä olevan tarttuvaa laatua, tulee talonomistajan siitä ilmoittaa lääkärille ja terveydenhoitolautakunnan toimistoon Helsinkiin sekä valvoa, että annettu määräyksiä noudatetaan.

Lääkärille on varattava sopiva tarkastushuone ja tulee navetan esimiehellä aina olla saatavilla luettelo navetassa ja maidon käsittelyssä toimivista ja heidän kanssaan asuvista henkilöistä. Henkilökunnan vaihtuessa on siitä ensi tilassa ilmoitettava lääkärille.

4 §. *Navetta.* Navetan tulee olla rakennettu terveydellisessä suhteessa sopivaan paikkaan, varustettu vedenpitävällä lattialla, kylliksi kaltevilla lantakouruilla, kalkkivärillä tai öljyvärillä maalaetuilla helposti puhdistettavilla sileillä seinillä sekä betonista tahi tiiviillä, laudoista tehdyllä välikatolla. Navetassa pitää sitäpaitsi olla tarpeellinen määrä avattavia ikkunoita, riittävän tehoisa keinotekoinen valaistus sekä sellaiset ilmanvaihtolaitteet että ilma niiden avulla voidaan läpi vuorokauden pitää raittiina ja puhtaana. Rehunoton rehusäiliöistä tulee tapahtua pölyttämättä ja likaamatta. Lantäsäiliön tulee olla niin sijoitettu ettei se likaa navetan perustusta ja on se varustettava virtsakaivolla. Navetasta, maito- ja pesuhuoneesta juokseva jätevesi on johdettava pois näitten läheisyydestä.

Sekä navetassa että eläinten hoidossa on noudatettava huolellista puhtautta. Navetan ja eläinten puhdistamisessa käytettäviä puhdistusvälineitä on säilytettävä määrättyissä paikoissa.

Lanta on poistettava vähintään kaksi kertaa päivässä.

On toivottavaa, että navetan läheisyydessä on tarpeeksi tilava juoksutarha, jossa karja saa sisäruokinnan aikana ainakin joka

toinen päivä vapaasti liikkua vähintään puolen tunnin ajan, ellei huono sää ole esteenä.

5 §. Maituhuone. Maituhuoneen tulee olla tyydyttävästi eriotettu navetasta sekä varustettu vedenpitävällä lattialla, helposti puhdistettavilla seinillä ja katolla sekä tyydyttävillä ilmanvaihtolaitteilla. Maituhuoneessa ei saa säilyttää muita elintarpeita tai tavaroita. Pääsy maituhuoneeseen on asiattomilta kiellettävä.

Vesi. Veden tulee olla puhdasta, älköönkä sitä otettako vedenotto paikasta, johon voi tulla epäpuhtauksia. Kaivon tulee olla terveydenhoitojärjestyksen mukaisesti laitettu.

6 §. Karja. Karja on tarkastettava tuberkuliinilla joka kolmas vuosi eikä toiselta tilalta tuotuja eläimiä saa sijoittaa navettaan, ellei eläinlääkäri välittömästi sitä ennen ole tarkastanut niitä tuberkuliinilla ja todennut ne terveiksi.

Jos karjassa sattuu tarttuvia tai tarttuviksi epäiltyjä sairastapauksia, tulee omistajan tai hänen sijaisensa viipymättä neuvotella eläinlääkäriin kanssa sekä ryhtyä tämän määräämiin toimenpiteisiin. Eläinlääkäriin allekirjoittama ilmoitus taudintapauksesta on lähetettävä ensi tilassa maidontarkastamolle.

7 §. Rehu. Käytettävien rehujen tulee olla tuoreita ja tulee omistajan tai hänen sijaisensa tässä suhteessa valvoa: ettei korsirehu ole ummehtunutta tai muuten pilaantunutta, niin että sen käyttökelpoisuus on kyseellinen; etteivät juurikasvit ole mädäntyneitä tai kovin likaisia; että öljykakuilla on luonnollinen haju ja maku sekä että ne ovat vahingollisista sekotteista vapaita; että rehu on tarpeeksi kivennäis- ja vitamiinipitoista sekä ettei äkillisiä muutoksia rehujen vaihdossa tapahdu.

Rehuja, jotka aikaansaavat maidossa tavallisuudesta poikkeavan maun tai hajun tai jotka aiheuttavat vahingollisen bakteeriston kehittymisen, ei saa käyttää.

Kesällä täytyy lypsykarjan käydä vähintään neljän viikon ajan laiturilla.

Lypsäminen. Lypsy on toimitettava puhtautta ja huolellisuutta noudattaen ja on siinä käytettävä puolipeitettyjä maitoämpäreitä tai lypsykoneita. Lypsettäessä on ensimmäiset maitosuihkut lypsettävä eri astiaan.

Lypsäminen ei saa tapahtua ennenkuin $\frac{1}{2}$ tuntia navetan lakaisemisen jälkeen. Henkilökunnan tulee ennen lypsämisen alkua sekä tarpeen vaatiessa myöskin lypsyn aikana erikoisessa paikassa (pesuteline) navetassa tai sen luona pestä kätensä ja käsivartensa puhtaalla vedellä, saippualla ja harjalla. Utareet on puhdistettava huolellisesti ennen lypsyn alkua. Lypsyn aikana tulee henkilökunnan olla puettuna erikoiseen yksinomaan tähän tarkoitukseen käytettävään vaaleasta pesukankaasta tehtyyn pukuun, joka pidetään puhtaana ja säilytetään tarkoitukseen varatussa kaapissa.

Vastakantaneiden lehmien maitoa ei saa sekoittaa muuhun maitoon ennenkuin aikaisintaan 5 vuorokautta poikimisen jälkeen. Ei myöskään saa myydä maitoa sellaisista lehmistä, joiden päivittäinen maitomäärä on alle kolmen litran.

Välittömästi kunkin eri eläimen lypsyn jälkeen on maito tar-

koitukseen varatussa huoneessa siivilöitävä pumpulisuodattimen läpi. Tämän jälkeen on maito maitohuoneessa jäädytettävä. Maito on säilytettävä lähettämiseen saakka jäävedessä maitohuoneessa.

Välaineiden puhdistus ja säilytys. Maidonkuljetusastiat, ämpärit ja muut lypsylvälineet on käytön jälkeen huolellisesti huuhdeltava kylmällä vedellä ja senjälkeen puhdistettava kuumalla soodaliuksella. Puhdistuksen jälkeen asetetaan kuljetusastiat suu alaspäin, jotta vesi pääsee valumaan pois. Ruosteisia ja rikkonaisia astioita ei saa käyttää. Astioiden tulee olla tiiviillä kansilla varustettuja. Tiivisteinä saa käyttää ainoastaan terveydenhoitolautakunnan tarkoitukseen hyväksymiä aineita.

Kuljetus. Maitoastioiden tulee kuljetettaessa olla tarkistussuljettuja sekä rautatiekuljetuksessa kollilapulla varustettuja, johon on merkittävä tavaran laatu, lähetettyjen astioiden määrä sekä lähettäjän nimi. Maitoastiat on kuljetettava hyvin peitettynä, eikä niitä saa kuljettaa yhdessä sellaisten tavaroiden kanssa, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti maidon laatuun.

8 §. *Maidon jakelu.* Tilausmaito on jaettava viimeistään 48 tuntia lypsyn jälkeen, rasvapitoisuuden tulee kaupungin maidontarkastamolla tehdyssä tutkimuksessa olla vähintään 3.40 % sekä maidon kestävyys 5 ½ tuntia.

9 §. *Maidon tutkiminen.* Tilausmaitoa saadaan maaseutumeijerin kautta myydä ainoastaan jos meijeri on Helsingin kaupungin terveydenhoitolautakunnan tähän tarkoitukseen hyväksymä. Maidon, jonka hyväksytty tilausmaitotalo lähettää tällaiseen meijeriin, terveydellinen ja kemiallinen laatu on tutkittava meijerissä säännöllisesti vähintään kaksi kertaa viikossa terveydenhoitolautakunnan ohjeiden mukaisesti. Maidon käsittelyä ja sen tutkimista meijerissä valvoo eläinlääkäri, joka on kirjallisesti siihen sitoutunut ja jonka lautakunta on määrännyt tarkastuseläinlääkäriksi.

17. Tarkastusmaitotalon lääkärin ohjeet.

Terveydenhoitolautakunnan vahvistamat huhtikuun 14 p:nä 1932.

1 §. Tarkastuslääkärin tulee, ennenkuin tarkastusmaidon lähettäminen tarkoitukseen hyväksytystä talosta alkaa, tutkia kaikki navetassa ja maidon käsittelyssä työskentelevät ja yhdessä heidän kanssaan asuvat henkilöt ja on hänen tällöin täytettävä Helsingin kaupungin terveydenhoitolautakunnan tarkoitukseen varaamat terveystkortit, jotka säilytetään talossa. Niinikään tulee hänen tarkastaa vedenottopaikat, henkilökunnalle luovutetut asunnot, työhuoneet ja käymälät. Yhteenveto tarkastustuloksesta on lähetettävä terveydenhoitolautakunnalle.

2 §. Henkilökunta, asunnot y. m. ovat edelleen joka vuosi säännöllisesti marras- ja toukokuun kuluessa tutkittavat ja tarkastustulokset on merkittävä tarkoitusta varten painettuun kaavakkeeseen, joka lähetetään terveydenhoitolautakunnalle ennen seuraavan kauden 10 päivää. Jos talossa on väliaikana joku kyseessäolevista henkilöistä vaihtunut, voi toinenkin lääkäri suorittaa lääkärintar-

kastuksen ja tulos on ilmoitettava terveydenhoitolautakunnan toimistolle.

3 §. Tarkastuslääkärin tulee tarkasti valvoa, ettei henkilön, joka sairastaa tarttuvalla asteella olevaa tuberkuloosia tai muuta tarttuvaa tautia sallita osallistua navetan hoitoon tai maidon käsittelyyn tai asua yhdessä jonkun yllämainituissa toimissa työskentelevän kanssa. Älköön myöskään henkilö, joka sairastaa ihottumaa käsissä tai muuta tautia, ottako osaa lypsyyntä tai maidon käsittelyyn. Jos lääkäriin tietoon on tullut että talossa on sattunut sairastapaus, joka on tai jonka voidaan epäillä olevan tarttuvaa laatua kuten anginaa, kurkkumätää, punatautia, lavantautia tai tulirokkoa on hänen ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin tartunnan levenemisen ehkäisemiseksi sekä tästä heti ilmoitettava terveydenhoitolautakunnan toimistoon puh. 25 280.

4 §. Tarkastuslääkärin on mikäli mahdollista seurattava tarttuvien tautien esiintymistä tarkastuslaitoksen ympäristössä ja vähintään kerran kuukaudessa otettava selkoa terveydentilasta hänelle uskotuissa taloissa.

5 §. Jos jonkun henkilökunnasta epäillänsä sairastavan tuberkuloosia, on lääkäri oikeutettu neuvottelemaan Helsingin kaupungin tuberkuloosihuoltotoimiston kanssa.

18. Tarkastuslaitoksen eläinlääkärin ohjeet.

Terveydenhoitolautakunnan vahvistamat huhtikuun 14 p:nä 1932.

1 §. Eläinlääkärin on valvottava, että tarkastuslaitosta koskevia määräyksiä noudatetaan ja on tässä etenkin huomioon otettava navetan laatu ja hoito, eläinten hoito ja ruokinta sekä maidonkäsittely. Tarkastuksessa tehdyt havainnot merkitään Helsingin kaupungin terveydenhoitolautakunnan hyväksymään kaavakkeeseen. Kaavakkeen allekirjoittaa kussakin tarkastustilaisuudessa sekä eläinlääkäri että maidontuottaja ja lähetetään kaavake sen jälkeen viipymättä terveydenhoitolautakunnalle.

Tämän lisäksi on eläinlääkärin joka käynnillään talossa otettava selkoa siitä, onko henkilökunnan vaihdoksia tapahtunut ja, jos niin on asianlaita, siitä heti ilmoitettava kaupunginlääkärille tai kaupungin eläinlääkärille.

2 §. Eläinlääkärin on tarkastettava terveydenhoitolliset järjestelyt navetassa ja maidonkäsittelyssä vähintään joka toinen kuukausi. Maitoeläimet on tutkittava kliinillisesti vähintään 2 kertaa vuodessa.

3 §. Mikäli tarkastuksessa ilmenee aiheutta huomautuksiin, on eläinlääkärin koetettava saada aikaan parannus esiintyneessä epäkohdassa ja, jos ei näin tapahdu, on hänen ilmoitettava siitä terveydenhoitolautakunnalle.

4 §. Toimintansa tuloksista on eläinlääkärin annettava terveydenhoitolautakunnalle kertomus viimeistään tammikuun kuluessa.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSUT

1932. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTO. N:o 5.

Sisällys: 19. Helsingin yleisen sairaalan lastentautien osaston (lastensairaalan) yhteydessä toimivan kunnallisen neuvolan järjestelyä koskevat määräykset, s. 57. — 20. Järjestyssäännöt veneiden talviteloille panemista varten, s. 58. — 21. Määräykset Helsingin kaupungin työntekijäin sairas- ja hautausavusta, s. 59. — 22. Helsingin kaupungin sekä Imatran voimalaitoksen ja Sydänska kraftaktiebolaget — Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön välinen sopimus sähköenergian hankinnasta Helsingin kaupungin sähkölaitokselle, s. 60. — 23. Helsingin kaupungin sähkölaitoksen sähkötaksa, s. 68. — 24. Helsingin kaupungin kouluhammasklinikan johtosääntö, s. 70. — 25. Lisäys Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön 18 §:ään, s. 72.

19. Helsingin yleisen sairaalan lastentautien osaston (lastensairaalan) yhteydessä toimivan kunnallisen neuvolan järjestelyä koskevat määräykset.

Lääkintöhallituksen kirjelmä kaupunginhallitukselle maaliskuun 9 p:itä 1932. (Lyhennysote)

Kaupunginvaltuusto hyväksyi marraskuun 18 p:nä 1931 pääpiirteissään lastensuojelulautakunnan ehdottaman lastenhoidon neuvontatyön järjestelyohjelman ja päätti, että kaupunginhallituksen myöntämällä varoilla vuoden 1931 viimeisen kolmanneksen aikana väliaikaisesti ylläpidetyn lastensairaalan yhteydessä olevan kunnallisen neuvonta-aseman toimintaa edelleenkin oli jatkettava.

Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunta on kirjeessä viime kuun 23 päivästä ilmoittanut hyväksyneensä lääkintöhallituksen ja lastensuojelulautakunnan asettaman toimikunnan laatiman ehdotuksen lastensairaalan yhteydessä toimivan kunnallisen neuvolan järjestelyä koskeviksi määräyksiksi, jotka ovat seuraavat:

1) Neuvolan asioista huolehtimaan asetetaan johtokunta, johon kuuluu 2 lääkintöhallituksen valitsemaa jäsentä, joista toisena aina on lastensairaalan ylilääkäri, joka samalla toimii johtokunnan puheenjohtajana, sekä 2 Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan valitsemaa jäsentä.

2) Johtokunnan tulee järjestää ja valvoa neuvolan säännöllistä toimintaa sekä laatia lastensuojelulautakunnalle ehdotus neuvolan vuotuiseksi menosäännöksi.

3) Kaupungin lastensuojelulautakunta valitsee neuvolan johtajattaren ja muun henkilökunnan johtokunnan esityksestä. Lastensairaalan ylilääkärille varataan kuitenkin oikeus vaatia, jos joku henkilökunnasta osoittautuu erikoisen sopimattomaksi, toimenhaltijan siirtämistä johonkin muuhun vastaavaan kaupungin toimeen.

4) Neuvolan lääkärinä tulisi aina toimimaan lastensairaalan ylilääkärin harkinnan mukaan joku laitoksen aspuolislääkäri.

Tämän johdosta ilmoittaa lääkintöhallitus kaupunginhallitukselle tiedoksi ja lastensuojelulautakunnan tietoon saatettavaksi, että lääkintöhallitus myös puolestaan on hyväksynyt yllämainitut, neuvolan järjestelyä koskevat määräykset, —————.

20. Järjestyssäännöt veneiden talviteloille panemista varten.

Satamalautekunnan vahvistamat maaliskuun 23 p:nä 1932.

1. Oikeus maksutta panna soutu- tai moottorivene talviteloille kaupungin sellaiseen tarkoitukseen varaamalle alueelle on ainoastaan veneenomistajalla, joka edellisenä kesänä on vuokrannut veneen kiinnityspaikan yleisestä laiturista.

Teloilla olevaan veneeseen on kiinnitettävä edellisenä keväänä lunastettu numerolaatta.

2. Veneitä ei saa panna teloille ennen syyskuun 1 päivää ja on se laskettava vesille tai siirrettävä pois ennen kesäkuun 20 päivää, uhalla että vene muuten satamaliikenneosaston toimesta viedään pois omistajan kustannuksella.

3. Veneet, joiden kiinnityspaikat ovat rannassa, saadaan yleensä asettaa talviteloille mantereelle oman kiinnityspaikkansa kohdalle.

Veneet, joiden kiinnityspaikat ovat rannasta ulkonevissa laitureissa, saadaan panna talviteloille tarkoitukseen varatulle paikalle tarkastuskonstaapelin ohjeiden mukaisesti.

4. Veneet on pantava teloille hyvään järjestykseen tasaisten välimatkojen päähän. Veneiden ja rannan väliin on jätettävä ainakin 1 m. leveä vapaa tila. Veneitä ei saa sijoittaa ajo- tai kävelytielle. Jos veneelle osoitettu paikka on liian pieni, on veneen omistajan pyydettävä tarkastuskonstaapelilta toista paikkaa.

5. Veneitä älköön yleensä ympäröitäkö tai peitettäkö katoksella. Jos katoksen rakentaminen eri luvalla sallitaan, tulee sen olla mahdollisimman matala ja pieni eikä se saa olla ympäristöä rumentava. Tarkastuskonstaapelin kehoituksesta on katosta tarpeen mukaan korjattava taikka kokonaan poistettava.

6. Veneenomistaja on oikeutettu talvisäilytyspaikalla suorittamaan maalaus- ja muita veneen varustelutöitä. Sitävastoin saa veneiden korjaustöitä tehdä ainoastaan tarkastuskonstaapelin luvalla.

7. Veneiden omistajille tarkoitettuja tiedoituksia varten on veneiden kiinnityslaitureilla ja talvisäilytyspaikoilla ilmoitustaulut. Yksityisen veneenomistajan noudatettavaksi tarkoitettu tiedoitus voidaan myös kiinnittää hänen veneeseensä.

8. Näiden määräysten noudattamista valvovat satamaliikenneosaston palveluksessa olevat tarkastuskonstaapelit, joiden antamia ohjeita on noudatettava. Valituksia tarkastuskonstaapelin toimenpiteistä voidaan esittää satamakapteenille.

21. Määräykset Helsingin kaupungin työntekijäin sairasa- ja hautausavusta.

Kaupunginvaltuuston vahvistamat huhtikuun 13 p:nä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1925 : 46)

1 §. Jos kaupungin palveluksessa oleva työntekijä lääkärin todistuksella todetun sairauden tai tapaturman vuoksi on estynyt työtä tekemästä eikä tauti tai tapaturma ole sattunut oloissa, jotka työ sopimuslain 20 §:n 2 kohdan mukaan estävät saamasta laissa säädettyä sairasapua, olkoon hänellä oikeus kahdentoista kuukauden kuluessa saada

a) täysi palkka enintään kahdeksalta työviikolta, jos hän on viisi vuotta keskeytyksettä ollut kaupungin palveluksessa, sekä lisäksi kaksikolmannelta palkastaan enintään yhtä pitkältä ajalta;

b) täysi palkka enintään kuudelta viikolta, jos hän on kolme vuotta samoin ollut kaupungin palveluksessa sekä lisäksi kaksikolmannelta palkastaan enintään yhtä pitkältä ajalta;

c) täysi palkka enintään neljältä viikolta, jos hän on kaksi vuotta samoin ollut kaupungin palveluksessa, sekä lisäksi kaksikolmannelta palkastaan enintään yhtä pitkältä ajalta; ja

d) täysi palkka enintään kolmelta viikolta, jos hän on yhden vuoden samoin ollut kaupungin palveluksessa sekä lisäksi kaksikolmannelta palkastaan enintään yhtä pitkältä ajalta.

Jos palvelusaika on yhtä vuotta lyhyempi, suoritetaan täysi palkka enintään kahdelta viikolta.

Jos palkka lasketaan suoritettuna työn mukaan, on työntekijällä oikeus saada se määrä, minkä hän tästä työstä tuntipalkan mukaan olisi ansainnut.

Kuukausipalkalla oleva työntekijä on oikeutettu saamaan sairasapua kaupungin viranhaltijoille voimassaolevien määräysten mukaan.

2 §. Palveluksen yhtäjaksoisuuden keskeytykseksi ei ole katsottava sellaista työstä poisjäämistä, jonka on aiheuttanut sääntömääräinen loma, sotapalveluksen suoritus, todettu tauti tai työssä kohdanneesta tapaturmasta johtunut työkyvyttömyys, eikä poisjäämistä työttömyyden tähden tai asianomaisella luvalla enintään kahtena kuukautena yhteen jaksoon tai kaikkiaan kolmena kuukautena samana kalenterivuotena.

Palveluksen yhtäjaksoisuuden keskeytykseksi on sitävastoin katsottava työstä poisjääminen kolmea työpäivää pitemmäksi ajaksi, ellei siihen ole hankittu lupaa, sekä työttömyyden tähden tai asianomaisella luvalla kahta kuukautta pitemmäksi aikaa yhteen jaksoon tai kaikkiaan yli kolme kuukautta samana kalenterivuotena.

Samana yhtäjaksoisen sairasloman palkkaetujen laskemisperusteeksi on otettava työntekijän palvelusaika sairasloman alkuun saakka. Sitävastoin ei palvelusajaksi lueta sitä sairaslomaa, joka kestävänsä sairauden aikana on varemmin myönnetty.

3 §. Jos työntekijä kuolee kaupungin palveluksessa ollessaan tai palveluksesta erottuaan eläkkeensaajana ja hänen palvelusaikansa

ensinmainitussa tapauksessa on vähintään kuusi kuukautta, on kuolinpesälle maksettava hänen kuukauden palkkaansa tai eläkettänsä vastaava hautausapu, ei kuitenkaan vähempää kuin 1,500 markkaa.

4 §. Jos sairas työntekijä saa lainmukaisen vahingonkorvauksen työssä kohdanneen tapaturman johdosta, maksetaan 1 ja 2 §:n mukaista avustusta ainoastaan se osa, millä se ylittää avustusaikana suoritettavan vahingonkorvauksen.

Vahingonkorvaukseksi katsotaan tällöin suoritettu päiväraha ja perheen avustus, mutta ei hoito- ja niihin verrattavia kustannuksia.

Niinikään suoritetaan, jos työntekijä on kuollut työssä kohdanneen tapaturman johdosta, kuolinpesälle hautausavuksi 3 §:n mukaan ainoastaan se osa hautausapua, mikä mahdollisesti ylittää lainmukaisen hautausavun.

5 §. Sairas- ja hautausavun myöntää se hallitus, lauta- tai johtokunta, jonka alainen työntekijä on.

Eläkkeensaajan hautausavun myöntää kaupunginhallitus.

6 §. Edelläolevat määräykset tulevat voimaan heinäkuun 1 päivänä 1932.

22. Helsingin kaupungin sekä Imatran voimalaitoksen ja Syd-finska kraftaktiebolaget — Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön välinen sopimus sähköenergian hankinnasta Helsingin kaupungin sähkölaitokselle.

Teknillisten laitosten hallituksen sekä Imatran voimalaitoksen ja Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön allekirjoittama huhtikuun 29 p:nä 1932.

(Kaupunginvaltuuston hyväksymä maaliskuun 9 p:nä 1932)

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 846 ja kunn. kert. 1928, s. 114)

Imatran voimalaitos ja Syd-finska kraftaktiebolaget — Etelä-Suomen voimaosakeyhtiö, joista alempana käytetään nimityksiä I. V. ja E. S. V. ynnä molemmista yhteisesti hankkijat, sekä Helsingin kaupungin sähkölaitos, josta alempana käytetään nimitystä H. K. S., ovat keskenään tehneet seuraavan sopimuksen sähköenergian hankinnasta.

Energiahankinnan laajuus.

1 §. Tämän sopimuksen mukaan ja allamainituilla ehdoilla sitoutuvat hankkijat antamaan H. K. S:n käytettäväksi sähköenergiaa kolmivaihevirtana, jonka jaksoluku on noin 50 sekunnissa, I. V. 10,000 kW:n tehomäärään asti noin 35,000 voltin jännitteisenä Vanhankaupungin muuntoasemallaan ja E. S. V. 5,000 kW:n tehomäärään asti noin 5,250 voltin jännitteisenä H. K. S:n Sörnäisissä olevalla höyryvoima-asemalla. Tämän lisäksi antavat hankkijat harkintansa mukaan energiaa aina H. K. S:n kulloinkin tarvitsemaan tehomäärään saakka. Toiselta puolen olkoon hankkijoilla oikeus

poikkeuksellisen syyn vaatiessa tilapäisesti supistaa antamiaan tehomääriä äskenmainittuja raja-arvoja pienemmiksi, mutta on asiasta aina H. K. S:n kanssa sovittava.

H. K. S. sitoutuu hankkijoiden antamalla energialla tyydyttämään koko tarpeensa, sikäli kuin hankkijoiden antama tehomäärä siihen riittää ja tarpeellinen käyttövarmuus sen sallii. H. K. S:lla olkoon kuitenkin kokeitaan varten ja jätteiden tai muiden halpa-arvoisten aineiden käyttämistä varten oikeus vastaavaan energiankehitykseen. Niinikään olkoon H. K. S:lla oikeus virranottoon kaupungin alueella toimivilta voimalaitoksilta.

Poikkeuksellisen tilanteen vallitessa tulee H. K. S:n pyynnöstä antaa alempana mainitusta korvauksesta hankkijoille varaenergiaa siinä määrin kuin H. K. S. harkitsee voivansa sitä haitatta antaa.

Hankkijoiden keskinäiset oikeudet ja velvollisuudet.

2 §. Elleivät hankkijat keskenään toisin sovi, ovat heidän keskinäiset oikeutensa ja velvollisuutensa hankinnan täyttämässä seuraavat:

1) Hankkijoiden H. K. S:lle kulloinkin antamasta yhteenlasketusta tehomäärästä on I. V:lla oikeus antaa $\frac{2}{3}$ ja E. S. V:llä oikeus antaa $\frac{1}{3}$. Näitä osuuksia nimitetään hankkijoiden *teho-osuuksiksi*. Sitä tehomäärää, jonka jompikumpi hankkija ehkä antaa oman tehoosuutensa lisäksi, nimitetään tämän hankkijan antamaksi *ylitehoksi* sekä tätä ylitehoa vastaavaa energiaa *ylienergiaksi*.

2) Toinen hankkijoista on oikeutettu antamaan ylitehoa sekä itse saamaan vastaavasta ylienergiämäärästä suoritettavan kulutusmaksun vain siinä tapauksessa että toinen hankkijoista ei anna täyttä teho-osuuttansa. Jos toinen hankkija sitävastoin, ottamatta varteen alempana 6 §:ssä mainittuja säätövelvollisuuksia ja saamiaan tietoja, on antamalla ylitehoa itse estänyt toista hankkijaa antamasta täyttä teho-osuuttaan, tulee hänen suorittaa toiselle hankkijalle koko se kulutusmaksu, jonka hän H. K. S:lta on vastaavasta ylienergiasta saanut.

3) Tämän §:n edellisten kohtien soveltamisessa otetaan täsmällistä säätöä vaikeuttavat seikat huomioon siten, että ylienergian todellisten arvojen asemesta käytetään niistä laskettuja ja mitattuja *nimellisarvoja*, jotka muuttuvat viimeksi saaduista ylienergia-arvoista ainoastaan silloin, kun todelliset arvot poikkeavat niistä enemmän kuin $\pm 1,000$ kWh, ja tällöin ainoastaan sen verran, että nimellisarvojen ja todellisten arvojen erotus on korkeintaan $\pm 1,000$ kWh. Tällöin edellytetään, että asianomaisen hankkijan antama yliteho lasketaan positiiviseksi kun sen antama teho on suurempi, ja negatiiviseksi kun se on pienempi kuin saman hankkijan tehoisuus. Tämän soveltamistavan mukaan katsotaan yliteho yhtä kuin nolaksi niin kauan kuin ylienergian nimellisarvo ei muutu ja ylienergiämäärät lasketaan sen nimellisarvon muutoksista.

4) Jos häiriö viestiyhteyksissä tai 3 §:ssä mainituissa mittareissa

on vaikeuttanut tehosäätöä, suurennetaan edellisessä kohdassa mainittu toleranssimäärä esiintyneitä lisävaikeuksia vastaavan veran. Häiriön päätyttyä tulee hankkijoiden mahdollisuuksiensa mukaan keskenään jakaa tehon antaminen siten, että sanottu toleranssimäärä mahdollisimman pian voidaan jälleen supistaa $\pm$ 1,000 kWh:iin.

Energian mittaus ja tarkastus.

3 §. Tämän hankintasopimuksen puitteissa myyty ja vastaanotettu sähköenergia mitataan ja tarkastetaan H. K. S:n pääaseman 5 kV kiskoissa käyttämällä mittareita järjestettynä pääasiassa niin, kuin tähän sopimukseen liitetty piirr. n:o 2396 osoittaa.

Kulutusmittareiden tulee olla rakennetut 3-vaiheista epäsymmetristä vaihekuormitusta varten, 5,000 V puolella maasta eristettyine 0-pisteineen ja tulee jokaisella kulutusmittarilla olla tarkastusmittarinsa kytkettynä eri virtamuuntajille. Virtamuuntajille, joille kulutusmittarit ovat kytketyt, ei saa kytkeä muita laitteita. Kulutusmittarit ovat varustetut takaisinpäinpyörintäesteellä.

2 §:n 1) kohdassa määritellyn ylitehon sekä ylienergian mitausta varten asetetaan k. o. mittauskohtaan lisäksi balanssi-kW- ja balanssi-kWh-mittarit (liitteessä merkitty 1 + 4 k ja 1 + 4 h). Balanssi-kWh-mittari varustetaan laitteella, joka osottaa ylienergian 2 §:n 3) kohdassa mainitun nimellisarvon. Balanssimittarit saavat olla 1-vaiheisia, mutta tulee niiden virtakäämit kytkeä samalle vaiheelle. Balanssi-kWh-mittaria ei varusteta takaisinpäinpyörintäesteellä.

Mittauskojeiden ja mittamuuntajien laadun määräävät hankkijat ja H. K. S. yhteisesti.

Liitteeseen merkittyjen mittarien lisäksi pitää H. K. S. verkkoonsa kytkettynä piirtävän jaksolukumittarin ja kustantaa sen itse.

Kustannukset liitteen piirr. n:o 2396 mukaisista mittakojeista jakautuvat sopimuskumppanien kesken seuraavasti:

Muuntajat 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13 H. K. S. ja I. V. yhteisesti.

Mittarit 1 a, 1 b, 1 c, 1 d, 2 a, 2 b, 2 c, 2 d H. K. S. ja I. V. yhteisesti.

Muuntajat 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27 H. K. S. ja E. S. V. yhteisesti.

Mittarit 3 a, 3 b, 3 c, 3 d, 4 a, 4 b, 4 c, 4 d H. K. S. ja E. S. V. yhteisesti.

Muuntajat 7, 14, 21, 28, 29 I. V. ja E. S. V. yhteisesti.

Mittarit 1 + 2 g, 1 + 4 h, 1 + 4 k, 3 + 4 g I. V. ja E. S. V. yhteisesti. H. K. S. asentaa ja hoitaa mittarit ja muuntajat.

H. K. S. kustantaa ja asentaa tarvittavat jännitemuuntajat vaihtoreleineen.

Jokaisella sopimuskumppanilla on oikeus sinetöidä kulutusmittarit.

Siinä tapauksessa että H. K. S. haluaa mitata I. V.:tä saamansa energian 35,000 voltin puolella on mittauksesta erikseen sovittava.

Mittarien lukeminen.

4 §. Sopimuskumppanien tulee kalenterikuukausittain, aikana, josta he keskenään sopivat, lukea H. K. S:n voima-asemalla olevat, 3 §:ssä mainitut mittarit. Jos hankkijoiden edustajat eivät ole lukemistilaisuudessa saapuvilla tulee H. K. S:n edustajan suorittaa toimitus ja viipymättä ilmoittaa lukemat hankkijoille.

Molemmilla hankkijoilla on oikeus muulloinkin milloin tahansa lukea kaikki 3 §:ssä mainitut mittarit.

Molemmilla hankkijoilla on oikeus milloin tahansa puhelimitse saada H. K. S:n voima-aseman henkilökunnalta tietoja 3 §:ssä mainittujen mittareiden osottamista arvoista.

H. K. S:n tulee pitää 3 §:ssä mainittujen piirtävien mittareiden piirrosluokat hankkijoiden nähtävissä, tavalla, josta erikseen sovitaan.

Mittauskojeiden virheellisyydet.

5 §. Jos 3 §:n 1) kohdassa mainittujen, samaa energiaa mittavien kilowattituntimittarien osottamat energiankulutuksen määrät poikkeavat toisistaan, lasketaan maksut lukemien keskiarvon perusteella, ellei ilmeisesti ole syytä menetellä toisin.

Jos joku sopimuskumppaneista haluaa mittauskojeiden tarkistusta menetellään seuraavasti:

Mittauskojeet jätetään Suomen teknillisen korkeakoulun aineen-koetuslaitoksen tai muun sopimuskumppanien valitseman koetuslaitoksen tarkistettaviksi. Kullakin sopimuskumppanilla on oikeus olla edustettuna tarkistustilaisuudessa, mutta asianomaisen poissaolo, jos kutsu hänelle on annettu, ei estä sinettien murtamista ja tarkistuksen toimittamista.

Tarkistusaikana ei mittaus saa estyä pitemmäksi ajaksi kuin on välttämätöntä, ja on energiankulutuksen määräämiseksi täksi ajaksi järjestettävä ainakin yksinkertainen mittaus.

Tarkistuksen kustantaa se sopimuskumppani, joka tarkistusta on vaatinut, ellei toisin sovita.

Jos mittaus tarkistuksessa osoittautuu virheelliseksi korjattakoon laskutus vastaavasti, ei kuitenkaan enempää kuin 6 kuukautta taannehtivasti.

Rinnakkaiskäyttö ja säätö.

6 §. I. V:n tulee säätää voimakoneensa siten, että jaksoluku mikäli mahdollista on noin 50 sekunnissa, hetkellisiä vaihteluja lukuunottamatta.

E. S. V:n tulee vastata siitä, että sen verkkoon liitetyt voimakoneet säädetään siten, että E. S. V:n H. K. S:lle antama tehomäärä, H. K. S:n voima-asemalta saatujen tietojen mukaan, on 2 §:n määräysten mukainen.

H. K. S:n tulee säätää käytössä ehkä olevat voimakoneensa siten, että hankkijoiden yhteisesti H. K. S:lle antama teho mikäli mahdollista pysyy siinä määrässä, joka H. K. S:n tämän sopimuksen mukaan tulee ottaa hankkijoilta.

H. K. S:n tulee voima-asemaltaan puhelimitse tai muulla tavalla antaa hankkijoille heidän määräämiensä paikkoihin säätöä varten tarvittavat tiedot sekä muutenkin puolueettomasti avustaa hankkijoita näiden haluaman hankintajaon toteuttamisessa. Erikoisesti tulee H. K. S:n ilmoittaa E. S. V:lle niinhyvin milloin 2 §:ssä mainitun ylienergian todellinen arvo vastaa sen nimellisarvoa, milloin se poikkeaa tästä 500 kWh sekä milloin se poikkeaa tästä 1,000 kWh, kuin myöskin nimellisarvon muutoksista, samalla ilmoittaa ylittehonkin määrän. H. K. S:n tulee myöskin välittää rinnakkaiskäyttöä ja säätöä koskevat ilmoitukset hankkijoiden välillä. Kaikista ilmoituksista tulee H. K. S:n pitää kirjaa ja siitä päivittäin antaa ote molemmille hankkijoille.

Edellisessä kohdassa mainittua viestiyhteyttä varten tarvittavat viestilaitteet tulee kumpaisenkin hankkijan kustantaa ja ylläpitää edellisessä kohdassa mainitulta tiedonantopaikalta I. V:n Vanhankaupungin muuntoasemalle asti.

H. K. S:n tulee jännitesäätöä varten säätää käynnissä olevien turbogeneraattoreiden herätinvirtoja sekä voima-asemallaan olevien päämuuntajien käännytkimiä hankkijoiden antamien ohjeiden mukaan. H. K. S:lla on kuitenkin oikeus pitää 5,000 voltin kiskojen jännitteen määräämässään arvossa ja H. K. S:n ja I. V:n tulee keskenään sopia 35,000 voltin jännitteen arvosta.

Edellisessä kohdassa mainittua jännitesäätöä varten on hankkijoilla oikeus noin 6,000 tuntina vuodessa käyttää H. K. S:n varakoneena käyvän 10,000 kW:n turbogeneraattorin säätömahdollisuuksia sekä, jos hankkijoiden yhteisesti antama teho on suurempi kuin 15,000 kW, lisäksi sellaisen konetehon säätömahdollisuuksia, joka vastaa hankkijoiden 15,000 kW:n lisäksi antamaa tehoa. H. K. S:lle aiheutuvia lisäkustannuksia vastaavasta korvauksesta tulee H. K. S:n tarpeen vaatiessa ja hankkijoiden kehoituksesta käyttää yllämainittujen koneiden lisäksi muitakin voima-asemallaan olevia turbogeneraattoreitaan jännitesäätöä varten. H. K. S:n tulee kuitenkin korvauksetta huolehtia siitä että hankkijoiden H. K. S:lle yhteisesti antaman loistehön ($3 \cdot E \cdot I \cdot \sin \varphi$), lisätynä yllämainittujen koneiden antamalla loisteholla, ei tarvitse ylittää hankkijoiden kulloinkin antamaa pätötehoa.

H. K. S:n tulee kuormittaa kaikkia kolmea vaihetta siinä määrin samanlaisesti, ettei hankkijoille synny haittaa.

Kunkin sopimuskumppanin tulee muutoinkin hoitaa ja käyttää laitteitaan siten, ettei toisen laitteiden käyttö häiriinny, sekä noudattaa toisten sopimuskumppanien tässä suhteessa asettamia kohtuullisia vaatimuksia.

Laitosten hoito, vikojen korjaaminen y. m.

7 §. Kunkin sopimuskumppanin tulee pitää energianjako- ja käyttölaitteensa hyvässä kunnossa, niin että häiriöt energianhankinnassa ja -jakelussa mikäli mahdollista vältetään, sekä omalta kohdaltaan vastata siitä, että laitteet ovat voimassaolevan lain ja valtiollan antamien määräysten mukaiset.

Kunkin sopimuskumppanin tulee myöskin pitää 6 §:ssä mainitut viestilaitteensa hyvässä kunnossa, niin etteivät ne aiheuta häiriöitä käytössä.

Sopimuskumppanit ovat velvolliset viipymättä korjaamaan sellaiset omista laitteistaan ilmenneet viat, jotka rajoittavat tai keskeyttävät tai muuten häiritsevät energianhankintaa, sekä pyynnöstä toisilleen ilmoittamaan vioista, niiden syistä ja korjaamisesta.

H. K. S. asettaa mainitulla höyryvoima-asemallaan H. K. S:lle kulloinkin sopivalle paikalle E. S. V:n maksutta käytettäväksi tarpeellisen tilan tämän hankinnan yhteydessä käytettyjä johtoja, muuntajia ja muita laitteita varten, huolehtien myöskin maksutta niiden silmälläpidosta.

Hankintakeskeytykset.

8 §. Sopimuskumppaneilla on oikeus korjauksia, koneiden, kojeiden ja johtojen laajentamista ja muuttamista sekä jännitteellisten osien ja eristäjien puhdistusta samoinkuin välttämättömiä kohteita ja tutkimuksia varten keskeyttää energianhankinta tarpeellisen pitkäksi ajaksi.

Keskeytys on kuitenkin mikäli mahdollista rajoitettava enintään viideksi tunniksi kerrallaan ja sijoitettava klo 8 ja klo 17 väliseen aikaan sunnuntai- ja juhlapäivinä, ei kuitenkaan, mikäli mahdollista, molemmat hankkijat samaan aikaan. Mikäli keskeytys on ennakolta tiedossa, tulee sopimuskumppanien mahdollisimman ajoissa ilmoittaa siitä toisilleen.

Energianhankinnan keskeytyksestä, joka on kestänyt vuorokauden tai enemmän ja jota H. K. S. ei ole aiheuttanut, on H. K. S:lla oikeus vähentää 9 §:ssä mainitusta, hankkijalle maksettavasta perusmaksusta $\frac{1}{30}$ jokaiselta täydeltä vuorokaudelta, minkä keskeytystä on kestänyt.

Maksut ja niiden laskeminen.

9 §. H. K. S. suorittaa saamastaan sähkövirrasta hankkijoille:

1) perusmaksuna jokaiselta kalenterikuukaudelta

I. V:lle 10,000 $\left(9 + \frac{H}{4}\right)$ Suomen markkaa,

E. S. V:lle 5,000 $\left(9 + \frac{H}{4}\right)$ Suomen markkaa;

2) *kulutusmaksuna* kummaltakin Hankkijalta ottamansa energiamäärän jokaiselta kilowattitunnilta

$$\frac{H}{300} \text{ Suomen markkaa.}$$

Luku H tarkoittaa sitä Suomen markan määräistä keskihintaa 1,000,000 tehollista lämpöyksikköä sisältävää polttoainemäärää kohti, jonka H. K. S. täytyisi maksaa siitä kattilahuoneeseensa hankitusta polttoainemäärästä, mikä tarvittaisiin, ellei vesivoimahan- kintaa tapahtuisi. Vuoden 1932 tammikuusta alkaen toukokuun loppuun sovelletetaan luvun H :n arvona 24. Senjälkeiselle ajalle luvun H :n arvo määrätään aina ennakolta kahdesti vuodessa, kulloinkin kuudeksi kuukaudeksi etenpäin, ottamalla huomioon silloin vallitsevat H. K. S:lle edullisemmat joko kotimaisen tai ulkomai- sen polttoaineen hinnat, kuitenkin lukuunottamatta 1 §:n 2 koh- dassa mainittuja jätteitä. Sanotun luvun H :n arvon puolueeton laskeminen ja kulloinkin ilmoittaminen asiakumppaneille, jätetään, erikseen sovittavasta ja asiakumppanien kesken tasan jaettavasta maksusta, Voima- ja polttoainetaloudellisen yhdistyksen tehtäväksi, elleivät asiakumppanit toisin sovi.

Hankkijat suorittavat toisillensa H. K. S:lta saamansa kulutus- maksun niistä 2 §:n 2 kohdassa mainituista ylienergiämääristä, jotka he yli oikeuksiensa ehkä ovat antaneet.

Hankkijat suorittavat H. K. S:lle sen voima-asemalta ehkä saa- mastaan 1 §:n 3 kohdassa mainitusta varaenergiasta sellaisen kor- vauksen, joka vastaa H. K. S:lle aiheutuvia lisäkustannuksia hank- kijoille annetun energiamäärän nostamisesta toiselta hankkijalta tai kehittämisestä omalla höyryvoima-asemallaan.

Maksujen suoritustapa.

10 §. H. K. S. suorittaa kummallekin hankkijalle tämän osot- tamaan maksukonttoriin, viimeistään viidentenätoista päivänä asian- omaisen laskun vastaanottamisesta, tämän sopimuksen mukaiset maksunsa seuraavasti:

1) kuukausittain 9 § 1) kohdassa mainitun perusmaksun, hu- mioonottaen 8 § 2) kohdassa mainitut vähennykset kahden edellisen mittarilukemisen välisenä aikana ehkä sattuneista hankintakeskey- tyksistä;

2) kuukausittain 9 § 2) kohdassa mainitun kulutusmaksun kah- den lähinnä edellisen mittarilukemisen välisenä aikana k. o. Hankki- jalta otetusta energiasta.

Hankkijat suorittavat toisilleen, viimeistään viidentenätoista päivänä asianomaisen laskun vastaanottamisesta lukien, 9 §:ssä mainitut maksunsa kahden lähinnä edellisen mittarilukemisen väli- senä aikana yli oikeuksiensa ehkä antamistaan ylienergiämääristä.

Hankkijat suorittavat kumpikin erikseen kuukausittain H. K. Sille, viimeistään viidentenätoista päivänä asianomaisen laskun vastaanottamisesta lukien, 9 §:n mukaiset maksunsa kahden lähinnä edellisen mittarilukemisen välisenä aikana tilauksensa mukaan ehkä saamastaan varaenergiasta.

Ylivoimainen este.

11 §. Ylivoimaiseksi esteeksi sopimuksen määräysten täyttämässä katsotaan sota, kapina, tulipalo, työlakko, asianomaisen työnantajajärjestön määräämä työsulku sekä sellainen erinomainen tapaus, jota sopimuskumppani ei ole kyennyt estämään, jos sellainen on todistettavasti tehnyt sopimusehtojen noudattamisen mahdolltomaksi.

Hyvitys ja vahingonkorvaus.

12 §. Tämä sopimus ei oikeuta eikä velvoita sopimuskumppaneita muuhun hyvitykseen tai vahingonkorvaukseen, kuin mistä sopimuksessa on nimenomaan mainittu.

Erimielisyydet.

13 §. Kaikki tästä välikirjasta aiheutuvat riidat ratkaisee Keskuskauppakamarin välityslautakunta, jonka tuomiopäätöstä asianomaiset sitoutuvat noudattamaan, myöskin mikäli koskee välimieskuluja.

Sopimuksen siirtäminen.

14 §. Sopimuskumppanit eivät ole oikeutetut ilman toisten sopimuskumppanien suostumusta tätä sopimusta siirtämään, ellei edellisessä §:ssä mainittu välityslautakunta toisin päätä.

Voimaanastuminen ja irtisanominen.

15 §. Sopimus astuu voimaan heti kun kaikki sopimuskumppanit ovat sen allekirjoittaneet. Sopimuksen mukainen energianhankinta alkaa 1 päivänä tammikuuta 1932.

Sopimus lakkaa olemasta voimassa kahden vuoden kuluttua jonkun sopimuskumppanin muille tekemästä kirjallisesta irtisanomisesta lukien.

Tämä sopimus on laadittu ja allekirjoitettu kolmena samanasaisena kappaleena, joista kukin sopimuskumppani on saanut yhden.

23. Helsingin kaupungin sähkölaitoksen sähkötaksa.

Kaupunginvaltuuston vahvistama toukokuun 25 p:nä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1919:1 sekä Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 844)

Helsingin kaupungin sähkölaitoksella on voimassa seuraava, pienjännitevirran jakelua koskeva taksa:

1 §. *Valaistustariffit.* A) 240 penniä kWh:lta (kilowattitunnilta) valaistukseen kulutetusta sähkövirrasta, joka mitataan kWh-mittarilla;

B) 210 penniä kWh:lta porras- ja pihavalaistukseen kulutetusta virrasta; samaa hintaa sovelletaan myöskin sellaisten pienten huoneistojen valaisemiseen kulutetusta virrasta, joissa koko talon kulutus mitataan yhteisellä talonomistajan nimissä olevalla mittarilla;

P) Smk. 100: — vuodessa 25 watin lampulta taikka vastaavalta liittymisarvolta, kuitenkin enintään 5:lle keskimäärin 25 watin lampulle. Maksu peritään kolmasti vuodessa etukäteen, ollen osamaksu ajalta joul—helmikuu Smk. 40: —, maalisk—elokuulta Smk. 25: — ja syys—marraskuulta Smk. 35: —. Uusia vuosisopimuskuluttajia liitetään ainoastaan poikkeustapauksissa.

Tarvittavasta mittarista ei veloiteta vuokraa, jos vuotuinen kulutus tämän mittarin kautta ylittää Smk. 100: —; muussa tapauksessa on kuluttaja velvollinen maksamaan mittarivuokraa Smk. 50: — vuodessa, joka määrä kuitenkin vähenee 50 pennillä jokaiselta vuoden kuluessa velotulta Smk:lta.

Kulutusvuosi lasketaan toukokuun veloituksesta seuraavan vuoden vastaavaan veloitukseen ja peritään mittarivuokra kerran vuodessa, toukokuun veloituksen yhteydessä.

2 §. *Voimatariffi.* C) 150 penniä kWh:lta moottorien käyttöön tai ammatillisiin tarkoituksiin, kuten elokuvakoneisiin, näyttämötarpeisiin, valokuvaukseen, kopioimiseen, valohoitoon, silytykseen, lämmittämiseen y. m. s., ei kuitenkaan varsinaiseen valaistukseen kulutetusta virrasta.

Erikoistapauksissa, kuten mankelihuoneissa ja hisseissä y. m. s., voi sähkölaitos sallia liitettäväksi voimamittarin yhteyteen rajoitetun määrän lampuja.

Mittarivuokraa veloitetaan ainoastaan 1 §:ssä mainitussa tapauksessa mittarin suuruuden mukaan.

3 §. *Kotitaloustariffi.* E & F) Virranhinta veloitetaan sekä perusmaksun että kulutusmaksun muodossa.

E) *Perusmaksu* määrätään huoneiston suuruuden perusteella seuraavasti:

1 huone tai keittiö	Smk. 240: —	vuodessa
1 » ja keittiö tai 2 huonetta	» 300: —	»
2 huonetta ja keittiö	» 410: —	»
3 » » »	» 545: —	»
4 » » »	» 685: —	»
5 » » »	» 830: —	»

Jokaisesta seuraavasta huoneesta suoritetaan Smk. 150: — vuodessa.

Huonelukuun sisältyy varsinaiset asuinhuoneet ja keittiöt sekä edellisiin verrattavat hallit. Huoneeksi ei lueta tavallisia eteisiä, käytäviä, kylpyhuoneita y. m. s., eikä 8 m² pienempiä palvelijanhuoneita. Epämääräisissä tapauksissa ratkaisee sähkölaitos.

Perusmaksu peritään kulutusmaksujen yhteydessä.

F) *Kulutusmaksu*: 60 penniä kilovattitunnilta kaikkiin kotitaloustarkoituksiin, kuten valaistukseen, keittämiseen, silytykseen, pienmoottorien käyttöön, veden kuumentamiseen y. m. s. käytetystä virrasta.

Tämä tariffi on tarkoitettu kotitalouskuluttajia varten, mutta sallitaan sen soveltamista myöskin sellaisiin asuntoihin, joissa ammatilliseen tarkoitukseen käytetään pienmoottoreita tai muita kojeita, kuten hammas- y. m. lääkärin kojeita, räätälien, ompelijain, suutarien koneita ja silytysrautoja y. m.

4 §. *Tehotariffi*. H) Smk. 120 vuodessa *tehomaksuna* kultakin tilatulta tai allamainitulla tavalla mitatulta 100:lta watilta sekä sen lisäksi *kulutusmaksuna* 60 penniä kultakin käytetyltä kWh:lta.

Tarvittavan tehomäärän suuruudesta ja virran laadusta riippuen asetetaan kuluttajille:

a) tavallinen mittari sekä virranrajoittaja, joka estää kuluttajaa ylittämästä tilattua tehoa, tai

b) erikoismittari, joka, paitsi kokonaiskulutusta, vielä erikseen mittaa tilatun tehorajan yläpuolella kulutetun virran, josta veloitetaan lisämaksuna Smk. 3: — kWh:lta, tai

c) maksimimittari, jonka mukaan tehomaksua veloitetaan talvi-kuukausina (loka—maaliskuu) esiintyneiden 2:n suurimman 15 minuutin kuormituskeskiarvon perusteella.

Erikoismittarilaitteista veloitetaan vuokra, joka riippuu mittarin laadusta ja suuruudesta sekä peritään virtalaskujen yhteydessä.

Tämä tariffi soveltuu kuluttajille, joilla on pitkäaikainen verrattain tasainen kulutus.

5 §. *Yötariffi*. N) 60 penniä kWh:lta klo 23—7,³⁰. Kuitenkin veloitetaan syys- toukokuun ajalta vähintään 80 kWh:sta kuukaudessa, vaikka kulutus olisikin tätä määrää pienempi.

Yövirtaa saadaan

1) joko siten, että virta määräaikoina automaattisesti yhdistetään ja eroitetaan;

2) tai kaksoistariffin perusteella normaalin valaistus- tai voimatariffin yhteydessä, jolloin eri tariffien kytkentä määräaikoina niinkään tapahtuu automaattisesti.

Mittarilaitteista veloitetaan vuokra, joka riippuu mittarin suuruudesta ja peritään virtalaskujen yhteydessä.

Teknillisten laitosten hallituksella on oikeus edelläoleviin tariffeihin tehdä tarpeelliseksi havaittuja, sovelletusta koskevia täyden-

nyksii. sekä vahvistaa 3 §:ssä esitettyjen periaatteiden mukaisia tariffeja muunlaiseen pienkulutukseen kuin kotitalouskäyttöön.

Vahvistaessaan ylläolevan taksan kaupunginvaltuusto samalla päätti:

- 1) että uusi taksa otetaan käytäntöön siitä mittarien lukemisesta alkaen, joka ensiksi toimitetaan kesäkuun 1 p:n 1932 jälkeen;
- 2) että taloustariffi otetaan käytäntöön valinnaisena, rinnan entisten tariffimuotojen kanssa;
- 3) että teknillisten laitosten hallitus oikeutetaan soveltamaan näitä tariffimääräyksiä, milloin yksityistapaukset käytännössä niin vaativat; sekä
- 4) että teknillisten laitosten hallituksen määräyksistä riippuviksi jätetään kysymykset mittarien eroittamisesta, yhdistämisestä ja tarkistuksesta y. m. sellaisista käytännöllisistä toimenpiteistä, jotka vaativat useammin muutoksia.

Viimeisessä kohdassa mainituista seikoista ovat edelleen voimassa teknillisten laitosten hallituksen huhtikuun 12 p:nä 1926 antamat määräykset (vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 845).

24. Helsingin kaupungin kouluhammasklinikan johtosääntö.

Kaupunginvaltuuston vahvistama kesäkuun 15 p:nä 1932.

1 §. Helsingin kaupungin kouluhammasklinikassa annetaan maksutonta hammashoitoa kansakoulujen ja kansanlastentarhojen oppilaille sekä niille lastensuojelulautakunnan hoitoon otetuille, kouluikässä oleville lapsille, jotka tuodaan klinikkaan hammashoitoa saamaan. Sitäpaitsi järjestetään kouluhammasklinikan toimesta lastensuojelulautakunnan alaisissa laitoksissa oleville lapsille hammashoitoa kaupunginhallituksen vahvistaman taksan mukaista korvausta vastaan. Klinikka toimii tämän johtosäännön ja terveydenhoitolautakunnan vahvistaman työjärjestyksen mukaisesti.

2 §. Kouluhammasklinikka, joka toimii terveydenhoitolautakunnan alaisena, pidetään järjestelmällistä ja polikliinillistä hammashoitoa varten auki lukukausien aikana kansakoulujen työpäivinä. Sitäpaitsi annetaan polikliinillistä hammashoitoa loma-akoina ja lupapäivinä niinä aikoina, jotka terveydenhoitolautakunta klinikan johtajaa kuultuaan määrää.

3 §. Kouluhammasklinikan viranhaltijoina ovat: klinikan johtaja, apulaisjohtaja, haaraklinikkainjohtajat, tarvittava määrä kouluhammaslääkäreitä, kirjanpitäjä, kanslisti sekä tarvittava määrä klinikanapulaisia ja vahtimestareita. Kaikkien kouluhammasklinikan palveluksessa olevien hammaslääkäreiden tulee olla Suomessa laillistettuja hammaslääkäreitä. Klinikan johtajalla, apulaisjohtajalla ja haaraklinikkain johtajilla tulee sitäpaitsi olla kokemusta lastenhammashoidossa.

Kouluhammaslääkäri otetaan toimeensa kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Klinikan johtajan ja apulaisjohtajan valitsee kaupunginhallitus, sittenkun virat ovat terveydenhoitolautakunnan toimesta olleet kolmenkymmenen päivän kuluessa lautakunnalta haettavina sekä lautakunta, kansakoulujen johtokunnat ja koululääkärien neuvotelukokous ovat antaneet lausuntonsa hakijoista. Haaraklinikkain johtajat ja kouluhammaslääkärit ottaa toimeensa terveydenhoitolautakunta, virkojen oltua lautakunnan toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavina ja klinikan johtajan annettua hakijoista lausuntonsa. Muut viranhaltijat ottaa toimeensa klinikan johtaja.

4 §. Kouluhammasklinikan viranhaltijat ovat, mikäli ei erikseen toisin säädetä, Helsingin kaupungin virkasäännön määräysten alaisia.

5 §. Klinikan johtaja on lähinnä ensimmäisen kaupunginlääkärin alainen. Hänen tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoo klinikan ja sen henkilökunnan toimintaa sekä, mikäli hänen muilta tehtäviltään aikaa riittää, ottaa osaa järjestelmälliseen hammashoittoon;

2) huolehtia lastensuojelulautakunnan alaisiin laitoksiin otettujen lasten hammashoidosta;

3) ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin klinikan tarkoituksien edistämiseksi ja tehdä ehdotuksia sekä antaa lausuntoja terveydenhoitolautakunnalle ja muille kaupunginviranomaisille;

4) valvoo klinikan kiinteän ja irtaimen omaisuuden hoitoa sekä tarkastaa ja vahvistetun menoarvion rajoissa hyväksyä laskut maksettaviksi;

5) valvoo, että klinikan kirjanpito on järjestetty Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön ja asianomaisten viranomaisten siitä antamien määräysten mukaisesti;

6) laatia klinikan meno- ja tuloarvioehdotus; sekä

7) antaa ennen 1 päivää maaliskuuta terveydenhoitolautakunnalle kertomus klinikan toiminnasta ja hallinnosta lähinnä edellisenä vuonna.

6 §. Apulaisjohtaja on lähinnä klinikan johtajan alainen. Hänen tehtävänä on:

1) avustaa klinikan johtajaa tämän tehtävissä;

2) hoitaa klinikan johtajan kesä- ja sairausloman sekä virkavapauden aikana oman virkansa ohella klinikan johtajan virkaa; sekä

3) klinikan johtajan tilapäisesti estyneenä ollessa hoitaa hänen tehtäviään.

7 §. Haarahammasklinikan johtaja on lähinnä klinikan johtajan alainen. Hänen tehtävänä on:

1) johtaa työtä haaraklinikassa ja itse ottaa osaa siinä annettuun hammashoittoon;

2) valvoo, että henkilökunta ahkerasti ja huolellisesti täyttää velvollisuutensa; sekä

3) vastata haaraklinikan kiinteän ja irtaimen omaisuuden hoidosta.

8 §. Kouluhammaslääkäri on lähinnä sen johtajan alainen, jonka klinikassa hän toimii. Hänen tehtävänä on olla asianomaisen johtajan apuna ja tämän antamien ohjeiden mukaan suorittaa hänelle annetut tehtävät.

9 §. Kirjanpitäjän tehtävänä on:

- 1) hoitaa klinikan kirjanpitoa;
- 2) hoitaa klinikan käsikassaa ja vastata siitä;
- 3) pitää luetteloja potilaista ja tehdä tarvittavat merkinnät sekä suorittaa tilastollista työtä y. m.;
- 4) vastata klinikan kirjoista, korteista y. m. hänen hoitoonsa uskotusta omaisuudesta; sekä
- 5) pitää huolta potilaiden kutsumisesta klinikkaan.

10 §. Kanslistin, klinikanapulaisten ja vahtimestarien asiana on suorittaa työjärjestyksen ja johtajan heille määräämät tehtävät.

11 §. Kouluhammasklinikan kassa- ja tilivirastona on rahatoimisto.

25. Lisäys Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön 18 §:ään.

Kaupunginvaltuuston vahvistama kesäkuun 15 p:nä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1918 : 4)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitokselle joulukuun 17 p:nä 1918 vahvistetun johtosäännön 18 §:ään lisätä seuraavan uuden momentin:

Köyhäinhuolto- ja sairauslaitosten tileistä poistoa koskevat asiat ratkaisee köyhäinhuoltolautakunta.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSUT

1932. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTO. N:o 6.

Sisällitys: 26. Asetus ravintolan-, yömajan-, kahvilan-, biljardin- ja keilaradanpidosta 28 päivänä tammikuuta 1922 annetun asetuksen muuttamisesta ja lisäyksestä sanottuun asetukseen, s. 73. — 27. Asetus, joka sisältää tarkempia määräyksiä lihantarkastuslain täytäntöönpanosta, s. 74. — 28. Asetus makkara- ja muiden lihatuotteiden valmistuksen valvonnasta, s. 79. — 29. Asetus maatalousministeriölle annetusta vallasta myöntää lievennyksiä lihantarkastuslain nojalla annettujen asetusten määräyksistä, s. 81. — 30. Tarkempia määräyksiä siitä, mitä lihan tarkastuksessa ja arvostelemisessa on huomioonotettava, s. 81. — 31. Määräykset röntgenlaitoksia varten, s. 90. — 32. Laki kaupunkien kunnallislain muuttamisesta, s. 99. — 33. Laki maalaiskuntain kunnallislain muuttamisesta, s. 99. — 34. Asetus tulenarkojen nesteiden valmistuksesta, varastossapidosta, myynnistä ja kuljetuksesta 29 päivänä maaliskuuta 1924 annetun asetuksen 24, 27, 35 ja 49 §:n muuttamisesta, s. 107.

---

26. Asetus ravintolan-, yömajan-, kahvilan-, biljardin- ja keilaradanpidosta 28 päivänä tammikuuta 1922 annetun asetuksen muuttamisesta ja lisäyksestä sanottuun asetukseen.

Annettu huhtikuun 15 p:nä 1932.

(*Suomen as.-kok. 1932 : 109*)

(*Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 471*)

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä muutetaan täten ravintolan-, yömajan-, kahvilan-, biljardin- ja keilaradanpidosta 28 päivänä tammikuuta 1922 annetun asetuksen 23 § sekä lisätään sanottuun asetukseen 3a ja 37a §:

3a §. Kun yksityisessä kodissa niin myös muussa yksityisessä huoneistossa, kuten yhdistyksen tai kerhon huoneistossa, harjoitetaan liikettä, jossa maksusta tai muusta jossain muodossa annettavasta hyvityksestä päivittäin tai jatkuvasti aika-ajoin tarjoillaan ravintoa tai virvokkeita, on tällaista liikettä, jos sitä harjoitetaan muuna vuorokauden aikana kuin kello 7:stä 23:een, pidettävä 2 §:n 2 kohdassa mainittuna ravintolaliikkeenä.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei koske siinä tarkoitettua tarjoilua yksityisessä kodissa omille sukulaisille.

23 §. Kaikki ravintolan-, kahvilan-, biljardin- ja keilaradanpitoa tarkoittavat elinkeinoliikkeet jaetaan kolmeen luokkaan, jotka eroavat toisistansa aukioloon nähden. Maaherran on myöntäessään luvan tällaisen elinkeinoliikkeen harjoittamiseen samalla määrättävä, mihin luokkaan elinkeinoliike laatunsa ja laajuutensa, huoneistonsa ja sen sisustuksen, sijaitsemispaikkansa sekä tarpeellisuutensa mu-

kaan on kuuluva, ollen tämä niinkuin edellä 15 §:ssä säädetään, mainittava myös lupapäätöksessä.

Tarkemmat määräykset aukioloajasta, joka älköön kuitenkaan koskeko asunnon ja hoidon antamista tarkoittavaa liiketoimintaa, antaa maaherra, kuultuaan kunnallis- ja järjestysviranomaisia, joko koko lääniä tahi erityistä paikkakuntaa varten, säännöksellä, jossa samalla tarkoin säädetään ne poikkeukset, joita paikalliset järjestysviranomaiset ovat jonkun liikkeen aukioloaikaan nähden oikeutettuja tilapäisesti tai määräajaksi myöntämään.

Tällainen säännös ja siihen tehty muutos on tiedoksiannettava samalla tavalla kuin maaherran muissa asioissa annettavat säännökset.

Ensimmäisessä ja toisessa momentissa olevat säännökset eivät koske 3a §:ssä tarkoitettuja ravintolaliikkeitä. Kuitenkin voi maaherra niidenkin aukioloajasta lupapäätöstä antaessaan ja muutenkin tarpeen mukaan määrätä.

Tämän pykälän määräykset eivät koske ravintolan- ja kahvilanpitoa valtionrautateillä ja matkustajalainvoimissa.

Vrt. sääntö ravintolain, kahvilain, biljardien ja keilaratojen aukioloista Uudenmaan läänissä, lokak. 20 p:ltä 1922 muutoksineen toukok. 7 p:ltä 1925. (*Kunn. as.-kok. 1925 : 52*)

37a §. Niiden liikkeenharjoittajien, jotka 3a §:ssä olevien säännösten voimaantullessa harjoittavat sanotussa pykälässä tarkoitettua ravintolaliikettä, tulee ennen kesäkuun 1 päivää 1932 hakea siihen lupa säädettyssä järjestyksessä, uhalla ettei liikettä enää saa jatkaa. Muuten on sellaiseenkin liikkeeseen nähden asetuksen määräyksiä soveltuviin kohdin heti noudatettava.

27. Asetus joka sisältää tarkempia määräyksiä lihantarkastuslain täytäntöönpanosta.

Annettu huhtikuun 29 p:nä 1932.

(*Suomen as.-kok. 1932 : 130*)

(*Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 990*)

Maatalousministerin esittelystä säädetään täten 25 päivänä elokuuta 1922 annetun lihantarkastuslain nojalla seuraavaa:

1 §. Lihantarkastajan määrää toimeensa asianomaisen kunnan tai teurastamon omistajan ehdotuksesta maatalousministeriön eläinlääkintöosasto, joka myös voi, jos syytä siihen ilmaantuu, peruuttaa annetun määräyksen.

Jos lihantarkastaja sanotaan irti toimestaan, mutta hän ei irtisanomista hyväksy, voi hän alistaa asian maatalousministeriön eläinlääkintöosaston ratkaistavaksi.

Lihantarkastamon ja kunnan omistaman teurastamon lihantarkastajan palkkaa asianomainen kunta, jotavastoin muun teurastamon omistajan itsensä on palkattava lihantarkastaja.

Lihantarkastaja saakoon toimestaan ainoastaan määrätyn kiinteän palkan.

Jos yksityisen omistama teurastamo on lihantarkastuslain 5 §:n säätämässä järjestyksessä määrätty yleiseksi teurastamoksi, ottaa ja palkkaa siihen lihantarkastajan asianomainen kunta, joka on oikeutettu teurastamon omistajalta perimään tästä johtuvat kustannukset.

2 §. Lihantarkastajan tulee olla maassa eläinlääkärin tointa harjoittamaan oikeutettu eläinlääkäri. Lihantarkastajaksi voidaan määrätä ainoastaan sellainen eläinlääkäri, jonka tarkoitukseen hyväksytyssä lihantarkastuslaitoksessa suoritettun, vähintään kaksi kuukautta kestäneen harjoittelun jälkeen, josta ainakin puolet on tapahtunut teurastamossa, katsotaan omaavan tarpeellinen tottumus lihantarkastuksessa.

Määräys teurastamoharjoittelusta ei kuitenkaan koske niitä, jotka ovat suorittaneet harjoittelunsa ennen tämän asetuksen voimaantulemista.

3 §. Lihantarkastajan apuna tulee tarpeen vaatiessa olla triikiinitutkijoita, jotka maatalousministeriön eläinlääkintöosasto on sellaisiksi hyväksynyt.

Triikiinitutkijan palkkaamisesta on voimassa, mitä edellä on lihantarkastajan palkkaamisesta säädetty.

4 §. Teurastamoon, jonka paikan tulee vastata yleisiä terveydenhoidollisia vaatimuksia, pitää kuulua yleinen teurastushalli, sikojen teurastushalli tai edellistä tarkoitusta varten tiiviisti eristetty osasto, lihan tuuletussuoja, sairasosasto, suoja ehdollisesti hyväksytyyn lihan erikoiskäsittelyä ja säilytystä varten, laboratorio, mahojen ja suolten tyhjennys- ja huuhtelusuoja, suolipuhdistamo sekä tarpeelliset eläinsuojat ja lantasailiö.

Vientiteurastamona voi toimia ainoastaan sellainen teurastamo, jossa edelläsanotun lisäksi on koneellinen jäähdytyslaitos.

Teurastamon suojain tulee olla tarkoituksenmukaisesti sisustetut ja varustetut tarvittavalla kalustolla ja laitteilla sekä siten rakennetut, että niiden lattiat, seinät ja laet voidaan helposti puhdistaa ja desinfisioida.

Teurastamossa tulee olla hyvää kylmää ja kuumaa vettä runsaasti saatavissa sekä likaveden poistamiseksi tarpeelliset viemärijohdot. Valaistuksen ja ilmanvaihdon tulee olla täysin tehokas.

5 §. Jokaiseen kuntaan, jossa lihantarkastuspakko on voimassa, on kunnan toimesta perustettava ja ylläpidettävä tarpeellinen määrä lihantarkastamoina, jotka terveydenhoidollisesti vastaavat 4 §:ssä teurastamoille asetettuja vaatimuksia.

Lihantarkastamossa tulee ainakin olla tarkoituksenmukaisesti sisustettu ja tarpeellisilla laitteilla varustettu tarkastushuone, huone ehdollisesti hyväksytyyn lihan erikoiskäsittelyä ja tarkoitukseen soveltuva suoja sen säilyttämistä varten sekä laboratorio. Tarkastamo on varustettava lihan purkausta ja kuormaamista suojaavalla katoksella.

Tarkastamon aukioloaika on määrättävä laitoksen käyttäjille mahdollisimman soveliaaksi. Lihantarkastusta saa toimittaa ainoastaan laitoksen aukioloaikana, ellei poikkeustapauksissa ole toisin sallittu.

6 §. Lihaa tarkastettavaksi tuotaessa on sen lisäksi, mitä lihan-tarkastuslaissa säädetään, noudatettava seuraavaa:

Eläimen ruhoa tai sen puolikasta tulee seurata pää, kieli, sydän, keuhkot, maksa, perna, munuaiset, utareet ja kohtu, kaikki luonnolli-sessa yhteydessä ruhoon. Kuitenkin voidaan lampaan, vuohen ja pikkuvasikan ruhot tarkastaa ilman että niitä seuraa pää ja kieli.

Mitään osia lihasta, rinta- tai vatsaontelon kalvoista tahi elimistä ei saa poistaa.

Kielen tulee olla irroitettu sen verran että suuontelo ja nielu ovat hyvin näkyvissä. Munuaiset on paljastettava ympäröivästä rasva-kerroksesta. Imusolmukkeita ei saa poistaa, eikä niihin tehdä mitään viilloksia. Sianruhoissa on vatsaihra irroitettava siksi paljon että vatsalihakset hyvin näkyvät.

Liha ei saa tarkastukseen tuotaessa olla siinä määrin jäätynyttä, että tarkastuksen tehokkuus siitä kärsii. Ruhon tulee tällöin olla ojennettu suoraksi sekä rinta- ja vatsaonteloiden siten aukaistut, että ruhon sisäosien tarkastus voi vaikeudetta tapahtua.

7 §. Teurastamossa saadaan tarkastaa ainoastaan sinne elä-vänä tuodun ja siellä teurastetun eläimen lihaa.

Lihantarkastuksen tulee tapahtua heti teurastuksen jälkeen. Eläimen ruhoa ei saa ennen tarkastusta paloitella.

Nautojen, sikojen ja hevosten ruhot on keskeltä selkärankaa halkaistava, ellei maatalousministeriön eläinlääkintöosasto erinäi-sissä tapauksissa toisin määrää.

Teurastetun eläimen kaikkien elinten ja osien tulee olla tarkas-tuksessa saatavilla.

8 §. Tarkastettavaksi tuodun lihan ja sitä kuljetettaessa käy-tettävien kuljetus- ja ajoneuvojen sekä peitteiden tulee olla puh-taita.

9 §. Lihaa, joka tuodaan tarkastettavaksi noudattamatta edelläolevia määräyksiä, älköön otettako tarkastettavaksi. Jos lihantarkastaja kuitenkin havaitsee, että tällainen liha on ilmeisesti vaarallista tahi muuten ihmisravinnoksi kelpaamatonta tai jos on syytä olettaa sen olevan sellaista, on hän oikeutettu harkintansa mukaan tekemään sen terveydelle vaarattomaksi tai tarpeen vaa-tiessa sen hävittämään.

10 §. Se, joka tuo lihan tarkastettavaksi, on velvollinen il-moittamaan omistajan nimen, mistä liha tuodaan ja onko eläin teurastettaessa tai vähää ennen sitä ollut sairas, sekä antamaan ta-varasta muut vaaditut tiedot.

11 §. Epävarmoissa tapauksissa voi lihantarkastaja pidättää lihan lähempää tutkimusta varten enintään neljäkymmentäkahdek-san tuntia, mutta on tarkastajan huolehdittava siitä, että lihaa

tänä aikana hoidetaan siksi huolellisesti, ettei se säilytystavan vuoksi pääse pilaantumaan.

12 §. Siitä, miten tarkastus yksityiskohtaisesti toimitetaan ja miten liha arvostellaan, määrää maatalousministeriö.

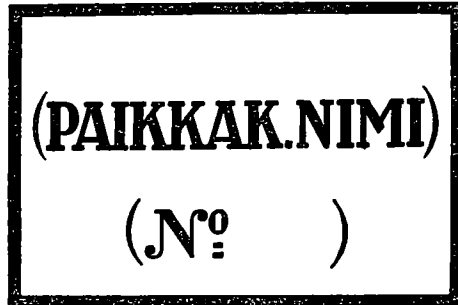
13 §. Lihantarkastuksesta on pidettävä maatalousministeriön eläinlääkintöosaston vahvistaman kaavan mukaista päiväkirjaa. Yhdistelmä päiväkirjasta on kuukausittain ennen seuraavan kuukauden 7 päivää lähetettävä paikkakunnan terveydenhoitolautakunnalle, jonka tulee se ennen kuukauden loppua toimittaa maatalousministeriön eläinlääkintöosastolle.

Jos tarkastuksessa havaitaan eläimessä tai ruhossa sellaista tarttuvaa tautia, joka mainitaan kotieläintautien ehkäisemisestä syyskuun 29 päivänä 1922 annetun lain 1 §:n 1 mom. 1 ja 2 kohdassa, on lihantarkastajan heti asiasta ilmoitettava maatalousministeriön eläinlääkintöosastolle kuin myös piirieläinlääkäreille, sekä siinä piirissä, missä laitos sijaitsee, että siinä piirissä, josta ruho tai eläin on tuotu, mainiten myös, mikäli hän siitä voi saada selvän, mistä kunnasta eläin tai ruho on peräisin ynnä omistajan nimen ja osoitteen. Kun on kyseessä sikaruusu, kupulatauti, keuhkomätä, näiveytystauti tai syyhytauti, on samanlainen ilmoitus tehtävä piirieläinlääkärille siinä piirissä, josta eläin tai ruho on peräisin.

14 §. Liha, joka on tarkastettu sellaisessa teurastamossa kuin lihantarkastuslain 4 ja 6 §:ssä mainitaan sekä hyväksytty ihmisravinnoksi, on merkittävä soikion muotoisilla sinivärisillä leimoilla, joiden pituushalkaisija on 6 sm ja korkeushalkaisija 4 sm ja joiden keskellä on paikkakunnan nimi ja sen alla maatalousministeriön eläinlääkintöosaston luetteloloma numero, kuten allaoleva kuvio osoittaa.

Lihantarkastamossa tarkastettu, ihmisravinnoksi hyväksytty liha on merkittävä suorakaiteen muotoisilla sinivärisillä leimoilla, joissa on keskellä paikkakunnan nimi sekä, jos samalla paikkakunnalla on useampia tarkastamoja, maatalousministeriön eläinlääkintöosaston luetteloloma numero, kuten allaoleva kuvio osoittaa. Leiman pituus on 6 sm ja korkeus 4 sm.

Liha, joka vasta erikoisen käsittelyn jälkeen hyväksytään ihmisravinnoksi, on varustettava puristusleimoilla (plombeilla), joiden läpimitta on enintään 2 sm ja joissa toisella puolen on paikkakunnan nimi sekä toisella puolella sana »Teurastamo N:o» tai »Tarkastamo (N:o)», kuten allaoleva kuvio osoittaa.

Samanlaisia puristusleimoja kiinnitetään suolattuun, savustettuun, palvattuun tai muulla tavalla kestäväksi tehtyyn lihaan, joka tarkastuksessa hyväksytään.

15 §. Leimat on painettava tai kiinnitettävä lihaan asianomaisen lihantarkastajan valvonnan alla. Miten monta leimaa kuhunkin ruuhon tai elimeen on pantava ja mihin paikkoihin, määrää maatalousministeriön eläinlääkintöosasto.

Lihantarkastajan on huolehdittava siitä, että leimasimet ja puristusleimat eivät joudu sivullisten käsiin.

16 §. Lihaa, joka tuodaan tarkastettavaksi tai myydään sellaisella paikkakunnalla, missä lihantarkastuspakko on voimassa, ei saa varustaa sellaisilla väri- tai puristusleimoilla, jotka kooltaan, muodoltaan tai väriltään erehdyttävästi muistuttavat tässä asetuksessa mainittua merkitsemistapaa.

17 §. Tarkemmat ohjeet ja määräykset tämän asetuksen soveltamisesta myöskin siinä tapauksessa, että maassa, johon lihaa viedään, on tuontilihaan nähden tämän asetuksen määräyksistä poikkeavia vaatimuksia, antaa maatalousministeriön eläinlääkintöosasto.

18 §. Joka rikkoo tämän asetuksen määräyksiä rangaistaan kuten lihantarkastuslaissa säädetään.

19 §. Tällä asetuksella kumotaan 1 päivänä syyskuuta 1922 annettu, tarkempia määräyksiä lihantarkastuslain täytäntöönpanosta sisältävä asetus.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1932.

Vrt. asetukset maasta vietävän lihan tarkastuksesta sekä lihan ja lihatuotteiden maahantuonnista, huhtikuun 29 p:ltä 1932. (*Suomen as.-kok. 1932 : 131 ja 132*)

28. Asetus makkarain ja muiden lihatuotteiden valmistuksen valvonnasta.

Annettu huhtikuun 29 p:nä 1932.

(*Suomen as.-kok. 1932 : 133*)

(Vrt. *Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 1002*)

Nojautuen 25 päivänä elokuuta 1922 annettuun lihan tarkastuslakiin, säädetään täten, maatalousministerin esittelystä, seuraavaa:

1 §. Paikkakunnalla, jossa on voimassa lihan tarkastuslain mukainen lihan tarkastus, on jokaiseen makkarointilaitokseen tai muihin lihatuotteita valmistavaan lihanjalostuslaitokseen sen toiminnan silmäläpäilyä varten asetettava erityinen valvoja.

Jos joku valmistaa makkarointilaitoksen tai muita lihatuotteita ainoastaan kotiteollisuutena, saattaa terveydenhoitolautakunta vapauttaa valmistajan erityisen valvojan asettamisesta. Terveydenhoitolautakunnan tulee näistä valmistajista ilmoittaa maatalousministeriön eläinlääkintöosastolle.

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto voi, terveydenhoitolautakunnan esityksestä, erityisissä tapauksissa sallia, että enintään kahta laitosta kohti saadaan asettaa yhteinen valvoja. Laitokset, joissa on yhteinen valvoja, eivät saa viedä valmisteitaan maasta.

Niinikään voi maatalousministeriön eläinlääkintöosasto, terveydenhoitolautakuntaa kuultuaan, sellaiseen lihanjalostuslaitokseen, jonka välittömässä yhteydessä on hyväksytty teurastamo, määrätä valvojaksi tämän teurastamon lihan tarkastajan sekä hänet tästä toimesta erottaa.

2 §. Lihanjalostuslaitoksen valvojan, paitsi 1 §:n 4 momentissa mainitun, ottaa toimeensa ja siitä erottaa terveydenhoitolautakunta. Niinikään terveydenhoitolautakunta määrää ja suorittaa valvojalle kohtuullisen palkkion, jonka asianomainen laitos on velvollinen hyvissä ajoin ennen kunkin kuukauden alkua etukäteen terveydenhoitolautakunnalle tai sen määräämälle kunnan viranomaiselle toimittamaan.

3 §. Valvojan, jonka tulee olla asianymmärtävä ja luotettava henkilö, on, ellei 1 §:n 3 ja 4 momentissa mainituissa tapauksissa hänen tehtävänsä muualla poistumista vaadi, oltava koko työajan laitoksessa saapuvilla ja pidettävä huolta siitä, ettei makkarain tai muiden lihatuotteiden valmistukseen käytetä leimaamatonta tai pilaantunutta lihaa eikä aineksia, joiden käyttäminen valmistuksessa on kielletty, sekä että valmisteet leimataan säädetyllä tavalla kuin myös että laitoksessa noudatetaan järjestystä ja puhtautta.

Valvoja on toiminnassaan terveydenhoitolautakunnan määräämisen vallan alainen ja tulee hänen noudattaa niitä tarkempia ohjeita ja määräyksiä, joita terveydenhoitolautakunta katsoo tarpeelliseksi antaa.

4 §. Joka 1 §:ssä mainitulla paikkakunnalla aikoo tehdasmaisesti valmistaa makkaroita tai lihatuotteita, tehkään siitä kirjallisen ilmoituksen, kaupungissa maistraatille ja maalla kihlakunnan kruununvoudille sekä osoittakoon samalla, että asianomainen terveydenhoitolautakunta on hyväksynyt niin hyvin laitosta varten tarkoitettua paikan kuin huoneistonkin.

Tehdystä ilmoituksesta on annettava todistus ilmoituksen tekijälle sekä tieto paikkakunnan terveydenhoitolautakunnalle.

Valmistushuoneistossa tai tuotantosuunnassa tapahtuneista huomattavista muutoksista on omistajan heti ilmoitettava terveydenhoitolautakunnalle.

Uuden lihanjalostuslaitoksen perustamisesta ja käynnissä ollen sellaisen laitoksen toiminnan keskeyttämisestä tai lopettamisesta on terveydenhoitolautakunnan viipymättä ilmoitettava maatalousministeriön eläinlääkintöosastolle.

5 §. Tehdasmaisesti valmistetut makkarat ja muut tuotteet on ennen kauppiaan laskemista merkittävä asianomaisen valvojan silmälläpidon alla puristusleimalla, jonka läpimitta on enintään 2 sm ja joissa tulee olla mainittuna laitoksen nimi tai luetteloitu merkki ja valmistuspaikkakunta. Valvojan tulee pitää huolta siitä, ettei puristusleimoja joudu asiattomille henkilöille.

Miten leima eri tuotteisiin kiinnitetään, määrää maatalousministeriön eläinlääkintöosasto.

6 §. Edellisen pykälän mukaisesti merkittyjä makkaroita ja muita lihatuotteita saadaan myydä kaikkialla maassa. Kotiteollisuutena valmistettuja tuotteita saadaan pitää kaupan ainoastaan valmistuspaikkakunnalla terveydenhoitolautakunnan määräysten mukaan. Makkaroita ja muita lihatuotteita, jotka on valmistettu paikkakunnalla, missä ei ole lihantarkastuslain mukaista lihantarkastusta, ei saa myydä lihantarkastuspakon alaisilla paikkakunnilla.

7 §. Makkarain ja muiden lihatuotteiden valmistajan on tämän asetuksen säännösten ohella tarkoin noudatettava terveydenhoitoviranomaisten määräyksiä. Jos toisin tapahtuu, on terveydenhoitolautakunnalla valta kieltää valmistuksen jatkaminen siksi kunnes laiminlyönti tai havaittu epäkohta on poistettu.

8 §. Tarkemmat ohjeet ja määräykset tämän asetuksen soveltamisesta antaa maatalousministeriön eläinlääkintöosasto.

9 §. Joka rikkoo tämän asetuksen määräyksiä, rangaistaan kuten lihantarkastuslaissa säädetään.

10 §. Tämä asetus, jolla kumotaan 1 päivänä syyskuuta 1922 annettu asetus makkarain ja muiden lihatuotteiden valmistuksen valvonnasta, tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1932.

29. Asetus maatalousministeriölle annetusta vallasta myöntää lievennyksiä lihan tarkastuslain nojalla annettujen asetusten määräyksistä.

Annettu heinäkuun 7 p:nä 1932.
(Suomen as.-kok. 1932 : 226)

Maatalousministerin esittelystä annetaan täten maatalousministeriölle toistaiseksi valta myöntää lievennyksiä 25 päivänä elokuuta 1922 annettuun lihan tarkastuslakiin nojautuvien 29 päivänä huhtikuuta 1932 annettujen lihan tarkastuslain täytäntöönpanoa, maasta vietävän lihan tarkastusta, lihan sekä lihattuotteiden maahan tuontia sekä makkarain ja muiden lihatuotteiden valmistuksen valvontaa koskevien asetusten määräyksistä.

30. Tarkempia määräyksiä siitä, mitä lihan tarkastuksessa ja arvostelemisessa on huomioonotettava.

Maatalousministeriön päätös huhtikuun 29 p:nä 1932.
(Suomen as.-kok. 1932 : 134)

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 994)

Nojautuen 29 päivänä huhtikuuta 1932 lihan tarkastuslain täytäntöönpanosta annettuun asetukseen on maatalousministeriö nähnyt hyväksi vahvistaa seuraavat tarkemmat määräykset lihan tarkastuksesta ja lihan arvostelemisesta.

1 §. Lihan tarkastuslain 4 ja 6 §:ssä mainituissa teurastamoissa on lihan tarkastajan tarkastettava eläimet ennen teurastusta. Ellei täten tarkastettua eläintä ole teurastettu kahdenkymmenen tunnin kuluessa tarkastuksen toimittamisesta, on tarkastus uudistettava.

Tarkastuksessa on erikoisesti kiinnitettävä huomiota eläimen ravitsemustilaan sekä siihen,

a) sairastaako eläin jotakin tarttuvien kotieläintautien ehkäisemisestä annetuissa asetuksissa tai säännöksissä mainittua tautia tai onko siinä sellaiseen tautiin viittaavia oireita;

b) onko eläimessä sellaisia taudin oireita tai sellainen tauti, että eläimen liha sen takia on joko bakteriologisesti tutkittava tai erityisesti käsiteltävä tai kokonaan hävitettävä.

Jos eläimessä huomataan sairauden oireita, on sen lämpö mitattava. Eläintä, joka on kuljetuksesta uupunut, älköön teurastetako ennenkuin se on rasituksesta täysin toipunut.

Jos eläimessä havaitaan a-kohdassa mainittua tautia tai sen oireita taikka jos eläin on ollut kosketuksessa sellaiseen tautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn eläimen kanssa ja eläin on taudille altis, on se heti eristettävä sairastosastoon ja teurastettava siellä.

Teurastus on kielletty, jos eläimessä on pernaruttoa, ritinäruttoa,

karjaruttoa, raivotautia tai räkätautia tai on syytä olettaa tällaisen taudin olevan kyseessä.

Jos teurastamoon tuotu eläin siellä kuolee, on lihantarkastajan, ellei kuolemansyystä olla täysin selvillä, suoritettava täydellinen raadonavaus, jonka aiheuttamista mahdollisista kustannuksista teurastamo vastaa.

2 §. Eläinruhot tarkastetaan teurastamoissa ja soveltuvin kohdin tarkastamoissa seuraavasti:

Naudat ja porot:

Pää, turpa, suuontelo, sieraimet, huulet ja nielu tarkastetaan, nieluntakaiset ja leuanalusimusolmukkeet (*Lnn. retropharyngei, parotidei, mandibulares, submaxillares*) leikellään (tuberkulosia, sädesientä) ja sisä- ja ulkopuoliset puremalihakset leikellään suurin viiltein (matorakkuloita).

Kieltä tunnustellaan ja se irroitetaan niin, että nielu ja suuontelo tulevat hyvin näkyviin (sädesientä, suu- ja sorkkatautia, märkäpesäkkeitä, matorakkuloita).

Kurkunpää ja ilmatorvi aukaistaan (matoja, tulehduksia, tuberkulosia). Keuhkoputket leikataan kummassakin keuhkossa poikkiviiltein (rehu- ja veriaspiratiota, tulehduseritteitä, matoja).

Keuhkotyven ja välikarsinan imusolmukkeet (*Lnn. bronchiales, bifurcationis, pulmonales, mediastinales*) leikellään (tuberkulosia).

Keuhkot tarkastetaan ja tunnustellaan kauttaaltaan (tuberkulosia, kasvaimia, sädesientä, tulehduksia, märkäpesäkkeitä).

Sydänpussi avataan ja sydän tarkastetaan ulkopuolelta sekä leikellään suurin viiltein (sydänpussintulehdus, verenvuotoja, sydämen sisäkalvon tulehdus, matorakkuloita).

Maksaportti-imusolmukkeet (*Lnn. hepatici, portales*) leikellään (tuberkulosia). Maksa tunnustellaan (tuberkulosia, märkäpesäkkeitä, kuoliota, kapillariektasiaa, rappeutumista, loisia, kasvaimia). Sappitiehyeet leikataan poikkiviiltein (maksamatoja).

Mahat, suolet, vatsapaita, suolilieve ja perna tarkastetaan ja imusolmukkeet (*Lnn. gastrici, mesenterici, lienales*) leikellään (tuberkulosia, tulehduksia, märkäpesäkkeitä, loisia, pernaruttoa).

Kohtu aukaistaan (tulehduksia, tuberkulosia).

Munuaisimusolmukkeet (*Lnn. renales*) leikellään, munuaiset tunnustellaan ja epäiltävissä tapauksissa halkaistaan (tuberkulosia, tulehduksia, rappeutumista, rakkulamuodostuksia).

Utareiden kumpikin puolikas tunnustellaan ja epäiltävissä tapauksissa viilletään auki ja imusolmukkeet (*Lnn. inguinales superficiales*) leikellään (tulehduksia, tuberkulosia, sädesientä, märkäpesäkkeitä).

Vatsa- ja rintakalvo tarkastetaan (tuberkulosia, tulehduksia, loisia, kasvaimia).

Sisäpuoliset lantioimusolmukkeet (*Lnn. iliaci, hypogastrici, inguinales profundi*) ja urospuolisella eläimellä lisäksi siitinimusolmukkeet (*Lnn. inguinales superficiales*) leikataan (tulehduksia).

Virtsarakko avataan epäilyttävissä tapauksissa.

Lihat rasvoineen, sidekudoksineen ja luineen tarkastetaan (tulehduksia, vertymiä, hyytelöitymiä, makuuhaavoja, märkäpesäkkeitä, matorakkuloita, luunmurtumia, kasvaimia) sekä kiinnitetään huomiota niiden väri-, haju- ja kokoomussuhteisiin ja suonten veripitoisuuteen.

Nivelet, erittäin polvi- ja kinnernivelet tutkitaan (tulehduksia).

Selkäranka ja -ydin, lanneluut ja rintalasta tarkastetaan (värinmuutoksia, luunmurtumia, luunpehmenemistä, tuberkulosia).

Vasikat:

Tarkastetaan kuten naudat ja porot, kiinnittäen erikoista huomiota napaan, niveliin ja munuaisiin, joista toinen halkaistaan (tulehduksia, täplämunuaiset, hajua). Pikkuvasikoiden puremalihaksia ei tarvitse leikellä, ellei erikoista syytä siihen ole.

Lampaat ja vuohet:

Tarkastetaan kuten naudat ja porot, kiinnittämällä huomiota aivoihin (loisia), jos syytä siihen näyttää olevan. Puremalihaksia ja sydäntä ei kuitenkaan tarvitse leikellä, eikä munuaisia halkaista, ei myöskään kohtua avata, ellei syytä siihen ole.

Siat:

Tarkastetaan kuten naudat ja porot, kiinnittäen erikoista huomiota kiveksiin ja leikkausarpiin (karjunvikaa, märkäpesäkkeitä), munuaistappeihin (matorakkuloita), vatsalihaksiin ja reiden sisäpuolisiin lihaksiin (matorakkuloita, vertymiä), ihoon (sikaruusu, syyhytauti, vertymiä, hajua, loisia). Puremalihaksia ei tarvitse leikellä, ellei syytä siihen ole.

Hevoset:

Tarkastetaan kuten naudat ja porot. Kuitenkin on lisäksi pää aina halkaistava, nenäontelon limakalvot ja väliseinäjä tarkastettava molemmin puolin (räkätautia, päntautia). Kimoväristen hevosten ruhoista on irroitettava molemmat lavat ja tarpeen vaatiessa sisäpuoliset reisilihakset (melanosis).

3 §. Edellisessä §:ssä mainitun tavallisen tarkastuksen lisäksi menetellään allamainituissa taudeissa seuraavasti:

1) Jos havaitaan tuberkulosia tai jos eläin on tuberkulinitutkimuksessa vastavaikuttanut, tarkastetaan sitäpaitsi ruhoimusolmukkeet (*Lnn. axillaris proprius, cervicalis superficialis, axillares primae costae, costocervicalis, sternales, popliteus, subiliacus, ischiadicus*).

2) Jos tarkastuksessa tavataan matorakkuloita, leikellään puremalihasten ja sydämen lisäksi kieli, pallean sekä munuaistappien lihakset ohuin viiltein ja kaikki ruhon lihasosat tarkastetaan erikoinen tarkasti.

3) Vierasta hajua epäiltäessä tai värin muutoksia havaittaessa tehdään huolellisen tarkastuksen ohella keittokoe. Tämä koe tehdään sittenkun eläimen teurastuksesta on kulunut noin 24 tuntia.

4) Pilaantumisoireita huomattaessa tutkitaan lihan haju, näkö

ja kokoomus ja tarvittaessa suoritetaan keitto- tai mahdollisia muita kokeita.

5) Jos pikkivasikassa tai porsaassa epäillään niveltulehdusta, tarkastetaan yksityiskohtaisesti kaikkien raajojen nivelet.

6) Kun pikkivasikan sisäpuoliset lantioimusolmukkeet ovat punertavat tai turvoksissa, tarkastetaan tarkkaan ruhoimusolmukkeet sekä tutkitaan lihan haju.

7) Jos vasikan tai sian sisäpuoliset lantioimusolmukkeet ovat turvoksissa, avataan samanpuolisen raajan nivelet. Jos imusolmukkeet punottavat, tutkitaan tarkoin, onko luunmurtumia.

8) Kun kysymyksessä on hätäteurastus, toimitetaan lihantarkastus erikoisen yksityiskohtaisesti. Tällöin on otettava myös selvää siitä, onko eläin teurastettaessa ollut kuolemaisillaan tai onko oikealta näyttävä teurastus suoritettu vasta eläimen kuoltua sekä onko elimet teurastettaessa heti otettu ulos ruhosta.

4 §. Bakteriologinen tutkimus on toimitettava:

a) hätäteurastuksissa, ellei lihantarkastaja ole täysin selvillä sairauden laadusta tai sen vaikutuksesta lihan kelpoisuuteen;

b) aina kun epäillään verenmyrkytystä tai kyseessä on äkilliset helposti verenmyrkytykseen johtavat taudit (pericarditis traumatica, peritonitis, pleuritis, pneumonia, enteritis, mastitis, metritis, arthritus, tendinitis, tendovaginitis, pododermatitis, märkivä haava tai kuolio);

e) kun on syytä epäillä (väri, haju), että sisälmyksiä (mahaa, suo- listoa) ei ole poistettu välittömästi muun teurastuksen yhteydessä; ja

d) niissä taudeissa, jotka mainitaan lähemmin 6 §:ssä.

Jos bakteriologisessa tutkimuksessa tavataan lihamyrkytystä aiheuttavia bakteereita (erikoisesti paratyphus-ryhmään kuuluvia) on ruho elimineen hylättävä. Jos lihassa tai ruhoimusolmukkeissa tavataan muita bakteereita, ei arvostelu riipu ainoastaan bakteerilajista ja bakteerimäärästä, vaan myöskin muista huomioonotettavista seikoista, kuten eläimen terveydentilasta vähää ennen teurastusta, patologisista muutoksista sekä kestävyys-, keitto- y. m. mahdollisten kokeitten tuloksesta.

Bakteriologisen tutkimuksen yhteydessä on keittokoe aina tehtävä sekä tarpeen vaatiessa myös muut lihantarkastuksessa käytettävät kyseelliseen tapaukseen soveltuvat kokeet.

5 §. Sianruhosta tai sen puolikkaasta otetaan, ennenkuin se leimataan, munuaistapeista tai, jos ne puuttuvat, pallean muista lihaosista vähintään kaksi koepalasta. Suolatuiusta, savustetuista, palvatuista tai muuten valmistetuista sianlihakappaleista otetaan kolme koetta kustakin. Koepalaset ovat otettavat mahdollisimman läheltä luuta tai jännettä.

Koepalasisista valmistetaan jokaisesta eläinruhosta vähintään neljätoista valmistetta. Ellei munuaistappeja ole jälellä, tehdään ruhon muista osista otetuista näytepalasista yhteensä kaksikymmentäneljä valmistetta. Jokaisesta suolatusta, savustetusta, palvatuista tai muuten valmistetusta sianlihakappaleesta otetuista koepalasisista tehdään vähintään yksi valmiste kustakin.

Omassa maassa käytettävän kotimaisen sianlihan trikinitutkimuksesta samoin kuin siitä, montako ruhoa tai näytettä tutkija saa tunnissa tai päivässä tutkia, määrää maatalousministeriön eläinlääkintöosasto.

6 §. Lihan arvosteleminen tapahtuu alla mainituissa taudeissa seuraavalla tavalla:

Abortus: ilman merkitystä, elleivät lisä- tai jälkitaudit vaadi toista arvostelua.

Abscessus: pesäke ympäristöineen poistetaan. Jos pesäkkeitä on useammassa eri elimessä, on bakteriologinen tutkimus toimitettava (vrt. pyaemia).

Acetonaemia: ruho elimineen hylätään.

Actinomyces: taudin saastuttamat osat hylätään. Laihtuneiden eläinten, joissa tauti on laajalle levinnyt, ruho elimineen hylätään.

Anaemia infectiosa equorum: äkillisessä tapauksessa hylätään ruho elimineen, muuten hyväksytään ruho ehdollisesti; elimet ja veri hylätään aina.

Angiektasia hepatitis: lievempi ilman merkitystä, vaikeammassa hylätään koko maksa.

Anomalia: muuttuneet osat hylätään.

Anthrax: ruho elimineen hylätään.

Aphidae epizooticae: pää, kieli, sorkat, elimet, veri ja rakkuloita sisältävät osat hylätään, liha arvostellaan taudin laadun mukaan, mikäli erikoismääräyksiä ei ole annettu (vrt. febris).

Arthritis: liha arvostellaan taudin laadun mukaan. Bakteriologinen tutkimus on toimitettava.

Atrophia: muuttuneet osat hylätään.

Botryomycosis: kuten actinomyces.

Bronchopneumonia catarrhalis chronica suum: bakteriologinen tutkimus on toimitettava. Elimet ja lihat ruhot hylätään.

Coenurus cerebrialis: muuttuneet osat hylätään.

Colica: arvostellaan taudin laadun mukaan. Bakteriologinen tutkimus on toimitettava (vrt. febris).

Coryza contagiosa equorum: jos metastaseja on olemassa, ruho elimineen hylätään. Bakteriologinen tutkimus on toimitettava (vrt. febris).

Coryza gangraenosa boum: ruho elimineen hylätään.

Cystae: muuttuneet osat tai koko elin hylätään.

Cysticercus cellulosae: kuten cysticercus inermis.

Cysticercus inermis: jos liha on vetistä tai muuttunutta tai jos useimmissa eri paikkoihin ruhoa leikatuiissa viilteissä tavataan mato-rakkuloita, hylätään ruho elimineen; muussa tapauksessa hyväksytään ruho ehdollisesti.

Cysticercus tenuicollis: lievemmissä tapauksissa poistetaan loiset, vaikeammassa hylätään niiden saastuttama elin tai ruhonosa.

Diphtheria vitulorum: ruho elimineen hylätään.

Distomatosis: lievissä tapauksissa poistetaan ainoastaan muuttuneet osat, vaikeammassa hylätään koko elin.

Dysenteria neonatorum: ruho elimineen hylätään.

Echinococcus: muuttuneet osat tai elimet hylätään.

Emphysema mesenteriale: suolisto hylätään.

Enteritis: liha arvostellaan taudin laadun mukaan. Bakteriologinen tutkimus on toimitettava. Suolisto liepeineen hylätään aina.

e. septica: ruho elimineen hylätään.

e. paratuberculosis bovis: suolisto liepeineen hylätään. Jos ruho on lahtunut, hylätään se elimineen.

Erysipelas suis: vaikeammissa tapauksissa (huomattavia muutoksia lihassa, laihtuminen) hylätään ruho elimineen. Lievemmissä tapauksissa, kuten myös *urticaria*-muodossa, hylätään veri ja muuttuneet osat ja liha hyväksytään, mikäli ei bakteriologinen tutkimus toisin määrää (vrt. febris).

Febris: jos eläimessä on ollut kestävä korkea kuume, hylätään ruho elimineen; muussa tapauksessa arvostellaan ruho bakteriologisen tutkimuksen ja mahdollisten muiden kokeiden perusteella.

Gangraena emphysematosa: ruho elimineen hylätään.

Haemorrhagiae: (ei tartunnan aiheuttamat) muuttuneet osat hylätään.

Haju: kts. vieras haju.

Hapantuminen: lihan kypsyminen ilman merkitystä; löyhkäävä liha hylätään. Jos kysymyksessä on savustettu, palvattu, suolattu tai muuten kestäväksi tehty liha, hylätään koko palanen.

Homesienet: kts. loissienet.

Hydraemia: jos eläin on laihtunut tai jos liha vielä 24 tuntia teurastamisen jälkeen on vetistä, hylätään ruho elimineen.

Hydrops: kirikkaat, hajuttomat nestekokoutumat rinta- tai vatsaontelossa ovat merkityksettömiä.

Hyperaemia: muuttuneet elimet tai osat hylätään.

Hypertrophia: kompensatorinen ilman merkitystä, kokoomukseltaan muuttuneet osat hylätään.

Hyönteistoukkia: muuttuneet osat hylätään.

Hätäteurastus: kts. 3 § kohta 8.

Icterus: jos liha vielä 24 tunnin kuluttua teurastuksesta on tumman keltaista tai vihreätä tai jos liha on inhottavan hajuista tai makuista tai eläin on hyvin laihtunut, hylätään ruho elimineen; lievemmissä tapauksissa hylätään ainoastaan maksa, munuaiset ja suolisto. Veri hylätään aina. Keittokoe on toimitettava.

Influenta: ruho elimineen hylätään.

Intoxicatio: jos eläin on ajoissa teurastettu ja veri täydellisesti juossut eikä lihan laatu eikä mahdolliset lisätaudit vaadi toista menettelyä, hylätään ainoastaan sisäelimet ja utareet, muussa tapauksessa hylätään ruho elimineen. Veri hylätään aina.

Kalkkimuodostuksia: muuttuneet osat hylätään. Jos muutoksia on runsaasti tai jos liha niiden tähden on vetistä tai muuttunutta, hylätään ruho elimineen.

Kapillariektasia: kts. angiektasia.

Kehittymättömyys: kts. vastasyntynyt.

Kuljetushalvaus: arvostellaan kuten paresis puerperalis.

Kuolleet eläimet: hylätään.

Kuume: kts. febris.

Laihtuminen: kuihtuneiden eläinten ruhot elimineen hylätään.

Leukaemia: vaikeammissa tapauksissa ruho elimineen hylätään, lievemmissä liha arvostellaan taudin laadun mukaan. Veri hylätään.

Likaantunut liha:

a) mahansisällön tai muun sellaisen likaamat osat poistetaan ja liha arvostellaan olosuhteiden mukaan,

b) märän tahraamat osat sterilisoidaan, ellei niitä voida täydellisesti puhdistaa,

c) liha, johon on puhallettu ilmaa, hylätään.

Loissien aiheuttamia vikoja lihan pinnalla: punainen väri (bac. prodigiosus), sininen väri (bac. cyanogenes), aromabakteereita, homesieniä, loistava pinta (photobakteereita): jos muuttuneet osat voidaan poistaa, hyväksytään ruho, muussa tapauksessa hylätään.

Lumbago: ruho elimineen hylätään.

Lymphangioitis epizootica: ruho elimineen hylätään.

Maku: kts. vieras maku.

Malleus: ruho elimineen hylätään.

Mastitis: arvostellaan taudin laadun mukaan. Bakteriologinen tutkimus on toimitettava (vrt. febris).

Mesenterialiemi fysemi: kts. emphysema mesenteriale.

Metritis: arvostellaan taudin laadun mukaan. Bakteriologinen tutkimus on toimitettava (vrt. febris).

Myrkytykset: kts. intoxicatio.

Mädäntyminen: ruho elimineen hylätään.

Nephritis: arvostellaan taudin laadun mukaan, huomioonottaen ravitsemustila sekä bakteriologisen tutkimuksen ja keittokokeen tulokset (vrt. pyelonephritis).

n. maculosa alba: munuaiset hylätään.

Nääntyminen: ruho elimineen hylätään.

Oedema: muuttuneet osat hylätään.

Oedema malignum: ruho elimineen hylätään.

Omphalophlebitis: äkillisessä tapauksessa ruho elimineen hylätään; jos navassa on ainoastaan koteloitunut märkäpesäke, on bakteriologinen tutkimus toimitettava.

Osteomalacia: arvostellaan ravitsemustilan mukaan.

Paratyphus: ruho elimineen hylätään.

Paresis puerperalis: hyvin lievissä tapauksissa, joissa veri on täydellisesti juossut ja lihan laatu ei ole muuttunut, hylätään muuttuneet osat, ellei bakteriologinen tutkimus toisin määrää; muussa tapauksessa ruho elimineen hylätään.

Pericarditis traumatica: arvostellaan taudin laadun ja eläimen ravitsemustilan mukaan. Bakteriologinen tutkimus on toimitettava.

Peritonitis: arvostellaan taudin laadun ja eläimen ravitsemustilan mukaan. Bakteriologinen tutkimus on toimitettava (vrt. febris).

Pestis bovina: ruho elimineen hylätään.

Pestis suum: äkillisissä tapauksissa hylätään ruho elimineen; lievemmissä tapauksissa hyväksytään lihat ehdollisesti. Veri ja suolisto hylätään aina (vrt. febris).

Pigmenttimuodostuksia: muuttuneet osat hylätään. Jos muutoksia on runsaasti tai jos liha niiden tähden on muuttunutta, hylätään ruho elimineen.

Pilaantumisen: (vrt. mädäntyminen, hapantuminen) muuttuneet osat hylätään. Jos kyseessä on savustettu, suolattu tai muulla tavalla kestäväksi tehty liha, hylätään koko palanen.

Piroplasmosis: vaikeammissa tapauksissa hylätään ruho elimineen, lievemmissä hylätään muuttuneet osat ellei bakteriologinen tutkimus toisin määrää. Veri hylätään aina (vrt. febris).

Pleuritis: arvostellaan taudin laadun sekä eläimen ravitsemustilan mukaan. Bakteriologinen tutkimus on toimitettava (vrt. febris).

Pleuropneumonia contagiosa bovum: vaikeammissa tapauksissa hylätään ruho elimineen, lievemmissä hylätään elimet ja ruho hyväksytään ehdollisesti (vrt. febris).

Pneumonia: arvostellaan taudin laadun ja eläimen ravitsemustilan mukaan. Bakteriologinen tutkimus on toimitettava. Elimet hylätään (vrt. febris).

p. verminosa: jos eläimen ravitsemustila on hyvä, hylätään vain keuhkot.

Porsasyskä: kts. bronchopneumonia catarrhalis chronica suum.

Pseudoleukaemia: kts. leukaemia.

Pseudotuberculosis: jos pesäkkeitä on paljon tai eläin laihtunut, hylätään ruho elimineen. Jos on kyseessä vain muutama koteloitunut pesäke, on bakteriologinen tutkimus toimitettava. Elimet hylätään aina.

Pyemia: ruho elimineen hylätään.

Pyelonephritis bacillosa bovis: lievemmissä tapauksissa hylätään ainoastaan muuttuneet osat ja liha arvostellaan eläimen ravitsemustilan mukaan. Jos liha on laadultaan tai hajultaan muuttunutta tai eläin kuihtunut, hylätään ruho elimineen. Keittokoe on suoritettava.

Rabies: ruho elimineen hylätään.

Rachitis: arvostellaan ravitsemustilan mukaan.

Sarkosporidiosis: jos sarkosporidioita on runsaasti tai jos liha niiden vuoksi on vetistä tai muuttunutta, hylätään ruho elimineen (paitsi rasva). Muussa tapauksessa poistetaan muuttuneet osat.

Septicaemia: ruho elimineen hylätään.

s. haemorrhagica bovum vel ovium: ruho elimineen hylätään.

s. haemorrhagica suum: äkillisissä tapauksissa hylätään ruho elimineen, lievään pitkälliseen muotoon sairastuneen eläimen ruho tutkitaan bakteriologisesti ja arvostellaan taudin laadun mukaan. Veri ja elimet hylätään aina. Porsasyskä kts. bronchopneumonia catarrhalis chronica suum.

Serumhevoset: hylätään.

Siitinelimet: hylätään.

Sikiö: hylätään.

Suoläliveilmapöhö: kts. emphysema mesenteriale.

Tetanus: ruho elimineen hylätään.

Transsudatio: kts. oedema, hydraemia ja hydrops.

Trichinosis: ruho elimineen tai tarkastettava lihapala hylätään (vrt. 5 §).

Tuberculosis:

kokonaan hylätään:

a) pesäkkeitä sisältävät elimet, kaikki muuttuneet osat ja veri,

b) ruho, jos eläin on laihtunut tai pesäkkeet laajat,

c) ruho, jos eläin on sairastanut äkillistä tuberkulotista verenmyrkytystä (miliarituberkulosia);

ehdollisesti hyväksytään:

ruhoneljannes tai tuberkulotista imusolmuketta vastaava osa siitä, jos ruhoimusolmukkeet ovat tuberkulotisia tai jos luissa tavaan tuberkulosia.

Muuten arvostellaan liha taudin laadun mukaan huomioonottaen lihan kokoomus.

Tulehdus: arvostellaan syyn, asteen ja laajuuden mukaan. Bakteriologinen tutkimus on toimitettava (vrt. febris).

Tumores: hyvänlaatuisissa hylätään muuttuneet osat, pahanlaatuisissa, jos niitä on ainoastaan erinäisissä elimissä tai rajoitusti ruumiinosassa, hylätään muuttuneet osat. Muuten hylätään ruho elimineen.

Tympania: vaikeammissa tapauksissa (muutoksia lihassa, vieras haju) hylätään ruho elimineen, lievemmissä hylätään elimet ja lihat hyväksytään, ellei bakteriologinen tutkimus toisin määrää.

Ulcus pepticum: ilman merkitystä. Jos on olemassa perifonitis, kts. sitä.

Uraemia: ruho elimineen hylätään.

Urticaria: arvostellaan taudin laadun mukaan. Suolisto ja muuttuneet osat hylätään.

Variola ovina: vaikeammissa tapauksissa ruho elimineen hylätään.

v. vaccina: muuttuneet osat hylätään ja rokkoainevasikat arvostellaan bakteriologisen tutkimuksen perusteella.

Vastasyntyneet eläimet: arvostellaan niiden kehittyneisyyden mukaan. Laihat, heikkolihaksiset, harmaanpunaiset tai muuten värihiltään tai kokoomukseltaan muuttuneet hylätään.

Veri: hylätään aina kun voidaan olettaa, että siihen on joutunut taudinaiheuttajia. Eläinten ruhot, joista veri on huonosti juossut, hylätään tai arvostellaan bakteriologisen tutkimuksen perusteella tapauksen laadun mukaan.

Vieras haju, väri ja maku: vaikeammissa tapauksissa hylätään ruho elimineen. Karjun kylkikiilpi hylätään. Bakteriologinen tutkimus ja keittokoe on toimitettava.

Virheellisesti kehittyneet ruhonosat: kts. anomalia.

Vulnera: arvostellaan tapauksen mukaan. Bakteriologinen tutkimus on tarpeen vaatiessa toimitettava.

Ähky: (hevosilla) kts. colica.

Muissa mahdollisesti esiintyvissä tapauksissa arvostellaan liha kunkin taudin laadun mukaan, ottaen huomioon ne yleiset periaatteet, joita edellä on noudatettu.

7 §. Tällä päätöksellä kumotaan asiasta aikaisemmin annetut määräykset.

Tämä päätös tulee voimaan heinäkuun 1 päivänä 1932.

31. Määräykset röntgenlaitoksia varten.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös huhtikuun 30 p:itä 1932.

(*Suomen as.-kok.* 1932 : 129)

Nojautuen sähkölaitoksista 11 päivänä toukokuuta 1928 annetun lain soveltamisesta 4 päivänä tammikuuta 1929 annetun asetuksen 18 §:ään on kauppa- ja teollisuusministeriö tänään teemmällä päätöksellä vahvistanut seuraavat määräykset röntgenlaitoksia varten:

I l u k u.

Yleisiä selityksiä.

Määräysten tarkoitus.

1 §. 1. Seuraavat määräykset koskevat kaikkia röntgensäteiden synnyttämiseen tarkoitettuja laitoksia ja niiden osia, röntgensäteiden käyttötarkoituksesta riippumatta. Poikkeuksena ovat ainoastaan kouluissa opetustarkoituksiin tilapäisesti käytettävät, pienillä induktoreilla varustetut röntgenlaitokset.

2. Myymälöihin, näyttelyihin t. m. s. asennettuja, tilapäisluontoisia röntgenlaitoksia eivät III luvun määräykset koske.

Määritelmiä.

2 §. 1. Röntgenlaitokset on näissä määräyksissä jaettu seuraaviin kahteen ryhmään:

Ryhmä A käsittää sellaiset röntgenlaitokset, joiden joko kaikki suurjännitteiset osat tai kaikki röntgensäteiden käyttöhuoneessa kahta metriä lähempänä lattiaa sijaitsevat suurjännitteiset osat on suojattu tarkoituksettomalta kosketukselta, ympäröimällä ne maadoitetulla, sähköä johtavalla suojuksella tai sellaisella eristysainekerroksella, jonka koskettaminen suurimmallakin käyttöjännitteellä on vaaraton.

Ryhmä B käsittää sellaiset röntgenlaitokset, joissa suurjännitteisiä osia on vapaasti kosketeltavissa röntgensäteiden käyttöhuoneessa kahta metriä lähempänä lattiaa.

2. Kaikki näissä määräyksissä esiintyvät *jännitearvot* tarkoittavat jännitteen huippuarvoa.

II luku.

Röntgenlaitosten teknillistä rakennetta koskevia määräyksiä.

Pienjännitelaitteet.

3 §. 1. Varsinaisten sähkölaitoksia koskevien varmuusmääräysten ohella on otettava huomioon seuraavissa kohdissa mainitut lisämääräykset.

2. Röntgenlaitosta ei saa kytkeä samalle ryhmälle muiden kulutuslaitteiden kanssa. Siirrettävän röntgenlaitoksen liittäminen sellaisiin pistorasioihin, joita käytetään muihin tarkoituksiin, ei saa olla mahdollinen.

3. Tasavirtaverkkoon ja yksivaiheiseen vaihtovirtaverkkoon liitettävät röntgenlaitokset on varustettava kaksinapaisilla, kolmi-vaiheverkkoon yhdistettävät laitokset kolminapaisilla pääkytkimillä. Vain sellaisia siirrettäviä röntgenlaitoksia, joiden sulakkeen nimellisvirtaa vastaava teho ei ylitä 3.5 kVA, saa liittää johtoverkkoon pistokytkimillä.

4. Jos röntgenlaitos on liitetty johtoverkkoon muuntajan tahi muuttajakoneen välityksellä, on viimeksimainitun ja röntgenkoneen väliin asetettava kytkin. Milloin muuntaja tahi muuttajakone on sijoitettu röntgenlaitoksen ohjaushuoneeseen, on pääkytkin yksinäänkin riittävä.

5. Kohdissa 3 ja 4 mainitut kytkimet, tahi kauko-ohjausta käytettäessä ohjauskytkin, on sijoitettava röntgenlaitoksen ohjaushuoneeseen.

6. Ohjauspöydällä sijaitsevan käyttökytkimen tulee olla selaista rakennetta, ettei se voi sulkeutua omasta painostaan, tärinästä tahi tarkoituksettomasta kosketuksesta. Kytkimen asentojen tulee olla selvästi merkityt. Jos pöydällä tahi sen yhteydessä on useampia käyttökytkimiä, täytyy niiden olla kytketyt sarjaan tahi siten järjestetyt, ettei kahta niistä voida käyttää samanaikaisesti. Jalkakytkintä saadaan käyttää suurjännitteen kytkemiseen vain sillä edellytyksellä, että kytkimen pysyminen avatussa asennossaan on lukinnan kautta varmennettu.

7. Vapaasti seisoviin tahi siirrettäviin ohjauspöytiin menevät pienjännitejohdot on asetettava maadoitettuun metallisuojukseen tahi muulla tavalla tehokkaasti suojattava kosketusta ja kulumista vastaan.

Suurjännitelaitteet, ryhmä A.

4 §. 1. Suurjännitelaitteita ympäröivänä, sähköä johtavana suojuksena voidaan käyttää joko umpinaista tahi reiällistä metallisuojusta tahi metallilankaverkkoa. Reikien tahi silmukoiden suuruus saa olla enintään 1 sm².

2. Jos suurjännitepuolen toinen napa on maadoitettu, täytyy suurjännitelaitteita ympäröivän, eristysaineesta tehdyn suojaker-

roksen ja ilmvälän yhdessä kestää koejännite, joka vastaa 1.25-kertaista suurinta käyttöjännitettä. Koe tehdään enintään 10 mm läpimittaisella, maadoitetulla kuulalla, joka asetetaan yhden minuutin ajaksi mihin kohtaan hyvänsä suojakerroksen ulkopinnalla.

3. Laitoksissa, joiden suurjännitelähteen keskipiste on maadoitettu suoraan tahi suhteellisen pienen vastuksen tahi kipinävälin kautta, täytyy eristysaineesta tehdyn suojakerroksen ja ilmvälän yhdessä kestää edellisessä kohdassa mainittu kuulakoe, toimitettuna suurimmalla käyttöjännitteellä.

4. Laitoksissa, joiden suurjännitepuoli on maasta eristetty, täytyy eristysaineesta tehdyn suojakerroksen ja ilmvälän yhdessä kestää 2 kohdassa mainittu kuulakoe, toimitettuna suurimmalla käyttöjännitteellä. Tämä on voimassa edellytyksellä, että laitoksessa on laitteet, joiden avulla se itsetoimivasti tulee jännitteettömäksi riittävän nopeasti, jos suurjännitepuolen toisen navan ja maan välinen jännite ylittää $\frac{3}{4}$ suurimmasta käyttöjännitteestä. Päinvastaisessa tapauksessa on turvauduttava 1 kohdan mukaiseen johtavaan suojukseen.

5. Ohjauspyödestä erossa oleva suurjännitelähde on joko asetettava erikoiseen konehuoneeseen, jota ei käytetä muihin tarkoituksiin, tahi tehtävä vähintään 2 m korkeisen suojaverkon, aitauksen tahi kaapin avulla luoksepäsemättömäksi. Huoneen tahi erotetun osan tulee olla niin tilava että kaikkien laitteiden hoitaminen siellä on esteetön. Sinne johtava ovi on pidettävä lukittuna.

a. Sellaisten laitteiden järjestämistä huoneessa tahi aitauksessa oleviin oviin suositellaan, että oven avaaminen ei ole mahdollinen suurjännitteen ollessa kytkettynä tahi että oven avaamisesta seuraa laitteiden tuleminen jännitteettömiksi. Jos viimeainitussa tapauksessa oven sulkemisesta seuraa laitteiden tuleminen jännitteiseksi, täytyy ovi voida luotettavasti kiinnittää avattuun asentoon.

b. Milloin suurjännitelaitteet on sijoitettu puusta tahi muusta eristysaineesta tehtyyn kaappiin, on suurjännitteiset osat asennettava niin etäälle kaapin seinistä, että näitä voidaan vaaratta koskettaa suurimman käyttöjännitteen ollessa kytkettynä (kosketusvarmuus todetaan 2 kohdan mukaisella kuulakokeella). Myöskin pienjännitejohtimet on asennettava kaappiin selväpiirteisesti.

6. Kiinteiden suurjännitejohtimien, joita ei ole suojattu 4 §:n 2—4 kohtien mukaisella eristysainekerroksella, samoin kuin niihin kiinnitettyjen mittarien j. m. s. kojeiden tulee olla ainakin seuraavien välimatkojen päässä toisistaan, lattiasta, katosta, seinistä, johtavista suojuksistaan, kannatusrakenteista j. m. s.

Suurin tyhjänäkäyntijännite kV	100	150	200	250
Etäisyys johtimien välillä sm	40	60	80	100
Etäisyys lattiasta sm	220	230	240	250
Etäisyys katosta, seinistä y. m. sm	20	30	40	50

7. Avoimesti asennettujen suurjännitejohtimien halkaisijan tulee olla vähintään 1.5 sm. Jyrkkiä mutkia ja teräviä särmiä on johtimissa vältettävä.

8. Eristimien, joihin suurjännitejohtimet on kiinnitetty, tulee olla porsiinia tai muuta hyvää kosteudenkestävää eristysainetta ja kestävä vähintään 50 kg. kuormitus eristintä kohden. Puuta ei saa käyttää eristimenä eikä sen osana. Kahden kiinnityskohdan väli saa olla enintään 2.5 metriä. — Määräys koskee soveltuvilta kohdiltaan myöskin seinien, lattioiden ja kattojen läpivientejä.

Suurjännitelaitteet, ryhmä B.

5 §. 1. Edellisen pykälän 5—8 kohtien määräykset koskevat soveltuvilta kohdiltaan myöskin tähän ryhmään kuuluvia laitoksia.

2. Suurjännitemuuntajissa tulee olla toisistaan sähköisesti täysin erilliset käämitykset. Suurjännitepuolen jonkin kohdan (käämityksen tahi järjestelmän keskipisteen, tahi toisen suurjännitteenavan) maadoittaminen suoraan tahi suhteellisen pienten vastusten kautta ei ole sallittu. Määräys ei koske aineenkoetuksessa käytettäviä röntgenlaitoksia.

3. Jos suurjännitelähde syöttää useammassa huoneessa olevia suurjännitelaitteita, täytyy laitos varustaa vaihtokytkimellä, jonka avulla vain yhden huoneen laitteet kerrallaan voidaan tehdä jännitteisiksi. Määräys ei koske röntgenlaitoksia, jotka ovat tarkoitettut kahden putken samanaikaista käyttöä varten, edellyttämällä, että laitosta hoitava henkilö voi samanaikaisesti seurata molempien putkien toimintaa.

4. Milloin kiinteitä suurjännitelaitteita, esim. lattialäpivientien yhteydessä, tulee 2 metriä lähemmäksi lattiaa, on ne varustettava suojuksilla, jotka täyttävät 4 §:n määräykset.

5. Kiinteistä suurjännitejohtimista röntgenputkeen lähtevien liitäntäjohtimien lukumäärä on rajoitettava mahdollisimman pieneksi. Johtimien tulee olla vähintään 1.5 mm läpimittaisia, taipuisia, kestävästä aineesta tehtyjä ja varmasti ylösvetäytyviä. Niiden vapaassa päässä tulee olla käytössä muotoaan muuttamaton kiinnityslaitte, joka takaa sekä mekaanisesti että sähköisesti varman yhdistyksen. Ylösvetäytyneinä tulee johtimien olla ainakin 4 §:n 6 kohdan määräämällä etäisyydellä lattiasta.

a. Pöytiin ja telineisiin tulevat johtimet on, mikäli mahdollista, asennettava kiinteästi ja eristettävä.

b. Hehkutusjohtimien yhdistyskohtien tulee olla mekaanisesti niin varmat, ettei yhdistys itsestään tahi tarkoituksettomasta kosketuksesta katkea.

6. Vesijäähdytettyjen röntgenputkien jäähdytysvesisäiliön tulee olla metallinen.

7. Suurjännitteisten osien etäisyyden tutkimuspöytien j. m. s. metalliosista tulee olla vähintään 1.3 mm suurimman käyttöjännitteen kV kohden. Pöytien, joissa röntgenputki on potilaan läpivalai-

semistä varten sijoitettu pöydän alle, eikä putkeen meneviä johtimia ole suojattu tahi eristetty suurinta käyttöjännitettä vastaavasti, tulee olla siten rakennetut, ettei normaalisesti työskenneltäessä voida vahingossa joutua 200 mm lähemmäksi suurjännitejohtimia.

a. Pöytiin, joissa röntgenputki on potilaan yläpuolella, on röntgenputken liitäntäjohtimet, mikäli mahdollista, vietävä pystysuoraan. Määräys ei koske siirrettäviä röntgenlaitoksia.

b. Potilaan joutuminen kosketukseen röntgenputken jännitteisten osien kanssa on estettävä, esim. varustamalla seisovat tutkimustelineet kiinteällä suojaseinällä ja järjestämällä röntgenhoitolaitoksissa putken alle kosketussuoja.

8. Metalliosat, jotka ovat pöydissä tahi telineissä röntgenputken ja potilaan välissä, on maadoitettava. Milloin potilas on röntgenputken ja pöydän tahi telineen välissä, ei viimeainittujen metalliosia sitävastoin saa maadoittaa.

a. Viimeainitussa tapauksessa olisi pöydät mieluummin tehtävä puusta tahi eristysaineesta.

b. Pöydät, joilla työskenneltäessä pöytä on toisinaan röntgenputken ja potilaan välissä (tutkittaessa), toisinaan taas potilas röntgenputken ja pöydän välissä (valokuvattaessa), on maadoitettava tahi jätettävä maadoittamatta 8 kohdan määräysten mukaisesti. Milloin röntgenhuoneessa on eristävä lattia ja pöytä sijoitettu siten, ettei normaalisesti työskenneltäessä voida samalla kertaa joutua kosketukseen pöydän ja johtavien seinien t. m. s. rakenteiden kanssa, ei tällaista pöytää tarvitse milloinkaan maadoittaa.

c. Sädesuodattimia ei milloinkaan tarvitse maadoittaa.

9. Röntgenhoitopöydät on joko tehtävä puusta tahi eristysaineesta tahi varustettava puisilla tahi eristysaineisilla jaloilla, jotka kestävät suurimman käyttöjännitteen vähintään 1 minuutin ajan.

10. Röntgenlaitoksissa on käytettävä puisia tahi muita huonosti johtavia lattioita. Kumin käyttämistä lattian päällyksenä on vältettävä.

Erikoismääräyksiä.

6 §. 1. Röntgenlaitokset on varustettava varmuusmääräysten mukaisella suojamaadoituksella, ottamalla huomioon 3—5 §:ssä annetut määräykset. Maadoitusta ei saa yhdistää pienjänniteverkon nollaajohtimeen, vaan päävesijohtoon tahi erikoiseen maadoitus-elektrodiin. Maadoitusjohtimien poikkipinnan tulee olla varmuusmääräysten mukainen; kuitenkin on tutkimus- ja hoituhuoneissa 4 mm² poikkipinta putkitelineiden, tutkimuspöytien j. m. s. maadoitusjohtimille riittävä.

2. Milloin röntgenlaitoksen ohjaus tapahtuu röntgenhuoneen ulkopuolelta, tulee röntgenhuoneessa olla merkinantolaite, joka on toiminnassa koko sen ajan, jolloin suurjännite on kytkettyä.

3. Jokaiseen huoneeseen, jossa on suojuksettomia suurjännitteisiä osia, on näkyvään paikkaan asetettava varoitustaulu, jossa

huomautetaan suurjännitteestä. Erillisen konehuoneen ovi on niinkään varustettava varoitustaululla.

4. Laitoksen pääkytkimen läheisyyteen on asetettava varoitustaulu, jossa huomautetaan, että pääkytkimen saa sulkea vain käyttökymen ollessa avattuna.

5. Ainakin yhteen paikkaan jokaiseen röntgenlaitokseen on ripustettava sähkötapaturmissa noudatettavat ensiapuohjeet.

III luku.

Määräyksiä röntgenhuoneista ja sädesuojalaitteista.

Röntgenhuoneet.

7 §. 1. Röntgentutkimus- ja hoituhuoneiden tulee olla kivat, hyvin lämmitetyt, valoisat ja tilavat. Ne eivät saa sijaita kellarikerroksessa.

2. Röntgenhuoneisiin (myöskin pimeään huoneeseen) on järjestettävä hyvä tuuletus.

a. Huoneen, jossa on avonaisia kipinävälejä (ei mittauskipinävälejä) sisältäviä laitteita, tulee olla varustettu tuuletuslaitteilla, jotka kykenevät uudistamaan huoneen ilman vähintään 6 kertaa tunnissa. Samanlainen tuuletus on järjestettävä myöskin silloin, kun kipinävälit on suljettu kaappiin.

b. Ilmanpoistokanavien aukot on sijoitettava lattian läheisyyteen.

3. Vahingollisten kaasujen muodostumisen vähentämiseksi on teräviä särmiä ja kärkiä mahdollisimman paljon vältettävä kaikissa suurjännitteisissä metalliosissa.

a. Muuttajakoneet, tasasuuntaajalaitteet j. m. s. on, mikäli mahdollista, sijoitettava erikoisiin, hyvin tuuletettuihin konehuoneisiin.

Yleisiä määräyksiä sädesuojalaitteista.

8 §. 1. Suojana röntgensäteitä vastaan on yleensä käytettävä lyijyä. Mikäli muita suoja-aineita käytetään, tulee niihin (myöskin niiden ollessa suljetut toisten aineiden sisään) olla selvästi ja kestävästi merkitty, miten vahvaa lyijykerrosta ne vastaavat 180 kV putkijännitteellä. Jos lyijyjarvo on pienempi kuin 1 mm, on se ilmoitettava myös 60 kV putkijännitteelle.

2. Suojalaitteen suojavaikutuksen tulee laitteen joka kohdassa olla sama (esim. lyijylasi-ikkunan sama kuin sitä ympäröivän seinän).

3. Seinälle järjestetyn suojakerroksen tulee röntgenhoitolaitoksissa ulottua vähintään 10 sm lattian ja katon sisään tahi röntgenhuoneen puolella vähintään 30 sm lattian ja katon suuntaan.

4. Suojaseinässä olevan oven tulee ainakin ylhäällä ja sivuilla ulottua niin paljon limittäin seinän kanssa, että röntgensäteiden tunkeutuminen oven suljettuna ollessa oven ja seinän välitse on estetty.

5. Suojakerroksia paikallaan pitävät naulat, ruuvit j. m. s. sekä suojakerrosten eri osien väliset saumat on peitettävä niin, ettei röntgensäteiden tunkeutuminen niiden kautta ole mahdollinen.

6. Suojalaitteina käytetyt lyijylevyt on sveltävä tahi peitettävä siten, ettei niistä aiheudu lyijymyrkytyksen vaaraa.

Sädesuojalaitteet röntgentutkimuslaitoksissa.

9 §. 1. Röntgenputken tulee olla varustettu tahi ympäröity vähintään 1.5 mm vahvuista lyijykerrosta vastaavalla suojuksella, josta säteily voi tapahtua vain himmentäjäaukon kautta. Himmentäjän tulee olla sellaista rakennetta, että se voidaan täydellisesti sulkea.

a. Suojavaikutus on koeteltava himmentäjän ollessa täysin avattuna. Hyödyllisen sädekartion sisäpuolella syntyvän hajasäteilyn vaikutus koekappaleeseen tahi mittakojeeeseen on estettävä.

2. Läpivalaisuun tahi valokuvaukseen käytettävä röntgensäteily on potilaan suojelemiseksi aina suodatettava vähintään 0.5 mm vahvuksella alumiinisudattimella, jonka tulee olla kiinteästi yhdistetty kalusteeseen.

a. Milloin läpivalaisua suoritetaan suurilla jännitteillä (esim. vatsa- ja suolitutkimuksissa), suositellaan vähintään 1 mm vahvuisen alumiini-lisäsudattimen käyttöä.

b. Polttopisteen ja potilaan välimatkan tulee läpivalaisua toimitettaessa olla vähintään 35 sm.

3. Läpivalaisuvarjostimen tulee tutkimusta suorittavan lääkärin suojelemiseksi aina olla peitetty vähintään 1.5 mm lyijykerrosta vastaavalla lyijylasilla. Jos varjostin on niin pieni, että koko sädekartio ei kohtaa sitä himmentäjän ollessa täysin avattuna, on varjostin varustettava yhtä vahvalla ja riittävän leveällä, varjostimen reunan peittävällä suojakehyksellä.

4. Käsineiden, joita käytetään suojana heikentämätöntä säteilyä vastaan, tulee suojella käsi ja ranne kaikilta puolin vähintään 0.5 mm, palpimiskäsineiden vähintään 0.3 mm vahvuista lyijykerrosta vastaavasti.

5. Tutkimusta suorittavan lääkärin suojelemiseksi tutkimustelineistä ja potilaasta lähtevää hajasäteilyä vastaan on ryhdyttävä sopiviin toimenpiteisiin.

a. Suojakeinoksi hajasäteilyä vastaan soveltuu parhaiten istuimeen yhdistetty varjostin, mutta myöskin suojesesiliina, läpivalaisuvarjostimen alareunassa riippuva suojaverho j. m. s. voi tulla kysymykseen. Näiden suojusten sädesuojan tulee vastata vähintään 1 mm lyijykerrosta, ja tulee suoja-alueen olottua seisovia tahi istuvia potilaita tutkittaessa aukottomana vähintään 30 sm läpivalaisuvarjostimen alareunan alapuolelle; makaavia potilaita tutkittaessa tulee suoja-alueen olottua läpivalaisuvarjostimesta lattiaan sillä puolen tutkimuspöytä, missä tutkija on.

b. Milloin seisovia tahi istuvia potilaita tutkittaessa on läsnä myöskin muita henkilöitä, on syytä järjestää potilaan kummallekin

puolelle vähintään 0.75 mm vahvuista lyijykerrosta vastaavat suoja-laitteet hajasäteilyä vastaan. Näiden suoja-alueen tulee ulottua läpi-valaisuvarjostimen yläreunasta lattiaan.

6. Laitosta ohjaavan henkilön tulee olla suojattu välitöntä ja hajasäteilyä vastaan vähintään 1.5 mm vahvuista lyijykerrosta vastaavan suojaseinän avulla.

a. Erikaisen suojatun huoneen tahi kopin sijasta voidaan pienemmissä röntgenlaitoksissa käyttää myös tutkimushuoneeseen sijoitettua, sivusuojuksilla varustettua suojaseinämää. Tämän tulee olla kooltaan vähintään 2×2 m (sivusuojuksineen) ja sijoitettu vähintään 1.5 m etäisyydelle röntgenputkesta.

b. Hehkukatodilla varustettujen venttiiliputkien ja laitosta ohjaavan henkilön vakinaisen työskentelypaikan välillä tulee olla vähintään 0.1 mm vahvuista lyijykerrosta vastaava suojus, elleivät putket sinänsä tarjoa vastaavaa suojaa.

7. Milloin tutkimushuoneen vieressä, yläpuolella tahi alla sijaitsevilla huoneissa oleskelee työskentelyn aikana henkilöitä, on nämä huoneet suojattava vähintään 1.5 mm lyijykerrosta vastaavasti. Tämä ei ole tarpeen, jos kaikki seuraavat ehdot ovat täytetyt: valokuvattaessa kohdistetaan välitön säteily vähintään 1.5 mm vahvuista lyijykerrosta vastaavaan suojukseen;

mikäli säteily läpivalaisua toimitettaessa on suunnattu suojattavaan huoneeseen päin, väliseinä (katto tahi lattia) on kokonaisuudessaan suojattu vähintään 1 mm vahvuista lyijykerrosta vastaavasti; kohdassa 5 b mainittuja suojalaitteita hajasäteilyä vastaan käytetään.

a. Määräykset eivät koske potilashuoneita j. m. s., joissa tilapäisesti käytetään siirrettävää röntgenlaitosta.

b. 25 sm vahvuisia täysitiliseiniä ja 15 sm vahvuisia betoni-kerroksia pidetään sinänsä riittävänä suojana.

Sädesuojalaitteet röntgenhoitolaitoksissa.

10 §. 1. Röntgenputken tulee olla sijoitettu vähintään 2 mm vahvuista lyijykerrosta vastaavaan suojukseen, joka röntgenputken ollessa missä kysymykseen tulevassa asennossa hyvänsä suojelee potilaa kaikelta muulta välittömältä säteilyltä kuin säteilyaukon kautta tulevalta.

a. Sellaisten laitteiden järjestämistä putkitelineeseen suositellaan, jotka estävät säteilyn alottamisen, ennenkuin suodatuslaitteet ovat paikoillaan.

2. Milloin kahta putkea käytetään samanaikaisesti, on toisesta putkesta lähtevän säteilyn vahingollinen vaikutus toisella putkella käsiteltävään potilaaseen ja sitä hoitavaan henkilöön sopivin keinoin estettävä.

3. Röntgenhoidon ja laitoksen ohjauksen tulee tapahtua toisistaan täysin erotetuissa huoneissa, joiden välisen suojaseinän tulee vastata vähintään seuraavia lyijykerroksia:

käyttöjännite enintään kV	125	190	220
lyijykerros mm	2	3	5

a. Ellei erillistä suojahuonetta voida järjestää, voi laitoksen ohjaus tapahtua hoitohuoneeseen sijoitetusta suojakopista, jonka seinien sädesuojan tulee vastata edellämainittuja lyijykerroksia ja katon sädesuojan puolta niistä. Koppiin täytyy voida saada rai-tista ilmaa ja valoa.

b. Ellei laitoksen suurin käyttöjännite ylitä 125 kV, voidaan suojahuoneen tahi -kopin sijasta käyttää myös hoitohuoneeseen sijoitettua, sivusuojuksilla varustettua suojaseinämää. Tämän tulee olla kooltaan vähintään 2×2 m (sivusuojuksineen) ja sijoitettu vähintään 1.5 m etäisyydelle röntgenputkesta.

c. Hehkukatodilla varustettujen venttiiliputkien ja laitosta ohjaavan henkilön vakinaisen työskentelypaikan välillä tulee olla vähintään 0.2 mm vahvuista lyijykerrosta vastaava suojus, elleivät putket sinänsä tarjoa vastaavaa suojaa.

4. Milloin hoitohuoneen vieressä, yläpuolella tahi alla sijaitsevissa huoneissa oleskelee työskentelyn aikana henkilöitä, on nämä huoneet suojattava röntgensäteilyä vastaan 3 kohdan vaatimuksia vastaavasti.

a. 50 sm vahvuisia täysitiiliseiniä ja 25 sm vahvuisia betoni-kerroksia pidetään sinänsä riittävänä suojana.

5. Milloin röntgenputki putkipitimineen tahi ilman sitä tarjoo yhdessä säteilysuppilon kanssa sellaisen sädesuojan, joka vastaa 3 kohdassa mainittuja lyijykerroksia, ei 3—4 kohtien määräyksiä ympäristön suojelemisesta tarvitse noudattaa, jos seuraavat vaatimuk-set ovat täytetyt:

laitosta ohjaavan henkilön työskentelypaikka on vähintään 2 m etäisyydellä röntgenputkesta;

potilaan läpi kulkenut välitön säteily kohdistetaan 3 kohdassa mainittuja lyijykerroksia vastaavaan suojukseen;

potilaasta sivuille lähtevää hajasäteilyä vastaan käytetään suo-juksia, jotka vastaavat vähintään seuraavia lyijykerroksia:

käyttöjännite enintään kV	125	190	220
lyijykerros mm	0.5	1	1.5

a. Jos henkilökuntaa varten on suojattu huone, ei hajasäteilyä vastaan tarvitse järjestää erikoisia suojuksia.

6. Jokaisessa röntgenhoitolaitoksessa tulee olla luotettavat mittakojeet röntgensäteilyn valvontaa varten.

a. Kahden milliampeerimittarin käyttöä röntgenputken kautta kulkevan virran mittaukseen suositellaan.

IV l u k u.

Määräysten voimaantuleminen.

11 §. Nämä määräykset tulevat voimaan heinäkuun 1 p:nä 1932 ja on niitä noudatettava kaikissa tämän jälkeen rakennetuissa

laitoksissa samoin kuin vanhempien laitosten laajennuksissa ja suu-remmissä korjauksissa. Sähkötarkastuslaitoksella on kuitenkin oikeus harkintansa mukaan hyväksyä poikkeuksia määräyksistä samoin kuin kieltää sellaiset rakenteet ja laitteet, joita ei ole määräyksissä otettu huomioon, mutta jotka kuitenkin ilmeisesti aiheuttavat hengen tahi omaisuuden vaaraa. Muuten on määräysten soveltaminen vanhempiin laitoksiin riippuvainen sähkötarkastuslaitoksen harkinnasta.

32. Laki kaupunkien kunnallislain muuttamisesta.

Annettu toukokuun 13 p:nä 1932.

(*Suomen as.-kok. 1932 : 153*)

(*Vrt. kunn. as.-kok. 1927 : 60*)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan täten 27 päivänä marraskuuta 1917 annetun kaupunkien kunnallislain 2 §, sellaisena kuin se kuuluu laissa 19 päivältä toukokuuta 1925, ja muutetaan sanotun kunnallislain 53 §, sellaisena kuin se on 9 päivänä joulukuuta 1927 annetussa laissa, näin kuuluvaksi:

3 L u k u.

Erityisiä säännöksiä.

53 §. Jos kaupunkikunnat haluavat ryhtyä yhteistoimintaan keskenään taikka maalais- tai kauppalakuntain kanssa, on yhteistoiminnassa samoin kuin päätöksien tiedonantoon ja alistamiseen sekä valitukseen nähden vastaavasti noudatettava, mitä maalaiskuntain kunnallislaisissa siitä on säädetty, kuitenkin niin, että myöskin 11 §:n 3 momentissa mainitut henkilöt voidaan valita edustajiksi ja varaedustajiksi kuntien edustajain kokoukseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1932.

33. Laki maalaiskuntain kunnallislain muuttamisesta.

Annettu toukokuun 13 p:nä 1932. (Lyhennysote)

(*Suomen as.-kok. 1932 : 152*)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan täten 27 päivänä marraskuuta 1917 annetun maalaiskuntain kunnallislain 2, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 71, 72 ja 73 §, 2 ja 71 § sellaisina kuin ne ovat laissa 19 päivältä toukokuuta 1925, sekä 3 luvun nimike, ja otetaan sanottuun kunnallislakiin uusi 75 §, kaikki niin- kuin jäljempänä seuraa:

2 §. -----

3 L u k u.

Kuntain yhteistoiminta.

33 §. Jos kunnat haluavat yhteisesti käsitellä niiden toimialaan kuuluvia yhteisiä asioita, ne on käsiteltävä ja ratkaistava kuntien edustajain kokouksessa.

Sama olkoon laki asioista, jotka lakien ja asetusten mukaan on katsottava yhteisiksi kahdelle tai useammalle kunnalle.

Kunnat, jotka ovat yhteisen kunnallishallinnon alaisia, on yhteistoimintaan nähden muiden kuntain kanssa pidettävä yhtenä kuntana.

Tämän luvun säännösten estämättä kunnat voivat keskinäisillä sopimuksilla tai kuntain muuten tekemillä yhtäpitävillä päätöksillä toimia yhteisten tehtävien toteuttamiseksi.

34 §. Kunta, joka haluaa yhteistoimintaa toisen tai toisten kuntain kanssa, tehköön siitä esityksen sille tai niille kunnille.

Jos kunta, joka ei ole ollut edustettuna kuntien edustajain kokouksessa, myöhemmin haluaa liittyä yhteistoimintaan, päättäköön siitä kokous.

35 §. Kuntien edustajain kokoukseen kunnanvaltuuston tulee valita yksi edustaja ja kaksi varaedustajaa; kuitenkin kunnanvaltuusto, jos katsoo sen tarpeelliseksi, voi valita kaksi tai enintään kolme edustajaa. Vaalikelpoinen edustajaksi ja varaedustajaksi on jokainen, joka voidaan valita valtuutetuksi.

Valtuuston pöytäkirjaan on merkittävä edustajain nimet ja osoitteet sekä asiat, jotka edustajain kokouksen käsiteltäväksi on jätetty, ja valtuutettujen lukumäärä kunnassa. Ote pöytäkirjasta on annettava edustajille valtakirjaksi ja sen ohessa viipymättä lähetettävä sen kunnan valtuuston puheenjohtajalle, joka on tehnyt esityksen edustajain kokouksen pitämisestä.

Jos edustajain tai varaedustajain vaalista valitetaan, hoitakoot valitut kuitenkin tehtävänsä, kunnes valitus on lopullisesti ratkaistu ja, jos vaali kumotaan, uudet edustajat on valittu.

Edustajain toimiaika kestää, kunnes ne asiat on lopullisesti ratkaistu, joita varten edustajat on valittu. Kuitenkin olkoon kunnalla sitä ennenkin oikeus peruuttaa edustajan valtuutus ja valita toinen hänen tilallensa.

36 §. Kuntien edustajain kokous valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan siksi ajaksi, kuin edustajain toimiaika kestää. Kunnes vaali on toimitettu, johtaa kokouksessa puhetta sen kunnan valtuuston puheenjohtaja, joka on tehnyt esityksen edustajain kokouksen pitämisestä.

Ensimmäisen kokouksen ajan ja paikan määrää sen kunnan valtuuston puheenjohtaja, joka on tehnyt esityksen kokouksen pitämisestä. Kokous voi päättää seuraavain kokousten ajasta ja paikasta. Jollei kokous ole tästä päättänyt, määrää siitä kokouksen puheenjohtaja tai, hänen ollessaan estettynä, varapuheenjohtaja.

Edustajain kokous on pidettävä sen tai niiden läänien alueella, joihin osallistuvat kunnat kuuluvat.

37 §. Valitulle edustajalle on kuntien edustajain kokoukseen todisteellisesti toimitettava kirjallinen kutsu vähintään neljäätoista päivää ennen kokousta. Kutsun antaa ensimmäiseen kokoukseen sen kunnan valtuuston puheenjohtaja, joka on tehnyt esityksen kokouksen pitämisestä, ja seuraaviin kokouksiin edustajain kokouksen puheenjohtaja tai, hänen ollessaan estettynä, varapuheenjohtaja.

Jos edustaja on estetty kokoukseen saapumasta, hänen on siitä viipymättä ilmoitettava kokoonkutsujalle, jonka tulee hänen tilalleen kutsua varaedustaja. Jollei tällaista ilmoitusta ja kutsua ole ehditty toimittaa, mutta varaedustaja muutoin on saanut esteestä tiedon, ilmoittautukoon hän edustamaan kuntaa poisjääneen sijasta.

Jos kutsun saanut edustaja tai varaedustaja ilman laillista estettä jää kokoukseen saapumatta, rangaistakoon enintään kymmenellä päiväsakolla. Jos kokous läsnäolevien vähälukuisuuden vuoksi jää pitämättä tai on kesken lopetettava, poisjääneet korvatkoot yhteisvastuullisesti asianomaisille kunnille saapuville tulleiden edustajain palkat ja matkakulut sekä muut kokouksesta johtuvat kustannukset.

Tämän pykälän 3 momentissa mainittuun sakkoon ja seuraamukseen tuomitsee kokouspaikkakunnan alioikeus; ja virallinen syyttäjä olkoon velvollinen syytettä ajamaan, jos poisjääminen hänelle syytteesen pantavaksi ilmoitetaan.

38 §. Kuntien edustajain kokous älköön asiaa käsiteltäväksi ottako älköönkä päätöstä tehkö, ellei siinä ole edustettuna vähintään kolme neljännessä niistä kunnista, jotka ovat valinneet edustajia kokoukseen.

Kunnan edustajalla on niin monta ääntä, kuin hänen edustamansa kunnan valtuustossa on jäseniä. Jos kunta on valinnut useampia edustajia, sanottu äänimäärä on jaettava tasan sen kokouksessa saapuvilla olevien edustajain kesken. Päätökseksi tulee se mielipide, jota useammat äänet kannattavat, mutta äänten mennessä tasan se mielipide, johon puheenjohtaja on yhtynyt.

Kutakin kokousta varten on laadittava ääniluettelo, jossa mainitaan saapuvilla olevat edustajat ja heidän äänimääränsä, ja puheenjohtajan tulee esittää luettelo kokouksen hyväksyttäväksi.

39 §. Kuntien edustajain kokouksessa kirjoittaa pöytäkirjan puheenjohtaja tai hänen johdollaan se, jonka kokous siihen valitsee, ja pöytäkirjassa on lueteltava saapuvilla olevat sekä poisjääneet edustajat.

Pöytäkirjan tarkistuksen toimittavat, jollei kokous itse sitä tee, valitut tarkistajat kokouksen määräämänä aikana. Sen allekirjoittavat puheenjohtaja ja pöytäkirjan kirjoittaja sekä, jos pöytäkirja kokouksessa tarkistetaan, yksi edustaja kustakin kokouksessa edustetusta kunnasta, ja muussa tapauksessa tarkistajat. Pöytäkirja asiakirjoineen on säilytettävä, jollei kokous toisin päätä, kokouksen puheenjohtajan luona.

Kun kokous on tehnyt päätöksen ja siitä tehty pöytäkirja on tarkistettu, puheenjohtajan tulee viipymättä toimittaa päätös ynnä kaksoiskappale siitä jokaiseen kuntaan, joka on valinnut edustajia kokoukseen, kunnallislautakunnalle, maistraatille, järjestysosikudelle tai kauppalanhallitukselle, kolmenkymmenen päivän ajaksi julkipantavaksi, niinkuin julkisista kuulutuksista on säädetty. Kaksoiskappale on sitten palautettava edustajain kokouksen puheenjohtajalle, varustettuna todistuksella siitä, minä päivänä päätös on julkipantu. Niin pian kuin mainittu kolmenkymmenen päivän aika on päättynyt, katsotaan päätöksen tulleen kunnan ja sen jäsenten tietoon saatetuksi.

Jos päätös koskee jotakuta henkilöä yksityisesti, se on annettava hänelle todisteellisesti tiedoksi pöytäkirjanotteella, johon on liitettävä osoitus valituksen tekemiseen päätöksestä.

Lähetettävät toimituskirjat allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja.

40 §. Yhteisen pysyvän toimen, laitoksen tai yrityksen perustamisesta kuntien edustajain kokouksessa älköön tehtäkö päätöstä, ennenkuin asia on valmisteltu sekä siinä laadittu alustava suunnitelma ja kustannusarvio, joka käsittää perustamis- ja vuotuiset ylläpitokustannukset, sekä ehdotus perusteista, joiden mukaan kustannukset on jäsenkuntien kesken jaettava, ja siitä, onko perustettava kuntain liitto 42 §:n mukaisesti vai ei. Jälkimmäisessä tapauksessa voidaan suunnitelmaan ottaa, mikäli yhteistä hanketta varten katsotaan tarvittavan, myöskin määräyksiä jäsenten ja varajäsenten valitsemisesta edustajain kokoukseen kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja äänten laskemisen perusteista siinä; vuotuisen tulo- ja menoarvion vahvistamisesta ja tilien tarkastamisesta; edustajain kokouksen oikeudesta määrätä maksuja yhteisen laitoksen käyttämistä, ostaa, myydä, vaihtaa tai kiinnittää kiinteää omaisuutta ja ottaa lainoja, sekä jäsenkuntain vastuunalaisuudesta yhteisistä veloista; niin myös uusien jäsenkuntain ottamisesta hankkeeseen ja entisten eroamisesta siitä.

Sittenkuin edustajain kokous on hyväksynyt suunnitelman ja kustannusarvion, asia on pantava pöydälle ja jokaiselle yhteistoimintaan osallistuvalla kunnalla annettava tilaisuus erikseen päättää, yhtyykö kunta hankkeeseen hyväksytyyn suunnitelman ja kustannusarvion pohjalla. Kunnan päätös on edustajain kokouksen asettaman määräajan kuluessa ilmoitettava edustajain kokoukselle otteella valtuuston pöytäkirjasta; ja kunnan, joka ei määräajassa ole ilmoitusta tehnyt, on katsottava luopuneen puheenaolevasta yhteistoiminnasta.

Niiden kuntien edustajain, jotka ovat hankkeeseen yhtyneet, tulee sitten ottaa asia lopullisesti ratkaistavaksi ja päättää, onko ja miten tehtävä on toteutettava. Sellaista tehtävää varten on, jollei kuntain liittoa perusteta, hyväksyttävä ohjesääntö, joka alistetaan maaherran vahvistettavaksi; ja silloinkin on vastaavasti noudatettava, mitä 42 §:n 5 ja 8 momentissa kuntain liitosta säädetään.

41 §. Kuntien edustajain kokouksen tulee, mikäli siitä ei ole toisin säädetty, tämän lain säännösten mukaisesti määrätä päätöstenä toimeenpanosta ja yhteisten kustannusten suorittamisesta sekä hyväksyä tarpeelliset johtosäännöt yhteisille laitoksille, johtokunnille, toimikunnille tai henkilöille, joille kokous on uskonut tehtäviä.

Palkan ja matkakustannusten korvauksen kuntain edustajille määrää ja suorittaa asianomainen kunta.

Selityksen tai lausunnon antamista varten viranomaisille asioista, joita kokous on käsitellyt, sekä valitusten tekemistä varten kokouksen tulee asettaa valtuuskunta, jolla on oikeus kokouksen puolesta näissä asioissa käyttää puhevaltaa. Valtuuskunta voi kuitenkin, milloin katsoo sen tarpeelliseksi, pyytää asianomaisilta kunnilta lausuntoa asiasta tai kutsua koolle edustajat siitä päättämään.

Edellisessä momentissa mainitulle valtuuskunnalle kokous valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

42 §. Jos kuntien edustajain kokous on 40 §:ssä säädettyssä järjestyksessä päättänyt perustaa yhteisen pysyvän laitoksen tai yrityksen, jonka se katsoo vaativan oman itsenäisen järjestysmuodon, hallinnon ja talouden, kokous voi mainittua tarkoitusta varten perustaa kuntain liiton; ja kokouksen tulee hyväksyä liitolle perussääntö, joka on alistettava maaherran vahvistettavaksi.

Päätösvaltaa kuntain liitossa käyttää liittovaltuusto, jonka jäsenet ja varajäsenet jäsenkunnat valitsevat kolmeksi vuodeksi. Liiton hallintoa hoitaa liittovaltuuston valitsema liittohallitus, jonka myös tulee edustaa liittoa, valvoa sen yhteisiä etuja ja panna täytäntöön liittovaltuuston päätökset. Liiton perussäännöllä voidaan kuitenkin päätösvalta siinä tarkemmin mainituissa asioissa siirtää liittohallitukselle, ei kuitenkaan liiton toiminnan olennaista laajentamista taikka kiinteän omaisuuden ostamista, myymistä, vaihtamista tai kiinnittämistä koskevissa asioissa.

Kuntain liiton perussäännössä on mainittava liiton nimi, tarkoitus ja perustajakunnat sekä se kunta, joka on pidettävä liiton kotipaikkana. Lisäksi perussäännössä on määrättävä perusteista, joiden mukaan jäsenkunta on velvollinen antamaan varoja liiton toimintaa varten; liiton oikeudesta ottaa lainoja tai ostaa, myydä, vaihtaa tai kiinnityttää kiinteää omaisuutta; liiton raha-asiaain hallinnosta ja sen valvonnasta; liiton vuotuisten tulo- ja menosääntöjen vahvistamisesta; jäsenkuntien vastuunalaisuudesta liiton veloista; liittovaltuuston ja liittohallituksen kokoonpanosta; liittovaltuuston ja liittohallituksen kokousten päätösvaltaisuudesta ja äänten laskemisen perusteista niissä päätöksinä tehtäessä; liittovaltuuston ja liittohallituksen tehtävistä, toimivallasta ja toiminnasta yleensä; liittohallituksen alaisten lautakuntien ja toimenhaltijain asettamisesta sekä tarpeellisten ohje- ja johtosääntöjen hyväksymisestä liiton toiminnan järjestämiseksi; liiton laitosten käyttämistä koskevien taksojen hyväksymisestä; liiton tilien tarkastamisesta; uusien jäsenten liittymisestä liittoon ja jäsenten eroamisesta siitä; liiton purkami-

sesta ja loppuselvityksestä; sekä muusta, mikä katsotaan olevan tarpeen päätäntö- ja hallintovallan järjestämiseksi liitossa.

Mikäli perussäännössä ei toisin määrätä, liittovaltuustoon nähden on vastaavasti noudatettava, mitä tässä laissa on kuntien edustajain kokouksesta säädetty.

Jos laissa tai asetuksessa on erityisiä säännöksiä sellaisen tehtävän suorittamisesta, jota liiton toiminta tarkoittaa, perussääntö on sen mukaan sovitettava. Valvontaoikeus ja siitä johtuvat valtuudet, jotka julkisella viranomaisella on määrätynlaisiin kunnallisiin laitoksiin tai yrityksiin nähden, ovat voimassa myöskin vastaavanlaatuisiin, kuntain liittojen ylläpitämiin laitoksiin ja yrityksiin nähden.

Liittovaltuuston päätökset on tiedoksisaatettava, niinkuin 39 §:n 3 ja 4 momentissa on säädetty. Liittohallituksen päätösten tiedoksiantamisesta olkoon noudatettavana, mitä 51 §:n 2 momentissa säädetään kunnallislautakunnan päätöksistä, kuitenkin niin, että päätöksen tiedoksiantaminen on tapahtuva 39 §:n 3 momentissa säädettyllä tavalla. Jos liittohallituksen päätös koskee jotakuta henkilöä yksityisesti, se on tiedoksiannettava, niinkuin 39 §:n 4 momentissa on sanottu.

Ne tehtävät, jotka 41 §:n 3 momentin mukaan kuuluvat siinä mainitulle valtuuskunnalle, on vastaavissa tapauksissa liittohallituksen suoritettava.

Mitä tässä pykälässä on säädetty perussäännön hyväksymisestä ja vahvistamisesta, olkoon vastaavasti noudatettavana liiton perussääntöä muutettaessa, kuitenkin soveluttaen liittovaltuuston äänestykseen, mitä perussäännössä siitä on määrätty. Jäsenkuntien suostumuksetta älköön kuitenkaan liiton toimintaa olennaisesti muutettako tai laajennettako, ja sama olkoon laki liitolle kuuluvan kiinteän omaisuuden myymisestä tai vaihtamisesta, jollei perussäännössä toisin säädetä. Perussäännön määräystä jäsenkunnan vastuunalaisuudesta liiton veloista älköön muutettako liiton saamamiesten suostumuksetta.

Kahden tai useamman kunnan yhteisen kansakoulun hallinnosta on erikseen säädetty.

43 §. Mikäli kuntien edustajain ja liittovaltuuston kokouksista ei ole tässä laissa tai 42 §:ssä mainitussa perussäännössä toisin säädetty, noudatettakoon niihin nähden soveltuvilta kohdin, mitä tässä laissa kunnanvaltuuston kokouksesta sanotaan. Kuntien edustajain kokouksen, liittovaltuuston tai liittohallituksen päätöksen alistamiseen sovellettakoon 75 §:n ohella vastaavasti myös muita 5 luvun säännöksiä.

5 L u k u.

Alistaminen ja valitukset.

71 §. Joka ei tyydy kunnanvaltuuston, kunnallislautakunnan, tutkijalautakunnan, kuntien edustajain kokouksen, liittovaltuuston

tai liittohallituksen taikka tämän lain 21 §:ssä säädetyssä tapauksessa kunnanvaltuuston puheenjohtajan antamaan päätökseen, saakoon siitä tehdä kirjallisen valituksen, joka ynnä valituksenalainen päätös on valittajan itsensä tai hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen annettava tai valittajan lähetettävä läänin maaherranvirastoon, muualta kolmenkymmenen, mutta Lapin kihlakunnasta ja Petsamon kunnasta neljänkymmenenviiden päivän kuluessa. Tämä aika luetaan:

1) jos päätös on julkiluettu 28 §:ssä sanotussa järjestyksessä taikka tiedoksipantu 51 §:ssä säädetyllä tavalla, siitä päivästä, jona sellainen julkilukeminen taikka tiedoksipano on tapahtunut;

2) jos päätös koskee jotakuta henkilöä yksityisesti taikka toista kuntaa, samoin kuin 21 §:ssä, 39 §:n 3 momentissa ja 42 §:n 6 momentissa mainituissa tapauksissa, tiedonantopäivästä, tätä päivää kuitenkaan lukuunottamatta; sekä

3) kun valitus koskee tutkijalautakunnan päätöstä, siitä päivästä, jona se julistettiin.

Valittajan tulee samalla valitukseen liittää selvitys siitä, mistä päivästä valitusaika on luettava.

Jos valittaja laiminlyö, mitä tässä on määrätty, olkoon menettänyt puhevaltansa päätöstä vastaan.

Oikeus valittaa kuntien edustajain kokouksen tai liittovaltuuston tahi liittohallituksen päätöksestä on sillä, joka katsoo yksityisen oikeutensa loukatuksi, kunnalla, joka on osallistunut edustajain kokoukseen tai kuntain liittoon, sekä sellaisen kunnan jäsenenellä.

72 §. Kun asianomaisia määrätään valituksen johdosta kuultaviksi, maaherra lähettäköön niin pian kuin suinkin asiakirjat kunnanvaltuuston, kunnallislautakunnan tai tutkijalautakunnan puheenjohtajalle, ja puheenjohtajan tulee maaherran asettaman määrääjän kuluessa lähettää maaherranvirastoon asianomaisen selitys tai lausunto.

Jos asianomaisia määrätään kuultaviksi kuntien edustajain kokouksen tai liittovaltuuston tahi liittohallituksen päätöksestä tehdyn valituksen johdosta, asiakirjat on jätettävä ensiksi mainitussa tapauksessa 41 §:n 3 momentissa mainitun valtuuskunnan puheenjohtajalle sekä muissa tapauksissa liittohallituksen puheenjohtajalle; ja puheenjohtajan on määrääjän kuluessa lähetettävä asianomaisen antama selitys.

Sittenkuin maaherra on ratkaissut 71 §:ssä sanotun asian, päätös on asianmukaisessa järjestyksessä toimitettava valittajalle ja siitä kirjoitettava päätökseen todistus, jota paitsi jäljennös päätöksestä on annettava sille edellämainituista puheenjohtajista, jolle asia kuuluu, ja samalla siihen merkittävä, milloin valittaja on saanut päätöksen ja jäljennös on annettu mainitulle puheenjohtajalle. Päätös on sitten viipymättä esitettävä kunnanvaltuuston tahi asianomaisen kunnallisviranomaisen kokouksessa ja pidettävä silloin kuntalaisten tai asianomaisen viranomaisen tietoon saatettuna.

73 §. Jos valitus tehdään siitä, ettei päätös ole laillisessa järjestyksessä syntynyt tai että se on ristiriidassa yleisen lain tai asetuksen kanssa tahi muuten menee päättäjän toimivaltaa ulommaksi, maaherra saa, jos näkee olevan syytä, kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Jos valitus perustuu siihen, että jonkun yksityisen oikeutta on päätöksellä loukattu, ja valitus hyväksytään, olkoon oikaisu eduksi sille, joka valitti, mutta jääköön päätös muutoin voimaan, jollei se ole ristiriidassa yleisen lain tai asetuksen kanssa, jolloin maaherra määrätköön päätöksen kokonansakin kumotuksi.

75 §. Kun päätös, jonka on tehnyt kuntien edustajain kokous tai liittovaltuusto tahi liittohallitus, tämän lain säännösten mukaan on alistettava maaherran tarkastettavaksi taikka kun sellaisesta päätöksestä valitetaan, asia on sen läänin maaherran käsiteltävä, johon edustajain kokoukseen osaaottaneet kunnat kuuluvat tai jossa kuntain liiton kotipaikka on. Jos edustajain kokoukseen osaaottaneet kunnat kuuluvat eri lääneihin, asia on sen läänin maaherran käsiteltävä, jossa edustajain kokous on pidetty, ja tämän maaherran tulee pyytää siitä lausunto toisten läänien maaherroilta.

Kunnalliset laitokset, joita eri lääneihin kuuluvain kuntain yhtymät ylläpitävät, ovat sen läänin maaherran valvonnan alaisia, jossa laitoksen hallinto sijaitsee.

Kuntien edustajain kokouksen laatimasta ehdotuksesta kuntain liiton perussäännöksi, joka on alistettu maaherran vahvistettavaksi, maaherran tulee ennen asian ratkaisemista pyytää lausunto siltä valtion hallintoviranomaiselta, jonka alaan asia kuuluu.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1932. Aikaisemmin valitut kuntain edustajat ja varaedustajat pysyvät kuitenkin toimissaan, kunnes tarpeelliset uudet vaalit on toimitettu. Jos kuntain yhtymän säännöt tai järjestysmuoto ovat ristiriidassa tämän lain säännösten kanssa, tulee erityisesti sitä varten valitun kuntien edustajain kokouksen, noudattaen niitä äänestysperusteita, jotka yhtymän edustajain kokouksella ennestään ovat, kahden vuoden kuluessa lain voimaantultua hyväksyä yhtymälle tämän lain mukainen perussääntö tai ohjesääntö ja alistaa se maaherran vahvistettavaksi.

Tarkempia määräyksiä tämän lain täytäntöönpanosta sekä siitä, miten sitä on sovellettava aikaisemmin perustettuihin kuntain yhtymiin, antaa tarpeen vaatiessa valtioneuvosto.

---

34. Asetus tulenarkojen nesteiden valmistuksesta, varastossapidosta, myynnistä ja kuljetuksesta 29 päivänä maaliskuuta 1924 annetun asetuksen 24, 27, 35 ja 49 §:n muuttamisesta.

Annettu toukokuun 13 p:nä 1932.

(*Suomen as.-kok. 1932 : 151*)

(*Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 282*)

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä muutetaan täten tulenarkojen nesteiden valmistuksesta, varastossapidosta, myynnistä ja kuljetuksesta 29 päivänä maaliskuuta 1924 annetun asetuksen 24, 27, 35 ja 49 § näin kuuluviksi:

24 §. Jos elinkeinoa harjoittamaan oikeutettu henkilö tahtoo tiellä, torilla tai muulla yleisellä paikalla taikka pihamaalla säiliövaunusta taikka muunlaisesta kuljetusneuvosta myydä tulenarkaa nestettä, hakekoon siihen kirjallisesti luvan 7 §:ssä mainitulta viranomaiselta. Hakemuksessa on ilmoitettava kuljetusneuvossa kerrollaan olevan tulenaran nesteen suurin määrä, ja tulee hakemusta seurata kuljetusneuvon piirustus selityksineen.

Jos yleisen järjestyksen tai turvallisuuden kannalta ei ole estettä, myönnettäköön myyntilupa sekä pantakoon lupapäätökseen määräys kuljetusneuvon laadusta ja siinä kuljetettavaksi sallitusta suurimmasta tulenaran nesteen määrästä. Kuljetusneuvoa älköön kuitenkaan tarkoitukseen käytettävä, ennenkuin asiantunteva henkilö on sen hakijan kustannuksella katsastanut sekä yllämainittu viranomainen hyväksynyt.

27 §. Jos tulenarkaa nestettä pidetään varastossa sillä tavoin, että räjähdyksen ja syttymisen vaara on ehkäisty, saakoon 7 §:ssä mainittu viranomainen tehdystä hakemuksesta ja kuultuaan asiantuntevia henkilöitä, joiden joukossa kaupungissa aina tulee olla myöskin palolaitoksen edustaja, myöntää helpotuksia tämän luvan määräyksistä, mikäli ne koskevat sitä tulenaran nesteen suurinta määrää, jonka yhtäikaa saa pitää hallussaan, säilytyspaikan laatua ja etäisyyttä toisen omaisuudesta sekä oikeutta myydä tulenarkaa nestettä säiliövaunusta taikka muunlaisesta kuljetusneuvosta.

35 §. Säiliössä, varastosuojassa ja huoneistossa, jossa tulenarkaa nestettä säilytetään vähittäiskauppavarastossa, niin myös tulenarkaa nestettä sisältävässä laivan lastiruumassa käytetään ainoastaan päivänvalossa tahi valaisemalla tulenkestävällä läpinäkyvällä levyllä varustetulla ulkolyhdyllä tai tiiviisti sulkeutuvalla lasikuvulla varustetulla sähkölampulla, jonka pistorasia tahi kytkin on säiliön tai varastosuojan ulkopuolella tai muulla laitteella, joka täyttää tulenvaarallista huonetta varten tarkoitettulle valaistuslaitteelle asetettavat vaatimukset, kuten akkumulaattorilamppu.

Kauppapodista saa ensimmäisen luokan tulenarkaa nestettä antaa ostajalle ainoastaan päivänvalossa, ellei nestettä myydä umpinaisessa astiassa tai valaistusta ole järjestetty niinkuin edellisessä momentissa säädetään.

Ensimmäisen luokan tulenaran nesteiden siirtämistä enemmän kuin viisi kiloa vetävästä astiasta toiseen ei saa toimittaa kadulla tai muulla yleisellä paikalla eikä pihamaalla kaupungissa, kauppalassa eikä taajaväkisessä yhdyskunnassa ilman 7 §:ssä mainitun viranomaisen myöntämää lupaa. Milloin yleisen järjestyksen tai turvallisuuden katsotaan sitä vaativan, voi mainittu viranomainen tässä tarkoitetuilla paikoilla kaupungissa, kauppalassa tai taajaväkisessä yhdyskunnassa kokonaan kieltää ensimmäisen luokan tulenaran nesteiden siirtämisen astiasta toiseen.

49 §. Ellei tulenarkaa nestettä varten olevaa tehdasta tai varastosuojaa tai muuta säilytyshuonetta pidetä asianmukaisessa kunnossa, voi asianomainen viranomainen päätöksellä, joka heti astuu voimaan, peruuttaa luvan tehdasliikkeen harjoittamiseen tai varaston pitämiseen, taikka myös määrätä varaston poistettavaksi. Kuitenkin on sitä ennen tehtaan tai varaston haltijalle annettava määräaika puutteellisuuden korjaamiseen.

Jos tulenaran nesteiden kauppaamista säiliövaunusta taikka muunlaisesta kuljetusneuvosta koskevaa määräystä rikotaan, tai jos muutoin kaupasta syntyy vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle, voidaan tämäkin lupa peruuttaa.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSET

1932. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTO. N:o 7.

Sisällys: 35. Astioista tapahtuvan bensiinin myynnin järjestäminen, s. 109. — 36. Astioista tapahtuvaa bensiinin myyntiä varten varattujen paikkojen luovutusehdot, s. 110. — 37. Helsingin kaupungin teurastamolauslautakunnan johtosääntö, s. 110. — 38. Helsingin kaupungin kaupunginhallituksen johtosäännön 4 §:n muuttaminen, s. 111. — 39. Margariini- valmistelaki, s. 112. — 40. Margariinivalmistelain soveltaminen, s. 116. — 41. Vuokra-automobiliiden pohjataksan korottaminen, s. 119. — 42. Laiminlyötyjä maksuja perittäessä kannettavan sakkokoron alentaminen, s. 119. — 43. Asetus sairaaloihin tai muihin laitoksiin otettujen mielisairaiden ja tylsämielisten ilmoittamisesta, s. 120. — 44. Köyhäin- hoitolautakunnan jäsenten lukumäärän lisääminen, s. 120. — 45. Kai- vopuiston Läntisen Puistotien sulkeminen ajoliikenteeltä, s. 120.

---

35. Astioista tapahtuvan bensiinin myynnin järjestäminen.

Maistraatin kuulutus syyskuun 6 p:ltä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1932 : 34)

Nojautuen maaliskuun 29 päivänä 1924 tulenarkojen nesteiden valmistuksesta y. m. annetun asetuksen 35 §:ään, kuten tämä lain- paikka muutettuna kuuluu toukokuun 13 päivänä 1932 annetussa asetuksessa, on maistraatti, tehdystä esityksestä ja hankittuaan palopäällikön ja poliisimestarin lausunnot, katsonut kohtuulliseksi yleistä turvallisuutta silmälläpitäen määrätä, että ensitulevan mar- raskuun 1 päivästä lukien ensimmäisen luokan tulenaran nesteen siirtämistä astiasta toiseen ei saa toimittaa kadulla tai muulla ylei- sellä paikalla eikä pihamaalla paitsi alempana mainituissa poikkeus- tapauksissa:

1) jos matkan kestäessä moottoriajoneuvosta polttoaine loppuu, niin ettei se voi lähintä bensiiniasemaa saavuttaa, on bensiinin siirtä- minen ajoneuvoon astioista, jotka sisältävät korkeintaan 5 kiloa, sallittu;

2) kolmen vuoden aikana tai siis marraskuun 1 päivään 1935 on bensiinin siirtäminen astioista linja-autoihin sallittu kahdessa pai- kassa kaupungissa, nimittäin Salomonkadun varrella olevalla alueella ja Rautatientorilla, jotka molemmat paikat kaupunginviranomaisten toimesta ovat eristetyt muusta liikenteestä, ehdolla, että tarkasti noudatetaan niinhyvän tarpeellisissa osissaan läänin maaherran joulu- kuun 28 päivänä 1931 vahvistettuja sääntöjä bensiinijakeluasemia varten Helsingin kaupungissa kuin myös vastedes mahdollisesti an- nettavia määräyksiä.

---

36. Astioista tapahtuvaa bensiinin myyntiä varten varattujen paikkojen luovutusehdot.

Kaupunginvaltuuston vahvistamat kesäkuun 15 p:nä 1932.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että astioista tapahtuvaa bensiinin myyntiä varten luovutetaan paikkoja Salomonkadun linja-autoaseman läheisyydessä ja Rautatientorilla seuraavilla ehdoilla:

- 1) myyntipaikat luovutetaan halukkaille bensiininmyyjille erikseen tapahtuvien tarjousten nojalla;
- 2) vuokra-aika on voimassa toistaiseksi 1 kk:n molemminpuolisen irtisanomisen varassa;
- 3) vuokramaksu on vähintään 3,000 mk. vuosineljännekseltä;
- 4) samalle vuokralaiselle luovutetaan ainoastaan yksi myyntipaikka kummallakin asemalla; sekä
- 5) myyntipaikalla noudatetaan palotoimikunnan paloturvallisuutta silmälläpitäen antamia yksityiskohtaisia määräyksiä.

37. Helsingin kaupungin teurastamolautakunnan johtosääntö.

Kaupunginvaltuuston vahvistama syyskuun 21 p:nä 1932.

1 §. Helsingin kaupungin teurastamolautakunta johtaa Helsingin kaupungin yleisen teurastamon hallintoa sekä kunnallista lihan tarkastustoimintaa.

2 §. Lautakunnan tehtävänä on:

- 1) johtaa ja valvoo kaupungin teurastamon toimintaa sekä kaupunginvaltuuston vahvistamien yleisten ehtojen mukaisesti käytettäväksi luovuttaa teurastamoon liittyviä laitoksia ja laitteita;
- 2) johtaa kunnallisten lihan tarkastamoiden toimintaa;
- 3) järjestää teurastamon alueella tai muualla kaupungin määräämillä paikoilla harjoitettavaa lihan tukkukauppaa;
- 4) hoitaa teurastamoa ja siihen liittyviä laitoksia varten luovutettuja alueita ja rakennuksia samoin kuin niiden irtaimistoa;
- 5) kaupunginvaltuuston hyväksymäin perusteiden mukaan ratkaista kysymykset alaistensa työntekijäin palkkauksesta, työajan pituudesta, työehdoista sekä sairaa- ja hautausavusta;
- 6) kaupunginvaltuuston vahvistamien yleisten perusteiden mukaan määrätä lautakunnan alaisissa laitoksissa yleisöä palvelevien yksityisten henkilöiden toimitusmaksut;
- 7) antaa kaupunginhallitukselle ja terveydenhoitolautakunnalle lausuntoja, selvityksiä ja tiedonantoja toimialaansa kuuluvista asioista;
- 8) talousarvioehdotuksen laadinnassa, kannantavarain ja etuan tien säilytyksessä, tilityksessä ja kirjanpidossa, laskujen hyväksymisessä ja kirjaanpanossa, inventauksessa sekä kiinteistö- ja kalustoluetteloiden laadinnassa noudattaa Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön määräyksiä; sekä

9) vuosittain ennen huhtikuun loppua antaa kaupunginhallitukselle kertomus omasta ja alaistensa hallintoelinten toiminnasta.

3 §. Lautakunnalla on oikeus lopullisesti ratkaista edellisen pykälän 5 kohdassa mainitut sairas- ja hautausavustusta koskevat asiat, milloin lautakunnan ja yksityisen työntekijän välillä ei ole syntynyt erimielisyyttä voimassa olevain säännösten tulkinnasta, sekä ne nimitysasiat, jotka lautakunnalle kuuluvat.

4 §. Lautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja neljä jäsentä. Kaupunginvaltuusto valitsee puheenjohtajan ja jäsenet kalenterivuodeksi kerrallaan.

Lautakunta valitsee itse keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Jos jäsen eroaa ennen toimikautensa päättymistä, valittakoon toinen henkilö eronneen tilalle toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Teurastamolautakunnan puheenjohtajan palkkio on 9,000 markkaa vuodessa ja jäsenten palkkio 100 markkaa kokoukselta. *Kaup. valt. päätös lokak. 12 p:ltä 1932.*

5 §. Lautakunta kokoontuu puheenjohtajan tai, hänen ollessaan estettynä, varapuheenjohtajan kutsusta. Sekä puheenjohtajan että varapuheenjohtajan ollessa estettyinä olemasta kokouksessa saapuvilla valitaan tilapäinen puheenjohtaja.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun vähintään kolme jäsentä on saapuvilla ja nämä ovat päätöksestä yhtä mieltä.

Päätökset tehdään yksinkertaisella äänntenemmistöllä; äännten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

6 §. Lautakunnan kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, kokouksessa käsitellyt asiat ja niistä tehdyt päätökset.

Pöytäkirja tarkistetaan lautakunnan päättämällä tavalla.

Lautakunnan kirjelmät allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

7 §. Lautakunnan alaisena toimii kaupunginvaltuuston vahvistaman johtosäännön mukaan teurastamontoimisto.

Lautakunnan kassa- ja tilivirastona on rahatoimisto.

Tämä johtosääntö tulee voimaan tammikuun 1 p:nä 1933.

---

38. Helsingin kaupungin kaupunginhallituksen johtosäännön 4 §:n muuttaminen.

Kaupunginvaltuuston päätös syyskuun 21 p:ltä 1932.

(*Vrt. kunn. as.-kok. 1930 : 2*)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä muuttaa kaupunginhallitukselle syyskuun 17 p:nä 1930 vahvistetun johtosäännön 4 §:n muutettuna näin kuuluvaksi:

4 §. —————
 Sosiali- ja opetusasiain johtajan on hoidettava asiat, jotka kos-
 kevat
 terveydenhoitoa,
 sairaanhoitoa,
 teurastamotoimintaa ja lihantarkastusta,
 köyhäinhoitoa,
 —————

Tämä muutos tulee voimaan tammikuun 1 p:nä 1933.

39. Margariinivalmistelaki.

Annettu elokuun 19 p:nä 1932.

(Suomen as.-kok. 1932 : 240)

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 1004)

1 §. Margariiniksi sanotaan tässä laissa sellaista ihmisravinnoksi aiottua, voin kaltaista valmistetta, jossa on aineksena muuta rasvaa kuin maidosta saatua.

Margariinijuustoksi kutsutaan sellaista juuston kaltaista valmistetta, jossa niinkään on aineksena muuta rasvaa kuin maidosta saatua.

Tekoihralla tarkoitetaan sianihran kaltaista ravintorasvaa, joka on valmistettu sekoittamalla kahta tai useampaa rasvalajia.

Rasvasekoitteeksi sanotaan muuta maitotaloustuotteen korvikkeeksi aiottua, kasvi- tai eläinrasvaa sisältävää valmistetta.

Edellämainituista valmisteista käytetään tässä laissa yhteistä nimitystä margariinivalmiste.

Sekoittamattomia, ihmisravinnoksi tarkoitettuja kasvi- ja eläinrasvoja tämä laki ei koske.

2 §. Margariinivalmisteiden raaka-aineina saadaan käyttää ainoastaan ihmisravinnoksi kelpaavia ja terveydelle vaarattomia aineita sekä niiden lisäksi vaaratonta kasviväriä. Kaikenlaisten vahalajien, hiilivety-yhdistysten, säilytysaineiden ja kemikalioiden, paitsi keittosuolan, käyttö on kielletty, ellei maataloushallitus anomuksesta siihen myönnä määräämillään ehdoilla lupaa.

Margariinin tulee sisältää vähintään 80 painoprosenttia rasvaa, ja siinä saa olla enintään 16 painoprosenttia vettä sekä enintään 5 painoprosenttia maidon rasvaa.

Margariinijuusto saa sisältää enintään 3 painoprosenttia maidon rasvaa.

Tekoihra saa sisältää enintään 0.5 painoprosenttia vettä.

Kerman korvikkeeksi tarkoitetun rasvasekoitteen tulee sisältää vähintään 10 painoprosenttia rasvaa, eikä sellaisessa sekoitteessa

saa olla maidon rasvaa enempää kuin 0.2 painoprosenttia. Maidon kaltaisen rasvasekoitteen myynti on kielletty.

3 §. Margariinivalmisteisiin on niiden tuntemisen helpottamiseksi sekoitettava riittävä määrä tärkkelystä, sesamöljyä tai muuta vaaratonta ja valmisteen laatuun vaikuttamatonta ainetta, joka voidaan helposti todeta valmisteissa ja niiden sekoituksissa.

4 §. Joka aikoo myytäväksi valmistaa margariinivalmistetta, hakekoon siihen luvan maataloushallitukselta ja ilmoittakoon samalla, millä paikkakunnalla ja missä huoneistossa valmistusta tullaan harjoittamaan, sekä liittääköön hakemukseensa todistukset siitä, että hän on hyvämaineinen ja oikeutettu hallitsemaan itseään ja omaisuuttaan, ynnä asianomaisen terveydenhoitolautakunnan lausunnon huoneiston sopivaisuudesta tarkoitukseen. Jos hakemus antaa aihetta muistutukseen, älköön siihen suostuttako.

Valmistusta älköön ilman maataloushallituksen lupaa toiseen huoneistoon siirrettäkö.

Valmisteiden pakkauksiin ja kääreisiin pantavat merkinnät on myös alistettava maataloushallituksen hyväksyttäväksi.

5 §. Huoneistossa, jossa myytäväksi valmistetaan tai muutoin käsitellään maitoa, voita tai muita maitotaloustuotteita, vähittäismyyntiin suoranaisesti liittyvää käsittelyä lukuunottamatta, älköön margariinivalmisteita tai niiden raaka-aineita valmistettako, säilytettäkö tai muuten käsiteltäkö. Älköön myöskään huoneistossa tai tehtaassa, jossa margariinivalmisteita valmistetaan, maitotaloustuotteita valmistettako tai käsiteltäkö yli sen määrän, mikä margariinivalmisteita varten tarvitaan.

6 §. Sen, joka valmistaa margariinivalmisteita, on pidettävä kirjaa, johon päivittäin merkitään valmisteiden kaupan nimi, pakkaus ja määrä sekä valmistukseen käytettyjen aineiden laji ja paljous.

7 §. Margariinivalmistetta sisältävät laatikot ja kääreet sekä margariinijuustot tulee valmistajan varustaa merkinnällä, jossa tavaran kaupan nimen ohella on helposti luettavilla, pohjaväristä selvästi erottuvilla kirjaimilla ja muusta tekstistä erillään valmisteen laatua osoittava sana: margariinia, margariinijuustoa, tekoihraa tai rasvasekoitetta sekä valmistajan toiminimi ja kotipaikka.

Valmisteen laatua osoittava sana ja valmisteen kaupan nimi on merkittävä samanmuotoisilla ja -värisillä sekä yhtä korkeilla, laatikkoihin ja suuriin margariinijuustoihin vähintään 15 millimetrin sekä margariinikuutioiden kääreisiin, kerman korvikkeeksi tarkoitettun rasvasekoitteen pulloihin tai tölkkeihin ja pienempiin margariinijuustoihin vähintään 7 millimetrin korkuisilla kirjaimilla. Enintään 0.25 kiloa sisältävien margariinikuutioiden kääreissä nämä merkinnät kuitenkin saavat olla vähintään 4 millimetrin korkuisilla kirjaimilla tehdyt.

Jos margariinijuustoa myydään paloitetuna, tavara on annettava ostajalle kääreessä, joka on merkitty, niinkuin edellä on margariinikuutioiden kääreistä säädetty.

Margariinijuustojen ulkopinta on värjättävä siten, että ne selvästi voidaan erottaa samanmuotoisista oikeista juustoista.

Edellä tässä pykälässä mainitun merkinnän tulee olla laatikon ja astian sivupinnassa, tahkonmuotoisen juuston ylä- ja alapinnassa sekä kääreen yhdellä sivulla.

8 §. Margariinivalmisteen merkeissä ja kääreissä ei saa olla merkintää, joka olisi omiaan aikaansaamaan erehdyttä tavarana oikeasta laadusta. Sanoja voi, juusto, kerma ja maito niissä ei saa missään muodossa käyttää, eivätkä myöskään kauppanimi, toiminimi ja laatua osoittava sana, paitsi sanat margariinijuusto ja tekoihra, saa sisältää eikä muistuttaa näitä tai muita meijeri- tai maataloutta esittäviä sanoja. Meijeri- tai maataloutta muistuttavan tai muuten harhaanjohtavan piirroksen tai kuvan käyttäminen ilmoittamisessa on niinkään kielletty.

Mitä 1 momentissa on sanottu, koskee myös painotuotteissa, kilvissä ja myynnin yhteydessä harjoitettavaa ilmoittamista.

9 §. Joka aikoo myytäväksi tai myytävien tuotteiden valmistusta varten tuottaa maahan margariinivalmistetta, tehkään siitä kirjallisen ilmoituksen valtion vointarkastuslaitokselle ja ilmoittakoon samalla, minkä tullikamarin kautta tuonti tulee tapahtumaan.

Maahan tuotuihin margariinivalmisteihin sovellettaisiin vastavasti tämän lain säännöksiä. Lisäksi tulee valmisteisiin olla merkittynä tuotantomaa samanlaisilla kirjaimilla kuin valmisteen laatu sekä maahantuojan toiminimi ja kotipaikka, niinkuin 7 §:ssä valmistajan toiminimestä ja kotipaikasta on säädetty. Viimeksi mainitun merkinnän tulee kääreissä olla eri sivulla kuin muut merkinnät.

Margariinivalmisteen tuonti maasta, jossa sen valmistus ei ole lainsäädännöllä järjestetty, on kielletty.

10 §. Jollei maahan tuotu margariinivalmiste täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia, älköön sitä vastaanottajalle tullista luovutettako.

Jos lähetystä ei seuraa vientimaan asianomaisen tarkastusviranomaisen antama ja Suomen sikäläisen lähetystön tai konsulin varmentama todistus siitä, että tavara täyttää sanotut vaatimukset, on siitä otettava vähintään 0.5 kilon painoinen näyte valtion vointarkastuslaitoksen tutkittavaksi, ja annettakoon tavara vastaanottajalle vasta sen jälkeen, kun se tutkimuksessa on havaittu säädettyjen vaatimusten mukaiseksi.

11 §. Maasta vietävät margariinivalmisteet saadaan valmistaa, pakata ja merkitä ostajamaassa voimassaolevien vaatimusten mukaisesti. Ennenkuin tällaista tavaraa ryhdytään valmistamaan, on siitä ilmoitettava valtion vointarkastuslaitokselle.

12 §. Margariinia saadaan pitää kaupan ainoastaan laatikoissa, jotka sisältävät enintään 50 kiloa, ja vähittäiskaupassa ainoastaan paperikääreissä kuutionmuotoisina, enintään 0.5 kilon painoisina kappaleina.

Kerman korvikkeeksi tarkoitettua rasvasekoitetta saadaan myydä enintään 0.5 litraa vetävissä pulloissa tai tölkeissä. Muiden rasva-

sekoitteiden pakkauksista ja merkinnöistä antaa määräykset maatalousministeriö.

Jos margariinivalmisteita myydään huoneistossa, jossa pidetään kaupan maitotaloustuotteita, mainitut valmisteet on säilytettävä erotetussa paikassa, jonka yläpuolella, selvästi näkyvässä on vähintään 7 senttimetrin korkuisilla kirjaimilla painettuna valmisteen laatua osoittava sana. Lisäksi pakkausten ja kääreiden merkintäin tulee olla selvästi ostajan nähtävissä.

Margariinivalmisteiden myynti tori- ja kulkukaupassa on kielletty.

13 §. Margariinivalmisteiden valmistusta ja kauppaa valvovat maataloushallitus ja valtion vointarkastuslaitos. Lähin paikallinen valvonta kuuluu terveydenhoito- ja poliisiviranomaisille. Maahan tuonti ja maasta vienti on tulliviranomaisten valvonnan alainen.

14 §. Valvontaviranomaisella on valta tutkimista varten ottaa näytteitä margariinivalmisteista.

15 §. Jos toimitetussa tutkimuksessa tai muutoin on havaittu, että valmistajan, maahantuojan tai kauppiaan hallussa olevat margariinivalmisteet eivät täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia, valvontaviranomaisella on valta ottaa valmisteet pakkauksineen takavarikkoon sekä, tarpeen vaatiessa, toistaiseksi kieltää tavaran valmistukseen tarkoitettujen koneiden ja kaluston käyttäminen. Jos tavara on ilmeisesti väärennetty tai terveydelle vahingollinen, takavarikko on heti tarkastustilaisuudessa toimitettava.

Milloin takavarikkoon otettu tavara on senlaatuista, että sitä ei käy säilyttäminen, se on, tavaran omistajan etua silmälläpitäen, muutettava rahaksi tai, ellei se ole mahdollista, hävitettävä.

16 §. Joka rikko tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä, rangaistakoon, ellei teosta ole muualla laissa ankarampaa rangaistusta säädetty, enintään kahdellasadalla päiväsakolla. Jos rikkoja on tavaran valmistaja, voidaan, milloin asianhaarat ovat erittäin raskauttavia, sen ohella valmistuslupa kieltää määrääjäksi, enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Margariinivalmiste, joka Suomessa valmistetaan tai pidetään kaupan noudattamatta, mitä tässä laissa on säädetty tai sen nojalla määrätty, olkoon valtiolle menetetty.

17 §. Virallinen syyttäjä on velvollinen ajamaan syytettä sitä vastaan, joka on rikkonut tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä.

18 §. Tarkemmat määräykset tämän lain soveltamisesta antaa valtioneuvosto.

19 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1932, ja sillä kumotaan 6 päivänä helmikuuta 1920 annettu laki margariinin ja muiden ravintorasvojen sekä margariinijuuston valmistuksesta ja kaupasta samoin kuin sen muuttamisesta 13 päivänä kesäkuuta 1930 annettu laki.

40. Margariinivalmistelain soveltaminen.

Valtioneuvoston päätös elokuun 19 p:itä 1932.

(Suomen as.-kok. 1932 : 241)

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 1007)

Elokuun 19 päivänä 1932 annetun margariinivalmistelain 18 §:n nojalla valtioneuvosto on, maatalousministeriön esittelyssä, vahvistanut seuraavat määräykset sanotun lain soveltamisesta:

Margariinivalmisteiden valmistuksen ja kaupan valvonta.

1 §. Margariinivalmistetehtaiden sekä margariinivalmisteiden ja niiden kaupan lähin paikallinen valvonta kuuluu terveydenhoito- ja poliisiviranomaisille. Terveydenhoitolautakunnan tulee suorittaa tämän päätöksen mukainen tarkastus alueensa margariinivalmisteitaissa vähintään kolme kertaa vuodessa.

Valtion vointarkastuslaitoksen johtaja tahi hänen siihen valtuuttamansa mainitun laitoksen assistentti on velvollinen suorittamaan tarkastuksen margariinivalmisteitaissa joka kerta, kun sen valmisteista otettuja näytteitä tutkittaessa tai muuten siihen on ilmaantunut aihetta.

Tulliviranomaisten tulee valvoa, että maahan tuotavat margariinivalmisteet sekä niiden pakkaukset, kääreet ja merkinnät ovat annettujen määräysten mukaiset.

2 §. Terveydenhoitolautakunnan ja valtion vointarkastuslaitoksen tarkastajalle on sallittava pääsy margariinivalmisteiden ja niiden raaka-aineiden varasto-, valmistus- ja myyntipaikkaan. Tavarahan haltija tai hänen edustajansa on velvollinen antamaan tarkastajalle avustustaan sekä hänen vaatimansa tiedot. Niinikään näytteen ottamista varten tapahtuva tavarain purkaminen ja uudelleen pakkaaminen on tavarahan haltijan puolesta tehtävä.

3 §. Tarkastajan tulee tarkastaa, että varastoissa, valmistuspaikoissa ja kaupassa olevat valmisteet ja niiden merkinnät sekä raaka-aineet kuin myös niiden valmistus, säilytys, kuljetus ja käsittely ovat voimassa olevien määräysten mukaiset, sekä että tehtaissa valmistuksesta pidetty kirjanpito on oikein ja annettujen määräysten mukaisesti hoidettu.

Tarkastusta toimitettaessa on margariinivalmisteista ja, jos aihetta ilmaantuu, myös niiden raaka-aineista sekä puolivalmisteista otettava näytteet, jotka tarkastuksessa pidettyine toimituskirjoineen viipymättä on toimitettava valtion vointarkastuslaitokselle.

4 §. Tarkastus- ja näytteenottotoimituksista tarkastajan on laadittava toimituskirja, josta tulee käydä ilmi:

toimituksen järjestysnumero,
toimituksen paikka ja aika,
näytteen järjestysnumero, paino ja sinetin laatu,
merkintä rinnakkaisnäytteestä,
tavarahan haltijan nimi ja osoite,

tavaran laatu, kauppanimi ja määrä,
toimituksen aihe,
tarkastuksessa ilmenneet epäkohdat,
aika, jolloin näyte lähetettiin valtion vointarkastuslaitokselle,
merkintä näytteiden tutkimustuloksista ja niiden saapumisesta
sekä milloin tieto niistä on lähetetty tavaran haltijalle, ja
muut tarpeelliset merkinnät.

Toimituskirjan allekirjoittakoon tarkastaja sekä tehtaassa tapah-
tuneen tarkastuksen osalta tehtaan haltija tai hänen edustajansa.
Samalla varattakoon tehtaan haltijalle tai hänen edustajalleen ti-
laisuus tehdä toimituskirjaan mahdolliset huomautuksensa tarkas-
tuksen johdosta.

5 §. Tarkastajan ottamat näytteet tutkitaan maksutta valtion
vointarkastuslaitoksessa maataloushallituksen hyväksymien menet-
telytapojen mukaan.

Tutkimuksista on pidettävä luetteloa, josta käy ilmi kunkin näyt-
teen saapumisaika, lähettäjä, toimituskirjan numero, valmisteen
kauppanimi ja tutkimuksen tulos seuraamuksineen sekä milloin
tästä on annettu tieto tarkastajalle, joka näytteen on ottanut.

6 §. Valtion vointarkastuslaitoksen on viipymättä ilmoitettava
näytteen tutkimustulos sekä tästä ja toimituskirjaan merkityistä
syyistä aiheutuvat toimenpiteet näytteen ottaneelle tarkastajalle,
jonka niinkään viipymättä on toimitettava niistä tieto toimitus-
kirjan jäljennöksellä tavaran haltijalle tai hänen edustajalleen.

7 §. Tarkastuksissa ja tutkimuksissa tekemänsä havainnot
tulee tarkastus- ja tutkimusviranomaisten pitää sivullisilta tarkoin
salassa.

8 §. Matkoistaan valvontatoimessa valtion vointarkastuslai-
toksen virkailijat ovat oikeutetut saamaan korvausta kuten muista-
kin virkamatkoistaan. Jos matkaa on vaatinut yksityinen liike
tai henkilö, on kustannukset siitä näiden suoritettava.

Näytteiden ottaminen.

9 §. Näytteiden ottaminen tapahtuu edellä 1 §:ssä mainittujen
viranomaisten omasta aloitteesta taikka maataloushallituksen mää-
räyksestä tai muun viranomaisen sitä pyytäessä.

10 §. Näytteitä otettaessa tulee tavaran haltijan tai hänen edus-
tajansa olla läsnä.

Näytteen otto on toimitettava niin, että siitä aiheutuu tavaran
haltijalle mahdollisimman vähän tappiota ja haittaa.

11 §. Jokaisesta margariinivalmistelajista samoin kuin sen puoli-
valmisteista ja raaka-aineista on otettava vähintään yksi tavaran
keskimääräistä laatua mahdollisimman tarkoin vastaava näyte val-
tion vointarkastuslaitosta varten.

Jos tarkastaja epäilee, ettei margariinivalmiste ole voimassa
olevien määräysten mukainen, ottakoon hän siitä kaksi yhtäläistä

näytettä, joista toinen on pantava säilöön tutkimuksen tarkistusta varten ja toinen lähetettävä vointarkastuslaitokselle.

12 §. Näytteen tulee sisältää margariinivalmistetta tai sen raaka-ainetta vähintään 250 grammaa tahi $\frac{1}{4}$ litraa.

13 §. Margariinivalmisteesta, jota vähittäiskaupassa myydään kääreessä, pullossa tai tölkipissä, näyte on otettava astioineen ja kääreineen.

Muiden kuin edellisessä momentissa mainittujen näytteiden säilyttämiseen on käytettävä täysin puhdasta, kuivaa ja tarkoitukseen sopivaa astiaa, joka estää näytteen kuivumasta.

Nestemäisiä näytteitä varten on käytettävä ainoastaan lasipulloja, jotka suljetaan lasisilla tahi ennen käyttämättömillä muunlaisilla puhtailla tulpilla.

Näytteen pakkaamisessa ja lähettämässä on huolehdittava siitä, että näyte saapuu vointarkastuslaitokselle mahdollisimman pian ja eheänä.

14 §. Tehdas luovuttakoon näytteen maksutta ja suorittakoon tarkastajan läsnäollessa kustannuksellaan kaiken näytteen pakkauksesta aiheutuvan muun työn, paitsi mitä 15 §:ssä erikseen säädetään.

15 §. Näyte on heti varustettava omalla järjestysnumerollaan siten, että samasta tavarasta otetut rinnakkaisnäytteet saavat saman numeron.

Näyte on lähetystä varten sidottava ja valvontaviranomaisen sinetillään tai puristusleimallaan suljettava siten, ettei näytettä voida ottaa pois astiasta tai kääreestään rikkomatta sinettiä tahi leimaa.

Sinetin tai leiman tulee olla selvän, alköönkä värileimaa sinettinä käytettävä.

Muita määräyksiä.

16 §. Margariinivalmisteen valmistuslupa voidaan myöntää ainoastaan joko tehtaan omistajalle tai vuokraajalle ja erikseen kutakin hänen omistamaansa tai vuokraamaansa tehdasta varten. Kussakin tehtaassa saa olla ainoastaan yksi valmistaja, joko tehtaan omistaja tai vuokraaja.

Valmistuslupaa ei ilman maataloushallituksen suostumusta saa siirtää toiselle.

17 §. Margariinin tuntemisen helpottamiseksi on siihen sekoitettava niin paljon tärkkelystä, ei kuitenkaan enempää kuin 0.5 prosenttia valmisteen määrästä, että tämä voidaan selvästi todeta voissa, johon on lisätty 25 prosenttia margariinia.

Margariinijuustoon on sekoitettava sesamöljyä 5 prosenttia valmisteen rasvamäärästä.

Tekoihraan on valmistettaessa sekoitettava 0.1 prosenttia tärkkelystä.

Rasvasekoitteeseen on lisättävä niin paljon liukenevaa tärkkelystä, ei kuitenkaan enempää kuin 0.03 prosenttia, että tämä voidaan selvästi todeta maitotaloustuotteessa, johon on lisätty 30 prosenttia rasvasekoitetta.

18 §. Kerman korvikkeeksi tarkoitettua rasvasekoitetta saadaan pitää kaupan enintään 0.5 litraa vetävissä pulloissa tai tölkeissä, joiden pinta on varustettava vähintään 10 sm korkealla, astian ympäri ulottuvalla, tasareunaisella ja pohjaväriltään oranssinpunaisella nimilipulla. Tölkkin kanteen ja pohjaan on sen lisäksi puristamalla lyötävä valmisteen laatua osoittava sana yhtäsuurilla kirjaimilla kuin nimilipussa.

19 §. Margariinijuuston ulkopinta on vaarattomalla väriaineella värjättävä oranssinpunaiseksi ja paloina myytäessä leikattava siten, että kussakin kappaleessa on tällaista pintaa.

20 §. Margariinivalmistetehdas on velvollinen kuukausittain valtion vointarkastuslaitokselle ilmoittamaan, paljonko tehtaasta on edellisen kuukauden aikana myyty margariinivalmisteita kotimaahan ja ulkomaille.

Margariinivalmisteiden valmistuksen lopettamisesta tahi keskeyttämisestä sekä sen uudelleen aloittamisesta on viipymättä ilmoitettava valtion vointarkastuslaitokselle ja paikalliselle terveydenhoitolautakunnalle.

21 §. Milloin margariinivalmistelakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä vastaan on rikottu, valvontaviranomaisen on ilmoitettava asiasta viralliselle syyttäjälle syytteen nostamista varten.

---

41. Vuokra-automobiilien pohjataksan koroittaminen.

Maistraatin päätös huhtikuun 2 p:ltä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1925 : 43)

Maistraatin yllämainittuna päivänä tekemän päätöksen mukaisesti vuokra-automobiilien pohjataksa Helsingissä kohoaa yhdellä (1) markalla huhtikuun 15 p:stä 1932 lukien kaikissa vuokra-autoluokissa. Tätä tarkoitusta varten ei taksamittareita muuteta, vaan kiinnitetään taksamittarin lasiin taksan kohoamista koskeva, keltaiselle paperille painettu ilmoitus.

---

42. Laiminlyötyjä maksuja perittäessä kannettavan sakkokoron alentaminen.

Kaupunginhallituksen päätös huhtikuun 14 p:ltä 1932.

Kaupunginhallitus päätti mainittuna päivänä vahvistaa laiminlyötyjä, yksityisoikeudellisiin sopimuksiin perustuvia maksuja perittäessä kannettavan yleisen sakkokoron toukokuun 1 päivästä 1932 lukien toistaiseksi 10 %:ksi, jota korkoa on sovellettava myös niissä tapauksissa, jolloin kaupunginhallitus myöntää maksuajan lykkäystä. Edelleen kaupunginhallitus päätti kehoittaa niitä kaupungin lai-

toksia, jotka suorittavat töitä yksityisten laskuun, sopimus- ja tilauskaavakkeihinsa ottamaan velallista sitovan sitoumuksen 10 %:n sakkokoron maksamisesta maksun myöhästyessä.

43. Asetus sairaaloihin tai muihin laitoksiin otettujen mielisairaiden ja tylsämielisten ilmoittamisesta.

Annettu toukokuun 13 p:nä 1932.

(*Suomen as.-kok. 1932 : 146*)

Apulais-sisäasiainministerin esittelystä säädetään täten seuraavaa:

Sairaalan ylilääkärin tahi muun sellaisen laitoksen lääkärin tai johtajan, jossa mielisairaita tai tylsämielisiä hoidetaan, tulee viikon kuluessa tehdä lääkintöhallituksen vahvistaman kaavan mukainen ilmoitus sairaalaan tai laitokseen otetusta tai sieltä poistetusta mielisairaasta tai tylsämielisestä tämän kotipaikkakunnan terveydenhoito- ja holhouslautakunnille sekä asianomaiselle rekisteriviranomaiselle.

44. Köyhäinhuoltolautakunnan jäsenten lukumäärän lisääminen.

Kaupunginvaltuuston päätös syyskuun 7 p:itä 1932.

Vrt. Helsingin kaupungin köyhäinhoidon ohjesäännön 3 § (*kunn. as.-kok. 1927 : 78*)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä korottaa köyhäinhuoltolautakunnan jäsenten ja varajäsenten lukumäärän lokakuun 1 p:stä 1932 lukien 22:een.

45. Kaivopuiston Läntisen Puistotien sulkeminen ajoliikenteeltä.

Maistraatin kuulutus lokakuun 1 p:itä 1932.

Maistraatti on mainittuna päivänä määrännyt, että Kaivopuiston Läntinen Puistotie suljetaan ajoliikenteeltä, kuitenkin siten, että palstalle n:o 4 varataan pääsyyntämahdollisuus ajoneuvoilla heinäkuun 1 päivään 1933 saakka.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSUT

1932. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTO. N:o 8.

Sisällys: 46. Eräät huonerakenteet, s. 121. — 47. Rakennuspiirustukset, s. 127. — 48. Muutokset 25 ja 26 §:ään 29 päivänä elokuuta 1929 annettuun sisäasiainministeriön päätökseen, joka sisältää tarkemmat määräykset elokuvanäytännöistä 19 päivänä heinäkuuta 1929 annetussa asetuksessa säädettyistä tai edellytetyistä turvallisuustoimenpiteistä sekä muusta asetuksen soveltamisesta ja valvonnasta, s. 141. — 49. Asevelvollisuuslaki, s. 142.

46. Eräät huonerakenteet.

Sisäasiainministeriön päätös syyskuun 7 p:itä 1932.

(Suomen as.-kok. 1932 : 251)

Sisäasiainministeriö on 29 päivänä tammikuuta 1932 annetun rakennussäännön 72 §:n nojalla vahvistanut seuraavat määräykset huonerakenteista, jotka rakennustyön yhteydessä vaativat erityistä asiantuntevaa valvontaa:

I L u k u.

Yleiset määräykset.

Allaolevat määräykset koskevat ainoastaan huonerakennuksia.

Kantavista rakenteista on tehtävä rakennelaskelmat ja -piirustukset sekä vaadittaessa hankittava teknillisen korkeakoulun aineenkoetuslaitoksen todistus, joka osoittaa työn suorituksessa käytettävien aineiden laadun.

Rakennustöitä alköön ryhdyttävä suorittamaan, ennenkuin niitä koskevat piirustukset ovat hyväksytyinä rakennuspaikalla.

II L u k u.

Kuormitukset.

Kuormitukset on laskettava allaolevien yksikköpainojen ja perusteiden mukaan.

1. *Omapaino*, jolla tarkoitetaan kantavien rakenteiden ja niitä pysyvästi kuormittavien rakennuksen osien painoa:

a. Täyteaineet.

Sora,

sullomaton	1,400 kg/m ³
tiukkaan sullottu	1,700 »
Laastijättee, sullomattomina	1,300 »

Koksikuona	700	kg/m ³
Savi	1,800	»
Hiekka,		
sullomaton	1,300	»
tiukkaan sullottu	1,600	»
Sahajauho, höllänä	250	»
Turvepehku,		
höllänä	100	»
puristettuna	250	»
Puuhiilimurska	400	»
Konehöylälastut, höllänä	100	»
b. Luonnollinen kivi muurauksena.		
Graniitti ja gneissi,		
laastimuuraus	2,700	»
kylmämuuri	2,400	»
Kalkkikivi, tiivis	2,600	»
Vuolukivi	3,200	»
c. Tekokivi.		
Tiili,		
tavallinen	1,500	»
kovaksi poltettu	1,800	»
Kalkkihiekkakivi	1,700	»
Sementtitiili	2,200	»
d. Tekokivi muurauksena.		
Tiili,		
tavallinen, kalkkilaastissa	1,600	»
kovaksi poltettu, sementtilaastissa ..	1,900	»
Kalkkihiekkakivi, kalkkilaastissa	1,700	»
Solubetonitiili, kalkkilaastissa	1,200	»
e. Betoni ja laasti.		
Betoni	2,200	»
Säästöbetoni	2,300	»
Rautabetoni	2,400	»
Kalkkilaasti	1,600	»
Sementtilaasti	2,200	»
f. Puu.		
Mänty tai kuusi,		
ilmakuiva	600	»
märkä tai impregnoitu	800	»
g. Metallit.		
Valurauta	7,250	»
Valantateräs	7,850	»

h. Katonpäällysteet (paino kattopinnan m² kohti).

Kattotilat	40 kg/m ²
Kattoliuske, 1 cm paksu	50 »
Kattopelti, tasainen	7 »
Asbestisementtilevyt	25 »

i. Lattianpäällysteet.

Sementtilaatat, 3 cm paksut	70 »
Lattiamassa, 1,5 cm paksu	12 »
Kalkkivilaatat, 5 cm paksut	130 »
Marmorilaatat, 3 cm paksut	80 »
Tiililaatat, 5 cm paksut	90 »

j. Väliseinäineet.

Lugino	1,000 kg/m ³
Koksikuonalevyt	1,100 »
Riksilevyt	900 »

k. Muut rakennusaineet.

Lasi	2,600 »
Korkkilevyt	250 »
Asfalttilaskos	2,000 »

2. *Hyödyllinen kuorma*, jolla tarkoitetaan liikkuvaa kuormaa, huonekalujen, tavaroitteen, koneitten, irtaimen sisustuksen, ajoneuvojen y. m. painoa:

Asuin- ja toimistohuoneistoissa	250 kg/m ²
Asuin- ja toimistohuoneistoissa puurakennuksissa sallittakoon kuitenkin Luokkahuoneissa	200 »
300 »	
Kokous-, voimistelu- ja juhlahuoneistoissa, portaissa	400 »
Myyvälöissä ja niitten välittömässä yhteydessä olevissa varastohuoneissa vähintään	350 »
Tehdas-, verstaas- ja varsinaisissa varastohuoneissa vähintään	500 »
Ullakoilla	150 »

Porttikäytävissä ja pihoissa:

Momenteja laskettaessa on otaksuttava, että hyödyllinen kuorma $p = 1,400 - 100 \times l \geq 500$ kg/m², missä l merkitsee kysymyksessä olevan rakenneosan jännemittaa metreissä. Jos pääpalkin jänneväli on pienempi kuin siihen liittyvän apupalkin, saa pääpalkin kuormaksi (p) ottaa apupalkin jännemittaa vastaavan kuorman. Palkkien työntöjännitys on kuitenkin laskettava vähintään kuuden (6) tonnin tasaisesti jaetusta kokonaiskuormasta.

Asuin- ja toimistorakennuksissa saa sellaisten rakenteiden, joille kuormaa kerääntyy useammasta kuin yhdestä kerroksesta, hyödyllisen kuorman laskea siten, että rakennetta lähinnä kuormittavan kerroksen koko hyödyllinen kuorma otetaan huomioon ja seuraavien kerrosten hyödyllistä kuormaa vähennetään peräkkäin 15, 30, 40 ja järeillä olevien 50 %:lla.

Tehdas- ja varastorakennuksissa saa hyödyllisen kuorman laskea siten, että rakennetta lähinnä kuormittavien kahden kerroksen koko hyödyllinen kuorma otetaan huomioon ja seuraavien kerrosten kuormaa vähennetään 15, 30, 40 ja järeillä olevien 50 %:lla.

Koneitten aiheuttamia staattisia kuormituksia on dynaamisten vaikutusten vuoksi lisättävä koneitten laadun mukaan 30—100 %:lla.

3. *Lumikuorma* (vaakasوران pinnan m^2 kohti):

Uudenmaan sekä Turun ja Porin lääneissä	100—150 kg/m^2
Muissa osissa maata	150—200 »

4. *Tuulen paine* (pystysuoraa pintaa vastaan):

Yleensä	100 kg/m^2
Rannikkoseuduilla	125 »

III L u k u.

Perustuksen pohja.

1. *Maaperustus.*

Maaperustuksen pohjalle voidaan sallia puolet siitä rasituksesta (kg/cm^2), joka pohjamaan nousematta ympäriltä saa ympyrän- tai neliönmuotoisen 900 cm^2 suuruisen pohjapinnan (lepotilaan asetuttuaan, ja sen jälkeen kun kuormaa on hitaasti ja enintään 0.5 kg/cm^2 tunnissa lisätty) painumaan enintään 1 cm. Tämä on pätevä ainoastaan tasaisen kuorman ollessa kyseessä ja kun koekuormitetun pinnan ympärillä on kuormittamatonta alaa vähintään 50 cm leveydeltä.

Ellei pohjan kestävyyttä yllämainitulla tai muulla tavalla tutkita, sallittakoon tasaisessa maastossa *likimäärin* seuraavat rasitukset:

Hiesulle, savelle, liejulle ja turpeelle ei saa perustusta rakentaa suorittamatta ennakolta tarkkoja tutkimuksia, eikä yllämainittu koekuormitustapa ole tällöin riittävä.

Puhdas hieta	1.0 kg/cm^2
Jossakin määrin saven- ja hiedansekainen hiekka	2.0 »
Puhdas hiekka	3.0 »
Hiekkakerroksinen sora	4.0 »
Puhdas sora	5.0 »
Kiinteä ja karkea sora, kiinteä savi- ja hiesuköyhä moreeni	6.0 »

Yllämainitut sallitut rasitukset ovat pätevät vain siinä tapauksessa, että heikompikantoisemman maan päällä olevan kantavan luonnollisen maakerroksen vahvuus on vähintään 3 m.

Täytemaalle sallitaan vain puolet siitä rasituksesta, mitä vastaavan laatukselle luonnolliselle maakerrokselle ylläolevassa luettelossa on sallittu. Savi-, lieju- tai turvepohjalla olevalle täytemaalle ei saa perustusta rakentaa suorittamatta ennakoita tarkkoja tutkimuksia.

Epäkeskeisen kuormituksen vaikuttaessa ei reunajännitykseksi saa ottaa suurempaa arvoa kuin kulloinkin kyseessä oleva sallittu rasitus 50 %:lla lisättynä.

Jos perustusrakenteet ovat betonisia tai rautabetonisia, on nämä suojeltava maassa mahdollisesti löytyviltä betonia vahingoittavilta aineksilta.

2. Paaluperustus.

Jos paalut ulottuvat kovaan pohjaan saakka, eikä tarkempia tietoja ole maakerrostumien laadusta, sallittakoon *likimäärin* seuraavat kuormitukset paalua kohti:

Puupaalu, 7" latvasta ja rungoltaan suora	7 tonnia
Rautabetonipaalu, 25 × 25 cm poikkipinnaltaan ja betoni- ja rautabetonirakenteita koskevien määräysten mukainen	20 »

Jos paalut eivät ulotu kovaan pohjaan saakka (n. s. hankauspaalut), on koekuormituksen tai muuten tutkittava paalun kantavuus kulloinkin kysymyksessä olevassa tapauksessa.

IV L u k u.

Huonerakenteet.

1. *Puurakenteet.*

Ilmakuivalle, suorasyiselle havupuulle, jossa ei ole haitallisia oksia tai muita vikoja, sallittakoon seuraavat jännitykset:

Vetojännitys syiden suuntaan	100 kg/cm ²
Puristusjännitys syiden suuntaan	80 »
Puristus- ja vetojännitys syiden suuntaan tai vutuksen alaisissa rakenteissa	90 »
Puristus kohtisuoraan syitä vastaan koko leveydeltä	15 »
Puristus kohtisuoraan syitä vastaan osalta leveyttä	25 »
Leikkausjännitys syiden suuntaan	12 »
Kimmomoduli syiden suuntaan $E = 100,000$	»

Tilapäisissä rakenteissa (näyttelyhalleissa y. m. s.) voidaan edellä mainittuja jännityksiä ylittää enintään 20 %:lla.

Nurjahdusvaaran alaisissa rakenteissa tulee pienimmän hitausmomentin olla vähintään $70 Pl^2 \text{ cm}^4$ ($P =$ kuorma tonneissa ja $l =$ nurjahduspituus metreissä), jos $l/i \geq 100$ ($i =$ pienin hitaussäde). Siinä tapauksessa että $l/i < 100$, on nurjahdusvarmuus tarkistettava Tetmajerin ohjeiden mukaan.

Puurakenteiden liitokset on tehtävä erikoisen huolellisesti.

2. Rautarakenteet.

Tavallisille muotorautarakenteille sallittakoon seuraavat jännitykset:

Puristus- ja vetojännitys	1,200 kg/cm ²
Leikkausjännitys	800 »

Nurjahdusvaaran alaisissa rakenteissa tulee pienimmän hitausmomentin olla vähintään $2.33 Pl^2 \text{ cm}^4$, ($P =$ kuorma tonneissa ja $l =$ nurjahduspituus metreissä), jos $l/i \geq 105$ ($i =$ pienin hitaussäde). Siinä tapauksessa että $l/i < 105$, on nurjahdusvarmuus tarkistettava Tetmajerin ohjeiden mukaan.

3. Tiilimuurirakenteet.

a. Tiilet.

Allaolevat määräykset koskevat täysiä tiiliä, joitten pituus on 270 mm, leveys 130 mm ja paksuus 75 mm.

Kantaviin rakenteisiin käytettävät tiilet jaetaan seuraavasti:

Koviksi poltetut tiilet. Näiden on annettava vasaralla lyötäessä kaikua, puhdas ääni; murtopinnan on oltava tasainen; 10 tiilen koesarjasta on 5 huonoimman puristuslujuuden keskiarvon oltava vähintään 230 kg/cm² ja huonoimman puristuslujuuden vähintään 200 kg/cm².

Normaaliset tiilet. Näiden on annettava vasaralla lyötäessä kaikua, puhdas ääni; murtopinnan on oltava tasainen; 10 tiilen koesarjasta on 5 huonoimman puristuslujuuden keskiarvon oltava vähintään 175 kg/cm² ja huonoimman puristuslujuuden vähintään 145 kg/cm².

Toisen luokan tiilet. 10 tiilen koesarjasta on 5 huonoimman puristuslujuuden keskiarvon oltava vähintään 125 kg/cm² ja huonoimman puristuslujuuden vähintään 100 kg/cm².

Jos koesarjassa yksi tiili alittaa pienimmän vaaditun lujuuden, on vaadittaessa otettava uusi koesarja, jonka tulosta pidetään määrävänä.

b. Laasti.

Kalkkilaastin 28 vuorokauden vanhoista koekuutioista (särmän pituus 7 cm) määrätyn puristuslujuuden tulee olla vähintään 6 kg/cm² ja sementinsekaisen kalkkilaastin, järempänä mainituin tiilimuurin sallituin jännityksin, vähintään 50 kg/cm².

c. Tiilimuurirakenteiden sallitut jännitykset.

Kalkkilaastilla muuratuille seinille ja pilareille sallittakoon seuraavat jännitykset:

Koviksi poltetuista ja normaalisista tiilistä muuratuille	10 kg/cm ²
Toisen luokan tiilistä muuratuille	7 »

Kun seinän tai pilarin korkeuden (h) suhde sen pienimpään poikkimittaan (b) kasvaa 6:sta 12, on yllämainittuja sallittuja jännityksiä vähennettävä 50 %:lla. Väliarvot interpoloidaan suoraviivaisesti.

Jos $h/b > 12$, ei seinää tai pilaria saa pitää kantavana.

Sementinsekaisella kalkkilaastilla muuratuille seinille ja pilareille sallittakoon seuraavat jännitykset:

Koviksi poltetuista tiilistä muuratuille ..	20 kg/cm ²
Normaalisista tiilistä muuratuille	16 »

Kun h/b kasvaa 6:sta 15, on sallittua jännitystä vähennettävä niin, että se koviksi poltetuista tiilistä muuratuille rakenteille on 9 kg/cm² ja normaalisista tiilistä muuratuille 7 kg/cm². Väliarvot interpoloidaan suoraviivaisesti.

Jos $h/b > 15$, ei seinää tai pilaria saa pitää kantavana.

Edellä c. kohdassa sallitut jännitykset edellyttävät, että sauman vahvuus on ≤ 12 mm. Jos käytetään paksumpia saumoja, on sallittuja jännityksiä vähennettävä.

4. Solubetoni- y. m. siihen verrattavissa olevat rakenteet.

Solubetonille (tilavuuspaino 1.1) ja muille siihen verrattavissa oleville kantavana rakenteena käytettäville rakennusaineille on keskimääräinen sallittu puristusjännitys 3 kg/cm², mutta älköön kuitenkaan asuinrakennuksen kantavia solubetoniseiniä tehtäkö ohuemmiksi kuin 25 cm.

Näitä n. s. keveitä rakennusaineita yksinomaisesti kantavana rakenteena käytettäessä älköön rakennettako korkeampia kuin kaksikerroksisia rakennuksia.

5. Betoni- ja rautabetonirakenteet.

Betoni- ja rautabetonirakenteista on voimassa valtioneuvoston päätös 11 päivältä huhtikuuta 1929 (Suomen asetuskokoelma n:o 182).

47. Rakennuspiirustukset.

Sisäasiainministeriön päätös syyskuun 7 p:ltä 1932.

(Suomen as.-kok. 1932 : 252)

(Vrt. kunn. as.-kok. 1926 : 13)

Sisäasiainministeriö on 29 päivänä tammikuuta 1932 annettun rakennussäännön 29 §:n 4 mom:n nojalla vahvistanut seuraavat määräykset rakennuspiirustuksien laadusta:

I L u k u.

Yleiset ohjeet.

1 §. Allaolevat määräykset koskevat uudisrakennuksia ja muita rakennustoimenpiteitä varten laadittavia piirustuksia, jotka joko rakennusluvan saantia tai rakennustyön valvontaa varten viranomaisille jätetään.

2 §. Piirustukset on tehtävä mahdollisimman tarkasti ja selvästi sekä siten, että viranomaisilla on mahdollisuus niistä todeta, onko rakennustoimenpide asemakaavan, rakennussäännön, rakennusjärjestyksen ja muiden rakentamista koskevien säännösten mukainen.

Asema- ja julkisivupiirroksissa on pääpiirtein esitettävä myöskin naapuritonteilla olevat rakennukset kuuden (6) metrin etäisyyteen tontinrajasta.

3 §. **M i t t a k a a v a t.** Piirustukset on tehtävä mittakaavaan, kuten alempana sanotaan. Jos jokin yksityiskohta piirustuksissa poikkeustapauksessa ei olisi kaavaan piirretty, on mitta ilmaistava alleviivatulla mittaluvulla.

Luonnospiirustukset	1/500 tai 1/200.
Pääpiirustukset	
a) asemapiirroksiset	1/200 tai, suurista alueista, 1/500.
b) pohja-, leikkaus- ja julkisivupiirroksiset	1/100.
Työpiirustukset	1/50 tai, yksinkertaisia rakennustöitä varten, 1/100.
Erikois- ja rakennepiirustukset	1/50, 1/25, 1/20, 1/10 tai 1/5.
Osapiirustukset	1/1.

4 §. **P a p e r i.** Piirustukset on tehtävä ohuelle, lujalle paperille, joka ei taitettaessa murru.

5 §. **T e k o t a p a.** Piirustusten tulee olla selvät ja kestävä. Ne voivat olla monistaen tehdyt (kopioita), mutta ainoastaan selaista monistusmenetelmää käyttäen, jossa paperi ei kutistu.

6 §. **K o k o.** Piirustusten kokoon nähden on noudatettava allaolevia kansainvälisiä, Suomen standardisointilautakunnan (SFS) hyväksymiä mittoja, huomioon ottaen, että A4 on pienin sallittu koko ja että muitakin kokoja, joissa A4 on yksikkönä, saadaan käyttää. Näitä kokoja voidaan käyttää sekä vaaka- että pystysuorassa asennossa.

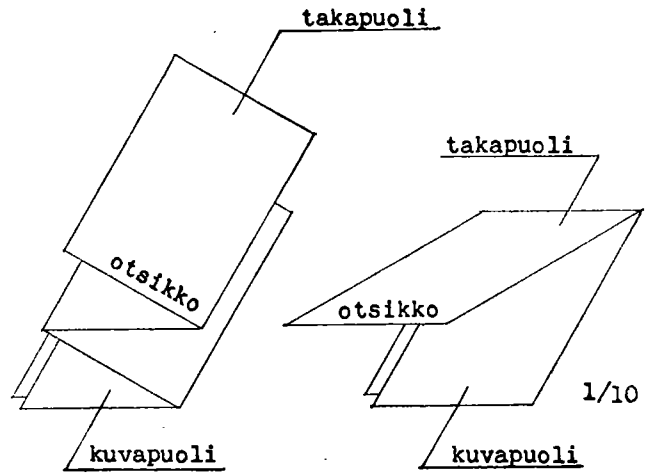
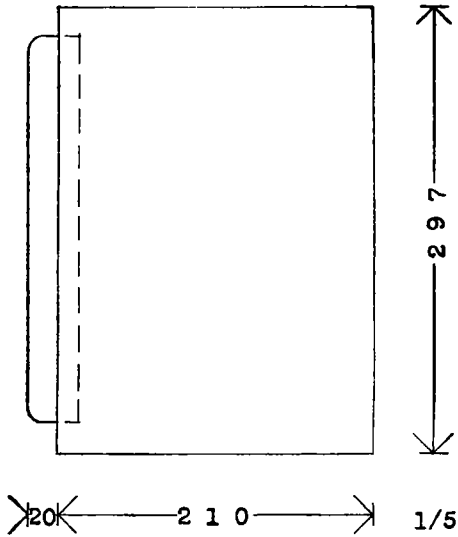
SFS piirustuskokoja

mm

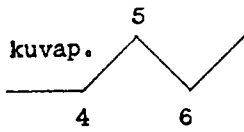
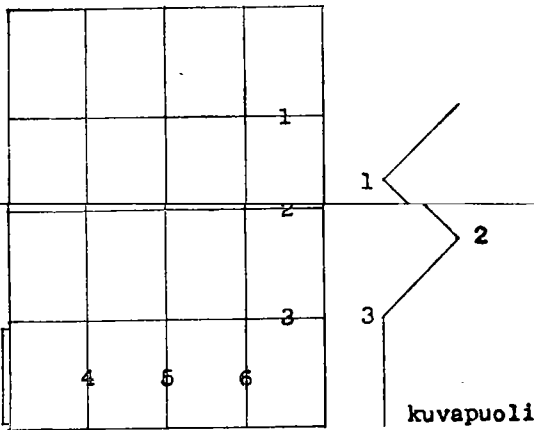
koon merkintä	A0	A1	A2	A3	A4
leikattu piirustus	841 × 1189	594 × 841	420 × 594	297 × 420	210 × 297

SFS kokoja ja rakennuspiirustuksien taittamiskaavoja.
6:nnen, 7:nnen ja 8:nnen §:n määräysten selvityksiä.

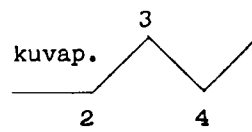
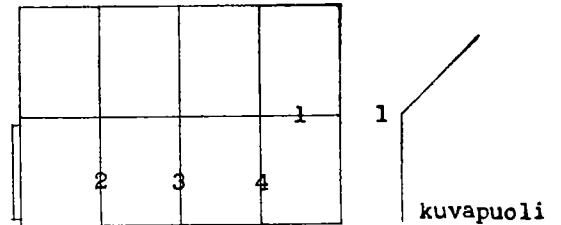
koko A4

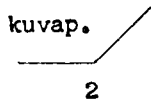
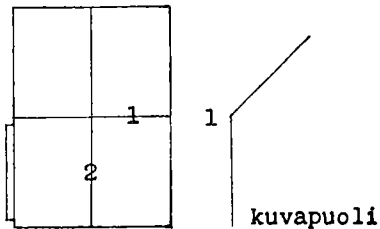
koko A0 841 × 1189

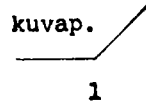
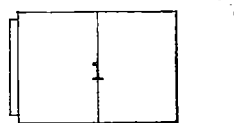
koko A1 594 × 841

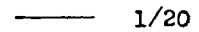
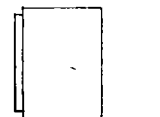
koko A2 420 × 594

koko A3 297 × 420

koko A4

7 §. Taittaminen. Kokoa A4 suuremmat piirustukset on huolellisesti taitettava A4:n kokoisiksi, niin että piirustuspuoli jää sisäpuolelle.

8 §. Nitominen. Pääpiirustuksiin on nitomista ja sine-toimista varten liimattava lujasta paperista tai kankaasta tehty nitomislisäke.

II L u k u.

Otsikot ja allekirjoitukset.

9 §. Kunkin taitetun piirustuksen päällimmäiseksi jäävän puhtaan sivun oikeaan alakulmaan on merkittävä:

1. Piirustuksen numero.
2. Minkä luontoinen piirustus on (luonnos, pääpiirustus, työpiirustus j. n. e.).
3. Minkä luontoinen rakennustoimenpide on (uudisrakennus, lisärakennus, koroitus, muutos j. n. e.).
4. Missä rakennuspaikka sijaitsee (kunta, korttelin nimi tai numero, tontin numero, kadun nimi, kylä, tilan nimi ja numero j. n. e.).
5. Mitä piirroksia piirustuksessa on (asemapiirros, nn-kerroksen pohja, leikkaus nn, nn-kadun puoleinen julkisivu, nn-kerroksen ja sen katon rakenteet j. n. e.).

Kunkin piirustuksen piirretyn puolen oikeaan alakulmaan on merkittävä:

6. Päiväys.
7. Piirustusten laatijan nimikirjoitus.

III L u k u.

Muut merkinnät.

10 §. Piirroksiin on tehtävä alempana mainitut merkinnät siten, että selvästi ilmenee mihin merkintä kohdistuu.

I. Kaikkiin piirroksiin

1. Mitä piirros esittää (asemapiirros, nn-kerroksen pohja, leikkaus nn, nn-kadun puoleinen julkisivu, nn-kerroksen ja sen katon rakenteet j. n. e.).
2. Mittakaava.

II. Asemapiirroksiin

1. Rakennuspaikan virallinen merkintä.
2. Naapurialueiden viralliset merkinnät.
3. Rakennuspaikka rajoittavien katujen, teiden tai muiden yleisten paikkain nimet.
4. Kulmapisteiden ja pihojen korkeusasema, virallisesti vahvistettuun nollatasoon tai, missä sellaista ei ole, muuhun sopivaan nollatasoon verrattuna.
5. Ilmansuunnat.

6. Muut tonttikartassa olevat merkinnät.
7. Rakennusten käyttö.

III. Pohjapiirroksiin

1. Kerroksen ja tarpeen vaatiessa sen eri osien korkeusasema nollatasoon verrattuna.
2. Huoneiden käyttö.
3. Leikkausviivat kirjaimineen ja nuolineen katseen suuntaan A
↑ — — — — ↑ B.
4. Rakennusaineen laatu ja rakennuksen yksityiskohtien selitykset, mikäli ei näitä ole merkein esitetty (solubetoni, turvepehku, palo-ovi j. n. e.).
5. Ilmanvaihdon järjestely (esitetään nuolilla siten, että ne osoittavat ilman kulun suunnan niissä huonetiloissa, johon tai josta ilma johdetaan).
6. Hyödyllinen kuorma (rakenteita esittäviin pohjapiirroksiin).

IV. Leikkauspiirroksiin

1. Kerroksien korkeusasema nollatasoon verrattuna.
2. Kattolistan ja katonharjan korkeusasema nollatasoon verrattuna.
3. Rakennusaineen laatu ja rakennuksen yksityiskohtien selitykset, mikäli näitä ei ole merkein esitetty.

V. Julkisivupiirroksiin

1. Julkisivun pinnan käsittelytapa.
2. Katonpäällysteen laatu.

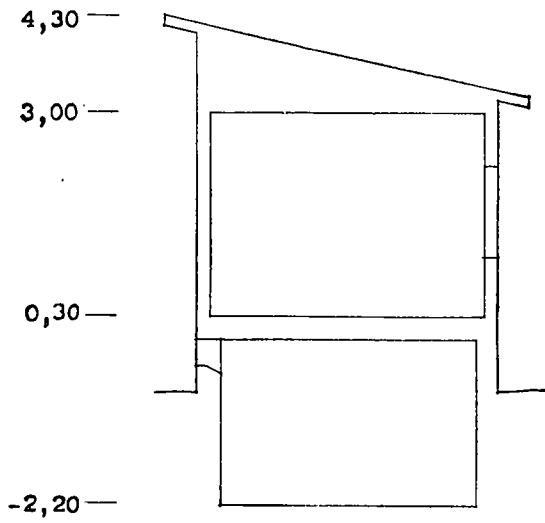
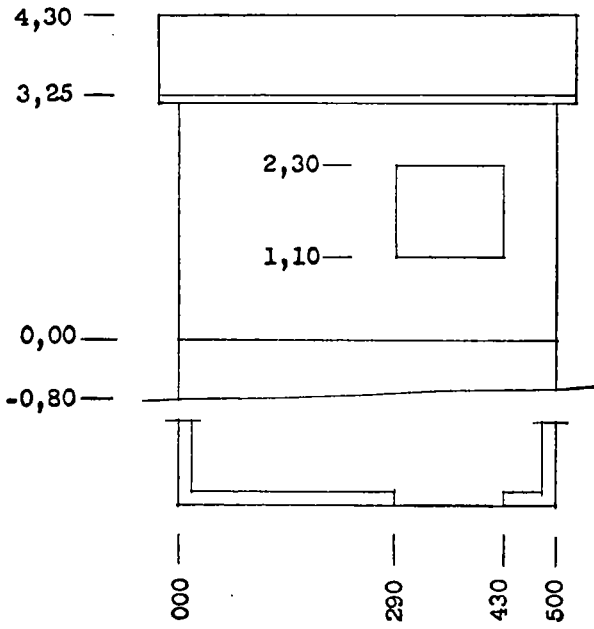
IV L u k u.

Mitoittaminen.

11 §. Mitoittamisessa on noudatettava seuraavia sääntöjä:

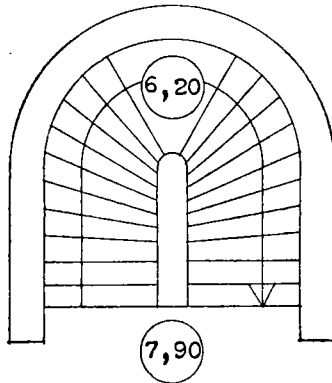
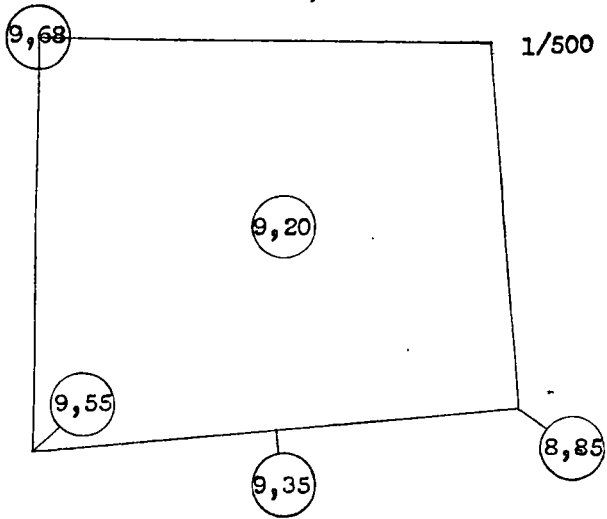
1. Rakennepiirustuksissa osoittavat mitat raakatyötä (Rohbau).
2. Muissa piirustuksissa osoittavat mitat valmista työtä.
3. Mitat merkitään joko ilmaisemalla mittayksikkö (5 m, 20 sm, $\frac{3}{4}$ " j. n. e.) tai vain mittaluvuilla. Jälkimmäisessä tapauksessa merkitsevät mittaluvut:
  - a) korkeusasemaa osoittavissa merkinnöissä *metrejä*, jolloin mittaluvun tulee olla kaksin kymmenyksin;
  - b) rautarakenteiden mittoja osoittavissa merkinnöissä *milli-metrejä*, ja
  - c) muita mittoja osoittavissa merkinnöissä *senttimetrejä*.
4. Pisteiden suhdetta johonkin yhteiseen lähtökohtaan (nollapiste, nollaviiva, nollataso) osoittavat mitat kirjoitetaan kohtisuoraan mittasuuntaa vastaan kysymyksessä olevien pisteiden viereen tai piirroksen ulkopuolelle. Lähtökohdan alapuolelle suuntautuvat mitat merkitään eteen asetetulla miinusmerkillä.

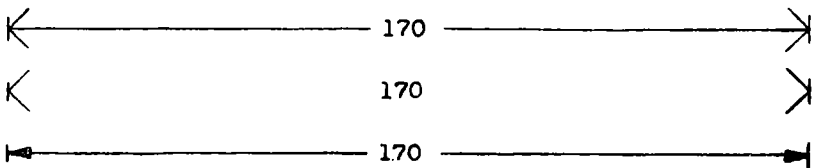
1/100

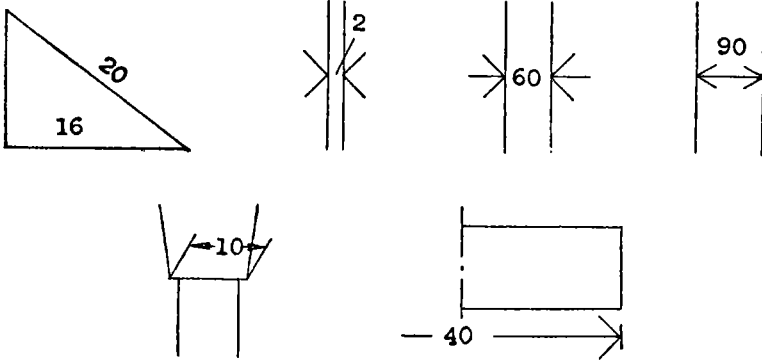
5. Asema- ja pohjapiirroksiin merkittyjen, korkeusasemaa osoittavien mittojen ympärille piirretään ympyrä.

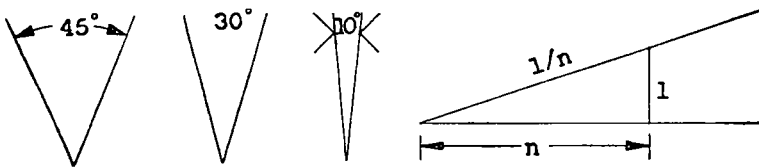
1/100

6. Kahden pisteen väliä osoittava mitta kirjoitetaan yleensä mittasuuntaan pisteiden väliin. Mitoituksen selventämiseksi käytetään nuolia, mittaviivoja ja mitta-apuviivoja.

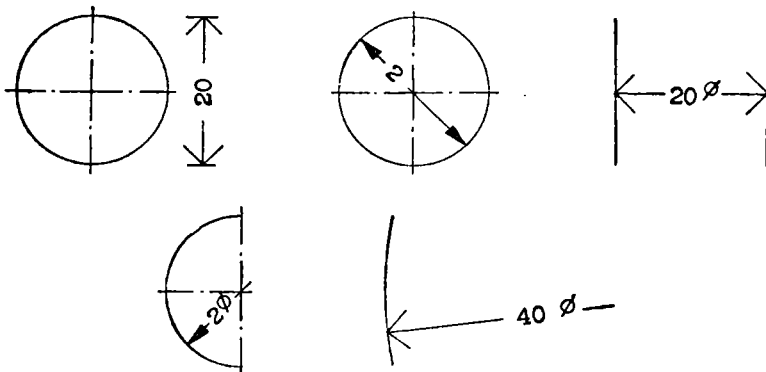

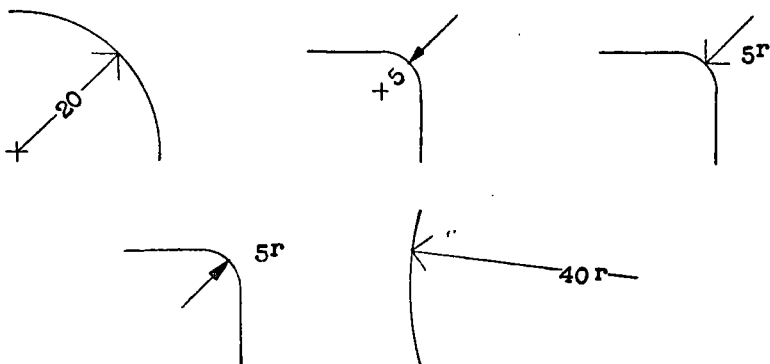
7. Kulmien mitat merkitään alla esitetyllä tavalla. Kahden viivan suunnan eroavaisuus voidaan merkitä toisen kallistumana toisen suhteen ja ilmaistuna joko kallistuskulman suuruudella asteissa tai tämän tangentilla, lausuttuna %:ssa tai murtolukuna, jonka osoittaja on 1.

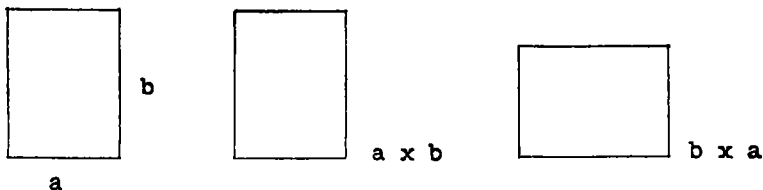
8. Halkaisijamitta, mikäli se ei piirustuksesta muuten selviä, osoitetaan mittaluvun jälkeen hieman korotettuna asetetulla $\emptyset$ merkillä. Pyöröautojen halkaisijamitta osoitetaan mittaluvun eteen asetetulla $\emptyset$ merkillä ($3 \emptyset 25$).

9. Sädemitta osoitetaan mittaluvun jälkeen hieman koroitettuna asetetulla r-kirjaimella. Keskipisteen ollessa merkittynä jätetään r-kirjain pois.

10. Suorakaiteet, joiden sivumitat ovat a ja b, mitoitetaan kuvien osoittamalla tavalla.

V L u k u.

Merkit.

12 §. Piirustuksissa käytettyjen merkien, kuten viivojen, värien ja kuvien tulee olla tarkoitukseltaan selvät.

Alla lueteltujen merkien tarkoitus on, kun ne esiintyvät selityksittä, seuraava:

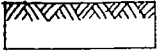

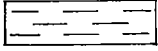
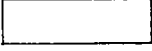
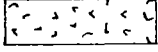

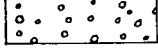
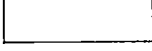

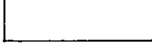

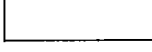
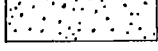
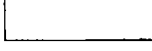
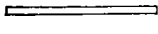
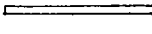

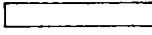
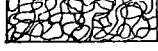
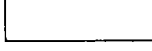
I. Viivat:

1. Täysi viiva: _____
  - a) näkyvät reunat ja rajat,
  - b) leikkaukset ja erikoisosat piirroksessa,
  - c) mittaviivat ja mitta-apuviivat.
2. Katkoviiva, lyhyet osat: - - - - -

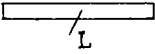

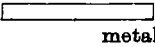

näkymättömät reunat ja rajat y. m. s., kuvapinnan alla ja takana.

3. Katkoviiva, pitkät osat: _____
mittausopilliset y. m. s., apuviivat.
4. Katkopisteviiva: .....
a) keskiviivat,
b) leikkausviivat,
c) näkymättömät reunat ja rajat y. m. s., kuvapinnan etu-
tai yläpuolella.
5. Pisteviiva: .....
purettavan rakennusosan reunat ja rajat (voidaan myöskin
merkitä vihreällä täydellä viivalla).

II. Ainemerkinnot pohja- ja leikkauspiir- roksissa

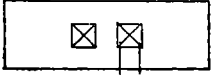
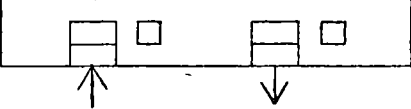
	yksivärisiä	väritettyjä		
1.			tummanruskea (sepia)	maaraja.
2.			sininen (preussin sininen)	vesi (neste).
3.			vaalean harmaa	luonnonkivi.
4.			keltainen (kad- mium)	betoni, rautabetoni, se- mentti.
5.			punainen (intian punainen)	tiili.
6.			kirkkaanpunai- nen (karmiini)	tulenkestävä tiili.
7.			vihreänharmaa (olivinvihreä)	kantava seinä, huokoi- sista tulenkestävästä aineesta.
8.			vihreänharmaa (olivinvihreä)	ei kantava seinä, huokoi- sista tulenkestävästä aineesta.
9.	 	 	vaaleanruskea (poltettu terra siena)	puu poikki- ja pituusleik- kauksissa.
10.				täyteaine, kuten hiekka, tuhka, kuona, turvepeh- ku j. n. e.

täytteen nimi

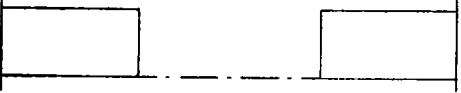
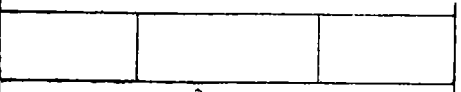
11.   vihreä lasi.
12.   sininen (ultra-
marin) metalli.
13.   musta vanha raken-
nusosa.

Edelläolevia merkkejä voidaan käyttää rinnan.

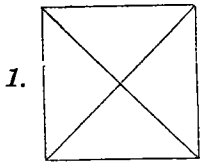
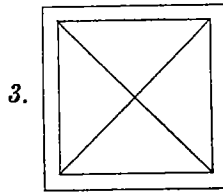
III. Savu- ja ilmanvaihtohormit.

1. savu-
hor-
mia.
2. kaasun poistohormia.
3. ilmahormia.

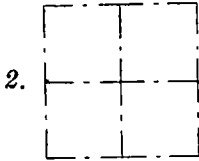
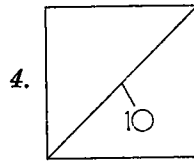
IV. Muuriaukot.

1. muuriaukko, tasainen katto.
2. muuriaukko näkymät-
tömin palkein.
3. muuriaukko näkyvin
palkein.
4. muuriaukko, kattokor-
keus muuttuu.
5. oviaukko.

V. Välipohja-aukot, hissit y. m.

välipohja-
aukko
(kuilu).

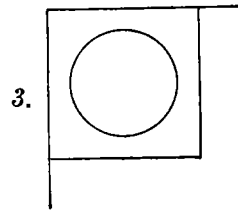
hissi.

kattoikkuna,
yläpuolella.syvennys, 10
sm syvä.

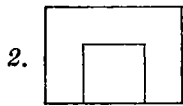
VI. Tulisijat.

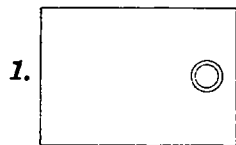
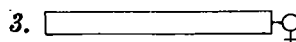
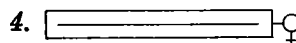
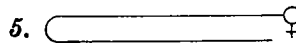
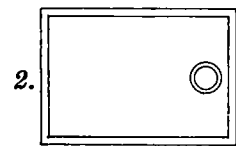
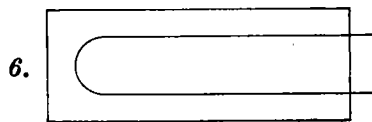
liesi.

muuripata.

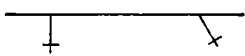
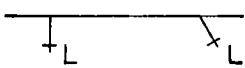
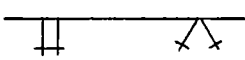
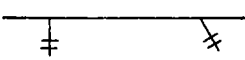
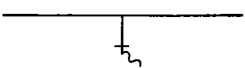
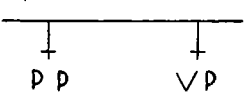
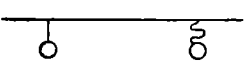

uuni, takka
j. n. e.

VII. Lämpöjohtolaitteet.

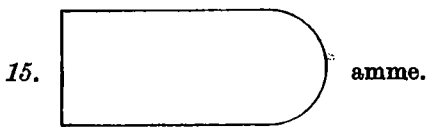
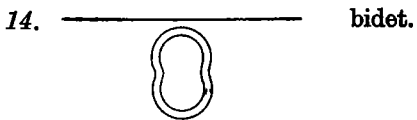
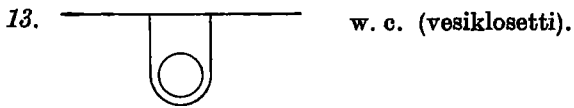
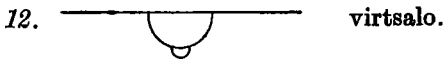
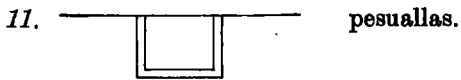
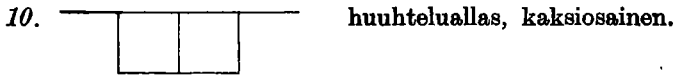
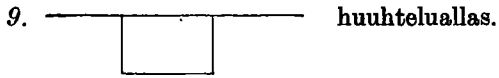
vesiläm-
mitys-
kattila.radiaat-
tori.ripa-
putki.putki-
patteri.höyry-
läm-
mitys-
kattila.

lämminvesisäiliö.

VIII. Vesi- ja viemärijohtolaitteet.

1. käyttöventtiili, kylmävesi, kiinteä, kääntävä.
2. käyttöventtiili, lämminvesi, kiinteä, kääntävä.
3. käyttöventtiili, kylmä- ja lämminvesi.
4. sekoitusventtiili, kiinteä, kääntävä.
5. letkuhana.
6. paloposti ja vesiposti.
7. suihku, kiinteä, käsi-.
8. kaatoallas.

IX. Kaasulaitteet.

1. keitinlaatta.
2. liesi.
3. lämminvesikoje.
4. pata.
5. letkuhana.
6. mittari.

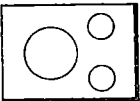
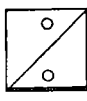

X. Vahvavirtalaitteet.

1. liesi, lämmitys-
t.m.s. laite.
2. ventilaattori.
3. soittokello.
4. mittari- tai koje-
taulu.
5. valopiste yhtä heh-
kulamppua varten.
6. seinävalopiste.
7. valopiste useampia
(5) hehkulamppuja
varten.
8. painonappi porrasva-
laistusta t.m.s. varten.
9. rasiakytkin.
10. kruunukytkin.
11. käytäväkytkin.
12. pistorasia.
13. kytkimellä varus-
tettu pistorasia.
14. erikoistariffille tar-
koitettu pistorasia.
15. kytkimellä varus-
tettu, erikoistarif-
fille tarkoitettu pis-
torasia.

XI. Puhelin- ja heikkovirtalaitteet.

1. puhelinpiste.   3. soittokello.
2. painonappi soittokelloa
t.m.s. varten.   4. numerotaulu.

XII. Vanhat osat.

1. vanha liesi.   3. vanha kaasuliesi.
2. vanha radio-
diaattori.   4. vanha valopiste.

Tämä päätös, jolla kumotaan ne rakennuspiirustuksien laatua koskevat rakennusjärjestyksien määräykset ynnä muut säännökset, jotka ovat sen kanssa ristiriidassa, tulee voimaan heti; kuitenkin niin, että viranomaisille edelleen kuluvan vuoden loppuun voidaan jättää aikaisempien säännösten mukaan laadittuja rakennuspiirustuksia.

48. Muutokset 25 ja 26 §:ään 29 päivänä elokuuta 1929 annettuun sisäasiainministeriön päätökseen, joka sisältää tarkemmat määräykset elokuvanäyttännöistä 19 päivänä heinäkuuta 1929 annetussa asetuksessa säädetyistä tai edellytetyistä turvallisuustoimenpiteistä sekä muusta asetuksen soveltamisesta ja valvonnasta.

Sisäasiainministeriön päätös syyskuun 23 p:nä 1932.

(Suomen as.-kok. 1932 : 260)

(Vrt. kunn. as.-kok. 1929 : 28)

Filmiteknillisen lautakunnan esityksestä sisäasiainministeriö on muuttanut 29 päivänä elokuuta 1929 antamansa edellä mainitun päätöksen 25 ja 26 §:n näin kuuluvaksi:

25 §. Lupaa toimia elokuvakoneenhoitajana haetaan kirjallisesti sen paikkakunnan poliisiviranomaiselta, jossa hakijan asunto ja koti on. Hakemukseen on liitettävä filmiteknillisen lautakunnan tutkintotodistus sekä hyväksyttävä selvitys siitä, että hakija toimessaan on raitis ja säännöllinen. Lupa, joka kirjoitetaan tutkintotodistukseen, on voimassa koko maassa ja annetaan kolmeksi vuodeksi. Lupakirjan saaneella koneenkäyttäjällä olkoon oikeus ottaa

yksi elokuvakoneenkäyttäjäksi pyrkivä henkilö harjoitusoppilaaksi, mutta on hänestä tehtävä ilmoitus paikalliselle poliisiviranomaiselle.

Jos koneenhoitaja luopuu toimestaan, lähettäköön viipymättä filmiteknilliselle lautakunnalle hänelle annetun lupatodistuksen, jotta merkintä siitä voidaan tehdä lautakunnan luetteloon.

Koneenhoitaja, joka 1 momentissa mainitun ajan päätyttyä haluaa jatkaa toimintaansa, hakekoon siihen lupaa sanotussa momentissa säädettyssä järjestyksessä ja liittääkään anomukseensa filmiteknillisen lautakunnan todistuksen siitä, että hän edelleenkin omaa säädetyn ammattipätevyyden. Mainitun todistuksen saantia varten tulee koneenhoitajan filmiteknilliselle lautakunnalle lähettää lääkärintodistuksen ja selvityksen siitä onko hän lupatodistuksen voimassaoloaikana yhtäjaksoisesti toiminut elokuvakoneenhoitajana.

Lupakirja on koneenhoitajan pidettävä toimessa ollessaan mukanaan ja vaadittaessa esitettävä tarkastusviranomaisille.

Annetun luvan toimia elokuvakoneenhoitajana voi se poliisiviranomainen, jonka virka-alueella elokuvakoneenhoitaja on toimessa, peruuttaa, milloin harkitsee syytä siihen olevan.

26 §. Jos koneenhoitajalle annetaan muistutus tai jos hänet tuomitaan rangaistukseen toimessaan tekemästään rikkomuksesta tai jos poliisiviranomainen peruuttaa hänelle annetun luvan, on poliisiviranomaisen tehtävä siitä ilmoitus filmiteknilliselle lautakunnalle sekä merkintä lupakirjaan, joka, siinä tapauksessa että se peruutetaan, on otettava pois ja palautettava filmiteknilliselle lautakunnalle.

Elokuvateatterin omistaja tai haltija olkoon velvollinen filmiteknilliselle lautakunnalle lähettämään kirjallisen ilmoituksen siitä henkilöstä, joka toimii teatterin koneenhoitajana sekä samalla ilmoittamaan hänen lupatodistuksensa numeron. Sama velvollisuus olkoon voimassa koneenhoitajan vaihtuessa.

49. Asevelvollisuuslaki.

Annettu kesäkuun 30 p:nä 1932. (Lyhennysote).

(Suomen as.-kok. 1932 : 219)

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 1451)

III L u k u.

Helipotukset asevelvollisuuden suorittamisesta.

12—16 §. —————

17 §. —————

Asetuksella säädetään valtion, kunnan ja seurakunnan viran tai tointen haltijain taikka muussa julkisessa tehtävässä olevien asevelvollisten vapauttamisesta reservin harjoituksista, mikäli sellainen vapauttaminen tärkeän yleisen edun vuoksi harkitaan välttä-

mättömäksi, niin myös liikenne- ja tiedotuslaitosten henkilökunnasta sota-aikaa silmälläpitäen koottuihin joukko muodostelmiin kuuluvien asevelvollisten käyttämisestä näiden muodostelmien harjoituksiin yleisten reservin kertausharjoitusten sijasta.

18 §.

19 §. Asetuksella voidaan määrätä toistaiseksi jätettäväksi kutsumatta palvelukseen sodan aikana valtion, kunnan ja seurakunnan viran tai tointon haltijoita, jos se tärkeän yleisen edun vuoksi harkitaan välttämättömäksi, niin myös niitä liikenne- ja tiedotuslaitosten virassa tai toimessa olevia ja palvelijoita, joiden palvelukseen kutsuminen voisi puolustuslaitoksen haitaksi saattaa mainittujen laitosten toiminnan vaaranalaiseksi.

IV L u k u.

Kutsuntaviranomaiset.

20 §. Kutsuntain toimeenpanemista varten jaetaan maa sotilaspiireihin ja nämä alueisiin.

Helsingin kaupunki kuuluu Helsingin sotilaspiiriin. *Aetus jouluk. 13 p:ltä 1932. (Suomen as.-kok. 1932 : 361)*

Tarkastuksen toimittamista varten määrätään yksi tai useampia kokoontumispaikkoja kuhunkin alueeseen. Tarpeen vaatiessa asianomainen kunta on velvollinen kutsuntatoimiston pyynnöstä kohtuullista korvausta vastaan luovuttamaan sopivan huoneiston tarkastuksen toimittamista varten.

Hyvissä ajoin ennen kutsunta-aikaa tulee sotilaspiirin esikunnan jokaista tarkastusaluetta varten hankkia sopiva huoneisto kutsuntatoimitusta varten tai, jollei sellaista kohtuullisesta maksusta voida saada, ilmoittaa siitä asianomaiselle kunnalle, jonka tulee hankkia sopiva huoneisto sanottuun tarkoitukseen. *Aetus asevelvollisuuslain soveltamisesta jouluk. 13 p:ltä 1932, 20 § (Suomen as.-kok. 1932 : 360)*

21 §. Kussakin sotilaspiirissä käsittelee asevelvollisuusasioita kutsuntatoimisto, jonka tehtävät voidaan liittää paikalliseen sotilaalliseen esikuntaan.

Kutsuntaa toimitettaessa lisätään kutsuntatoimistoon yksi jäsen kustakin kunnasta, jonka kutsuntatoimitus käsittää. Viimemainitun jäsenen, jolla on äänivalta ainoastaan omaan kuntaansa kuuluvia asevelvollisia koskeissa asioissa, valitsee kaupungissa kaupungin- ja kauppalassa kauppalanhallitus sekä maalaiskunnassa kunnallislautakunta. Lisäksi valitsevat sanotut viranomaiset yhden varamiehen, joka astuu valitun jäsenen sijaan, milloin tälle sattuu este.

22 §. Tarkemmat määräykset kutsuntaviranomaisista ja niiden tehtävistä annetaan asetuksella.

Kutsunnat sotilaspiirin alueella toimittaa kutsuntalautakunta, johon kuuluu sotilaspiirin päällikkö puheenjohtajana ja jäsenenä

kutsunta-asiain sihteeri sekä asevelvollisuuslain 21 §:n 2 momentissa mainittu kunnallisen viranomaisen valitsema henkilö. Kutsuntalautakunnassa on puheenjohtajalla ja jäsenellä kullakin yksi ääni, kunnallisen viranomaisen valitsemalla jäsenellä kuitenkin asevelvollisuuslain 21 §:n 2 momentissa mainituin rajoin.

Kuntaa edustavan jäsenen ja hänen varamiehensä valitsemisesta kutsuntalautakuntaan tulee sotilaspöytäkirjoissa vuosittain hyväksyttävä esitys asevelvollisuuslain 21 §:n 2 momentissa mainitulle kunnalliselle viranomaiselle, jonka tulee ryhtyä siitä aiheutuviin toimenpiteisiin ja sotilaspöytäkirjoissa päälliköille ilmoittaa valittujen henkilöiden nimet ja osoitteet. *Asetus asevelvollisuuslain soveltamisesta jouluk. 13 p:ltä 1932, 4 ja 8 § (Suomen as.-kok. 1932 : 360).*

X L u k u.

Erityiset säännökset.

44—48 §§.

49 §. Asevelvollinen, joka valtion, kunnan tai seurakunnan virasta tai toimesta kutsutaan asevelvollisuuttaan suorittamaan, pysytetään virassaan tai toimessaan. Jos se tapahtuu sodan tai reservin harjoitusten aikana, hän on oikeutettu nauttimaan virkaansa tai toimeensa kuuluvia palkkaetuja, voimassaolevien säännösten mukaan viransijaiselle menevät määrät poisluettuina.

50 §.

51 §. Ilman asianomaista lupaa älköön vakinaisessa väessä palveleva henkilö harjoittako elinkeinoa tai ammattia tahi ottako toimittaakseen kunnallista taikka muuta julkista tehtävää.

52 §. Matkakorvauksen kaupungin- tai kauppalanhallituksen tahi kunnallislautakunnan valitsemille, 21 §:n 2 momentissa mainituille henkilöille sekä muut kutsuntain toimittamisesta johtuvat kustannukset suorittaa valtio.

53 §.

54 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1932, ja sillä kumotaan 11 päivänä marraskuuta 1922 annettu asevelvollisuuslaki ja sen voimaansaattamisesta samana päivänä annettu laki, ensiksi mainitun lain 22 ja 28 § sellaisina, kuin ne ovat sanottujen pykälien muuttamisesta 21 päivänä helmikuuta 1925 annetussa laissa, ja 4, 14, 33, 37, 52, 55, 56, 59, 67, 69 ja 85 § sellaisina, kuin ne ovat asevelvollisuuslain eräiden pykälien muuttamisesta 22 päivänä tammikuuta 1926 annetussa laissa, sekä jälkimmäisen lain 3 § sellaisena, kuin se on sanotun pykälän muuttamisesta 21 päivänä helmikuuta 1925 annetussa laissa.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSUT

1932. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTO. N:o 9.

Sisällys: 50. Helsingin kaupungin yleisten töiden lautakunnan johtosääntö, s. 145. — 51. Helsingin kaupungin rakennustoimiston johtosääntö, s. 147. — 52. Helsingin kaupungin rakennustoimiston tiliviraston johtosääntö, s. 155. — 53. Helsingin kaupungin puhtaanapitolautakunnan johtosääntö, s. 156. — 54. Helsingin kaupungin puhtaanapitolaitoksen johtosääntö, s. 158. — 55. Helsingin kaupungin puhtaanapitolaitoksen tiliviraston johtosääntö, s. 160. — 56. Asemakaavan muutos ja asemakaavamääräykset XIV kaupunginosan korttelille n:o 475, s. 161. — 57. Asemakaavan muutos ja asemakaavamääräykset XIII kaupunginosan korttelille n:o 418, s. 162. — 58. Asemakaavan muutos ja asemakaavamääräykset X kaupunginosan korttelille n:o 288, s. 162. — 59. Kojiusta, vaunuista ja pöydiltä tapahtuvaa kauppaa varten varattujen myyntipaikkain vuokraustapa, s. 163. — 60. Helsingin kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta annettujen lainojen koron alentaminen, s. 163. — 61. Kaupungin kiinteistöjen palovakuuttaminen, s. 164.

---

50. Helsingin kaupungin yleisten töiden lautakunnan johtosääntö.

Kaupunginvaltuuston vahvistama lokakuun 26 p:nä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1921 : 2—3)

1 §. Kaupungin yleisiä töitä johtaa, mikäli sitä ei ole määrätty jollekin muulle viranomaiselle, Helsingin kaupungin yleisten töiden lautakunta.

2 §. Lautakunnan tehtävänä on:

1) valvoa kaupungin satama- ja rautatierakennustöiden suorittamista sekä huolehtia siitä, että kaupungin satamat ja rautatiet, mikäli muu viranomainen ei ole saanut niitä hoitaakseen, pidetään asianmukaisessa kunnossa;

2) valvoa kaupungin talorakennustöiden suorittamista sekä huolehtia siitä, että kaupungin talorakennukset ja kaupungin vuokraamat talot ja huoneistot, mikäli niiden hoitoa ei ole annettu muun viranomaisen huoleksi, pidetään asianmukaisessa kunnossa;

3) valvoa kaupungin katu- ja viemäritöiden suorittamista sekä huolehtia siitä, että kaupungin katu- ja viemäriverkosto puhdistuslaitoksineen pidetään asianmukaisessa kunnossa;

4) valvoa kaupungin puistojen ja istutusten perustamista ja hoitoa, kaupungin urheilu- ja leikkikenttien rakentamista ja korjaamista sekä niiden istutusten hoitoa, joiden kunnossapidon kaupunki on ottanut huolekseen;

5) valvoa, että lautakunnan toiminta-alaan kuuluvia kaupungin yleisiä töitä varten myönnettyt määrärahat käytetään tarkoitustaan ja kaupungin etua vastaavalla tavalla;

6) ellei kaupunginvaltuusto toisin määrää, vahvistaa toiminta-alaansa kuuluvien töiden ohjelma;

7) kaupunginhallituksen määräyksestä laadituttaa satamien, rautateiden, rakennusten, katujen, viemärien, istutusten y. m. uudistai muutostöiden piirustukset kustannusarvioineen sekä niitä tutkittuaan toimittaa ne lausuntonsa kera kaupunginhallitukselle;

8) kaupunginhallitukselle tehdä esityksiä toiminta-alaansa kuuluvissa asioissa;

9) antaa määräyksiä urakkatarjouksien sekä tarveaineiden, työkalujen y. m. hankintatarjouksien pyytämistavasta sekä tutkia ja hyväksyä nämä tarjoukset;

10) vahvistaa se ylin määrä, johon rakennustoimiston varaston päällikön ostamien tarveaineiden y. m. arvo saa nousta;

11) kiinteistölautakuntaa ja kaupungin teknillisten laitosten lautakuntaa kuultuaan vuosittain laatia ohjelma kaupungin katuihin sijoitettavien johtojen rakentamiseksi;

12) teettää kiinteistölautakunnan pyynnöstä ja sen laskuun kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston hallinnossa olevilla alueilla suoritettavat puisto- y. m. työt;

13) kaupungin teknillisten laitosten lautakunnan pyynnöstä ja sen laskuun kaupungin katuverkostossa teettää vesi-, kaasu- ja sähköjohtojen laajentamiseen, uusimiseen ja täydentämiseen tarvittavat työt;

14) oikeuttaa rakennustoimiston osastot yksityisille suorittamaan näiden tilaamat työt laskun mukaan;

15) kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaan ratkaista kysymykset rakennustoimiston työntekijäin palkkauksesta, työajan pituudesta, työehdoista sekä sairas- ja hautausavusta;

16) antaa kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle lausuntoja, selvityksiä ja tiedonantoja toiminta-alaansa kuuluvista asioista;

17) talousarvioehdotuksen laadintaan, kannantavarain ja etuantien säilytykseen, tilitykseen ja kirjanpitoon, laskujen hyväksymiseen ja kirjaanpanoon, inventaukseen sekä kiinteistö- ja kalustoluettelojen laadintaan nähden valvoa Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön sekä rakennustoimiston tiliviraston johtosäännön määräysten noudattamista; sekä

18) vuosittain ennen huhtikuun loppua antaa kaupunginhallitukselle kertomus omasta ja alaiensa hallintoelimiä toiminnasta lähinnä edellisenä vuotena.

3 §. Lautakunnalla on oikeus lopullisesti ratkaista edellisen pykälän 9), 12) ja 13) kohdassa mainitut asiat sekä 15) kohdassa mainitut sairas- ja hautausapua koskevat asiat, milloin lautakunnan ja yksityisen työntekijän välillä ei ole syntynyt erimielisyyttä voimassa olevain säännösten tulkinnasta, ynnä rakennustoimiston johtosäännön 36 §:n ja rakennustoimiston tiliviraston johtosäännön 6 §:n mukaan lautakunnan päätettävät nimitysasiat.

4 §. Lautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja kuusi jäsentä. Puheenjohtajan ja jäsenet kaupunginvaltuusto valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan.

Lautakunta valitsee itse keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Jos jäsen eroaa ennen toimikautensa päättymistä, valittakoon toinen henkilö eronneen tilalle toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

5 §. Lautakunta kokoontuu puheenjohtajan tai, hänen ollessaan estettynä, varapuheenjohtajan kutsusta. Sekä puheenjohtajan että varapuheenjohtajan ollessa estettyinä olemasta kokouksessa saapuvilla valitaan tilapäinen puheenjohtaja.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun vähintään neljä jäsentä on saapuvilla ja nämä ovat päätöksestä yhtä mieltä.

Päätökset tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä; äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

6 §. Lautakunnan kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, kokouksessa käsitellyt asiat ja niissä tehdyt päätökset.

Lautakunnan pöytäkirjaa pitää rakennustoimiston sihteeri. Pöytäkirja tarkistetaan lautakunnan päättämällä tavalla; lautakunnan kirjelmät allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri.

7 §. Lautakunnan alaisena toimii kaupunginvaltuuston vahvistaman johtosäännön mukaan rakennustoimisto.

Kaupungin yleisten töiden hallinnon tilejä hoitaa, kaupunginvaltuuston vahvistaman johtosäännön mukaan, rakennustoimiston tilivirasto; sen kassavirastona on rahatoimisto.

Tämä johtosääntö tulee voimaan tammikuun 1 p:nä 1933.

---

51. Helsingin kaupungin rakennustoimiston johtosääntö.

Kaupunginvaltuuston vahvistama lokakuun 26 p:nä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1922 : 3)

1 §. Helsingin kaupungin rakennustoimistoa johtaa kaupungin yleisten töiden lautakunnan valvonnan alaisena kaupungininsinööri.

Hänen tehtävänä on:

1) johtaa rakennustoimistoa sekä valvoa rakennustoimiston tiliviraston ja sen henkilökunnan sekä rakennustoimiston henkilökunnan toimintaa;

2) kaupungin yleisten töiden lautakunnalle tehdä toimiston toimintaa koskevia esityksiä sekä antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvissa asioissa;

3) valmistella ja lautakunnan kokouksissa esitellä rakennustoimistoa kokonaisuudessaan koskevat asiat;

4) suorittaa kaupungin rakennusjärjestyksen mukaan hänelle kuuluvat tehtävät sekä mitä maistraatti toimivaltansa piirissä hänelle määrää;

5) täyttää hänelle terveydenhoitolautakunnan itseoikeutettuna jäsenenä kuuluvat tehtävät;

6) valvoa, että kaupungin rakennusyritykset ja yleiset työt suoritetaan tarkoituksenmukaisesti, että niissä noudatetaan tarpeellista säästäväisyyttä sekä että rakennustoimiston hankinnat tehdään kaupungille edullisimmalla tavalla ja varastot hoidetaan tarkoitusta vastaavasti;

7) valvoa kaupungin satamien, rautateiden, rakennusten, viemäriverkoston, puhdistuslaitosten ja liikenneväylien rakentamista sekä rakennustoimiston työkoneiston käyttöä;

8) valvoa, että kaupungin satamissa, rautateissa, rakennuksissa, katuosissa, teissä, viemärijohtoissa, puhdistuslaitoksissa ja puistoissa ilmenevät satunnaiset puutteet viipymättä korjataan;

9) tarkastaa ja tilimerkinnällä varustaa laskut ja maksuasikirjat, milloin tämä tehtävä ei kuulu osastonpäälliköille, sekä hyväksyä ne, samoin kuin asianomaisen osastonpäällikön toimittaman tarkastuksen ja tilimerkinnän tapahduttua, hyväksyä muut yleisten töiden lautakunnan määrärahoihin kohdistuvat laskut ja laskutukset;

10) antaa yleisten töiden lautakunnan pyytämää muuta virka-apua; sekä

11) antaa kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajain käytettäväksi heidän pyytämänsä tiedot ja selvitykset sekä muutakin apua, jonka he katsovat tarpeelliseksi.

Kaupungininsinöörin kesäloman aikana tai estettynä ollessa hoitaa hänen tehtäviään yleisten töiden lautakunnan määräämä rakennustoimiston osastonpäällikkö.

2 §. Rakennustoimisto jakautuu seuraaviin osastoihin:

- 1) kansliaosastoon,
- 2) satamarakennusosastoon,
- 3) talorakennusosastoon,
- 4) katurakennusosastoon,
- 5) puisto-osastoon, sekä
- 6) varasto-osastoon.

3 §. Kansliaosaston tehtävänä on:

1) hoitaa yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston kansliatyöt, eritoten lautakunnan pöytäkirjanpito, kirjeenvaihto ja päiväkirjat sekä lautakunnan ja rakennustoimiston arkistoa;

2) hoitaa rakennustoimiston työläiskortisto, ellei asianomaiselle osastolle ole annettu tätä tehtäväksi; sekä

3) suorittaa kaupungininsinöörin osastolle jättämät tehtävät sekä antaa rakennustoimiston muille osastoille niiden pyytämää muuta virka-apua.

4 §. Kansliaosaston henkilökuntana on sihteeri, kirjaaja sekä toimistoapulaisia.

5 §. Sihteerin tehtävänä on:

- 1) johtaa ja valvoa osaston toimintaa;
- 2) hoitaa yleisten töiden lautakunnan pöytäkirjanpito ja kirjeenvaihto; sekä

3) antaa yleisten töiden lautakunnan, kaupungininsinöörin ja rakennustoimiston osastonpäälliköiden pyytämää virka-apua.

6 §. Kirjaajan tehtävänä on:

1) hoitaa yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston päiväkirjat;

2) hoitaa ja järjestää yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston arkistoa; sekä

3) antaa kaupungininsinöörin ja rakennustoimiston osastonpäälliköiden pyytämää muuta virka-apua.

7 §. Kansliaosaston henkilökunnan tehtävät määrää kaupungininsinööri, mikäli niistä 5 ja 6 §:ssä ei ole säädetty.

8 §. Satamarakennusosaston tehtävänä on:

1) suunnitella ja suorittaa rakennustoimiston hoidettavat satama- ja rautatierakennustyöt; sekä

2) hoitaa näitä laitteita ja antaa suorittaa niiden korjaustyöt, mikäli se ei kuulu muulle viranomaiselle.

9 §. Satamarakennusosaston henkilökuntana on satamarakennuspäällikkö, avustava satamarakennuspäällikkö, insinöörejä, vaakitsijoita, piirtäjiä ja toimistoapulaisia.

10 §. Satamarakennuspäällikön tehtävänä on:

1) satamarakennusosaston päällikkönä johtaa ja valvoo osaston toimintaa;

2) yleisten töiden lautakunnalle tehdä osaston toimintaa koskevia esityksiä sekä tälle lautakunnalle ja satamalautakunnalle antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvissa asioissa;

3) valmistella ja yleisten töiden lautakunnan kokouksissa esitellä toimialaansa kuuluvat asiat;

4) laatia sanotun lautakunnan tai satamalautakunnan toimeksiannosta rakennustoimiston suoritettavain satama- ja rautatierakennustöiden ehdotukset kustannusarvioineen sekä valvoo näiden töiden suorittamista;

5) valvoo, että satamat niihin kuuluvine laitteineen ja laitoksineen ovat asianmukaisessa kunnossa sekä toimituttaa tarpeellisia korjauksia;

6) valvoo, että osastolle kuuluvat piirustukset ja muut asiakirjat huolellisesti hoidetaan;

7) valvoo päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdollaan suoritetuista töistä aiheutuvien laskujen tarkkailua, todistaa, että ne ovat asiallisesti oikeat ja varustaa ne tilimerkinnällä;

8) antaa rakennustoimiston varasto-osaston päällikölle tietoja osaston tarvitsemista tarveaineista ja työkaluista;

9) ilmoittaa yleisten töiden lautakunnalle ja satamalautakunnalle uusien satamalaitteiden ja uusien satamakorttelien tasoitustöiden valmistumisesta sekä tehdä ehdotuksia myös sellaisten alueiden vuokraamisesta, joita ei vielä ole lopullisesti jaoitettu;

10) kutsusta olla saapuvilla satamalautakunnan kokouksissa hänen toimialaansa kuuluvia asioita käsiteltäessä; sekä

11) antaa yleisten töiden lautakunnan, satamalautakunnan ja kaupungininsinööriin pyytämää muuta virka-apua.

11 §. Avustavan satamarakennuspäällikön tehtävänä on:

1) satamarakennuspäällikön ohjeiden mukaan olla apuna osaston töitä suoritettaessa; sekä

2) satamarakennuspäällikön kesäloman aikana ja estettynä ollessa hoitaa hänen tehtäviään.

12 §. Satamarakennusosaston henkilökunnan tehtävät määrää satamarakennuspäällikkö, mikäli niistä 10 ja 11 §:ssä ei ole säädetty.

13 §. Talorakennusosaston tehtävänä on:

1) suunnitella ja suorittaa rakennustoimiston hoidettavat talorakennustyöt; sekä

2) hoitaa kaupungin kiinteistöjä ja kaupungin vuokraamia taloja ja huoneistoja sekä suorittaa niiden korjaustyöt, mikäli se ei kuulu muulle viranomaiselle.

14 §. Talorakennusosaston henkilökuntana on kaupunginarkkitehti, avustava kaupunginarkkitehti, arkkitehtejä, lämpötekniikko, kirjuri ja toimistoapulaisia.

15 §. Kaupunginarkkitehdin tehtävänä on:

1) talorakennusosaston päällikkönä johtaa ja valvoo osaston toimintaa;

2) yleisten töiden lautakunnalle tehdä osaston toimintaa koskevia esityksiä sekä antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvissa asioissa;

3) valmistella ja lautakunnan kokouksissa esitellä toimialaansa kuuluvat asiat;

4) laatia rakennustoimiston suoritettavain ja muiden sen tehtäväksi annettujen talorakennus- ja korjaustöiden ehdotukset kustannusarvioineen sekä valvoo näiden töiden suoritusta;

5) valvoo, että osastolle kuuluvat piirustukset ja muut asiakirjat huolellisesti hoidetaan;

6) antaa kiinteistötoimistolle tiedot kaupungin uusien rakennusten sekä vanhojen rakennusten muuttuneista palovakuutusarvoista;

7) valvoo päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdollaan suoritetuista töistä aiheutuvien laskujen tarkkailua, todistaa, että ne ovat asiallisesti oikeat ja varustaa ne tilimerkinnällä;

8) antaa rakennustoimiston varasto-osaston päällikölle tietoja osaston tarvitsemista tarveaineista ja työkaluista;

9) maistraatin määräyksestä ottaa osaa katselmuksiin ja muihin toimituksiin, joita kaupungin rakennusjärjestyksen määräykset voivat aiheuttaa;

10) kutsusta olla saapuvilla maistraatin ja lautakuntain kokouksissa toimialaansa kuuluvia asioita käsiteltäessä;

11) täyttää hänelle terveydenhoitolautakunnan sekä julkisivupiirustusten tarkastuslautakunnan itseoikeutettuna jäsenenä kuuluvat tehtävät; sekä

12) antaa yleisten töiden lautakunnan ja kaupungininsinööriin pyytämää muuta virka-apua.

16 §. Avustavan kaupunginarkkitehdin tehtävänä on:

- 1) kaupunginarkkitehdin antamain ohjeiden mukaan olla apuna osaston töitä suoritettaessa; sekä
- 2) kaupunginarkkitehdin kesäloman aikana ja estettynä ollessa hoitaa hänen tehtäviään.

17 §. Talorakennusosaston henkilökunnan tehtävät määrää kaupunginarkkitehti, mikäli niistä 15 ja 16 §:ssä ei ole säädetty.

Lämpötekniikan tehtävät määrätään yleisten töiden lautakunnan häntä varten laatimassa johtosäännössä.

18 §. Katurakennusosaston tehtävänä on:

- 1) suunnitella ja suorittaa rakennustoimiston hoidettavien katujen, viemärien ja puhdistuslaitosten rakennus- ja korjaustyöt sekä suorittaa urheilu- ja leikkikenttien rakennus- ja korjaustyöt, kuin myös kiinteistölautakunnan pyynnöstä samanlaiset työt kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston hallinnossa olevilla alueilla, sekä huolehtia niiden yksityisten katuosuuksien kunnossapidosta, jotka kaupunki on ottanut hoitaakseen;

- 2) yksissä neuvoin kiinteistötoimiston asemakaavaosaston kanssa laatia suunnitelmat jaoitettavina tai järjesteltävinä olevain alueiden kanavoimiseksi.

Yhtenäisyyden saavuttamiseksi sellaisten töiden suorittamisessa, jotka myös koskevat kaupungin teknillisiä laitoksia ja yleisiä vesi-, kaasu- ja sähköjohtoverkkoja, tulee osaston sen lisäksi:

- 3) laatiessaan ehdotuksia uuden kadun rakentamiseksi tai julkisen paikan perustamiseksi siitä ilmoittaa kaupungin teknillisten laitosten lautakunnalle;

- 4) kaduntasoitus-, päällystys- ja viemäritöiden ehdotuksia laatiessaan sekä erittäinkin merkitessään määrärahoja sellaisia töitä varten rakennustoimiston menosääntöön siitä antaa mainitulle lautakunnalle tarpeelliset tiedot;

- 5) kaupungin teknillisten laitosten laskuun suorittaa kaikki johtoverkkojen laajentamiseen, täydentämiseen ja korjaamiseen tarpeelliset, kaupungin katuihin tehtävät kaivu-, täyte- ja päällystystyöt; sekä

- 6) teknillisten laitosten toimitusjohtajain kanssa neuvotella yhteisten töiden teettämisestä.

19 §. Katurakennusosaston henkilökuntana on katurakennuspäällikkö, avustava katurakennuspäällikkö, insinöörejä, vaakitsijoita, piirtäjiä ja toimistoapulaisia.

20 §. Katurakennuspäällikön tehtävänä on:

- 1) katurakennusosaston päällikkönä johtaa ja valvoo osaston toimintaa;

- 2) yleisten töiden lautakunnalle tehdä osaston toimintaa koskevia esityksiä sekä antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvissa asioissa;

- 3) valmistella ja lautakunnan kokouksissa esitellä toimialaansa kuuluvat asiat;

- 4) laatia rakennustoimiston suoritettavain katu- ja viemäri-

rakennustöiden ehdotukset kustannusarvioineen sekä valvoa näiden töiden suorittamista;

5) valvoa kaupungin urheilu- ja leikkikenttien rakennus- ja korjaustöitä sekä samanlaisia töitä kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston hallinnossa olevilla alueilla;

6) valvoa, että osastolle kuuluvat piirustukset ja muut asiakirjat huolellisesti hoidetaan;

7) valvoa päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdollaan suoritetuista töistä aiheutuvien laskujen tarkkailua, todistaa, että ne ovat asiallisesti oikeat ja varustaa ne tilimerkinnällä;

8) antaa rakennustoimiston varasto-osaston päällikölle tietoja osaston tarvitsemista tarveaineista ja työkaluista;

9) maistraatin määräyksestä ottaa osaa katselmuksiin ja muihin toimituksiin, joita kaupungin rakennusjärjestyksen määräykset voivat aiheuttaa;

10) kutsusta olla saapuvilla maistraatin ja kiinteistölautakunnan kokouksissa toimialaansa kuuluvia asioita käsiteltäessä;

11) pyynnöstä osoittaa, miten yksityisten teetetävät katujen päällystys- ja korjaustyöt sekä viemärien laskeminen katuun on suoritettava, ollen viimeksimainittuihin töihin nähden ohjeet annettava erityisesti annettuja määräyksiä noudattaen; sekä

12) antaa yleisten töiden lautakunnan ja kaupungininsinöörin pyytämää muuta virka-apua.

21 §. Avustavan katurakennuspäällikön tehtävänä on:

1) katurakennuspäällikön antamain ohjeiden mukaan olla apuna osaston töitä suoritettaessa; sekä

2) katurakennuspäällikön kesäloman aikana ja estettynä ollessa hoitaa hänen tehtäviään.

22 §. Katurakennusosaston henkilökunnan tehtävät määrää katurakennuspäällikkö, mikäli niistä 20 ja 21 §:ssä ei ole säädetty.

23 §. Puisto-osaston tehtävänä on:

1) hoitaa kaupungin puistoja, istutuksia ja puutarhalaitteita niihin kuuluvine leikkikenttineen, sekä niitä valtion ja yksityisten talon-omistajain istutuksia, jotka kaupunki on ottanut hoitaakseen; sekä

2) suunnitella ja suorittaa kaupungin puistoissa ja istutuksissa tehtävät uudis- ja korjaustyöt sekä kansanpuistoissa tehtävät puutarhatyöt.

24 §. Puisto-osaston henkilökuntana on kaupunginpuutarhuri, avustava kaupunginpuutarhuri ja toimistoapulaisia.

Kaupunginpuutarhurin alaisina ovat puistojen vartijat.

25 §. Kaupunginpuutarhurin tehtävänä on:

1) puisto-osaston päällikkönä johtaa ja valvoa osaston toimintaa;

2) yleisten töiden lautakunnalle tehdä osaston toimintaa koskevia esityksiä ja antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvissa asioissa;

3) valmistella ja lautakunnan kokouksissa esitellä toimialaansa kuuluvat asiat;

4) laatia puisto-osaston suoritettavain uudistöiden ehdotukset kustannusarvioineen sekä valvoa näiden töiden suorittamista;

5) avustaa kiinteistölautakunnan tonttiosastoa sen valvoessa, että kaupungin vuokramiehet täyttävät vuokrapalstoilla olevain istutusten vuokrasopimusten mukaisen perustamis- ja kunnossapitovelvollisuuden;

6) valvoo, että osastolle kuuluvat piirustukset, asemakaavat ja kartat sekä muut asiakirjat huolellisesti hoidetaan;

7) valvoo päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdolla suoritetuista töistä aiheutuvien laskujen tarkkailua, todistaa, että ne ovat asiallisesti oikeat ja varustaa ne tilimerkinnällä;

8) antaa rakennustoimiston varasto-osaston päällikölle tietoja osaston tarvitsemista tarveaineista ja työkaluista; sekä

9) antaa yleisten töiden lautakunnan ja kaupungininsinöörin sekä kiinteistölautakunnan pyytämää muuta virka-apua.

26 §. Avustavan kaupunginpuutarhurin tehtävänä on:

1) kaupunginpuutarhurin antamain ohjeiden mukaan olla apuna osaston töitä suoritettaessa; sekä

2) kaupunginpuutarhurin kesäloman aikana ja estettynä ollessa hoitaa hänen tehtäviään.

27 §. Toimistoapulaisten ja puistojen vartijain tehtävät määrää kaupunginpuutarhuri.

28 §. Varasto-osaston tehtävänä on:

1) hoitaa, kunnossapitää ja täydentää rakennustoimiston tarveaineiden, työkonien ja työkalujen varastoa, mikäli sitä ei ole annettu muun osaston tehtäväksi; sekä

2) hoitaa rakennustoimiston korjauspajoja.

29 §. Varasto-osaston henkilökuntana on varastonpäällikkö, korjauspajainsinööri, varastokirjanpitäjä, varastonhoitaja ja toimistoapulaisia.

30 §. Varastonpäällikön tehtävänä on:

1) varasto-osaston päällikkönä johtaa ja valvoo osaston toimintaa;

2) yleisten töiden lautakunnalle tehdä osaston toimintaa koskevia esityksiä sekä antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvissa asioissa;

3) valmistella ja lautakunnan kokouksissa esitellä toimialaansa kuuluvat asiat;

4) valvoo päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen toimestaan suoritetuista töistä ja ostoista aiheutuvien laskujen tarkkailua, todistaa, että ne ovat asiallisesti oikeat ja varustaa ne tilimerkinnällä;

5) valvoo, että rakennustoimiston rakennus- ja tarveaineiden, koneiden ja työkalujen varasto asianmukaisesti luetteloidaan ja hoidetaan;

6) yksissä neuvoin asianomaisen osastonpäällikön kanssa ostaa sellaisia rakennustoimiston töissä tarvittavia tarveaineita, koneita ja työkaluja, joiden arvo ei ylitä yleisten töiden lautakunnan vahvistamaa ylintä määrää, sekä tehdä niistä ostosopimuksia;

7) neuvoteltuaan asianomaisen osastonpäällikön kanssa lautakunnalle tehdä esityksiä sellaisten rakennustoimiston töissä tarvittavien tarveaineiden, koneiden ja työkalujen ostamisesta, joiden

arvo ylittää 6) kohdassa mainitun ylimmän määrän, sekä hankkia niistä hankintatarjouksia;

8) rakennustoimiston asianomaisten osastonpäälliköiden ja niiden kaupungin muiden laitosten päälliköiden, jotka teettävät kunnallisia rakennustöitä, saatavana pitää tarpeellisten tarveaineiden ja työkalujen tilausliput;

9) pitää luetteloja rakennustoimiston varastoon hankittujen ja siitä toimitettujen tavarain hankinnoita ja toimittamista koskevista sopimuksista;

10) valvoa, että laskut varastosta toimitetuista tavaroista kuukausittain annetaan asianomaisille;

11) valvoa varaston kirjanpitoa;

12) tarpeen mukaan rakennustoimiston eri osastoille ilmoittaa varastossa olevain ja sieltä toimitettavien tarveaineiden yksikköhinnat ja niiden muutokset;

13) annettujen määräysten mukaisesti muille kaupungin viranomaisille lainata varastoesineitä ja korjauspajoissa suorituttua korjaustöitä; sekä

14) antaa yleisten töiden lautakunnan ja kaupungininsinöörin pyytämää muuta virka-apua.

31 §. Korjauspajainsinöörin tehtävänä on:

1) johtaa rakennustoimiston korjauspajojen toimintaa sekä järjestää työt niissä;

2) valvoa korjauspajojen konttoritöitä sekä huolehtia siitä, että töiden laskutukset viipymättä toimitetaan varastonpäällikölle;

3) valvoa koneiden hoitoa kaupungin työpaikoilla;

4) rakennustoimiston osastonpäälliköiden kanssa sopia työ- y. m. koneiden tarpeellisista korjauksista; sekä

5) antaa varastonpäällikön pyytämää muuta virka-apua.

32 §. Varastokirjanpitäjän tehtävänä on:

1) varastonpäällikön antamain ohjeiden mukaan hoitaa rakennustoimiston varasto-osaston kirjanpito;

2) huolehtia siitä, että ilmoitukset tarveainevaraston muutoksista aikanaan toimitetaan varastosta, ja tarkastaa ne;

3) vastaanottaa tarveaineiden ostoja koskevat tilausliput;

4) olla apuna varaston vuosi-inventtauksessa;

5) luetteloita hankitut tarveaineet ja varastoesineet;

6) varastonpäällikön kesäloman aikana ja estettynä ollessa hoitaa hänen tehtäviään; sekä

7) antaa varastonpäällikön pyytämää muuta virka-apua.

33 §. Varastonhoitajan tehtävänä on:

1) varastonpäällikön ohjeiden mukaan hoitaa rakennustoimiston tarveaineiden, koneiden ja työkalujen varastoa sekä pitää niistä luetteloja;

2) vastaanottaa, mitä varastoon toimitetaan, ja siitä antaa, mitä asianmukaisessa järjestyksessä tilataan; sekä

3) antaa varastonpäällikön ja varastokirjanpitäjän pyytämää muuta virka-apua.

34 §. Toimistoapulaisten tehtävät määrää varastonpäälikkö.

35 §. Rakennustoimiston osastonpääliköiden tulee vuosittain kaupungininsinöörille antaa asianomaisen osaston seuraavan vuoden talousarvioehdotus sekä hyvissä ajoin suoritettaviksi ehdotettujen töiden suunnitelmat piirustuksineen ja kustannusarvioineen.

36 §. Kaupungininsinöörin valitsee kaupunginvaltuusto.

Satamarakennuspäälikön, avustavan satamarakennuspäälikön, kaupunginarkkitehdin, avustavan kaupunginarkkitehdin, katurakennuspäälikön, avustavan katurakennuspäälikön, kaupunginpuutarhurin, avustavan kaupunginpuutarhurin ja varastonpäälikön valitsee kaupunginhallitus yleisten töiden lautakunnan esityksestä.

Muut rakennustoimiston vakinaiset viranhaltijat, tilapäisen henkilökunnan sekä palveluskunnan nimittää kaupungin yleisten töiden lautakunta.

Rakennusmestarit, työnjohtajat ja varasto-osaston koneiden hoitoon korjauspajojen ulkopuolella tarvittavat koneenkäyttäjät sekä puistonvartijat ottaa toimeen ja erottaa asianomainen osastonpäälikkö.

Tämä johtosääntö tulee voimaan tammikuun 1 p:nä 1933.

52. Helsingin kaupungin rakennustoimiston tiliviraston johtosääntö.

Kaupunginvaltuuston vahvistama lokakuun 26 p:nä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1922 : 4)

1 §. Kaupungin yleisten töiden tilejä hoitaa, mikäli tehtävää ei ole uskottu jollekin muulle viranomaiselle, tämän johtosäännön sekä kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön määräyksiä noudattaen, yleisten töiden lautakunnan ja lähinnä kaupungininsinöörin valvonnan alaisena Helsingin kaupungin rakennustoimiston tilivirasto.

2 §. Tiliviraston henkilökuntana on kamreeri, kirjanpitäjiä ja toimistoapulaisia.

3 §. Kamreerin tehtävänä on:

1) rakennustoimiston tiliviraston päälikkönä johtaa ja valvoo tiliviraston toimintaa;

2) yleisten töiden lautakunnalle ja kaupungininsinöörille tehdä tiliviraston toimintaa koskevia esityksiä ja antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvissa asioissa;

3) valmistella ja yleisten töiden lautakunnan kokouksissa esitellä toimialaansa kuuluvat asiat;

4) allekirjoittaa tiliviraston kirjelmät ja muut lähetettävät asiakirjat;

5) kaupungin yleisten töiden lautakunnan kokouksiin laatia luettelo maksumääräyksistä, jotka on annettu lautakunnan lähinnä edellisen kokouksen jälkeen;

6) tilitysteknisesti tarkastaa kaikki yleisten töiden lautakunnan varain käytössä esiintyvät veloitukset, luettelot, laskut ja muut maksuasiakirjat yleisten töiden lautakunnan antamien lähempien ohjeiden mukaan, sekä antaa maksumääräykset;

7) tarvittavien lisämäärärahojen hankkimiseksi ajoissa ilmoittaa yleisten töiden lautakunnalle myönnettyjen määrärahojen kulutuksesta;

8) huolehtia sellaisesta yleisten töiden hallinnon erikoiskirjanpidosta, jonka yleisten töiden lautakunta katsoo tarpeelliseksi;

9) laatia tiliviraston tilinpäätökset;

10) rahatoimistoon ja revisionikonttoriin antaa säädetyt kuukausitilitaseet;

11) vuosittain ennen helmikuun 1 päivää rahatoimistoon antaa kaupungin yleistilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot;

12) erityisen hallinnon alaisten rakennustöiden tileihin nähden noudattaa, mitä niistä on erikseen säädetty;

13) vuosittain kaupungin yleisten töiden lautakunnalle antaa tiliviraston seuraavan vuoden talousarvioehdotus;

14) antaa lautakunnan vuosikertomusta varten tarvittavia kirjanpidollisia tietoja; sekä

15) antaa yleisten töiden lautakunnan ja kaupungininsinöörin pyytämää muuta virka-apua.

4 §. Kirjanpitäjän tehtävänä on:

1) kamreerin antamain ohjeiden mukaisesti hoitaa rakennustoimiston kirjanpito;

2) kamreerin kesäloman aikana ja estettynä ollessa hoitaa hänen tehtäviään; sekä

3) antaa kamreerin pyytämää muuta virka-apua.

5 §. Tiliviraston henkilökunnan tehtävät määrää kamreeri, mikäli 3 ja 4 §:ssä ei ole toisin säädetty.

6 §. Kaupungin rakennustoimiston tiliviraston kamreerin valitsee kaupunginhallitus yleisten töiden lautakunnan esityksestä; muut viraston vakinaiset viranhaltijat, tilapäisen henkilökunnan sekä palveluskunnan nimittää yleisten töiden lautakunta.

Tämä johtosääntö tulee voimaan tammikuun 1 p:nä 1933.

53. Helsingin kaupungin puhtaanapitolautakunnan johtosääntö.

Kaupunginvaltuuston vahvistama lokakuun 26 p:nä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1920 : 2)

1 §. Kaupungin puhtaanapitotoimintaa johtaa, ellei siitä ole erikseen määrätty, Helsingin kaupungin puhtaanapitolautakunta.

Terveydenhoitolautakunnan toimivallasta puhtaanapitoa koskevissa asioissa on säädetty terveydenhoitosäännössä ja Helsingin kaupungin terveydenhoitojärjestyksessä.

2 §. Lautakunnan tehtävänä on:

1) valvoa, että kaupungin katujen, yleisten paikkojen ja rantalaiturien puhtaanapito suoritetaan ja rikat käytetään kaupungille taloudellisesti mahdollisimman edullisesti;

2) tehdä asianomaisten kiinteistönomistajain kanssa sopimuksia heidän puhtaanapitovelvollisuutensa ottamisesta kaupungin suoritettavaksi;

3) tarkastaa puhtaanapitolaitosta varten suunniteltujen uudisrakennusten ja -laitteiden piirustukset ja kustannusarviot sekä lähettää ne oman lausuntonsa ohella kaupunginhallitukselle;

4) tehdä kaupunginhallitukselle esityksiä toiminta-alaansa kuuluvista asioista;

5) antaa määräyksiä urakkatarjouksien sekä tarveaineiden, työkalujen y. m. hankintatarjouksien pyytämistavasta sekä tutkia ja hyväksyä nämä tarjoukset;

6) vahvistaa se ylin määrä, johon puhtaanapitolaitoksen johtajan ostamien tarveaineiden y. m. arvo saa nousta;

7) kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaan ratkaista kysymykset puhtaanapitolaitoksen työntekijäin palkkauksesta, työajan pituudesta, työehdoista sekä sairas- ja hautausavusta;

8) antaa kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle lausuntoja, selvityksiä ja tietoja toiminta-alaansa kuuluvista asioista;

9) talousarvioehdotuksen laadintaan, kannantavarain ja etuan tien säilytykseen, tilitykseen ja kirjanpitoon, laskujen hyväksymiseen ja kirjaanpanoon, inventtaukseen sekä kiinteistö- ja kalustoluetteloiden laadintaan nähden valvoa Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön sekä puhtaanapitolaitoksen ja sen tiliviraston johtosääntöjen määräysten noudattamista; sekä

10) vuosittain ennen huhtikuun loppua antaa kaupunginhallitukselle kertomus omasta ja alaistensa hallintoelimien toiminnasta lähinnä edellisenä vuotena.

3 §. Lautakunnalla on oikeus lopullisesti ratkaista edellisen pykälän 5) kohdassa mainitut asiat sekä saman pykälän 7) kohdassa mainitut sairas- ja hautausapua koskevat asiat, milloin lautakunnan ja yksityisen työntekijän välillä ei ole syntynyt erimielisyyttä voimassa olevain säännösten tulkinnasta, ynnä puhtaanapitolaitoksen johtosäännön 7 §:n ja puhtaanapitolaitoksen tiliviraston johtosäännön 6 §:n mukaan lautakunnan päätettävät nimitysasiat.

4 §. Lautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja kuusi jäsentä. Puheenjohtajan ja jäsenet kaupunginvaltuusto valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan.

Lautakunta valitsee itse keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Jos jäsen eroaa ennen toimikautensa päättymistä, valittakoon toinen henkilö eronneen tilalle toimikauden järeillä olevaksi ajaksi.

5 §. Lautakunta kokoontuu puheenjohtajan tai, hänen ollessaan estettynä, varapuheenjohtajan kutsusta. Sekä puheenjohtajan että varapuheenjohtajan ollessa estettyinä olemasta kokouksessa saapuvilla, valitaan tilapäinen puheenjohtaja.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun vähintään neljä jäsentä on saapuvilla ja nämä ovat päätöksestä yhtä mieltä.

Päätökset tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä; äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

6 §. Lautakunnan kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, kokouksessa käsitellyt asiat ja niissä tehdyt päätökset.

Lautakunnan pöytäkirjaa pitää sihteeri. Pöytäkirja tarkistetaan lautakunnan päättämällä tavalla; lautakunnan kirjelmät allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri.

7 §. Lautakunnan alaisena toimii kaupunginvaltuuston vahvistaman johtosäännön mukaan puhtaanapitolaitos.

Puhtaanapitolautakunnan ja puhtaanapitolaitoksen tilejä hoitaa, kaupunginvaltuuston vahvistaman johtosäännön mukaan, puhtaanapitolaitoksen tilivirasto; sen kassavirastona on rahatoimisto.

Tämä johtosääntö tulee voimaan tammikuun 1 p:nä 1933.

---

54. Helsingin kaupungin puhtaanapitolaitoksen johtosääntö.

Kaupunginvaltuuston vahvistama lokakuun 26 p:nä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1920 : 4)

1 §. Helsingin kaupungin puhtaanapitolaitoksen tehtävänä on, puhtaanapitolautakunnan valvonnan alaisena:

1) huolehtia kaupungille kuuluvan puhtaanapidon suorittamisesta;

2) hoitaa kaupungin muiden viranomaisten sekä yksityisten kiinteistönomistajain kanssa tehtyjen sopimusten nojalla heille kuuluvain katuosuuksien, kiinteistöjen y. m. puhtaanapito;

3) huolehtia kaupungin yleisten mukavuuslaitosten kunnossapidosta;

4) huolehtia puhtaanapitolaitoksen työvälineiden, koneiden ja tarveaineiden hoidosta ja kunnossapidosta;

5) suorittaa kaupungille tulevien puhtaanapitomaksujen y. m. veloituksen edellyttämät työt; sekä

6) huolehtia puhtaanapidosta kertyvien jätteiden käsittelystä, jalostuksesta ja myynnistä.

2 §. Puhtaanapitolaitoksen henkilökuntana on johtaja, tarkastaja, insinööri, sihteeri, konttoriapulaisia ja työnjohtajia.

3 §. Puhtaanapitolaitosta johtaa, puhtaanapitolautakunnan valvonnan alaisena, johtaja.

Hänen tehtävänä on:

1) johtaa puhtaanapitolaitosta sekä valvoa sen tiliviraston toimintaa ja näiden laitosten henkilökunnan työtä;

2) puhtaanapitolautakunnalle tehdä puhtaanapitotoimintaa koskevia esityksiä sekä antaa lausuntoja tähän toiminta-alaan kuuluvissa asioissa;

3) valmistella ja lautakunnan kokouksissa esitellä toimialaansa kuuluvat asiat;

4) valvoa puhtaanapitotöitä ja huolehtia, että puhtaanapitotoimintaan tarvittavat rakennukset, laitokset, kalusto, työvälineet, koneet ja tarveaineet asianmukaisesti luetteloidaan, hoidetaan ja kunnossapidetään;

5) huolehtia kerättyjen rikkojen käsittelystä ja jalostamisesta;

6) ostaa sellaisia puhtaanapitolaitoksen töissä tarvittavia tarveaineita, koneita ja työkaluja, joiden arvo ei ylitä puhtaanapitolautakunnan vahvistamaa ylintä määrää, sekä tehdä niistä ostosopimuksia;

7) puhtaanapitolautakunnalle tehdä esityksiä sellaisten puhtaanapitolaitoksen töissä tarvittavien tarveaineiden, koneiden ja työkalujen ostamisesta, joiden arvo ylittää 6) kohdassa mainitun ylimmän määrän, sekä hankkia niistä hankintatarjouksia;

8) valvoa, että laitokselle kuuluvat piirustukset, kartat ja muut asiakirjat huolellisesti hoidetaan;

9) valvoa päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdollaan suoritetuista töistä aiheutuvien laskujen tarkkailua, todistaa, että ne ovat asiallisesti oikeat ja varustaa ne tilimerkinnällä;

10) valvoa, että puhtaanapitomaksujen laskuttamisessa noudatetaan voimassa olevia taksoja;

11) laatia ja antaa puhtaanapitolautakunnalle ehdotus talousarvioksi seuraavaa vuotta varten myös suunnitelmia sekä mahdollisesti piirustuksia ja kustannusarvioita töitä varten, jotka ehdotetaan tehtäviksi;

12) vuosittain ennen huhtikuun 15 päivää antaa puhtaanapitolautakunnalle kertomus lautakunnan ja sen alaisten elimien toiminnasta lähinnä edellisenä vuotena;

13) antaa puhtaanapitolautakunnan pyytämää muuta virka-apua; sekä

14) antaa kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajain käytettäviksi heidän pyytämänsä tiedot ja selvitykset sekä muutakin apua, jonka he katsovat tarpeelliseksi.

4 §. Tarkastajan tehtävänä on:

1) johtajan antamien ohjeiden mukaan tarkastaa laitoksen puhtaanapitotöiden suorittamista;

2) puhtaanapitolautakunnan ja puhtaanapitolaitoksen johtajan antamien ohjeiden mukaan olla apuna laitoksessa esiintyviä muita tehtäviä suoritettaessa; sekä

3) johtajan kesäloman aikana ja estettynä ollessa hoitaa hänen tehtäviään.

5 §. Sihteerin tehtävänä on:

1) hoitaa puhtaanapitolautakunnan pöytäkirjanpito ja kirjeenvaihto; sekä

2) antaa lautakunnan pyytämää muuta virka-apua.

6 §. Puhtaanapitolaitoksen muun henkilökunnan tehtävät määrää johtaja.

7 §. Johtajan valitsee kaupunginvaltuusto.

Tarkastajan valitsee kaupunginhallitus puhtaanapitolautakunnan esityksestä.

Muut puhtaanapitolaitoksen vakinaiset viranhaltijat, tilapäisen henkilökunnan sekä palveluskunnan valitsee puhtaanapitolautakunta.

Työnjohtajat ja muun työmäärärahoista palkatun henkilökunnan ottaa ja erottaa johtaja.

Tämä johtosääntö tulee voimaan tammikuun 1 p:nä 1933.

---

55. Helsingin kaupungin puhtaanapitolaitoksen tiliviraston johtosääntö.

Kaupunginvaltuuston vahvistama lokakuun 26 p:nä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1928 : 3)

1 §. Puhtaanapitolautakunnan ja puhtaanapitolaitoksen tilejä hoitaa, mikäli tehtävää ei ole uskottu jollekin muulle viranomaiselle, tämän johtosäännön sekä kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön määräyksiä noudattaen, puhtaanapitolautakunnan ja lähinnä puhtaanapitolaitoksen johtajan valvonnan alaisena Helsingin kaupungin puhtaanapitolaitoksen tilivirasto.

2 §. Tiliviraston henkilökuntana on kamreeri, kirjanpitäjä ja toimistoapulaisia.

3 §. Kamreerin tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoo tiliviraston toimintaa;
2) puhtaanapitolautakunnan ja puhtaanapitolaitoksen johtajalle tehdä tiliviraston toimintaa koskevia esityksiä ja antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvissa asioissa;

3) allekirjoittaa tiliviraston kirjelmät ja muut lähetettävät asiakirjat;

4) puhtaanapitolautakunnan kokouksiin laatia luettelo maksu-määräyksistä, jotka on annettu lautakunnan lähinnä edellisen kokouksen jälkeen;

5) tilitysteknillisesti tarkastaa kaikki lautakunnan varain käytössä esiintyvät veloitukset, luettelot, laskut ja muut maksuasialkirjat, sekä antaa maksu-määräykset;

6) johtaa kirjanpitotyötä, johon kaupungille tulevien puhtaanapitomaksujen y. m. tulojen laskuttaminen perustuu;

7) johtaa varastokirjanpitoa;

8) tarvittavien lisämäärärahojen hankkimiseksi ajoissa ilmoittaa

puhtaanapitolaitoksen johtajalle myönnettyjen määrärahojen kulu-
tuksesta;

9) huolehtia sellaisesta kaupungin puhtaanapitomenojen erikois-
kirjanpidosta, jonka puhtaanapitolautakunta katsoo tarpeelliseksi;

10) laatia tiliviraston tilinpäätökset;

11) rahatoimistoon ja revisionikonttoriin antaa säädettyt kuu-
kausitilitaseet;

12) huolehtia laitokselle tulevien maksujen ja muiden saatavien
veloittamisesta;

13) ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin maksamatta jätettyjen
laskujen perimiseksi;

14) vuosittain ennen helmikuun 1 päivää rahatoimistoon antaa
kaupungin yleistilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot;

15) avustaa johtajaa ehdotuksen laatimisessa puhtaanapitolai-
toksen ja sen tiliviraston talousarvioksi seuraavaa vuotta varten;

16) antaa lautakunnan vuosikertomusta varten tarvittavia kirjan-
pidollisia tietoja; sekä

17) antaa puhtaanapitolautakunnan ja puhtaanapitolaitoksen
johtajan pyytämää muuta virka-apua.

4 §. Kirjanpitäjän tehtävänä on:

1) kamreerin antamain ohjeiden mukaisesti hoitaa puhtaanapito-
laitoksen kirjanpito;

2) kamreerin kesäloman aikana ja estettynä ollessa hoitaa hänen
tehtäviään; sekä

3) antaa johtajan tai kamreerin pyytämää muuta virka-apua.

5 §. Tiliviraston henkilökunnan tehtävät määrää kamreeri,
mikäli 3 ja 4 §:ssä ei ole toisin säädetty.

6 §. Puhtaanapitolaitoksen tiliviraston kamreerin valitsee kau-
punginhallitus puhtaanapitolautakunnan esityksestä; muut viras-
ton vakinaiset viranhaltijat, tilapäisen henkilökunnan sekä palvelus-
kunnan nimittää puhtaanapitolautakunta.

Tämä johtosääntö tulee voimaan tammikuun 1 p:nä 1933.

---

56. Asemakaavan muutos ja asemakaavamääräykset XIV kaupunginosan korttelille n:o 475.

Sisäasiainministeriön kirjelmä kesäkuun 16 p:ltä 1932.

(Katso kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatimaa karttaa n:o 1333)

Kirjeessä viime toukokuun 7 päivästä n:o 830 on maaherra tänne
toimittanut Helsingin kaupunginvaltuuston edellisen huhtikuun
13 päivänä tekemän valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistetta-
vaksi alistaman päätöksen, jolla valtuusto on hyväksynyt korttelia
n:o 475 kaupungin XIV osassa koskevan asemakaavanmuutoksen
asemakaavamääräyksiin niinkuin asiakirjoihin liitetty piirros lä-

hemmin osoittaa. Asiaa tänään käsitellessään on sisäasiainministeriö — — — — — ottanut alistuksen asiallisesti tutkittavakseen ja harkinnut oikeaksi vahvistaa valtuuston yllämainitun päätöksen. — — — — —

Tämän päätöksen mukaan vahvistettiin uudet rakennusraajat tontille n:o 5 Välskärinkadun varrella ja tontille n:o 40 Runeberginkadun varrella sekä määrättiin, että mainittujen tonttien piha-alue on istutettava.

57. Asemakaavan muutos ja asemakaavamääräykset XIII kaupunginosan korttelille n:o 418.

Sisäasiainministeriön kirjelmä kesäkuun 27 p:ltä 1932.

(Katso kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatimaa karttaa n:o 1335)

Kirjeessä viime huhtikuun 21 päivältä n:o 700 on maaherra tänne toimittanut Helsingin kaupunginvaltuuston edellisen maaliskuun 23 päivänä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi alistaman päätöksen, jolla valtuusto — — — — — on hyväksynyt tonttia n:o 23 neliössä 418 tämän kaupungin XIII osassa koskevat muutetut asemakaavamääräykset, niinkuin asiakirjoihin liitetty piirros lähemmin osoittaa. Asiaa tänään käsitellessään on sisäasiainministeriö — — — — — ottanut alistuksen asiallisesti tutkittavaksi ja harkitsee oikeaksi vahvistaa kaupunginvaltuuston yllämainitun päätöksen.

Tämän päätöksen mukaan saadaan A-kirjaimella merkitylle osalle tonttia n:o 23 Arkadiankadun varrella rakentaa korkeintaan 8-kerroksinen rakennus sekä B-kirjaimella merkitylle saman tontin osalle korkeintaan 6-kerroksinen rakennus.

58. Asemakaavan muutos ja asemakaavamääräykset X kaupunginosan korttelille n:o 288.

Sisäasiainministeriön kirjelmä heinäkuun 5 p:ltä 1932.

(Katso kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatimaa karttaa n:o 1328)

Kirjeessä viime huhtikuun 21 päivältä n:o 699 on maaherra tänne toimittanut Helsingin kaupunginvaltuuston edellisen maaliskuun 23 päivänä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi alistaman päätöksen, jolla valtuusto — — — — — on hyväksynyt tämän kaupungin X kaupunginosan tehdaskorttelissa n:o 288 sijaitsevia tontteja n:o 26 ja 1 koskevan tonttijaoituksen muutoksen ja uudet asemakaavamääräykset, niinkuin asiakirjoihin liitetty piirros liitteineen lähemmin osoittaa. Asiaa tänään käsitellessään — — — — — on ministeriö ottanut alistuksen asiallisesti tutkittavaksi ja harkinnut oikeaksi vahvistaa kaupunginvaltuuston puheenaolevan päätöksen. Asemakaavalain 45 §:n

säännösten mukaisesti tulee tonttien omistajan kuitenkin hankkia oikeuden suostumus tonttien yhdistämiseen.

Tämän päätöksen mukaan ovat Käenkujan tontti n:o 1 ja Hämeentien tontti n:o 26 yhdistetyt yhdeksi tontiksi n:o 17 Hämeentien varrella.

Uudet asemakaavamääräykset ovat seuraavat:

Hämeentien tontin n:o 17 pinta-alasta saadaan rakentaa enintään $\frac{3}{4}$.

A:lla merkitty rakennusosa saadaan rakentaa 9-kerroksiseksi. Kattolista saadaan asettaa korkeintaan tasolle + 53.50 0-linjasta laskettuna. Katto ei saa kohota kattolistaa ylemmäksi.

B:llä merkitty rakennusosa saadaan rakentaa 7-kerroksiseksi, korkeintaan tasolle + 46.15.

Hämeentien puoleinen rakennusosa saadaan rakentaa 7-kerroksiseksi, kattolista saadaan asettaa korkeintaan tasolle + 42.15 ja kattoharja korkeintaan tasolle + 46.15. Ullakolle saadaan järjestää lämmitettäviä varastohuoneita.

Käenkujan puoleinen rakennusosa saadaan rakentaa 5-kerroksiseksi, kattolista saadaan asettaa korkeintaan tasolle + 40.30.

Tontille on lisäksi vahvistettu kadunpuoleinen rakennusraja.

59. Kojuista, vaunuista ja pöydiltä tapahtuvaa kauppaa varten varattujen myyntipaikkain vuokraustapa.

Kaupunginvaltuuston päätös lokakuun 12 p:itä 1932.

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 443)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä oikeuttaa kiinteistölautakunnan toistaiseksi, kunnes tarpeellinen kokemus on saavutettu, luovuttamaan kojuihin, vaunuihin ja pöydiltä tapahtuvaa kauppaa varten määrätty myyntipaikat kirjallisten vuokratarjousten perusteella, korkeintaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

60. Helsingin kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta annettujen lainojen koron alentaminen.

Kaupunginvaltuuston päätös lokakuun 26 p:itä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1926 : 11)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että niiden lainanottajain suoritettava korko, jotka yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta saamistaan lainoista suorittavat korkoa kiinteän korkokannan muukan, alennetaan $7\frac{3}{4}$ %:sta 7 %:iin alentamalla ylimääräisen koronlisäyksen $2\frac{1}{2}$ %:sta $1\frac{3}{4}$ %:iin.

61. Kaupungin kiinteistöjen palovakuuttaminen.

Kaupunginvaltuuston päätös marraskuun 16 p:ltä 1932.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä seuraavaa:

kaupunki ei tästä lähtien palovakuuta kiinteää omaisuuttaan, lukuunottamatta vaarayksioitä, jotka omaisuusarvoltaan ovat yli 10 miljoonaa markkaa, pitäen kaupunki niistäkin omalla vastuullaan kaupunginhallituksen harkinnan mukaan korkeintaan 10 miljoonaa markkaa;

kaupunginhallitus on kuitenkin oikeutettu poikkeamaan edellisessä ponnassa lausutusta yleisestä periaatteesta, milloin se erikoisen suuren tai tavallista pienemmän tulenvaaran vuoksi taikka muusta syystä harkitsee siihen olevan aihetta;

lautakunta tai laitos, jonka hoidettavana on kiinteää omaisuutta, on velvollinen aina aikanaan tekemään sen palovakuuttamisesta esityksen kaupunginhallitukselle;

ne tähän mennessä otetut ainaiset palovakuutukset, joiden vakuutusmaksuista osa vielä on suorittamatta, pidetään edelleen voimassa ja suoritetaan niistä vakuutusmaksut sopimusten mukaisesti.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISUT

1932. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTO. N:o 10.

Sisällys: 62. Eläintarhan urheilukentän järjestyssäännöt, s. 165. — 63. Eläintarhan urheilukenttää luovutettaessa käytettävä vuokrasopimuskaavake, s. 166. — 64. Kallion urheilukentän järjestyssäännöt, s. 168. — 65. Haapaniemen urheilukentän järjestyssäännöt, s. 169. — 66. Käpylän urheilukentän järjestyssäännöt, s. 170. — 67. Hesperian pesäpallokentän järjestyssäännöt, s. 171. — 68. Kaupungin ja Helsingin maidontarkastusyhdistyksen välisen maidontarkastusta koskevan sopimuksen uusiminen, s. 171. — 69. Helsingin kaupungin terveydenhoitolautakunnan ohjesääntö, s. 172. — 70. Sähkömittarien eroittamisesta määrätyn maksun alentaminen, s. 173. — 71. Kaasu- ja sähkölaitosten maksujen vakuusjärjestelmä, s. 173. — 72. Kaduilla tapahtuvan sanomalehtikaupan järjestäminen, s. 173. — 73. Kotitalouslautakunnan puheenjohtajan palkkion muuttaminen vuosipalkkioksi, s. 174. — 74. Asetus poliisitoimesta Suomessa 14 päivänä helmikuuta 1925 annetun asetuksen muuttamisesta, s. 174. — 75. Laki oppivelvollisuudesta annetun lain muuttamisesta ja lisäyksestä sanottuun lakiin, s. 175. — 76. Helsingin kaupungin virallinen kaksikielisyys vuosina 1933—1942, s. 176. — 77. Laki tylsämielisten hoitoa ja kasvatusta varten toimivien kunnallisten ja yksityisten laitosten valtioapua koskevan lain 4 §:n muuttamisesta, s. 176.

---

62. Eläintarhan urheilukentän järjestyssäännöt.

Kilnesteilautakunnan vahvistamat toukokuun 2 p:nä 1932.

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 1357)

1. Kenttää saa käyttää urheiluharjoituksiin ja urheilukilpailuihin. Asiaton oleskelu ja kävely kentällä on kielletty.

2. Kaupungin omistamiin pukeutumishuoneisiin ja katsojaparkkeille ei saa astua piikkikengät jaloissa, eikä suureen pukupaviljonkiin saa viedä keihäitä tai muita tilaattavia urheiluvälineitä. Tupakointi kaikissa kentällä olevissa pukeutumissuojissa on kielletty, samoin väkijuomain nauttiminen kaikkialla kenttäalueella.

3. Rata- ja kenttäurheilua harjoitettaessa on noudatettava seuraavia sääntöjä:

a) Hiilimurskarata on ainoastaan juoksijoita varten, joistakestävyydsjuoksijat käyttäkoot sisarataa, pikajuoksijat ulompia ratoja.

b) Kuulantlyöntöä ei saa harjoittaa muualla kuin keskiradan Töölön puoleisessa päässä, moukarinheittoa saa harjoittaa kentän pohjoispuolelle raivatulla harjoitusalueella ja erikoistapauksissa kentälläkin järjestysmiehen luvalla, kiekon- ja keihäänheittoa kentän keskiosassa kaikkina muina aikoina paitsi milloin keskikenttä on varattu jalkapalloilijoille. Kaikkia heittoja harjoitettaessa on noudatettava mitä suurinta varovaisuutta. Järjestysmiesten määrätessä on kiekon- ja keihäänheittäjienkin harjoitettava kentän pohjoispuolella olevalla heittoalueella.

c) Hyppyharjoituksia varten on rakennettu erikoisia harjoitus-ratoja. Erikoistuneet urheilijat voivat tuoda hyppypaikoille omat korkeus- ja seiväshyppytelineensä.

4. Jalkapalloilua saa harjoittaa kentällä tiistaisin ja perjantaisin koko päivän sekä sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 12 jälkeen.

5. Kilpailujen aikana ei kentällä saa mitään urheilua harjoittaa. Mikäli radan kunnostaminen ei estä, on rata mahdollisimman myöhään pidettävä avoinna ja samaten mahdollisimman nopeasti kilpailujen jälkeen avattava harjoittelulle.

6. Polkupyöräily on kenttäalueella kielletty, paitsi milloin siihen on saatu erikoislupa.

7. Kenttä pidetään avoinna klo 8:sta pimeään tuloon saakka, ei kuitenkaan pitemmälle kuin klo 22.

8. Näitä sääntöjä, samoin kuin kentän järjestysmiesten määräyksiä on ehdottomasti noudatettava. Muistakaa, että kenttä on teidän parastanne silmällä pitäen rakennettu! Vaalikaa sitä siis kuin omaanne! — Tottelemattomat, sääntöjä rikkovat ja häiriötä aikaansaaavat henkilöt on poistettava kenttäalueelta ja, jos syytä siihen harkitaan olevan, asetettava syytteeseen.

63. Eläintarhan urheilukenttää luovutettaessa käytettävä vuokrasopimuskaavake.

Kilteistölautakunnan vahvistama toukokuun 2 p:nä 1932.

1. .... lle vuokrataan täten Eläintarhan urheilukentän käyttöoikeus ..... kilpailujen toimeenpanoa varten .....kuun ..... p:ksi 19..... klo.....kuun ..... p:ksi 19..... klo ..... ja .....kuun ..... p:ksi 19..... klo.....

2. Vuokraa sitoutuu vuokraaja kaupungille maksamaan tulojen bruttomäärästä 10 %, elleivät sisäänpääsytulot nouse yli 15,000 markan, 15 % elleivät ne nouse yli 50,000 markan ja 20 %, jos ne nousevat yli 50,000 markan. Vähin vuokra on näistä kilpailuista kuitenkin ..... markkaa, jonka summan vuokraaja maksakoon rahatoimistoon viimeistään kaksi arkipäivää ennen kilpailuja ennen klo 12 päivällä. Suoritettu vähin vuokra otetaan huomioon prosenttilitystä tehtäessä.

Vähin vuokra kansallisista kilpailuista on yhdeltä päivältä 300 markkaa ja kahdelta päivältä 400 markkaa sekä kansainvälisistä kilpailuista vastaavasti 400 ja 600 markkaa. *Kilteistölautak. päätös toukok. 2 p:nä 1932.*

Vrt. myös *kunn. as.-kok. 1931 : 72.*

3. Lisäksi sitoutuu vuokraaja laskun mukaan maksamaan kaupungille kulut kaupungin teettämistä ylimääräisistä töistä. Tällaisia töitä ovat esim. ylimääräisten lipputankojen pystyttäminen,

estejuoksun vesihaudan kaivaminen y. m. s. Samaten on vuokraajan erikseen korvattava sovituista ylimääräisistä järjestysmiehistä aiheutuneet kulut.

4. Vuokraaja on oikeutettu, neuvoteltuaan siitä ensin kentän järjestyspäällikön kanssa, sulkemaan kentän tai vain juoksuradan kilpailupäivien ajaksi kokonaan. Kuitenkin olkoon yleissääntönä, että urheilun harjoittamista varten on kenttä ratoineen ennen kilpailua mahdollisimman myöhään pidettävä avoimna ja samaten mahdollisimman nopeasti kilpailun jälkeen avattava se harjoittelijoita varten.

5. Vuokraajalla on oikeus peruuttaa kilpailunsa tekemällä siitä todisteellisen ilmoituksen kentän järjestyspäällikölle viimeistään kaksi peräkkäistä arkipäivää ennen kilpailujen alkua klo 12 mennessä, mutta on vuokraajan joka tapauksessa maksettava säädetty vähin vuokra sekä pääsylippujen painatuksesta ynnä muista suoritetuista tai aloitetuista töistä kaupungille aiheutuneet kulut.

6. Kaupunki huolehtii siitä, että kenttä on kilpailujen aikana hyvässä kunnossa. Samaten huolehtii kaupunki pääsylippujen painatuksesta ja myynnistä. Kilpailujen vaatimista kentätöistä on vuokraajan sovittava ja pääsylippujen hinnoista ilmoitettava kentän järjestyspäällikölle mahdollisimman aikaisin, kuitenkin viimeistään kaksi peräkkäistä arkipäivää ennen kilpailujen alkamista klo 12 mennessä. Kilpailuvälineiden, mittanauhojen, ajanottokellojen, palkintotuomaripöytäkirjojen hankkiminen kilpailutilaisuuteen kuuluu vuokraajalle, ellei järjestyspäällikön kanssa toisin sovita. Kaupungille kuuluvan kaluston rikkominen on vuokraajan korvattava. Kaupunki huolehtii järjestyksen ylläpitämisestä kilpailujen aikana, mutta on vuokraajan asetettava kaupungin järjestysmiesten lisäksi kentän järjestyspäällikön käytettäväksi ..... omaa jäsentään järjestystä ylläpitämään.

7. Pääsylippujen hinnat, joiden etukäteen myynnistä on erikseen sovittava, ovat tässä sopimuksessa tarkoitettussa kilpailussa seuraavat:

istumapaikat .....
 seisomapaikat .....

Vuokraajalla on oikeus saada jaettavakseen kutsuvieraita, kuniavieraita, sanomalehtimiehiä y. m. sellaisia henkilöitä varten, joiden läsnäolo on kilpailuille tai järjestävälle seuralle muuten tarpeellinen ..... maksutonta pääsylippua kaupungilta. Ne oikeuttavat heitä varten kulloinkin varattuihin paikkoihin. Lisäksi on vuokraajan varattava ..... ennakolta määrättyä paikkaa niitä henkilöitä varten, joille kaupungin puolesta on annettu käytettäväksi n. s. kausikortti. Kaupunginaitio on yksinomaan kaupunginhallituksen käytettävissä. — Kilpailujen palkintotuomareita ja osanottajia varten on vuokraajan toimesta annettava selvästi painetut merkit sisäänpääsyä varten ja on heidän saavuttava kentälle Töölön puoleisesta portista, johon vuokraajan puolesta on asetettava erikoinen

vartija kortteja tarkastamaan. Näillekin henkilöille voi kaupunki tarvittaessa antaa pääsyliput. Erikoistapauksessa voivat vuokraaja ja kansanpuistojen isännöitsijä sopia siitä, että kansakoulunoppilaat ja sotilaat pääsevät maksutta kilpailuja seuraamaan.

8. Vuokraajan on itse pidettävä huolta säädetyn poliisiluvan hankkimisesta samoinkuin mainostuksesta.

9. Vuokraajan on huolehdittava lääkärin hankkimisesta kilpailutilaisuuteen. Kaupungin puolesta on kentällä ensiapulaatikko. Kilpailujen aikana on soveltuvin kohdin noudatettava kentän järjestyssääntöjä.

10. Elleivät bruttotulot riitä korvaamaan vuokramaksua ja kaupungille aiheutuneita muita kuluja, on vuokraajan maksettava eroitus erillistä laskua vastaan määräpäivänä. Siinä tapauksessa, ettei laskun määrää eräpäivänä suoriteta, on vuokraaja velvollinen maksamaan laskun määrälle sakkokorkoa 10 % eräpäivästä maksupäivään laskettuna.

11. Kansanpuisto-osasto tilittää vuokraajan valtuuttamalle henkilölle vuokraajan osuuden sisäänpääsyituloista aikaisintaan kilpailujen jälkeisenä arkipäivänä klo 12—14.

12. Tätä sopimusta on kirjoitettu kaksi samasanaista kappaletta, yksi kummallekin asianosaiselle.

Helsingissä .....kuun ..... p:nä 19.....

.....
Kansanpuistojen isännöitsijä.

64. Kallion urheilukentän järjestyssäännöt.

Kilnteisöläutakunnan vahvistamat toukokuun 2 p:nä 1932.

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 1353)

1. Kallion urheilukenttäaluetta saa käyttää urheiluharjoitukseen ja erikoisluvalla urheilukilpailuihin. Asiaton oleskelu kentällä ja sen oikotienä käyttäminen on ehdottomasti kielletty.

2. Kaupungin pukeutumissuojiin ei saa astua piikkikengät ja loissa eikä niihin saa viedä tilaantavia urheiluvälineitä. Tupakointi kaikissa kentällä olevissa pukusuojissa on kielletty, samoin väkijuomain nauttiminen kaikkialla kenttäalueella.

3. Rata- ja kenttäurheilun harjoittelussa varsinaisella urheilukentällä on noudatettava seuraavia sääntöjä:

a) Hiilimurskarata on ainoastaan juoksijoita varten, joista kestävyysjuoksijat käyttäkööt sisärataa ja pikajuoksijat ulompia ratoja.

b) Kuulantyyntöä saa harjoittaa ainoastaan jalkapallomaalien takaisella alueella, kiekon- ja keihäänheittoa radan keskiosassa kaikkina muina aikoina, paitsi milloin keskikenttä on luovutettu muuta urheilua varten. Moukarinheittoa saa harjoittaa vain aamuisin ken-

tän järjestysmiehen luvalla. Kaikkia heittoja harjoitettaessa on heittäjän noudatettava mitä suurinta varovaisuutta ja huudoilla ilmaistava heittoaikeensa.

c) Hyppyharjoituksia varten on rakennettu erikoisia harjoitus-ratoja. Erikoistuneet urheilijat voivat tuoda hypypaikoille omat korkeus- ja seiväshyppytelineensä.

4. Jalkapalloilua saa harjoittaa maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 10:stä alkaen sekä sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 11 alkaen.

5. Pesäpallolijoille on varattu harjoitusvuorot tiistaisin ja lauanta-
ntaisin sekä sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 8—11.

6. Polkupyöräily on sallittu ainoastaan keskiviikkoisin klo 18—20 juoksuradalla sekä perjantaisin klo 8—10. Polkupyöräilijäin on vaadittaessa asetettava omia järjestysmiehiä varsinkin puku-
suojan kohdalla olevaan käänteeseen tapaturmien välttämiseksi.

7. Kilpailujen aikana ei varsinaisella urheilukentällä saa mitään urheilua harjoittaa. Mikäli radan kunnostaminen ei sitä estä, on rata ennen kilpailua mahdollisimman myöhään pidettävä avoinna ja samaten mahdollisimman nopeasti kilpailujen jälkeen avattava harjoituksille. Lasten leikkiminen varsinaisella urheilukentällä on kielletty.

8. Kenttäalueen n. s. pienempi urheilukenttä Porvoonkadun puolella, on varattu naisten urheilulle ja varhaisnuorison palloilulle. Lapsille on varattu kaksi leikkialuetta. Kaikki naisten ja lasten alueet ovat erikoisilla ilmoitustauluilla merkityt. Kenttäalueella oleva kahlaamo on varattu yksinomaan lapsille.

9. Kenttäalue pidetään avoinna klo 8:sta pimeään tuloon saakka, ei kuitenkaan pitemmälle kuin klo 22.

10. Näitä sääntöjä samoinkuin kentän järjestysmiesten määräyk-
siä, on ehdottomasti noudatettava. — Muistakaa, että kenttä on teidän parastanne silmällä pitäen rakennettu! Vaalikaa sitä siis kuin omaanne! — Tottelemattomat, sääntöjä rikkovat ja häiriötä aikaansaavat henkilöt on poistettava kenttäalueelta ja, jos syytä sellaiseen katsotaan olevan, asetettava syyteeseen.

65. Haapaniemen urheilukentän järjestyssäännöt.

Kilnleisälautakunnan vahvistamat toukokuun 2 p:nä 1932.

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 1359)

1. Haapaniemen urheilukenttää saa käyttää urheiluharjoituk-
siin ja erikoisluvalla urheilukilpailuihin. Asiaton oleskelu kentällä ja sen oikotienä käyttäminen on ehdottomasti kielletty.

2. Kaikki yleisurheiluun kuuluvat heittoharjoitukset ja verkko-
pallou ovat kentällä kielletyt.

3. Jalkapalloilua saa kentällä harjoittaa tiistaisin, torstaisin,
lauantaisin ja pyhäpäivisin klo 8—11.

4. Pesäpaloilijoille on varattu harjoitusvuorot maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin sekä pyhäpäivisin klo 11 alkaen.

5. Kaupungin pukeutumissuojiin ei saa astua piikkikengät jaloissa. Tupakointi on pukusuojissa kielletty, samoin kuin väkijoumain nauttiminen kaikkialla kenttäalueella.

6. Poikkeustapauksissa voidaan käyttöoikeuden alussa ja loppussa, jolloin muut kentät vielä eivät ole kunnossa, myöntää näistä säännöistä joitakin poikkeuksia.

7. Kenttä on avoinna klo 8:sta pimeään tuloon saakka, ei kuitenkaan pitemmälle kuin klo 22:een.

8. Näitä sääntöjä, samoin kuin kentän järjestysmiesten määräyksiä, on ehdottomasti noudatettava. — Muistakaa, että kenttä on teidän parastanne silmällä pitäen rakennettu! Vaalikaa sitä siis kuin omaanne! — Tottelemattomat, sääntöjä rikkovat ja häiriöitä aikaansaavat henkilöt on poistettava kenttäalueelta ja, jos syytä sellaiseen katsotaan olevan, asetettava syytteeseen.

66. Käpylän urheilukentän järjestyssäännöt.

Kilintelstölautakunnan vahvistamat toukokuun 2 p:nä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1931: 68)

1. Käpylän kenttä on tarkoitettu vain urheiluharjoituksia ja kilpailuja varten.

Asiaton oleskelu kentällä ja sen oikotienä käyttö on jyrkästi kielletty.

2. Rata- ja kenttäurheilun harjoittamista varten on juoksuradan käyttö juoksuharjoituksiin sallittu kaikkina aikoina, paitsi keskiviikkoisin klo 17:stä, jolloin koko kenttä on varattu naisille.

Heittoja, paitsi moukarinheittoa, saa kentällä harjoitella lauantaisin koko päivän sekä maanantaisin ja perjantaisin klo 20 alkaen. Kuulantyöntöä saa harjoitella jalkapallomaalin takaisella alueella kaikkina muina aikoina, paitsi naisten kenttävuoroina. Heittoja suoritettaessa on heittäjän noudatettava suurinta varovaisuutta ja huudoilla ilmaistava heittoaikeensa.

3. Jalkapallopeli on kentällä sallittu tiistaisin koko päivän, perjantaisin klo 17—20 sekä pyhäpäivisin klo 10—12 välillä.

Pesäpallopeli on kentällä sallittu maanantaisin klo 17—20, torstaisin koko päivän sekä pyhäpäivisin klo 12:sta alkaen.

Naisille on kenttä varattu keskiviikkoisin klo 17:stä sekä pyhäpäivisin klo 10 saakka.

4. Milloin kenttä määräysten mukaisessa järjestyksessä on varattu kilpailuja varten, on sivullisilta harjoitus kielletty.

5. Polkupyöräily on kentällä ehdottomasti kielletty.

6. Näitä sääntöjä samoin kuin kentän järjestysmiesten antamia määräyksiä on ehdottomasti noudatettava. — Muistakaa, että kenttä on teidän parastanne silmällä pitäen rakennettu! Vaalikaa sitä siis

kuin omaanne! — Tottelemattomat, sääntöjä rikkovat ja häiriötä aikaansaavat henkilöt on viipymättä poistettava ja asetettava, jos syytä siihen katsotaan olevan, syytteeseen.

67. Hesperian pesäpallokentän järjestyssäännöt.

Kiinteistölautakunnan vahvistamat toukokuun 2 p:nä 1932.

1. Kenttä on varattu pesäpalloilulle ja ensisijassa kilpailuja varten. Keskipäivisin voidaan kenttää kuitenkin sopimuksen mukaan luovuttaa koululaisurheilumuotojen harjoittelu- ja kilpailupaikaksi.

2. Kaupungin pukeutumissuojiiin ei saa astua piikkikengät ja loissa. Tupakointi on pukusuojissa, samoin kuin väkijuomain nauttaminen kaikkialla kenttäalueella kielletty.

3. Kentän vuokraa kilpailuja varten kiinteistötoimisto seuraa-villa ehdoilla:

Kenttä lupa on kilpailujen järjestäjän kirjallisesti anottava vähintään 2 päivää ennen kilpailuja; anomuksessa on mainittava tarkasti kilpailuajat.

Kilpailujen järjestäjä suorittaa 10 prosenttia pääsymaksujen bruttotuloista kaupungille, ollen alin maksu järjestäjää ja kilpailupäivää kohti 100 markkaa, joka suoritetaan kentän käyttöilupaa noudettaessa.

Kiinteistötoimisto luovuttaa kuittia vastaan ja korvauksetta pääsyliput. Järjestäjän on palautettava myytyjen lippujen kannat sekä myymättömät liput tilityksineen takaisin kiinteistötoimistolle viimeistään seuraavana arkipäivänä kilpailujen päätyttyä. Kilpailujen järjestäjä on itse velvollinen hankkimaan poliisiluvan, järjestämään lippujen myynnin sekä merkitsemään kilpailukentän rajat ja asettamaan tarpeellisen vartiomiehistön.

4. Kenttä on avoinna klo 8:sta pimeään tuloon saakka, ei kuitenkaan pitemmälle kuin klo 22:een.

5. Näitä sääntöjä, samoin kuin kentän järjestysmiesten määräyksiä, on ehdottomasti noudatettava. — Muistakaa, että kenttä on teidän parastanne silmällä pitäen rakennettu! Vaalikaa sitä siis kuin omaanne! — Tottelemattomat, sääntöjä rikkovat ja häiriötä aikaansaavat henkilöt on poistettava kenttäalueelta ja, jos syytä sellaiseen katsotaan olevan, asetettava syytteeseen.

68. Kaupungin ja Helsingin maidontarkastusyhdistyksen välisen maidontarkastusta koskevan sopimuksen uusiminen.

Kaupunginvaltuuston päätös kesäkuun 15 p:nä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1928 : 27)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä: että kaupungin ja Helsingin maidontarkastusyhdistyksen kesken tehdään vuoden 1933 alusta lukien uusi sopimus maidontarkastuksen

järjestämisestä, mikä sopimus on muuten samanlainen kuin nykyään voimassa oleva, paitsi että kaupungille tuleva osuus tarkastusmaksusta on oleva 62 %.

Ylläolevan päätöksen nojalla laadittu uusi sopimus on terveydenhoitolautakunnan ja Helsingin maidontarkastusyhdistyksen marraskuun 24 p:nä 1932 allekirjoittama.

69. Helsingin kaupungin terveydenhoitolautakunnan ohjesääntö.

Uudenmaan läänin maaherran vahvistama syyskuun 19 p:nä 1932.

(Kaupunginvaltuuston hyväksymä marraskuun 26 p:nä 1930)

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 902)

1 §. Helsingin kaupungin terveydenhoitolautakuntaan kuuluu ensimmäinen kaupunginlääkäri, kaupungineläinlääkäri, poliisimestari, kaupunginarkkitehti, kaupungininsinööri sekä kuusi kaupunginvaltuuston valitsemaa varsinaista jäsentä ja yhtä monta varajäsentä.

2 §. Terveydenhoitolautakunta kokoontuu varsinaisiin kokouksiinsa määräaikoina, joista lautakunnan kunkin vuoden alussa tulee ilmoittaa yleisölle sillä tavoin kuin kunnallisten kuulutusten julkaisemisesta on määrätty. Varsinainen kokous on pidettävä vähintään kaksi kertaa kuukaudessa. Jos kokousaika vuoden kuluessa muutetaan, on siitä samalla tavoin ilmoitettava.

Tarpeen tullen tai milloin piirilääkäri, maistraatti, kaupunginhallitus tai maaherra sitä erityisestä syystä vaatii, taikka kaksi lautakunnan jäsentä sitä määrättyä asiaa varten puheenjohtajalta kirjallisesti pyytää, kokoontuu terveydenhoitolautakunta puheenjohtajan kutsusta muinakin aikoina.

3 §. Kutsu terveydenhoitolautakunnan kokouksiin on puheenjohtajan toimesta lautakunnan määräämällä tavalla toimitettava lautakunnan jäsenille, piirilääkärille ja lautakunnassa olevalle kaupunginhallituksen edustajalle. Kutsussa on mikäli mahdollista ilmoitettava kokouksessa käsiteltävät asiat.

Jos lautakunnan jäsen on estetty kokoukseen saapumasta, an-takoon siitä mahdollisimman hyvissä ajoin tiedon, ja kutsuttakoon varajäsen hänen sijaansa.

4 §. Terveydenhoitolautakunnan käsiteltävät asiat valmistaa ja esittelee niitten laadusta riippuen joko ensimmäinen kaupunginlääkäri tai kaupungineläinlääkäri, ellei valmistelu- tai esittelyvelvollisuutta muun terveydenhoitolautakunnan alaisen virkamiehen johtosäännössä ole toisin järjestetty.

5 §. Terveydenhoitolautakunnan kokouksissa kirjoittaa pöytäkirjan terveydenhoitolautakunnan tähän tehtävään määräämä virkamies.

Pöytäkirjaan merkitään kokouksen osanottajat, kokouksessa käsitellyt asiat ja niissä tehdyt päätökset. Terveydenhoitolautakunnan jäsen, joka on ollut kokouksessa käsiteltyä asiaa päättä-

mässä ja tahtoo eriävän mielipiteensä pöytäkirjaan merkittäväksi, ilmoittakoon siitä suullisesti tai kirjallisesti viimeistään pöytäkirjaa tarkistettaessa.

Pöytäkirja on tarkistettava joko heti tai lähinnä seuraavassa kokouksessa taikka sitä ennen kokouksessa määrättyä aikana.

6 §. Päätöksiin nähden, jotka saatetaan alistaa kaupunginhallituksen tutkittaviksi, on terveydenhoitolautakunnan noudatettava, mitä kaupunginhallituksen ohjesäännön 20 §:ssä on määrätty.

7 §. Terveydenhoitolautakunnan kirjelmät allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirjan otteet todistaa virallisesti oikeiksi pöytäkirjanpitäjä.

8 §. Terveydenhoitolautakunnan alaisten laitosten ja virkamiesten tehtävistä sekä virkamiesten ottamisesta ja erottamisesta on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.

Tämä ohjesääntö astuu voimaan vuoden 1933 alusta lukien.
Kaup. valt. päätös jouluk. 7 p:itä 1932.

---

70. Sähkömittarien eroittamisesta määrätyn maksun alentaminen.

Teknillisten laitosten hallituksen päätös lokakuun 4 p:itä 1932.
(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 845)

Teknillisten laitosten hallitus päätti mainittuna päivänä, että sähkötaksan 7 §:ssä mittarien eroittamisesta määrätty maksu alennettaisiin 15 markasta 10 markkaan.

71. Kaasu- ja sähkölaitosten maksujen vakuusjärjestelmä.

Kaupunginvaltuuston päätös joulukuun 7 p:itä 1932.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä: että kaasun ja sähkön tilaajilta heidän ryhtyessään käyttämään puheenalaisia hyödykkeitä kannetaan yhden rahastuskauden arvioitua kulutusta vastaava etumaksu sekä seuraavilta rahastuskausilta edellisen rahastuskauden kulutukseen perustuvan laskun suuruinen etumaksu; sekä

että tämä etumaksu tilaajain vapaan valinnan perusteella saadaan vaihtaa asianomaisen laitoksen hyväksymään luottovakuutukseen kaasu- ja sähkömaksujen suorittamisesta.

72. Kadulla tapahtuvan sanomalehtikaupan järjestäminen.

Kaupunginvaltuuston päätös joulukuun 7 p:itä 1932.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että kaupungin alueella, kaduilla, toreilla ja muilla yleisillä paikoilla vaunuista ja

myyntipöydiltä saa sanoma- ja aikakauslehtien myyntiä klo 6—22 välisenä aikana harjoittaa ainoastaan 15 vuotta täyttänyt vähävarainen henkilö, jolle poliisi poliisijärjestyksen nojalla on antanut myyntiluvan. Myyntipaikoista ei kanneta minkäänlaista vuokramaksua.

73. Kotitalouslautakunnan puheenjohtajan palkkion muuttaminen vuosipalkkioksi.

Kaupunginvaltuuston päätös joulukuun 7 p:ltä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1931, s. 98)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että vuoden 1933 talousarvioon merkitään 3,000 markan suuruinen vuosipalkkio kotitalouslautakunnan puheenjohtajalle.

74. Asetus poliisitoimesta Suomessa 14 päivänä helmikuuta 1925 annetun asetuksen muuttamisesta.

Annettu joulukuun 14 päivänä 1932.

(Suomen as.-kok. 1932 : 331)

(Vrt. kunn. as.-kok. 1925 : 15)

Sisäasiainministerin esittelystä muutetaan täten poliisitoimesta Suomessa 14 päivänä helmikuuta 1925 annetun asetuksen IV luvun nimike ja 30 § näin kuuluviksi:

IV L u k u.

Virkarikoksista ja kurinpidollisista rangaistuksista sekä poliisimiesten eroamisistä.

30 §. Kaupungissa ja maaseudulla palvelevat ylikonstaapelit ja vanhemmat ja nuoremmat konstaapelit sekä kaupunkien tarkastuskonstaapelit ovat velvolliset eroamaan toimestaan täyttäänsä kuusikymmentä vuotta.

Edellisessä momentissa säädetty eroamisvelvollisuus ei koske sellaisia kaupunkien poliisilaitoksissa palvelevia ylikonstaapeleita, tarkastuskonstaapeleita sekä vanhempia ja nuorempia konstaapeleita, jotka suorittavat yksinomaan kansliatöitä tai muita niihin verrattavia tehtäviä.

Siitä, millä edellytyksillä ja missä järjestyksessä poliisimies voidaan pysyttää toimestaan senkin jälkeen kuin hän on saavuttanut eroamisiansä, säädetään valtion viran ja pysyväsien toimen haltijain nimittämiskirjoista sekä heidän oikeudestaan pysyä virassaan ja toimestaan 29 päivänä kesäkuuta 1926 annetun lain 3 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin tämä lainkohta on 13 päivänä joulukuuta 1930 annetussa laissa.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1933.

Ne poliisikonstaapelit, jotka tämän lain voimaan tullessa jo ovat täyttäneet tai jotka ennen heinäkuun 1 päivää 1933 täyttävät kuusikymmentä vuotta, ovat kuitenkin velvolliset eroamaan toimestaan vasta viimeksimainittuna päivänä; ja on nimittävän viranomaisen esitys tällaisen poliisikonstaapelin pysyttämisestä senkin jälkeen toimeensa tehtävä viimeistään ennen 1 päivää huhtikuuta 1933.

75. Laki oppivelvollisuudesta annetun lain muuttamisesta ja lisäyksestä sanottuun lakiin.

Annettu joulukuun 17 p:nä 1932.

(Suomen as.-kok. 1932 : 335)

(Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 1231)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan täten oppivelvollisuudesta 15 päivänä huhtikuuta 1921 annetun lain 10 §, sellaisena kuin se on 18 päivänä marraskuuta 1929 annetussa laissa, toisin kuuluvaksi sekä lisätään ensiksi mainitun lain 25 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

10 §. Lapsen huoltaja, olkoonpa hän Suomen kansalainen tai ei, saa maksutta käyttää kansakouluiässä olevaa lasta, joka ei ole vielä kansakoulun oppimäärää suorittanut, sen piirin koulussa, jossa huoltaja asuu tai työansiolla oleskelee. Tämän oikeuden sijasta voidaan huoltajalle kuitenkin tarjota tilaisuus väliaikaisesti kokonaisiin lukuvuosin käyttää lasta saman kunnan toisessa kansakoulussa taikka vieraan kunnan koulussa, jollei lapsen koulumatka tule viittä kilometriä pitemmäksi taikka kunta 9 §:n 3 momentin mukaan ole velvollinen lapsille kustantamaan opetusta heidän omassa piirissään.

Huoltajalla on sen lisäksi oikeus säädettyä menettelyä noudattaen panna lapsi saman kunnan toiseen kansakouluun, ellei siitä aiheudu valtionavun lakkauttamista oman piirin opettajan palkkaukseen tahi toisessa piirissä muuten tarpeettoman viran perustamista tai ylläpitämistä taikka lisärakennuksen hankkimista.

Vieraan kunnan kansakouluun huoltaja saa panna lapsen, jos sen kunnan alueelta olevia lapsia käy vastaava lukumäärä samanaikaisesti huoltajan oman kunnan kansakouluissa taikka jos vieras kunta siihen suostuu. Vieraasta kunnasta olevia lapsia älköön kunta kuitenkaan olko velvollinen kouluhinsa ottamaan, jos sen johdosta olisi perustettava uusi opettajan virka tai ylläpidettävä muuten tarpeetonta virkaa tahi hankittava lisärakennus.

25 §. Mitä tätä ennen on säädetty ylemmästä kansakoulusta, on soveltuviin kohdin noudatettava myöskin ala- ja supistettuihin kansakouluihin nähden.

Lapsen huoltajalla tarkoitetaan tässä laissa sitä, joka pääasiallisesti pitää lapsen hoidosta ja kasvatuksesta huolta.

76. Helsingin kaupungin virallinen kaksikielisyys vuosina 1933—1942.

Ote valtioneuvoston päätöksestä joulukuun 29 p:ltä 1932 siltä, mitkä virka- ja itsehallintoalueet vuosina 1933—1942 ovat katsottavat suomen- tai ruotsinkielisiksi ja mitkä kaksikielisiksi.

(*Suomen as.-kok. 1932 : 383*)

(*Vrt. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset, s. 59*)

Valtioneuvosto on, oikeusministeriön esittelyssä, nojautuen 1 päivänä kesäkuuta 1922 annetun kielilain 2 §:n 4 momenttiin, virallisen tilaston pohjalla määrännyt, että maan virka- ja itsehallintoalueet ovat vuosina 1933—1942 katsottavat suomen- tai ruotsinkielisiksi tai kaksikielisiksi niinkuin seuraa:

I. Kunnat.

Uudenmaan läänissä:

Kaksikielisiä kuntia, suomi enemmistön kielenä:

a. -----

b. Ruotsinkielistä väestöä on vähemmän kuin kolmasosa kunnan väestöstä: Helsingin kaupunki -----

77. Laki tylsämielisten hoitoa ja kasvatusta varten toimivien kunnallisten ja yksityisten laitosten valtioapua koskevan lain 4 §:n muuttamisesta.

Annettu joulukuun 30 p:nä 1932.

(*Suomen as.-kok. 1932 : 392*)

(*Vrt. kunn. as.-kok. 1927 : 26*)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan täten 1 päivänä heinäkuuta 1927 annetun tylsämielisten hoitoa ja kasvatusta varten toimivien kunnallisten ja yksityisten laitosten valtioapua koskevan lain 4 § näin kuuluvaksi:

4 §. Laitokselle annetaan valtion varoista avustusta kohtuullisiksi harkituista vuosimenoista vähintään 30 ja enintään 50 %.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1933.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSUT

1932. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTO. N:o 11.

Sisällys: 78. Laki leimaverolain muuttamisesta, s. 177. — 79. Laki tuulaakimaksun laskemisen perusteesta vuonna 1933, s. 178. — 80. Asetus tuulaakimaksun laskemisen perustetta vuonna 1933 koskevan lain käyttämisestä, s. 178. — 81. Pakkokuutokaupoissa kaupungin saattavista huudettujen tonttien menojen ja tulojen kirjaaminen, s. 179. — 82. Eräiden sähkötariffien korottaminen vuodeksi 1933, s. 179. — 83. Korttelia n:o 141 VIII kaupunginosassa, kortteleita n:ot 474 ja 484 XIV kaupunginosassa, kortteleita n:ot 642 ja 643 XV kaupunginosassa sekä tehdaskorttelia n:o 252 X kaupunginosassa koskevat asemakaavanmuutokset, s. 179. — 84. XIV kaupunginosan korttelin n:o 516 asemakaavanmuutos ja asemakaavamääräykset, s. 180. — 85. IX kaupunginosan korttelin n:o 199 asemakaavanmuutos ja asemakaavamääräykset, s. 180. — 86. XIV kaupunginosan korttelin n:o 479 b asemakaavanmuutos ja asemakaavamääräykset, s. 181. — 87. Yksinomaan tonttijakoa koskevat asemakaavanmuutokset vuonna 1932, s. 181. — 88. Muistopatsaita ja taideteoksia varten vuosina 1931 ja 1932 varatut paikat, s. 181. — 89. Kaupungin vuosina 1931 ja 1932 ostamat ja ulkosalle asettamat taideteokset sekä sen haltuun jätetty muistotaulu, s. 182. — 90. Muutokset sääntöpalkkaisten virkojen luokitteluun vuonna 1932, s. 183. — 91. Luettelo eräistä Helsingin kaupunkia koskevista asetuksista, joita ei ole otettu Helsingin kaupungin kunnalliseen asetuskokoelmaan v:ltä 1932, s. 184.

---

78. Laki leimaverolain muuttamisesta.

Annettu joulukuun 21 p:nä 1932. (Lyhennysote)

(Suomen as.-kok. 1932 : 358)

(Vrt. kunn. as.-kok. 1929 : 38)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1929 annetun leimaverolain 7 §:n 1 momentin 14 ja 15 kohta sekä 3 momentti, 8 §:n »todistus» nimikkeeseen 1 momentti, 9 §:n »kauppakirja» nimikkeeseen B momentti ja 14 § sekä lisätään 8 §:n »päätös» nimikkeeseen uusi 5 a kohta seuraavasti:

7 §. Leimaverosta ovat vapaat toimituskirjat:

-----
asioissa, jotka koskevat:

-----
14) valtion, kunnan tai kirkon viran tahi toimen täyttämistä pysyväisesti tai väliaikaisesti taikka virkavapautta tai virkaeroa sellaisesta virasta tai toimesta;

15) valtion, kunnan tai kirkon palveluksessa olevan tahi olleen henkilön virkasuhteesta johtuvia palkka-, eläke-, armovuosi- tai muita etuja;

Leimaverosta vapaat ovat myös sellainen ote, jäljennös tai todistus, joka tarvitaan valtion tahi kirkon viran tai toimen tahi valtion, kunnan tai kirkon virasta tai toimesta johtuvan eläkkeen tai muun edun hakua varten, maanmittaushallituksen vakaustoimiston antama tarkastustodistus, maanmittausinsinöörin antama jäljennös toimitusasiakirjasta, tullipassi sekä valtion kanssa tehty sopimus.

8 §. -----

9 §. Jäljempänä mainitut välikirjat ja asiakirjat, mikäli ne 2 tai 11 §:n mukaan eivät ole leimaverosta vapaat, on varustettava leimalla seuraavin määrin:

Kauppakirja, vaihtokirja tai muu luovutuskirja, paitsi lahjakirja ja testamentti:

B. *Kaupungissa tai kauppalassa olevaa vuokratonttia rakennuksineen koskeva luovutuskirja:* kun vuokraoikeuden siirto, joka on kaikissa suhteissa riippumaton kunnallisista viranomaisista, ilmoitetaan sellaiselle viranomaiselle, varustetaan asiakirja leimalla kiinteistön kauppakirjan leimaamisesta säädettyyn määrään, noudattamalla myös soveltuvien kohdin, mitä edellä 2—3, 5 ja 7—12 kohdassa on säädetty.

-----

14 §. -----

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä tammikuuta 1933.

-----

79. Laki tuulaakimaksun laskemisen perusteesta vuonna 1933.

Annettu joulukuun 21 p:nä 1932.

(Suomen as.-kok. 1932 : 368)

Tuulaakimaksun laskemisen perusteeksi on, nünkuin tähänkin asti, vuodeksi 1933 vahvistettava määräprosentti tuulaakimaksun alaisten tavarain tullimaksusta.

Tarkemmat määräykset asiasta annetaan asetuksella.

-----

80. Asetus tuulaakimaksun laskemisen perustetta vuonna 1933 koskevan lain käyttämisestä.

Annettu joulukuun 21 p:nä 1932.

(Suomen as.-kok. 1932 : 369)

1. Tuulaakimaksun korkein määrä on kaksi prosenttia tuulaakiverotuksen alaisen tavarain tullimaksusta.

2. Määräys tuulaakimaksun suorittamisesta yhtäläisellä prosentilla sekä maahan tuotujen että maasta vietävien tavarain tulista pysyy muuttumatta.

3. Tätä maksua suorittavat yhtä suuren määrän sekä kaupunkien asukkaat että kaikki muut, jotka meritse tahi maitse ulkomaalta kaupunkien tuovat tai sieltä vievät tullinalaisia tavaroita.

4. Valtioneuvosto määrää, saatujen tietojen ja asianomaisten kaupunginviranomaisten ehdotusten johdolla, sen tullimaksun prosenttiluvun, minkä mukaan tuulaakimaksua kussaakin kaupungissa saadaan vuonna 1933 kantaa.

Tuulaakimaksun määrä Helsingissä on 2 % tullimaksusta. *Valtioneuv. päätös jouluk. 21 p:ltä 1932.*

81. Pakkahuutokaupoissa kaupungin saatavista huudettujen tonttien menojen ja tulojen kirjaaminen.

Kaupunginvaltuuston päätös joulukuun 21 p:ltä 1932.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että pakkohuutokaupoissa kaupungin saatavista huudettujen vuokra- y. m. tonttien rakennuksineen menot ja tulot toistaiseksi ja kunnes toisin päätetään, kirjataan talousarvion ulkopuolella.

82. Eräiden sähkötariffien koroittaminen vuodeksi 1933.

Kaupunginvaltuuston päätös joulukuun 21 p:ltä 1932.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1932 : 23)

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että pienjännitevalo- ja voimavirran normaalitariffin hintoja koroitetaan vuoden 1933 ajaksi kutakin 10 pennillä kWh:lta ja että tehotariffi koroitetaan samassa suhteessa.

83. Korttelia n:o 141 VIII kaupunginosassa, kortteleita n:ot 474 ja 484 XIV kaupunginosassa, kortteleita n:ot 642 ja 643 XV kaupunginosassa sekä tehdaskorttelia n:o 252 X kaupunginosassa koskevat asemakaavanmuutokset.

Sisäasiainministeriön kirjelmä maaliskuun 4 p:ltä 1932.

Tänään esiteltäessä Helsingin kaupunginvaltuuston anomusta, että valtuuston kesäkuun 13 päivänä 1928 tekemä päätös, jolla m. m. alempana luetellut asemakaavanmuutokset hyväksyttiin, vahvistettaisiin, on sisäasiainministeriö vahvistanut sanotun päätöksen mikäli se alempana lueteltuja asemakaavanmuutoksia koski, niinkuin oheelliset piirrokset lähemmin osoittavat. Asemakaavalain mukaan ei

tontteja kuitenkin pidetä lopullisesti muodostettuina ennenkuin oikeuden suostumus on saatu.

Vahvistetut asemakaavanmuutokset koskevat:

- 1) korttelia n:o 141 Helsingin kaupungin VIII kaupunginosassa;
  - 2) korttelia n:o 484 kaupungin XIV osassa;
  - 3) tonttia n:o 19 tehdaskorttelissa n:o 252 kaupungin X osassa;
  - 4) tonttia n:o 7 korttelissa n:o 474 kaupungin XIV osassa;
  - 5) kortteleita n:ot 642 ja 643 kaupungin XV osassa.
-

84. XIV kaupunginosan korttelin n:o 516 asemakaavanmuutos ja asemakaavamääräykset.

Sisäasiainministeriön kirjelmä syyskuun 20 p:nä 1932.

(Katso kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatimaa karttaa n:o 1343)

Tänään tapahtuneessa esittelyssä on sisäasiainministeriö nähnyt hyväksi vahvistaa Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksen viime kesäkuun 15 päivältä, jolla — — — — — tontit 7 b ja 7 c Tavaststjernankadun varrella korttelissa n:o 516 XIV kaupunginosassa on yhdistetty yhdeksi tontiksi n:o 7. Asemakaavalain 45 §:n mukaisesti ei tonttia pidetä lopullisesti muodostuneena ennenkuin oikeus on siihen suostunut.

Vahvistettujen asemakaavamääräysten mukaan osoittaa punainen pilkkuviiva tontin rakennusrajan ja saadaan tontille n:o 7 Tavaststjernankadun varrella rakentaa enintään 3-kerroksinen ja 17 m. korkea rakennus.

85. IX kaupunginosan korttelin n:o 199 asemakaavanmuutos ja asemakaavamääräykset.

Sisäasiainministeriön kirjelmä lokakuun 31 p:nä 1932.

(Katso kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatimaa karttaa n:o 1341)

Tänään tapahtuneessa esittelyssä on sisäasiainministeriö nähnyt hyväksi vahvistaa Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksen viime syyskuun 7 päivältä, jolla — — — — — IX kaupunginosan korttelissa n:o 199 sijaitseva Itäisen Puistotien huvilatontti n:o 20 on jaettu kahteen osaan myötäliitetyn piirroksen lähemmin osoittamalla tavalla.

Vahvistettujen asemakaavamääräysten mukaan saadaan Itäisen Puistotien tontin n:o 20 a pinta-alasta rakentaa enintään 345 m² ja Itäisen Puistotien tontin n:o 20 b pinta-alasta samoin enintään 345 m².

86. XIV kaupunginosan korttelin n:o 479 b asemakaavanmuutos ja asemakaavamääräykset.

Sisäasiainministeriön kirjelmä lokakuun 31 p:ltä 1932.

(Katso kiinteistötoimiston asemakaavaosaston laatimaa karttaa n:o 1322)

Tänään tapahtuneessa esittelyssä on sisäasiainministeriö nähnyt hyväksi vahvistaa Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksen viime syyskuun 7 päivältä, jolla XIV kaupunginosan korttelia n:o 479 b koskeva asemakaava on muutettu oheellisen piirroksen lähemmin osoittamalla tavalla. Asemakaavalain 45 §:n säädösten mukaisesti ei tontteja kuitenkaan pidetä lopullisesti muodostettuina ennenkuin oikeus on siihen suostunut.

Muutoksen kautta on Runeberginkadun varrella olevan tontin n:o 50 sisäosa liitetty tonttiin n:o 52. Asemakaavamääräyksissä on punaisella viivalla merkitty uusi tonttiraja ja punaisella pilkkuvivalla uusi rakennusraja sekä merkitty eri rakennusosien maksimikorkeudet kaupungin 0-pisteestä kattolistaan laskettuna. Lisäksi on määrätty, että tonttia n:o 52 Runeberginkadun varrella saadaan käyttää sekä asuntotarkoituksiin että sähkölaitoksen haara-asemaa varten. Ajotie tontilla n:o 3 b Topeliuksenkadun varrella, jota tontti n:o 52 Runeberginkadun varrella on oikeutettu käyttämään, on merkitty suurella A kirjaimella.

87. Yksinomaan tonttijakoa koskevat asemakaavanmuutokset vuonna 1932.

Kaup. osa.	Korttel.	Tontti.	Muutos.	Kaup. valt. hyväksynt.	Sisäasiainmin. vahvistanut.	Asemakaava-piirustuksen n:o.
IV	69 a	Fredrikink. n:o 1 b ja Eerikink. n:o 8 a.	Yhdistetyt yhdeksi tontiksi n:o 53 Fredrikinkadun varrella.	2.12.31	11.2	1297
X	297	Sirkusk. n:o 8 ja Pitkän-sillanranta n:o 11.	Rajoja muutettu.	9.3.32	16.6	1307

88. Muistopatsaita ja taideteoksia varten vuosina 1931 ja 1932 varatut paikat.

Pro Helsingfors nimisen säätiön hallituksen anomuksesta oikeutettiin säätiö Ylioppilastalon aukiolle pystyttämään kuvanveistäjä F. Nylundin tekemän pronssisen »Kolme seppää» nimisen kuvanveisteteoksen. Kaup.valt. päätös tammik. 28 p:ltä 1931.

Pro Helsingfors nimisen säätiön puolesta luovutettiin mainittu kuvanveistoteos paljastustilaisuudessa joulukuun 2 p:nä 1932 kaupungille, jonka puolesta kaupunginvaltuuston puheenjohtaja sen vastaanotti. *Kaup.valt. pöytäk. tammik. 25 p:ltä 1933.*

Topeliuspatsaan pystyttämishanketta valmistelevan komitean anomuksesta luovutettiin taiteilija V. Vallgrenin muovailemaa »Setä Topelius sadunkertojana» nimistä muistopatsasta varten paikka Koulupuistikon Korkeavuorenkadun ja Ratakadun kulmauksesta. *Kaup. valt. päätös helmik. 25 p:ltä 1931.*

Topeliuspatsaan varainkeräystoimikunta luovutti paljastustilaisuudessa toukokuun 13 p:nä 1932 patsaan kaupungille, jonka puolesta kaupunginvaltuuston puheenjohtaja sen vastaanotti. *Kaup.valt. pöytäk. toukok. 25 p:ltä 1932.*

Svenska litteratursällskapet nimisen yhdistyksen anomuksesta luovutettiin kuvanveistäjä G. Finnen muovailemaa runoilija Z. Topeliuksen muistolle pystytettyä patsasta varten paikka Teatteri-esplanaadista. *Kaup.valt. päätös kesäk. 15 p:ltä 1932.*

Paljastustilaisuudessa lokakuun 12 p:nä 1932 luovutettiin patsas kaupungille, jonka puolesta kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja sen vastaanotti. *Kaup.valt. pöytäk. jouluk. 7 p:ltä 1932.*

Historiallisten yhdistysten asettaman komitean anomuksesta hyväksyttiin Kustaa II Aadolfin muistokiven paikaksi Hämeentien ja Vanhankaupungintien välinen kallio ja päätettiin tälle kohdalle suunnitellun puiston nimeksi antaa Kustaa Aadolfin puisto — Gustaf Adolfs parken. *Kaup.valt. päätös syysk. 7 p:ltä 1932.*

Muistopatsas luovutettiin marraskuun 6 p:nä 1932 kaupungille, jonka puolesta kaupunginvaltuuston puheenjohtaja sen vastaanotti. *Kaup.valt. pöytäk. jouluk. 7 p:ltä 1932.*

89. Kaupungin vuosina 1931 ja 1932 ostamat ja ulkosalle asettamat taideteokset sekä sen haltuun jätetty muistotaulu.

Kaupunki on vuonna 1931 ostanut seuraavat taideteokset ja asettanut ne allamainituille paikoille:

J. Haapasalo, Nyrkkeilijät, Sirkuspuistikkoon;

G. Qvist, Aurinkokello, Hietarannan ylemmälle hiekkakentälle;

V. Jansson, Convolvulus, Kaisaniemen puistoon; sekä

J. Mäntynen, Mesikämmen muurahaispesällä, Agricolanpuistikkoon. *Kaup.hall. päätökset helmik. 12 p:ltä ja toukok. 7 p:ltä 1931.*

C. E. Sjöstrand, Kullervon surma, Hakasalmen puistoon. *Kaup. hall. päätökset huhtik. 30 p:ltä 1931 ja jouluk. 15 p:ltä 1932.*

Suomen maantieteellisen seuran toimesta Adolf Erik Norden-skiöldin syntymätaloon, Bulevardink. n:o 5, asetetun muistotaulun paljastustilaisuudessa vastaanotti kaupunginvaltuuston puheenjohtaja mainitun muistotaulun kaupungin puolesta. *Kaup.valt. pöytäk. jouluk. 7 p:ltä 1932.*

90. Muutokset sääntöpalkkaisten virkojen luokitteluun vuonna 1932.

A. Perustetut virat.

N:o	Virasto tai laitos.	Virka.	Lukumäärä.	Palkkaluokka.	Kielitaito luokka.	Kaup. valt. päätös	
						tehty.	astui voimaan.
1	Rahatoimisto	Apulaiskaupunginkamreeri	1	15	II	9.3	1.5.32
2	Yleisten töiden hallitus	Sihteeri	1	15	II	»	1.1.32
3	Tuberkuloosisairaala	Lastenhoitajatar (vrt. t. B, n:o 2)	3	1	—	25.5	1.1.33
4	Rakennuskonttori (katuosasto)	Kemisti	1	12	IV	15.6	1.7.32
5	Suomenkieliset kansakoulut	Vahtimestari ja talonmies (vrt. t. B, n:o 3)	3	4	—	»	1.8.32
6	Teurastamo	Käyttöpäällikkö	1	12	—	7.9	1.10.32
7	Kouluhammasklinikka	Haaraklinikanjohtaja	1	12	II	21.9	1.1.33
8	»	Kouluhammaslääkäri	2	7	III	»	»
9	»	Klinikanapulainen	1	2	—	»	»
10	»	Vahtimestari	1	2	—	»	»
11	Henkisesti sairaiden miesten keskuskerho	Sairaanhoitajatar	1	5	—	»	»
12	»	Sairaanhoitaja	1	5	—	»	»
13	Suojelupoliisin sairausosasto	Sairaanhoitajatar	3	3	—	»	»
14	Marian sairaala	Kiertävä sairaanhoitajatar	1	7	—	»	»
15	Nikkilän sairaala	Osastonhoitajatar	1	5	—	26.10	»
16	»	Hoitaja	1	5	—	»	»
17	Puhtaanapitolaitos	Konttoriapulainen (Vrt. t. B, n:o 5)	1	6	V	»	»
18	Kivelän sairaala	Apulaislääkäri	2	9	—	16.11	»
19	»	Yölihoitajatar	1	6	—	»	»
20	»	Avustava yölihoitajatar	1	5	—	»	»
21	»	Osastonhoitajatar	5	5	—	»	»
22	»	Laboratoriohoitajatar	1	5	—	»	»
23	»	Valohoitajatar	1	5	—	»	»
24	»	Alihoitajatar	22	3	—	»	»
25	»	Desinfioitsija	1	4	—	»	»

B. Lakkautetut virat.

N:o	Virasto tai laitos.	Virka.	Lukumäärä.	Palkkaluokka.	Kaup. valt. päätös	
					tehty.	astui voimaan.
1	Raittiuslautakunta	Raittiudenvälvoija	3	5	23.3	5.4.32
2	Tuberkuloosisairaala	Alihoitajatar (vrt. taulu A, n:o 3)	2	3	25.5	1.1.33
3	Suomenkieliset kansakoulut	Kouluvahtimestari (vrt. t. A, n:o 5)	1	3	15.6	1.8.32
4	Ruotsinkieliset kansakoulut	Kouluvahtimestari	1	4	»	»
5	Puhtaanapitolaitos	Varastonhoitaja (vrt. t. A, n:o 17)	1	7	26.10	1.1.33
6	Rikostuomioiden toimeenpanokonttori	Konttoriapulainen	1	3	7.12	1.3.33
7	Lastensuojelulautakunta	Naisopastaja	1	5	21.12	1.1.33

C. Toisiin palkkaluokkiin siirretyt virat.

N:o	Virasto tai laitos.	Virka.	Palkka- luok- ka.		Kaup. valt. päättös.	
			ent.	nyk.	tehty.	astui voi- maan.
1	Rahatoimisto	Veronkannantaosaston päällikkö	10	13	9.3	1.4.32
2	Puhtaanapitolaitos	Vahtimestari	1	2	4.5	1.5.32
3	Lastensuojelulautakunta	Elätilasten hoidon valvon- talääkäri	9	11	12.10	1.1.33

91. Luettelo eräistä Helsingin kaupunkia koskevista asetuk- sista, joita ei ole otettu Helsingin kaupungin kunnalliseen asetus- kokoelmaan v:ita 1932.

1932.

- Tammikuu 15 Asetus valtion viroista ja toimista suoritettavan palkkauksen perusteista annetun asetuksen muuttamisesta. (*Suomen as.-kok. 1932 : 10*)
- Toukokuu 20 Laki lakkautuspalkan pidättämisestä eräissä tapauksissa. (*Suomen as.-kok. 1932 : 167*)
- Kesäkuu 3 Asetus elinkeinonharjoittajain ja kunnallisten viranomaisten avustamisvelvollisuudesta puolustusvalmiutta järjestäessä annetun lain soveltamisesta. (*Suomen as.-kok. 1932 : 193*)
- » » Valtioneuvoston päätös, joka sisältää tarkempia määräyksiä elinkeinonharjoittajain ja kunnallisten viranomaisten avustamisvelvollisuudesta puolustusvalmiutta järjestäessä 14. 3. 1930 annetun lain ja sen soveltamisesta 3. 6. 1932 annetun asetuksen toimeenpanosta. (*Suomen as.-kok. 1932 : 199*)
- » 16 Ohjeet työttömyyden lieventämistä tarkoittavaa valtion toimintaa varten; valtioneuvoston vahvistamat.
- » » Tarkemmat ohjeet työttömyyden lieventämistä tarkoittavaa valtion toimintaa varten; kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistamat.
- Joulukuu 10 Laki väkijuomista annetun lain muuttamisesta. (*Suomen as.-kok. 1932 : 318*)
- » 17 Valtioneuvoston päätös, joka koskee työaikaa keskeytymättömässä työssä. (*Suomen as.-kok. 1932 : 333*)
- » » Valtioneuvoston päätös, joka sisältää eräitä poikkeuksia kahdeksan tunnin työajasta 27 päivänä marraskuuta 1917 annetun lain säännöksistä. (*Suomen as.-kok. 1932 : 334*)
- » 21 Laki eräiden kaupungeilta ja kauppaloilta palkkaa saavien viran- ja toimenhaltijain palkkausten vähentämisestä vuoden 1932 aikana. (*Suomen as.-kok. 1932 : 367*)
- » 27 Opetusministeriön päätös kansakoulunopettajain leski- ja orpokassan uuden ohjesäännön vahvistamisesta. (*Suomen as.-kok. 1932 : 389*)
- » 30 Asetus sisältävä tariffin, jonka mukaan sähkölaitosten haltijain on suoritettava maksuja sähkölaitosten tarkastuksesta johtuvien kustannusten korvaamiseksi. (*Suomen as.-kok. 1932 : 376*)

Ammattiopetuslaitokset, niiden valvonta	1923: 50
Ammattiopetuslaitosten johtokunta, sen ohjesääntö	1925: 29
Ammattiopetuslaitosten tarkastajat, heidän johtosääntönsä	1925: 30
Ammattioppilaskoti, sen ohjesääntö	1926: 18; muut. 1929: 66
Ammattioppilaslautakunta, sen asettaminen	1923: 58
Antennit, niiden rakenne	1929: 35
Apulaislääkärintoimet, vapaaehtoiset, niiden perustaminen sairaaloihin	1928: 9
Apulaislääkärit, sairaalain, heidän johtosääntönsä	1927: 29
Aseistus, poliisin	1923: 63
Asemakaavalaki	1931: 20
Asemakaava, siihen tehtyjä muutoksia 1927: 88, 1928: 43, 1929: 69, 1930: 50, 1931: 81	
Asemakaavamuutoksia ja asemakaavamääräyksiä, jotka koskevat:	
VIII kaupunginosan korttelia n:o 141	1932: 83
IX » » » 199	1932: 85
X » » tehdaskorttelia n:o 252	1932: 83
X » » korttelia n:o 288	1932: 58
XIII » » » 418	1932: 57
XIV » » » 474	1932: 83
XIV » » » 475	1932: 56
XIV » » » 479 b	1932: 86
XIV » » » 484	1932: 83
XIV » » » 516	1932: 84
XV » » » 642	1932: 83
Asevelvollisuuslaki	1932: 49
Asiakirja, laki ja asetus oikeudesta lähettää viranomaisille ja niiltä saada asiakirjoja postitse	1930: 9, 10
Asuntotarkastus, sen johtosääntö	1924: 19
Asuntontontit, niitä luovutettaessa käytettävään vuokrasopimuskaavakkeeseen otetut lisäykset	1930: 11
Aukioloajat, ravintolain, kahvilain y. m. s.	1925: 52
Autobussiliikenne, sen ohjesääntö	1925: 44
Autobussit, ks. Omnibusautot.	
Automobiili liikenne, asetus siitä	1924: 17
Ks. myös Moottoriajoneuvoliikenne.	
Automobiili liikenne, ammattimainen, lisäys sitä koskeviin järjestys-sääntöihin	1929: 57
erällä kaupungin teillä ja kaduilla	1925: 16
Automobiilitaksa	1924: 33, 1925: 43; muut. 1932: 41
Avioliiton ulkopuolella syntyneet lapset, asetus heidän valvonnastaan laki heistä	1927: 69
Bensiini, sen astioista tapahtuvaa myyntiä koskevat määräykset sen astioista tapahtuvaa myyntiä varten varattujen paikkojen luovutusehdot	1932: 35
Bensiinijakeluasemat, periaatteet, joiden mukaan kaupungin maata niitä varten vuokrataan	1931: 74
säännöt niitä varten	1931: 73
Biljardit, ks. Ravintolat.	
Bogusheffsky-aviopuolisot, heidän testamenttivarainsa käyttö	1924: 16
Demidoff, A., hänen myötajäisrahastostaan suoritettavain avustuseräin korottaminen	1923: 57
Denaturoidut alkoholipitoiset aineet, niiden myynnin y. m. järjestäminen	1928: 25, 1932, s. 43
Diakonissat, kaupungin palveluksessa olevat, heidän oikeutensa kunnan eläkkeeseen	1930: 15
Ebeneserkoti, sen lastentarhain johtosääntö	1930: 44
sopimus sille tulevasta kaupunginavustuksesta	1930: 45
Edistämislainarahasto, yleishyödyllisen rakennustoiminnan, sen sääntöjen muutos	1923: 31, 1926: 11

Elinkeinomaksu , ulkomaalaisen satamassa harjoittamastaan myynnistä suoritettava, sen lakkauttaminen	1924: 31
Elinkustannusindeksi , sen laskuperusteet	1925: 49
Elokuvanäytännöt , asetus niistä	1929: 27
tarkemmat määräykset niistä	1929: 28; muut. 1932: 48
Eläinlääkintäbakteriologi , hänen johtosääntönsä	1925: 61
Eläintarhan urheilukenttä , sen järjestyssäännöt	1932: 62
sitä luovutettaessa käytettävä vuokrasopimuskavaake	1932: 63
Eläintenhuoltolaitos , sen ylläpitämistä koskeva sopimus	1930: 7
taksa sinne otettujen eläinten hoidosta	1930: 8
Eläke , kaupungin palveluksessa olevain diakonissain	1930: 15
kaupungin palveluksessa olevain merikapteenien	1931: 48
kunnan palvelukseen siirtyneen kansakoulunopettajan	1926: 24
valtion palvelukseen siirtyneen kunnan viranpitäjän	1925: 22; muut. 1927: 18
Eläkesääntö , työntekijäin	1924: 5 (muut. 1924: 78);
uusi painos muutoksineen v:lta 1927	1927: 77
viranpitäjän 1924: 4 (muut. 1924: 77); uusi painos muutoksineen v:lta 1927	1927: 75
Eläkkeet , niiden järjestely eräissä tapauksissa	1924: 6
Emännöitsijäntoimi , sen perustaminen Vallilan työväenasuntoihin	1924: 58
Etelä-Suomen voimaosakeyhtiö , sen kanssa tehty sopimus sähköenergian hankinnasta	1932: 22
Finanssitalustiedot , kaupunkikuntien	1926: 5
Gustaf ja Maria Hyvösen lastenkoti , sen johtokunnan johtosääntö	1924: 59
Haapaniemen urheilukenttä , sen järjestyssäännöt	1932: 65
Hagan—Munkkiniemen raitiotie , sitä koskevan toimilupakirjan muuttaminen	1925: 12
Hakasalmen urheilukenttä , sen käyttö	1931: 38
Hallimymälät , niiden huutokaupoissa suoritettava käteismaksu	1929: 46
Hammaspoliklinikka , sen perustaminen	1924: 55
Ks. myös Kouluhammasklinikka.	
Hankinnat , kotimaisen tuotannon suosiminen niissä	1930: 24
Hautausapu , työntekijäin	1925: 46; 1932: 21
Helinkatu , ajoliikenteen järjestely sillä	1924: 45
Heimberger, R. , hänen lahjoittamansa palkintorahaston ohjesäännön muutos	1923: 56
Helsingin makasiinosakeyhtiö , sen laiturihuoltoa koskevat määräykset	1931: 3
sen laiturihuoltotariffi	1931: 4
» yhtiöjärjestyksen 2 §:n muuttaminen	1929: 75
Helsingin raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö , sen yhtiöjärjestyksen muutos	1931: 41
Helsingin yliopisto , sen kanssa tehty sopimus lääketieteellisen opetuksen antamisesta tuberkuloosisairaalassa	1930: 17
Henkilökirjoittaja , asetus niiden henkilöluetteloiden maksusta, jotka hänen tulee kunnallisten vaaliluetteloiden tekemistä varten toimittaa	1930: 30
Henkilöautobussit , niiden ajonopeudet	1924: 47
Hermannin I , sen asuntotonttien luovutusehdot	1924: 56
sen kivitalotonttien rakennusjärjestys	1924: 12
» tehdastonttien rakennustapa	1924: 13
Hertonäsin rautatie , sen toimilupa	1923: 40; muut. 1925: 45
Hesperian pesäpallokenttä , sen järjestyssäännöt	1932: 67
Hevosottoasetus	1924: 9
Hevosottolaki	1924: 8
Hiekoittaminen , katujen ajoteiden	1929: 47
Hietaranta , sen järjestyssäännöt	1931: 67
sen käyttö	1930: 16
Holhouslaki , sen muuttaminen	1929: 30

Holmgren, A., hänen lahjoittamastaan rahastosta myönnettävään apurahojen koittaminen	1924: 51
Huoneenvuokralaki	1925: 21
Huonerakennustyöt, järjestysohjeet niitä varten	1927: 85
Huonerakenteet, jotka vaativat erityistä valvontaa	1932: 46
Huvit, julkiset, asetus niistä	1931: 13
poliisijärjestyksen niitä koskevat määräykset (25—32 §§)	1925: 51
Hyvösen lastenkoti, sen johtokunnan johtosääntö	1924: 59
Ikäkorotus, kansakoulunopettajan siirtyessä kunnan palvelukseen kunnan toimesta valtion palvelukseen siirtyneen viranpitäjän 1924: 3, ...	1924: 65
sotapalvelusajan lukuunottaminen sitä laskettaessa	1924: 54
yhteismäärärahasta palkatusta toimesta sääntöpalkkaiseen siirtyneen viranpitäjän	1924: 25
Ilmoittamisvelvollisuus, tulojen kunnallisverotusta varten, siitä annetun lain muuttaminen	1923: 43
Ilmoitusvelvollisuus, kaivuita tehtäessä kaupungin kaduissa	1923: 59
Imatran voimalaitos, sen kanssa tehty sopimus sähköenergian hankinnasta	1932: 22
Indeksi, sen laskuperusteet	1925: 49
Irtain omaisuus, sen palovakuuttaminen	1931: 51
Iso Puistotie, ajoliikenteen järjestely sillä	1931: 34
sen sulkeminen ajoliikenteeltä	1927: 28
Itsenäisyyspäivä, laki sen viettämisestä	1929: 33
sen aikana suoritettavasta työstä tuleva palkka	1929, s. 68
Itäinen Puistotie, ajoliikenteen järjestely sillä	1931: 34
Jakolaitos kaupungissa, laki siitä	1931: 23
Jaotus, kunnallinen, laki sen muuttamisesta	1925: 3
Jaotuskaavat, niihin tehtyjä muutoksia 1928: 44, 1929: 70, 1930: 51, ...	1931: 80
Johdot, niiden sijoittaminen uusiin katuihin	1930: 46
Johtokunta, ammattiopetuslaitosten	1925: 29
Julkiset huvit, kaupungeissa, asetus niistä	1931: 13
poliisijärjestyksen niitä koskevat määräykset (28—32 §§)	1925: 51
Julkiset kuulutukset, laki niistä .... 1925: 5; sen soveltamisasetus	1925: 6
Julkisivupiirustukset, niiden tarkastus	1923: 61
Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta, sen johtosääntö	1924: 35
Juopuneena tavattu henkilö, laki hänen huollostaan 1931: 27; sen täytäntöönpano ja soveltaminen	1931: 28
Järjestysohjeet, niiden voimassaolo	1931: 24
Jäätelönmyyntipaikat, niistä suoritettavien vuokrien maksuajat ..	1929: 45
Kaasu, sen hinnan alentaminen	1923: 49
Kaasulaitos, sen antaman kaasun kulutuksessa noudatettavan ohjesäännön 4 §:n muutos	1924: 29
sen maksujen vakuusjärjestelmä	1932: 71
» työntekijäin työsäännöt	1924: 85
Kadut, niiden nimien muutokset	1928: 42
Kahvilat, järjestyssääntö niitä varten	1928: 31
niiden aukioloajat	1925: 52
Kaisaniemenkatu, ajoliikenteen järjestely sillä	1924: 57
Kaisaniemi, sen urheilukenttien käyttö	1931: 38
Kaivuut kaduissa, ilmoitusvelvollisuus niitä tehtäessä	1923: 59
niiden suoritus- ja valvontataksa	1924: 11
niitä koskeva ohjesääntö	1924: 10
Kalastus, sen harjoittamista koskevien sääntöjen 1 §:n muuttaminen	1929: 63
Kalavesi, kaupunkiin kuuluva, sen osittainen rauhoittaminen ..	1929: 49
Kallion urheilukenttä, sen järjestyssäännöt	1926: 32, 1932: 64
Kansakoulu, asetus sen järjestyamuodosta	1931: 15
Kansakouluhuoneistot, niiden vuokra-arvon laskeminen valtionapua määrättäessä	1927: 51, 1930: 40

Kansakoulujen johtokunnat, kansakoulujen ohjesäännön niitä koskevat määräykset (1—4 §§)	1928: 7
kansakoulun järjestysmuodosta annetun asetuksen niitä koskevat määräykset (15—18 §§)	1931: 15
kansakoulutoimen järjestysmuodosta annetun lain niitä koskevat määräykset (7 ja 8 §)	1923: 34
Kansakoululaitoksen kustannukset:	
V. 1921 ann. lain muuttaminen	1924: 64
» » » » täytäntöönpanoasetuksen muuttaminen	1925: 25
» » » » 15 ja 16 §§:n soveltaminen	1923: 46
V. 1926 ann. laki	1926: 22; muut. 1931: 16, 61
» » » » lain täytäntöönpanoasetus 1926: 23 (muut. 1931: 17), 1932: 5	
Kansakoululaitos, sen ylläpitämiseen vv. 1932—34 maksettava valtionavustus	1932: 6
Kansakoulunjohtajat, heidän johtosääntönsä	1926: 40
Kansakoulunopettaja, hänen oikeutensa palvelusajan lukemiseen eläkkeen ja ikälisän saamista varten kunnan palvelukseen siirtymässään	1926: 24
Kansakouluoppilaat, koulutarvikkeiden antaminen heille	1932: 7
Kansakoulut, niiden ohjesääntö	1928: 7
niiden tarkastajaneuvoston johtosääntö	1929: 4
» terveydenhoito-ohjesääntö	1926: 39
» voimistelusalien käyttöä koskevat säännöt	1930: 39
tulipalovaaran välttäminen niissä	1924: 24
Kansakoulutoimi, laki sen järjestysmuodon perusteista 1923: 34, muut. 1931: 14; sen toimeenpanoasetus 1924: 40	
Kansankirjastolaki	1928: 11
Kansankirjastot, asetus niistä	1928: 12
Kansanlastentarhat, niiden apulaistarkastajan johtosääntö	1923: 3
Ks. Lastentarhat.	
Kantajat, kunnallisverojen	1930: 18
Kantokontrolli, tulojen	1931: 75
Kassa- ja tililaitos, sen johtosäännön lisäyksiä ja muutoksia, jotka koskevat:	
erityisarvioehdotusten antamisaikaa (1 §)	1924: 36
köyhäinhoitokorvausten tileistä poistoa (18 §)	1932: 25
puhtaanapitolaitoksen tilivirastoa (10 §)	1928: 4
shekkien allekirjoittamista (25 §)	1927: 50
voiton merkitsemistä vuosirahasääntöön (3 §)	1923: 47
vuosirahasääntöehdotuksen antamisaikaa ja maksujen suorittamis- ja kuittaamistapaa (1 ja 15 §§)	1931: 9
Kassa- ja tilivirasto, köyhäinhoidon, sen johtosääntö	1927: 79
Kasvatustilat, kunnalliset, asetus niistä	1923: 33
niiden valtionapu	1923: 32
valtion, asetus niistä	1924: 38
Katukauppa, makkaroiden	1925: 17
sanomalehtien	1932: 72
Kauppa- ja kauppakamari, tontteja myytäessä käytettävä	1931: 70
Kaupungineläinlääkäri, hänen johtosääntönsä	1925: 59
hänen velvollisuutensa maidontarkastamon johtosäännön mukaan (4 §)	1928: 26
Kaupunginhallitus, kunnallislain sitä koskevat määräykset (31—35 §) sen ohjesääntö	1927: 60
» johtosääntö	1930: 1
» johtosääntö	1930: 2; muut. 1932: 38
Kaupunginjohtajat, heidän palkkasääntönsä	1930: 6
heidän virka-asemansa	1930, s. 2
kaupunginhallituksen johtosäännön heitä koskevat määräykset (1—6 §§)	1930: 2

Kaupunginjohtajat, kaupunginhallituksen ohjesäännön heitä koskevat määräykset (2—6, 14—16 §§)	1930: 1
kunnallislain heitä koskevat määräykset (32 §)	1927: 60
Kaupunginkanslia, sen johtosääntö	1930: 3
sen palkkasääntö	1930: 38
Kaupunginkassan tarkastusmiehet, heille tuleva palkkio	1931: 50
Kaupunginkirjasto, lisäyksiä ja muutoksia sen lainaussääntöihin	
1924: 23, 1930: 54, 1931: 57	
Kaupunginvaltuusto, kunnallislain sitä koskevat määräykset (7—30 §§)	1927: 60
sen kanslian johtosääntö	1923: 17 (muut. 1925: 67, 1928: 34)
sen puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle heidän osanotostaan kaupunginhallituksen kokouksiin tuleva palkkio	1931: 2
sen päätöksistä alistettaessa noudatettavat ohjeet	1927: 84
» työjärjestys	1923: 16, 1931: 1
Kaupunginviskaalit, heidän ohjesääntönsä	1927: 19
heidän työjärjestyksensä	1927: 54
Kehruu- ja kutomatehtaat, järjestysohjeet niitä varten	1924: 69
Keillaradat, järjestyssääntö niitä varten	1928: 31
niiden aukioloajat	1925: 52
Kenkäteollisuus, järjestysohjeet sen työpaikkoja varten	1927: 23
Keramiikkiteollisuus, järjestysohjeet sitä varten	1924: 70
Kuuhkotautisten tiedonantotoimisto ja poliklinikka, sen nimen muuttaminen tuberkuloosihuoltotoimistoksi	1928: 28
Kieli, virallinen 1933—1942	1932: 76
Kielitaitosääntö, viranhaltijain	1928: 33
Kieltolaki, eräiden sen säännösten muuttaminen	1928: 23
Kiinteistöjen rekisteröiminen kaupungissa, laki siitä	1931: 23
Kiinteistölautakunta, sen ja sen jaostojen välinen työnjako	1931: 64
sen johtosääntö	1930: 35
Kiinteistöt, niiden palovakuuttaminen	1932: 61
Kiinteistötoimisto, sen johtosääntö	1930: 36
sen palkkasääntö	1930: 37
Kioskikauppa, sitä varten varattujen paikkain vuokraustapa	1932: 59
Kioskit, niissä harjoitetun myynnin aika	1923: 44
Kirjaaminen, pakkohuutokaupoissa huudettujen tonttien menojen ja tulojen	1932: 81
Kirjanpitäjät, sairaalain, heidän johtosääntönsä	1927: 39
Kirjapainokoulu, sen ohjesääntö	1925: 34
Kirjasto, muutoksia ja lisäyksiä sen lainaussääntöihin	
1924: 23, 1930: 54, 1931: 57	
Kirjaustapa, lisämäärärahojen	1931: 49
Kivenlouhinta, -hakkuu ja -hionta, järjestysohjeet sitä varten	1927: 46
Kivelän sairaala, sen mielisairaiden osastoa koskevat muutokset ja lisäykset sairaaloita koskeviin määräyksiin	1929: 59
Kohtuuttomat vuokrat, laki niiden vaatimisesta	1923: 1
Komiteat, niiden puheenjohtajain ja jäsenten palkkiot ..	1925: 27, 1929: 20
Korkeasaaren eläintarha, taksa huviajelusta ja ratsastuksesta siellä	1931: 69
Kotieläintaudit, niiden ehkäisemisestä annetun lain 1 ja 7 §:n muuttaminen	1929: 16
Kotimainen tuotanto, sen suosiminen kaupungin hankinnoissa	1930: 24
Kotitalous- ja siirtolapuutarhajohtokunta, sen johtosääntö	1927: 17
Kotitalouslautakunta, sen johtosääntö	1931: 46
sen puheenjohtajalle ja jäsenille tuleva palkkio	1931, s. 98, 1932: 73
Kotitalousneuvot, heidän johtosääntönsä	1931: 47
Kouluhammasklinikka, sen johtosääntö	1932: 24
Koulukodit, niiden ohjesääntö	1926: 18, muut. 1929: 66
Kulkutautisairaala, määräykset tarttuvan taudin levenemisen estämiseksi siellä	1927: 36

Kumpula, sen omakotialueen rakennusjärjestys	1925: 8
sen omakotialueen tonttien luovutusehdot	1925: 9
Kumpulan siirtolapuutarha, sen hallinto	1924: 49
sen palstoja luovutettaessa käytettävä vuokrasopimuskaava	1924: 50
Kunnallinen hammaspoliklinikka, sen perustaminen	1924: 55
Ks. myös Kouluhammasklinikka.	
Kunnallinen vaalilaki (muutoksineen v:sen 1925) ...	1925: 2; muut. 1930: 23
Kunnallinen jaotus, laki sen muuttamisesta	1925: 3
Kunnallisasetus v:lta 1873, muutoksia, jotka koskevat:	
53 §:ää sekä 55 §:n 1 ja 4 kohtaa	1923: 42
56 §:ää	1925: 20
55 §:n 6 kohtaa	1927: 1
55 §:n 1 kohtaa	1931: 59
Kunnalliset rakennusyritykset, lisäys niiden suunnittelua ja järjes-	
tämistä koskeviin sääntöihin	1927: 16
Kunnalliskoti, lääkärinhoito sen uudessa paviljongissa	1925: 18
sen hoitohenkilökunnan työaika	1930: 12
» järjestyssäännöt	1928: 29
» ohjesääntö	1923: 9, 1927: 80
Kunnallislaki, kaupunkien	1925: 1; uusi painos 1927: 60
muutoksia, jotka koskevat:	
valtuutettujen vaalikelpoisuuden rajoitusta	1930: 22
kuntain yhteistoimintaa	1932: 32
maalaiskuntain,	
kuntain yhteistoimintaa koskevat muutokset siihen	1932: 33
Kunnallisverot, niiden kantoajat	1930: 18
Kunnallisverotus, asetus sitä koskevan Suomen ja Tanskan välillä	
tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta	1925: 65
tulosten ilmoittamisvelvollisuudesta sitä varten annetun lain muut-	
taminen	1923: 43
Kunnan sairaanhoitajattaret, heidän johtosääntönsä	1928: 10
Kuoletuslainat, niiden myöntäminen pienasuntojen rakentamisen	
edistämiseksi	1923: 7, 1924: 1, 1925: 14, 1925: 63,
Kuoletussuunnitelmat, teknillisten laitosten	1927: 12; lisäys 1931: 7
Kuorma-ajuritaksa	1929: 11
Kuorma-automobilit, niiden ajonopeudet	1924: 47
niiden paino ja leveys	1924: 48
Kuulutukset, julkiset, laki niistä 1925: 5 sen soveltamisasetus ...	1925: 6
kunnan, niiden julkaiseminen	1930: 47
Käpylä, erälle sen tonteille vahvistetun rakennusjärjestyksen so-	
velluttaminen	1923: 52
sen kivitalotonttien rakennusjärjestys	1923: 53
» » vuokraehdot	1924: 42
» raitiotielinjan toimilupa	1925: 28
Käpylän urheilukenttä, sen järjestyssäännöt	1931: 68, 1932: 66
Köyhäinhuollon kassa- ja tilivirasto, sen johtosääntö	1927: 79
Köyhäinhuolto, sen ohjesääntö	1923: 8, 1927: 78
Köyhäinhuollolaitokset, kunnalliset, niiden rakennuspiirustusten vah-	
vistaminen ja käytettäväksi hyväksyminen	1923: 19
Köyhäinhuollolautakunnan lastenpäiväkotii, sen johtosääntö	1927: 82
Köyhäinhuollolautakunta, sen johtosääntö	1927: 81
sen jäsenten lukumäärän lisääminen	1932: 44
Köyhäinhuotosopimus, Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välinen	
1923: 36, 1928: 35	
sen soveltaminen	1923: 37, 1928: 36
Laiturihuolto, sitä koskevat yleiset määräykset	1931: 3
Laiturihuoltotariffi	1931: 4
Laituripaikat, niistä suoritettavat maksut	1925: 41
Lakkautuspalkka	1931: 29

Lapset, avioliiton ulkopuolella syntyneet, asetus heidän valvonnastaan	1927: 69
laki heistä	1927: 68
Laskut, niitä hyväksyttäessä noudatettava menettelytapa	1930: 28
Lastenhoidon neuvola, sen järjestelyä koskevat määräykset	1932: 19
Lastenkodit, niiden ohjesääntö	1926: 17; muut. 1929: 65
Lastenkoti, Gustaf ja Maria Hyvösen, sen johtokunnan johtosääntö	1924: 59
Lastenpäiväkoti, köyhäinhuoltolautakunnan, sen ohjesääntö	1927: 82
Lastensuojelulautakunta, sen ohjesääntö	1923: 62; muut. 1926: 42
sen paikallisasiamiesten johtosääntö	1926: 16
» työjärjestys	1926: 15
Lastentarhat, asetus niistä	1927: 59
laki niiden valtionavusta	1927: 58
niiden johtosääntö.....	1930: 42
sopimus niiden luovuttamisesta kaupungille	1930: 43
Ks. myös Ebeneserkoti, Kansanlastentarhat.	
Lastenvalvoja, asetus sen toimesta	1923: 13
Lautakunnat, niiden puheenjohtajain ja jäsenten palkkiot 1929: 20;	
muut. 1930: 48, 1931: 52	
Lautatarhat, järjestysohjeet niitä varten	1924: 66
Leimaverolaki	1929: 38; muut. 1932: 78
Lentohalli, taksa sen paikanvuokrista	1931: 5
Lentokoneet, niiden laskeutumis- ja oleskelumaksut	1928: 30
niistä suoritettavat liikennemaksut	1931: 43
Leski- ja orpokassa, siviilivirkakunnan, sen ohjesääntö 1926: 43;	
muut. 1927: 24, 1929: 50	
Lihantarkastamo, sen johtosääntö	1925: 60
sen taksa	1924: 30
Lihantarkastus, siitä annetun lain täytäntöönpanoasetus	1932: 27
tarkempia määräyksiä siitä	1932: 30
Lihantarkastusasema, lisäys sen taksaan	1923: 45
Lihatuotteet, asetus niiden valmistuksen valvonnasta	1924: 71, 1932: 28
Liikennejärjestys	1932: 1
Liikennejärjestyssääntö, yleinen	1929: 2
Liikennemaksut, tariffi, jonka mukaan niitä kannetaan 1924: 52;	
muut. 1931: 43, 1932: 14	
tullikamarin ulkopuolella käsiteltyjen matkatavaroiden vapaut-	
taminen niistä	1931: 42
Liikennemerkit	1930: 31
Liikenneohjesääntö	1923: 6
Liinavaatevaraston johtajattaret, sairaalain, heidän johtosääntönsä	1927: 41
Liljbladn, Alma, lahjoitusrahasto	1929: 62
Lippu, setamaviranomaisten	1923: 21
Lisämäärärahat, niiden kirjaaminen	1931: 49
Lomasäännöt, työntekijäin	1926: 21
Luotsaus, siitä annetun asetuksen muuttaminen	1926: 36
Luotsitaksa kaupungin satama-alueella	1927: 56
Lämpötekniikko, hänen työjärjestyksensä	1924: 14; muut. 1926: 8
Läntinen Puistotie, sen sulkeminen ajoliikenteeltä	1932: 45
Lääkärilueet, niiden uudestijärjestely	1923: 15, 1927: 15
Lääkärintoimi, laki sen harjoittamisesta	1925: 13
Maahöyrykattilat, asetus niistä	1926: 31, muut. 1927: 2
Maarekisteri, asetus kaupunkialueella sijaitsevien tilojen merkitse-	
misestä siihen	1931: 78
Maatalouskonttori, sen johtosääntö	1923: 28
Maatalouslautakunta, sen ohjesääntö	1923: 27
Maatalousministeriö, asetus sille annetusta vallasta myöntää lie-	
vennyksiä lihan tarkastusta koskevista määräyksistä	1932: 29
Maidontarkastamo, sen johtosääntö	1928: 26
Maidontarkastus, sen järjestäminen	1928: 27, 1932: 68

Maistraatinsihteeri, laki hänen vaalistaan	1927: 62; muut. 1929: 15
laki hänen valitsemisoikeudestaan	1927: 61
Maistraatit, niille kuuluvan postirahanvapauden laajentaminen	1923: 60
Maistraatti, laki sen kokoonpanosta asemakaava- ja rakennusasioita käsiteltäessä	1931: 21
laki pormestarin ehdottamis- sekä neuvosmiesten ja sihteerin valitsemisoikeudesta	1927: 61
laki pormestarin sekä neuvosmiesten ja sihteerin vaalista	1927: 62; muut. 1929: 15
sen kokoonpanosta ja toiminnasta annettujen määräysten 3. kohdan muuttaminen	1927: 63
» toimimies	1929: 26
» työjärjestyksen 1 §:n muuttaminen	1926: 12
siihen asemakaava- ja rakennusasiain käsittelyä varten asetettavien lisäjäsenten lukumäärä ja palkkio	1931: 55
Majoituslautakunta, sen johtosäännön soveltaminen rauhan aikana sen puheenjohtajan palkkio	1930: 26, 1931: 50
Makasiiniosakeyhtiö, sen laiturihuoltoa koskevat määräykset	1931: 3
sen laiturihuoltotariifi	1931: 4
» yhtiöjärjestyksen 2 §:n muuttaminen	1929: 75
Makinpuhtaanaapitomaksut	1923: 4, 1925: 50
Makkarat, asetus niiden valmistuksen valvonnasta	1924: 71, 1932: 28
Makkaratarjoilu kaduilla	1925: 17
sitä varten vahvistetun ajan muuttaminen	1929: 29
Makkaratehtaat, ohjesääntö niiden valvojille	1924: 72
Maksu sairaankuljetusautomobilin käyttämisestä	1926: 50
Maksut, niiden vanhentuminen	1925: 24
Mallasjuoma, mieto, laki sen valmistuksesta ja myynnistä	1931: 26
Margariinivalmistelaki	1932: 39
sen soveltaminen	1932: 40
Matkatavarat, niiden vapauttaminen liikennemaksuista	1931: 42
Mastokauppmaksu, sen lakkauttaminen	1924: 31
Matkustussääntö	1929: 12; muut. 1930: 27
Melkö, sen siirtäminen Helsingin kaupunkiin	1930: 19
Merikapteenit, heidän virkavuosiensa laskeminen eläkettä varten	1931: 48
Metalliteollisuustyöpaikat, järjestysohjeet niille	1927: 21
Mielisairaalat, laki niiden valtionavusta	1929: 18; muut. 1932: 3
sen toimeenpanoasetus	1929: 19
niiden alihoitajattarien ja hoitajien johtosääntö	1927: 35
ohjesääntö niistä järjestettävästä perhehoidosta	1926: 38
Mielisairaot, asetus sairaaloihin otettujen ilmoittamisesta	1932: 43
Mielisairaiden huoltola ja poliklinikka, sen perustaminen	1927: 8
Mjölölistad sanatorium, sen säännöt	1930: 53
Moottorijoneuvojen katsastusmiehet, niiden ohjesääntö ja taksa	1926: 3
Moottorijoneuvoliikenne, asetus siitä	1926: 2 (muut. 1928: 20, 21), 1929: 1; muut. 1929: 24, 1931: 32, 33; sen toimeenpano-ohjeet
laki siitä	1929: 25
. . . . .	1926: 1
Muistopatsaat, niitä varten luovutetut paikat	1932: 88
Munkkiniemen raitiotie, sitä koskevan toimiluvan muuttaminen	1925: 12
Myötäjäisrahasto, A. Demidoffin, siitä suoritettavain myötäjäjaismääräin korkoittaminen	1923: 57
Mäkelä, sen eräitä kortteleita vuokrattaessa ja rakennettaessa noudatettavat määräykset	1929: 64
Märäholm, sen siirtäminen Helsingin kaupunkiin	1926: 6
Naapuruussuhteet, niistä annetun lain 14 §:n muuttaminen	1931: 22
Nainen, laki hänen kelpoisuudestaan valtionvirkaan	1926: 28
Naisten työtuvat, niiden työntekijättärien työnsäännöt	1924: 82
Neuvosmiehet, laki heidän vaalistaan	1927: 62
laki heidän valitsemisoikeudestaan	1927: 61; muut. 1929: 15

Nikkilän sairaala, sitä koskevat muutokset ja lisäykset sairaaloita koskeviin määräyksiin	1929: 59
Nimet, eräiden kaupungin talojen	1931: 39
katujen, torien y. m. yleisten paikkain	1928: 42
Norja, sen ja Suomen välinen köyhäinhoitosopimus 1923: 36, 37, 1928: 35, 36	
Nostokurjet, ohjeet niitä käytettäessä	1925: 23
Nyåker, sen siirtäminen Helsingin kaupunkiin	1925: 68
sen liittäminen äänestysaluejakoon	1926: 51
Omakotirahasto, asetus siitä	1927: 44
laki siitä	1927: 43
siitä myönnettyt asuntolainat	1927: 45
Omnibusautomobilit, niiden ajonopeudet	1924: 47
niiden rakenne	1926: 4, 1928: 22, 1929: 3
Opettajaneuvosto, asetus siitä	1924: 80
Oppikoulut, yksityiset, asetus niistä	1925: 53
Oppisopimuslaki	1923: 29
sen soveltaminen	1923: 30
sitä koskeva ohjesääntö 1923: 64; lisäyksiä 1930: 20, 1931: 12, 1931: 77	
Oppivelvollisuuslaki, sen muuttaminen 1925: 7, 1929: 36, 1931: 18, 1932: 75	
sen täytäntöönpanoasetuksen muuttaminen	1923: 35, 1931: 19
Osastonhoitajattaret, sairaalain, heidän johtosääntönsä	1927: 33
Painotuotteet, asetus, jolla kielletään niiden kaupaksi tarjoaminen häiriötä tuottavalla tavalla	1931: 58
Pakaa, sen kivitotalonttien rakennusjärjestys	1924: 43
sen kivitotalonttien vuokraehdot	1924: 42
Palkansäästö, eläkekassoille	1926: 25, 26
Palkat, poliisilaitoksen viranpitäjän 1924: 2; muut. 1927: 53, 1928: 6, 1929: 13, 1930: 13, 1931: 25	
työntekijän	1924: 79, 1927: 76, 1931: 11
viranpitäjän, niiden maksajat	1924: 74
Palkintorahasto, R. Heimbergerin, sen ohjesäännön muutos	1923: 56
Palkka, itsenäisyyspäivänä suoritetusta työstä	1929, s. 68
Palkkaluokat, niihin tehtyjä muutoksia 1923: 69, 1924: 73, 1925: 72, 1926: 52, 1927: 89, 1928: 45, 1929: 67, 1930: 49, 1931: 79, 1932: 90	
Palkkasoutajat, heidän järjestyssääntönsä	1923: 25
heidän taksansa	1923: 26; muut. 1931: 40
Palkkaus, perheenelatusapumaksuja vähennettäessä	1923: 11
sivuvirkojen	1924: 76
työntekijän, liukuvan palkka-asteikon soveltaminen siihen ..	1923: 68
yhteismäärärahasta palkattujen viranpitäjän	1925: 19
Palkkausluokat sivuvirkoja varten, uusien perustaminen	1925: 48
Palkkausohjesääntö, sääntöpalkkaisten viranpitäjän ..	1924: 75, 1927: 74
Palkkaussääntö, oikeusministeriön eräille viranpitäjille vahvistama 1929: 14	
Palkkio, kaupunginkassan tarkastusmiesten	1931: 50
komiteain ja valiokuntain jäsenten	1925: 27
kotitalouslautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten 1931, s. 98, 1932: 73	
maistraatin rakennusasiainantuntijain	1931: 55
majoituslautakunnan puheenjohtajan	1930: 26, 1931: 50
teurastamolautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten	1932, s. 111
valmistavan tyttöjen ammattikoulun johtajattaren	1931: 53
Palkkiosääntö, lautakuntain ja komiteain puheenjohtajain ja jäsenten 1929: 20; uusi painos (muutoksineen v:lta 1930) 1930: 48; lisäys 1931: 52	
Palotoimi, asetus sille tulevan valtionavun lakkauttamisesta	1926: 37
Palovakuuttaminen, kaupungin irtaimen omaisuuden	1931: 51
kaupungin kiinteistöjen	1932: 61
» omaisuuden	1929: 44
Palvelusehtosääntö, sen muuttaminen	1924: 21, 1927: 73
sen 18 §:n soveltaminen	1931: 8

Ks. Virkasääntö.

Parkkeerauskielto, ks. Pysäköimiskielto.	
Parkkeerauskieltomerkki, sen vahvistaminen	1929: 55
Vrt. Liikennemerkki.	
Pasila, raitiotie sinne	1927: 86
Perhehoito, mielisairaaloista järjestettävä, sen ohjesääntö	1926: 38
Pienasunnot, niiden rakentamiseksi myönnettyt avustus- ja kuoletus- lainat	1923: 7, 1924: 1, 1925: 14, 1925: 63
niiden rakentamiseksi myönnettyjen avustuslainojen muuntami- nen kuoletuslainoiksi	1929: 34
Pieni Roobertinkatu, sitä koskeva pysäköimiskielto	1931: 36
Pika-ajuritaksa	1924: 32
Pilaantunut tavara, maksut sen kuljettamisesta y. m.	1927: 8
Poliisi, sen virkapuku ja aseistus	1923: 63
Poliisijärjestys	1925: 51
Poliisilaitokset, laki kaupunkien osanotosta niiden menoihin 1931: 30; sen soveltamisasetus	1931: 31
Poliisilaitos, sen lääkärin- ja haavurintoimien lakkauttaminen 1931, s. 81 sen viranpitäjain palkkaus 1924: 2; muut. 1927: 53, 1928: 6, 1929: 13, 1930: 13, 1931: 25	
Poliisitoimi, asetus siitä	1925: 15; muut. 1929: 23, 1932: 74
Pormestari, laki hänen ehdottamisoikeudestaan	1927: 61
laki hänen vaalistaan	1927: 62; muut. 1929: 15
Postirahanvapaus, asetus siitä	1924: 18; muut. 1925: 42, 1929: 31
sen myöntäminen maistraateille	1923: 60
Puhtaanapitohallitus, sen ohjesäännön 7 §:n muuttaminen	1928: 1
Ks. Puhtaanapitolautakunta.	
Puhtaanapitolaitos, sen johtosääntö	1932: 54
sen työntekijäin työsäännöt	1924: 83
sille v. 1920 vahvistetun johtosäännön muuttaminen	1928: 2
Puhtaanapitolaitoksen tilivirasto, sen johtosääntö	1928: 3; 1932: 55
sen perustaminen	1926: 9
Puhtaanapitolautakunta, sen johtosääntö	1932: 53
Puhtaanapitomaksut	1923: 4, 1925: 50, 1930: 25
Punainen risti, ks. Suomen punainen risti.	
Punnitseminen tullipakkahuoneen ulkopuolella, siinä noudatetta- vat järjestyssäännöt	1925: 36
siitä vaakamestarille tuleva palkkio	1925: 37, 1928: 19
Puunjaloitustehtaat, järjestysohjeet niitä varten	1924: 67
Pysäköimiskielto omnibussi- ja raitiotiepysäkkien kohdalla	1929: 53
Pienellä Roobertinkadulla	1931: 36
Unioninkadulla	1929: 54
Pöytäkirjakieli, eräiden kunnallisten viranomaisten	1924: 7
työväenopistojen puheenjohtajaneuvoston	1929: 22
Raadot, maksut niiden kuljettamisesta y. m.	1927: 8
Raastuvanoikeus, laki pormestarin ehdottamis- sekä neuvosmiesten valitsemisoikeudesta	1927: 61
laki pormestarin ja neuvosmiesten vaalista	1927: 62; muut. 1929: 15
sen kokoonpanosta ja toiminnasta annettujen määräysten muut- taminen	1927: 63
Rahasto, Demidoffin, siitä suoritettavain myytäjämääräin ko- rottaminen	1923: 57
Heimbergerin, sen ohjesäännön muutos	1923: 56
Holmgrenin, siitä myönnettävään apurahain korottaminen	1924: 51
Liljebladin	1929: 62
Rahastot, Rafael Ahlströmin, niiden hoitoa koskevat määräykset 1923: 41	
Rahatoimikamari, sen asiamiesosaston ja rahatoimikonttorin väli- nen työnjako kaupungin saatavia perittäessä	1929: 48
sen johtosäännön muutoksia	1923: 39, 1924: 37, 1926: 41, 1927: 49
» ohjesäännön muutoksia	1923: 38, 1925: 39, 1927: 48

Rahatoimikamari, sille myönnetty oikeus tehdä muutoksia ja lisäyksiä vuokraehtoihin ja sopimuskaavakkeisiin	1925: 69
Rahatoimisto, sen johtosääntö 1930: 4; uusi painos (muutoksineen v:lta 1932)	1932: 12
Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö, sen yhtiöjärjestyksen muutos	1931: 41
Raitiotietoimiluvat: Arkadiankadun linjan	1924: 27
Fredrikinkadun linjan	1929: 52
Hagan—Munkkiniemen linjan, sen muuttaminen	1925: 12
Kirurgin linjan	1924: 27
Käpylän linjan	1925: 28
Pasilan linjan	1927: 86
Ruoholahden—Hämeentien linjan	1929: 51
Vanhankaupungin linjan	1925: 66
Raitiotiemaksut: niiden korottaminen	1926: 34, 1931: 54
Raittiuslautakunnat	1928: 24
Raittiuslautakunta, sen lakkauttaminen	1932, s. 42
Rakennukset, kaupungin omistamat, niiden hoito	1923: 51
Rakennusjärjestys, Hermannin I kivalatonttien	1924: 12
Hermannin I tehdastonttien	1924: 13
Kumpulan omakotialueen	1925: 8
Käpylän ja Vallilan kivalatonttien	1923: 53
» puutalonttien, sen soveltaminen	1923: 52
Taivaskallion huvila-alueen	1925: 10
Toukolan, sen muuttaminen	1923: 55
Vallilan ja Pakaan kivalatonttien	1924: 43
XV kaupunginosan	1925: 47
yleinen, muutoksia, jotka koskevat:	
rakennuskorkeuden lisäämistä (50 ja 53 §§)	1929: 21
rakennusoikeuden lisäämistä (43 ja 50 §§)	1927: 87
Rakennuskonttori, sen maanmittausosaston toimitusmaksut	1927: 11
sen tililaitoksen johtosäännön muutos	1928: 5
» työntekijäin työsäännöt	1924: 81
Rakennuspiirustukset, merkitsemistapa niitä laadittaessa 1926: 13,	1932: 47
Rakennussääntö	1932: 2
Rakennustarkastus, sen toimitusmaksut	1927: 7
Rakennustoiminta, yleishyödyllinen, sen edistämislainarahaston sääntöjen ja lainahtojen muuttaminen	1926: 11
Rakennustoimisto, sen johtosääntö	1932: 51
Rakennustoimiston tilivirasto, sen johtosääntö	1932: 52
Rakennusvelvollisuus, sen täyttäminen ennen rakennusjärjestyksen voimaantuloa myydyillä tonteilla	1924: 34
Rakennusyritykset, kunnalliset, lisäys niiden suunnittelua ja järjestämistä koskeviin sääntöihin	1927: 16
Rauhoittaminen, kaupunkiin kuuluvan kalaveden osittainen	1929: 49
Rautatie, Oulunkylän—Viikin—Hertonäsin, sen toimilupa 1923: 40; muut.	1925: 45
Ravintolanpito, siitä annetun asetuksen muuttaminen	1932: 26
Ravintolat, järjestyssääntö niitä varten	1928: 31
niiden aukioloajat	1925: 52
Reimars, sen asuntopalstoja luovutettaessa käytettävä vuokra-sopimuskaavake	1927: 6
Revisionikonttori, sen johtosäännön 3 §:n muuttaminen	1932: 13
Ruokalanjohtajattaret, sairaalain, heidän johtosääntönsä	1927: 40
Ruotsi, sen ja Suomen välinen köyhäinhoitosopimus 1923: 36, 37, 1928:	35, 36
Ruskeasuo, sen siirtäminen Helsingin kaupunkiin	1925: 68
sen liittäminen äänestysaluejakoon	1926: 51
Rättien lajittelu- ja revintätyö, järjestysohjeet sitä varten	1924: 68
Röntgenlaitokset, määräykset niitä varten	1932: 31
Röntgenlaitos, sairaalain, sen johtosääntö	1927: 31

Sivuvirat, niiden palkkaus	1924: 76
uusien palkkaluokkien perustaminen niitä varten	1925: 48
Sahalaitokset, järjestysohjeet niitä varten	1924: 66
Sairaalahallinto, sen ohjesääntö	1925: 55
Sairaalain tilivirasto, sen johtosääntö	1925: 57
Sairaalat, asetus niiden sairaalamaksujen ulosmittauksesta	1930: 29
asetus niihin otettujen mielisairaiden ilmoittamisesta	1932: 43
maksut niissä annetusta hoidosta	1927: 42, 1931: 6
» tutkimuksista y. m. niissä	1929: 72
» » » niiden röntgenosastoilla	1929: 71
niiden alihoitajattarien johtosääntö	1927: 34
» alihoitajattarilta vaadittava oppikurssi	1929: 74
» apulaislääkärien johtosääntö	1927: 29
» hoitohenkilökunnan työaika	1929: 17
» järjestyssääntö	1927: 37
» kirjanpitäjien johtosääntö	1927: 39
» linvaatevaraston johtajattarien johtosääntö	1927: 41
» osastonhoitajattarien johtosääntö	1927: 33
» päivystyssääntö	1927: 30
» ruokalanjohtajattarien johtosääntö	1927: 40
» röntgenlaitoksen johtosääntö	1927: 31
» säännöt	1925: 56
» toimitsijain johtosääntö	1927: 38
» ylihoitajattarien johtosääntö	1927: 32
niitä koskeviin määräyksiin mieli- ja tuberkuloosisairaaloiden suh- teen tehdyt muutokset ja lisäykset	1929: 59
oikeus aterioida niiden ruokaloissa	1929: 73
Sairaanhoitajatarkoulu, sen ohjesääntö	1925: 58
siinä hyväksytyjen oppilaiden pätevyys	1931: 37
Sairaanhoitajattaren- ja sairaanhoitajaintoimi, asetus sen harjoitta- misesta	1929: 61; muut. 1932: 4
Sairaanhoitajattaret, asetus heidän koulutuksestaan	1929: 60
heidän työaikansa	1929: 17
kunnan, heidän johtosääntönsä	1928: 10
Sairaankuljetusautomobili, maksu sen käyttämisestä	1926: 50
Sairas- ja hautausapu, työntekijäin	1925: 46, 1932: 21
Sakkokorko, sen alentaminen	1932: 42
Salkkuteollisuus, järjestysohjeet sen työpaikkoja varten	1927: 23
Salomonkatu, ajoliikenteen järjestely sillä	1931: 35
Sanomalehdet, asetus, jolla kielletään niiden kaupaksi tarjoaminen häiriötä tuottavalla tavalla	1931: 58
Sanomalehtikauppa, kadulla tapahtuva, sen järjestäminen	1932: 72
Santahamina, eräiden sen talojen siirtäminen Helsingin kaupunkiin	1924: 60
Satama-alueet, niiden maanpuoliset rajat	1929: 9
niiden taloudellinen kirjanpito	1929: 10
niillä säilytetyn tavaran paikanvuokrat	1927: 10, 1928: 18
Satamahallinto, sen ohjesäännön muutos	1925: 40
Satamahallintotoimisto, sen johtosääntö	1931: 45
Satamajärjestys	1926: 14
Satamajäännurmattaja, sen toimintaohjesääntö	1928: 17
Satamakannantakonttori, sen johtosääntö	1928: 16
Satamakatsantomiehentoini, sen perustaminen	1923: 14
Satamalaitoksen johtaja, hänen johtosääntönsä	1928: 14
Satamalautekunta, sen johtosääntö	1931: 44
Satamaliikennekonttori, sen johtosääntö	1928: 15
Satamaluotsitaksa	1927: 56
Satamamaksu	1924: 53
Satamat, varastopaikkojen vuokraaminen niissä	1925: 38
Satamatyöläiset, heitä varten rakennetut ruokailu- ja odotushuoneet	1925: 35
Satamaviranomaiset, niiden lippu	1923: 21

Satamavirkailijat , heidän virkapukunsa	1924: 41
Satulasepänteollisuus , järjestysohjeet sen työpaikkoja varten	1927: 23
Siirtolapuutarha , Kumpulan, sen hallinto	1924: 49
sen palstoja luovutettaessa käytettävä vuokrasopimuskaavake	1924: 50
Vallilan, sen palstojen vuokraehdot	1932: 11
Siirtolapuutarhajaosto , sosialilautakunnan, sen johtosääntö	1926: 10
Siirtolapuutarhaneuvoja , hänen laatimiensa ehdotusten ja piirustusten lunastusmaksut	1931: 66
Siirtolapuutarhapaikat , niitä luovutettaessa käytettävä vuokrasopimuskaavake	1931: 71
Siirtäminen , maan, kameraalisessa suhteessa	1925: 4
Melkön	1930: 19
Märäholm nimisen tilan	1926: 6
Ruskeasuo ja Nyäker nimisten alueiden	1925: 68
Santahaminan	1924: 60
Sivillivirkakunnan leski- ja orpokassa , laki sille menevästä palkan-säästöstä	1926: 25; sen soveltamisasetus 1926: 26
sen ohjesääntö	1926: 43; muut. 1927: 24, 1929: 50
sille tulevan hautausavun lakkauttaminen	1926: 27
Sofiankatu , ajoliikenteen järjestely sillä	1924: 44
Sosiaalilautakunta , sen siirtolapuutarhajaoston johtosääntö	1926: 10
Sotapalvelus , eräiden viranpitäjän vapautus siitä sodan aikana ..	1929: 8
Sotapalvelusaika , sen lukuunottaminen viranpitäjän ikäkorotuksia laskettaessa	1924: 54
Sotavoima , hevosten ja ajoneuvojen ottaminen sen tarpeisiin sodan aikana	1924: 8, 9
Stadion-sääntö , sen sääntöjen muuttaminen	1931: 76
Suomenlinna , asetus sen linnoituksesta ja linnoituspiiristä	1929: 7
Suomen punainen risti , sen kanssa tehty sopimus sairaalan rakentamisesta	1931: 83
Sähkölaitokset , laki niistä	1928: 39; sen soveltamisasetus 1929: 6
Sähkölaitos , sen lämmitystarkoituksiin jakaman yövirran hinta ..	1924: 28
sen maksujen vakuusjärjestelmä	1932: 71
» sähkötaksa	1932: 23
» taloustariffi	1924: 61
» työntekijäin työsäännöt	1924: 86
sopimus sähköenergian hankinnasta sille	1932: 22
Sähkömittarit , niiden eroittamisesta säädetyn maksun alentaminen 1932: 70	
Taideteokset	1932: 88, 89
Taivaskallio , sen huvila-alueen rakennusjärjestys	1925: 10
sen huvila-alueen tonttien luovutusehdot	1925: 11
Talousspril , sen myynti	1932, s. 43
Tanska , sen ja Suomen välinen köyhäinhoitosopimus 1923: 36, 37, 1928: 35, 36	
Tapaturmavakuutuslaki , työväen	1925: 26
sen toimeenpanoasetus	1925: 62
Tarkastajaneuvosto , kansakoulujen, sen johtosääntö	1929: 4
Tarkastajat , ammattiopetuslaitosten	1925: 30
Tarkastusmaito , sen myyntiä koskevat säännöt	1932: 15
Tarkastusmaitotalo , sen eläinlääkärin ohjeet	1932: 18
sen lääkärin ohjeet	1932: 17
Teknilliset laitokset , niiden kuoletuussuunnitelmat	1927: 12
Teknillisten laitosten hallitus , sen sihteerin johtosääntö	1926: 49
Terveydenhoitojärjestys	1927: 66
sen torikauppaa koskevien säännösten sovelluttaminen	1927: 47
Terveydenhoitolaki	1927: 65
Terveydenhoitolautakunta , sen ohjesääntö	1932: 69
terveydenhoitolain sitä koskevat määräykset (2—8 §§)	1927: 65
terveydenhoitosäännön sitä koskevat määräykset (1—3 §§)	1927: 66
Terveydenhoitosääntö	1927: 66; muut. 1930: 21

Terveystenhoito-ohjesääntö, kansakoulujen	1926: 39
Terveysten- ja sairaanhoitotilasto, sen julkaisemistavan muuttaminen	1929: 58
Teurastamofautakunta, sen johtosääntö	1932: 37
Teurastuslaitos, sen johtajanviran perustaminen	1928: 41
Tieasetus	1927: 57
Tielaki	1927: 25
Tilasto, Helsingin kaupungin, sen julkaisutavan muuttaminen 1926: 33,	1929: 58
kaupunkien finansseista	1926: 5
Tilastotoimisto, sen johtosääntö	1930: 5
Tilausmaito, sen myyntiä koskevat säännöt	1932: 16
Tilivirasto, puhtaanapitolaitoksen, sen perustaminen 1926: 9; sen	
johtosääntö 1928: 3, 1932: 55	
rakennuskonttorin, sen johtosäännön muutos	1928: 5
rakennustoimiston, sen johtosääntö	1932: 52
sairaalain, sen johtosääntö	1925: 57
Toimitsijat, sairaalain, heidän johtosääntönsä	1927: 38
Tontinluovutusehdot, niihin tehdyt lisämääräykset	1930: 11
Tontinmittaus, laki siitä	1931: 23
Tontinmyyntiehdot, niiden muuttaminen	1923: 22, 1929: 42
Tontit, niitä myydessä käytettävä kauppakirjakaavake	1931: 70
pakkohuutokaupoissa ostetut, niiden tulojen ja menojen kirjaaminen	1932: 81
Tonttien luovutusehdot, Kumtähden omakotialueen	1925: 9
Taivaskallion huvila-alueen	1925: 11
Toukolan	1923: 54
Tonttijako, muutoksia siihen	1932: 87
Toukola, sen rakennusjärjestyksen soveltaminen ja muutos ..	1923: 55
sen tonttien luovutusehdot	1923: 54
Tuberkuloosiasetus	1927: 67
Tuberkuloosihuoltotoimisto, sen nimeä koskeva päätös	1928: 28
Tuberkuloosisairaala, lääketieteellisen opetuksen antaminen siellä	1930: 17
sen sairausmaksutaksa	1928: 8
» ylilääkärinviran täyttämistapa	1926: 35
sitä koskevat lisäykset ja muutokset sairaaloita koskeviin mää-	
räyksiin	1929: 59
Tuberkuloosisairaalat, laki niiden valtionavusta 1929: 18; muut.	
1932: 3; sen täytäntöönpanoasetus	1929: 19
Tulenarat nesteet, niistä annettun asetuksen muuttaminen	1932: 34
Tullipalovaara, sen välttäminen kansakouluissa	1924: 24
Tullihallinto, asetus siitä	1927: 52
Tullisääntö, sen muuttaminen	1929: 32
Tulo- ja omaisuusvero, sen pidättäminen osinkoa maksettaessa ..	1926: 7
Tulojen ilmoittamisvelvollisuus, siitä annettua lakia koskeva muutos	1923: 43
Tulot, niiden kantokontrolli	1931: 75
Tuulaaki, sen laskemisperusteet 1923: 65, 66, 1924: 22, 1925: 70,	
71, 1927: 71, 72, 1929: 39, 40, 1930: 32, 33, 1931: 62, 63, 1932: 79, 80	
Työväkijöiden hoitolaitokset, asetus niistä	1927: 27
laki niiden valtionavusta	1927: 26; muut. 1932: 77
Työaika keskeytymättömässä työssä 1923: 67, 1924: 63, 1925: 64,	
1926: 48, 1927: 70, 1928: 40, 1929: 37	
kunnalliskodin hoitohenkilökunnan	1930: 12
sairaalain hoitohenkilökunnan	1929: 17
virastojen	1924: 20, 1931, s. 21
Työlaitokset, niiden järjestyssäännöt	1928: 29
niiden ohjesääntö	1923: 10, 1927: 80
Työntekijät, heidän alimman tuntipalkkansa	1927: 76, 1931: 11
heidän eläkesääntönsä .... 1924: 5; muut. 1924: 78; uusi painos	1927: 77
heidän lomasääntönsä	1926: 21
» palkkojensa laskemistapa	1923: 68, 1924: 79
heille itsenäisyyspäivän suoritetusta työstä tuleva palkka ..	1929, s. 68
» tuleva sairaus- ja hautausapu	1925: 46, 1932: 21

Vesijohtolaitos, sen työntekijäin työ säännöt	1924: 84
Vesikioskit, niistä suoritettavien vuokrien maksuajat	1929: 45
Vilhonkatu, ajoliikenteen järjestely sillä	1924: 57
Viran- ja toimenhaltijat, valtion, laki heidän nimittämiskirjoistaan	
y. m. 1926: 29; muut. 1930: 34; sen täytäntöönpanoasetus	1926: 30
laki heidän oikeuksistaan y. m., kun virka tai toimi lakkautetaan	1931: 29
Viranpitäjät, heidän eläkesääntönsä 1924: 4; muut. 1924: 77; uusi painos	1927: 75
heidän eläkkeensä valtion palvelukseen siirryttäessä 1925: 22; muut.	1927: 18
» ikälisänsä valtion palvelukseen siirryttäessä	1924: 3, 1924: 65
» kielitaitosääntönsä	1928: 33
» oikeutensa ikäkorotukseen siirryttäessä yhteismääräraha-	
» hasta palkatusta toimesta sääntöpalkkaiseen	1924: 25
» palvelusehtosääntönsä muutoksia	1924: 21, 1927: 73
» » sovelluttaminen	1923: 11, 1931: 8
» palkkauksensa yhteismäärärahasta	1925: 19
» palkkausohjesääntönsä	1924: 75, 1927: 74
» palkkojensa maksuajan muuttaminen	1924: 74
» sotapalvelusaikansa lukeminen virkavuosia ikäkorotusta	
» varten laskettaessa	1924: 54
heille annettu kieltö hoitaa kunnallista luottamustehtävää toi-	
» sessa kunnassa	1927: 73
heille työstä itsenäisyyspäivänä suoritettava palkka	1929, s. 68
» ylityöstä maksettava palkkio	1924: 15
» jotka sodan aikana ovat vapautetut sotapalveluksesta	1929: 8
Virastot, niiden työaika	1924: 20, 1931, s. 21
Virat, avoimeksi tulleet, niiden haettavaksi julistaminen	1923: 5
Virkapuku, poliisiin	1923: 63
satamavirkailijain	1924: 41
Virkasääntö	1931: 10
Vuokrantarkkailulautakunta, sen asettaminen	1923: 18
sen toiminta-ajan pidentäminen	1923: 48
Vuokrat, kohtuuttomat, laki niiden vaatimisesta	1923: 1
korkeimmat kohtuullisiksi katsottavat 31/V 1923—1/VI 1924 ..	1923: 2
Vuokraveneet, järjestyssäännöt niiden kuljettajille	1923: 25
niiden taksa	1923: 26; muut. 1931: 40
Väkijuomalaki	1932: 10
Väkijuomaliiikkeen tarkastaja, hänen virka-asemansa	1932, s. 41
Väkijuomat, niistä suoritettavien liikennemaksujen alentaminen ..	1932: 14
Yksityisoppikoulut, asetus niistä	1925: 53
Yleinen ammatillaiskoulu, sen ohjesääntö	1925: 31
Yleiset paikat, niiden nimet	1928: 42
Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahasto, sen laina-	
» koron alentaminen	1932: 60
» sen sääntöjen muutos	1923: 31, 1926: 11
Yleisten töiden lautakunta, sen johtosääntö	1932: 50
Ylihoitajattaret, sairaalain, heidän johtosääntönsä	1927: 32
Ylityö, siitä viranpitäjille maksettava korvaus	1924: 15
Yömaajat, järjestyssääntö niitä varten	1928: 31
Äänestysalueet	1924: 39 (muut. 1926: 51), 1929: 41